

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2024-12-11 kl:13:00

Plats: Science Park, Cube+Corner

1	Upprop och val av protokollsjusterare	
2	Fastställande av dagordning	
3	Anmälan av delegationsbeslut ANA 2024	2024/106
4	Övriga anmälningsärenden ANA 2024	2024/107
5	Kurser och konferenser	
6	Fråga - Bidrag till studieförbunden	
7	Frågor	

Information

8	Science Park	
9	Aktuell information	
10	Stöd till kommersiell service	
11	Motion - Timbanken för små och medelstora företag	2024/3326
12	Intern kontroll – Månadsrapport ANA	2024/22
13	Verksamhetsområdenas verksamhetsplan 2025 ANA	2024/17

Beslutsärenden för nämnden

14	Remiss - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet	2024/3344
15	Projekt - Unga akademiker 2.0	2024/3716
16	Projekt - Framtidens kompetens	2024/3783
17	Projekt - Valideringslyft i Jönköpings län	2022/2227
18	Regionalt stöd till ungdomsorganisationer 2025	2024/3095
19	Regionalt stöd till politiska ungdomsorganisationer 2025	2024/3096
20	Regionalt stöd till pensionärsorganisationer 2025	2024/3098
21	Investeringsbidrag - Frödebergs matbutik	2024/3693

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2024-12-11 kl:13:00

22	Utveckling av Smålandsleden	2024/3417
23	Utvecklad samverkan gällande rådgivning till Nyföretagare i Jönköpings län	2024/3658
24	Stöd till Nyföretagarcentrum i Vetlanda	2024/3657
25	Stöd till Nyföretagarcentrum i Jönköping	2024/3656
26	Verksamhetsstöd kultur 2025	2024/2988
27	Projektstöd kultur 2025	2024/3000
28	Produktionsstöd kultur 2025	2024/3226
29	Extra utlysning av kulturstöd 2024	2024/1951
30	Valärende - Nominering till OFI:s styrelse	2024/4023

Övrigt

31 Övriga frågor

Kallade*Ordinarie ledamöter:*

Kerstin Hammar (M) ordf.
Thomas Lindén (M) 1:a vice ordf.
Per Eriksson (C) 2:a vice ordf.
Aneth Amundson (S)
Carina Stende (S)
Fredrik Johansson (S)
Vlada Dimoski (S)
Irada Söderberg (S)
Ann-Katrin Löfstedt (M)
Madalina Ebbesson (VD)
Olle Moln Teike (SD)
Ulf Svensson (SD)
Per Danielsson (KD)
Hans Jarstig (KD)
Mari Hultin (L)

Adjungerad: Elisabeth Töre (V)**För kännedom***Ersättare:*

Johnny Wismén (S)
Tina Gardestrand (S)
Linda Vestman (S)
David Hashemi (S)
Markus Kauppinen (S)
Anders Gustafsson (M)
Sam Kharazmi (M)
Kamran Sairafi (M)
Helen Skogelin Torvaldsson (VD)
Jan-Ove Lipponen (SD)
Anders Wennblad (SD)
Jan Eric Victor (KD)
Håkan Johansson (KD)
Raymond Pettersson (C)
Lenja Sharif (L)

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2024-12-11 kl:13:00

Övriga:

Jane Ydman, regiondirektör

Karin Hermansson, regional

utvecklingsdirektör

Marie Brander, tf. kanslichef

Anna-Gun Grännö, ekonomichef

Ante Jankovic, chef innovation och
attraktivitet

Magnus Jonsson, kulturutvecklingschef

Camilla Wetterö, skolchef

Linda Byman, nämndsekreterare

Regionråd:

Rachel De Basso (S)

Thomas Gustafsson (S)

Tommie Ekered (M)

Kerstin Hammar (M)

Martin Nedergaard-Hansen (VD)

Håkan Karlsson Nyborg (SD)

Maria Frisk (KD)

Per Eriksson (C)

Jimmy Ekström (L)

Mikael Ekvall (V)

Personalrepresentant: Sofia Lindman, Vision

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2024-12-09 Utskriven av: Linda Byman

Diarieenhet:	Region Jönköpings län
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
Sammanträdesdatum:	2024-12-11
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
327316	Samrådsyttrande ERUF Jönköpings län_ 2024-11-20_	ANA 4.1.3 §41/2024
2024-11-21	Strukturfondspartnerskapet Småland och öarna	Karin Hermansson
RJL 2024/3835	Samråd kring projektansökningar som godkänts av Tillväxtverkets programkontor Småland och Öarna 2024:2	ANA 4.1.3
		Johanna Stejdahl
327319	Samrådsyttrande ESF+ Jönköpings län december 2024	ANA 4.1.3 §42/2024
2024-11-21	Strukturfondspartnerskapet Småland och öarna	Karin Hermansson
RJL 2024/3838	Strukturfondspartnerskapet Småland och öarna , 2024:1 ESF	ANA 4.1.3
		Johanna Stejdahl
325398	Medel till marknadsföring för Region Jönköpings läns naturbruksgymnasier	ANA 4.5.2
2024-11-04	Regional utveckling	Karin Hermansson
RJL 2024/3580	Marknadsföringskampanj naturbruksskolor	ANA 4.5.2
		Jenny Lundell
325388	Medel till målgrupps- och behovsanalys ungdomskommunikation	ANAV 4.5.2
2024-11-04	Regional utveckling	Karin Hermansson
RJL 2024/3579	Ungdomskommunikation	ANAV 4.5.2
		Jenny Lundell
327238	Beslut om stöd till studiedistrikt 2025	ANA 4.6.1 §39/2024
2024-11-21	Studiedistrikten som har ansökt om stöd	Karin Hermansson
RJL 2024/3097	Stöd till studiedistrikt 2025	ANA 4.6.1
		Agnes Jacobsen
2024.7269	Beslut om stöd till studiedistrikt 2024	§17/2024
2024-05-14		Karin Hermansson
RJL 2023/3305	Stöd till studiedistrikt 2024	
		Agnes Jacobsen

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2024.14449	SCORE	ANA 4.2.1 §27/2024
	Bolaget ställer Orvar Säfström till verksamhetens förfogande med ett färdigt koncept, musik och dirigering inkluderat.	
2024-09-25	Overlord Productions AB	Ulrika Josefsson
RJL 2024/3318	SCORE	ANA 4.2.1
		Mirjam Gerebo
2024.15377	Brandstorp utökat investeringsbidrag	ANA 4.5.3 §38/2024
2024-11-05	Brandstorp Lanthandel ovh Café AB	Karin Hermansson
RJL 2023/4382	Ansökan om investeringsbidrag	ANA 4.5.3
		Agnes Jacobsen
2024.15528	Oscar Micaelsson, repetitör och 2e dirigent	ANA 4.2.1 §28/2024
	Uppdragstagare står till verksamhetens förfogande som repetitör och 2e-dirigent i produktionen "Så som i himmelen".	
2024-11-02	Oscar Micaelsson	Ulrika Josefsson
RJL 2023/2742	Så som i himmelen	ANA 4.2.1
		Mirjam Gerebo
2024.16292	Beslut om stöd	ANAV 4.5.2 §40/2024
2024-11-22	Sveriges Museer/Jönköpings läns museum	Karin Hermansson
RJL 2024/3675	Ansökan om evenemangsstöd	ANAV 4.5.2
		Lena Bohman
2024.16524	Beslut om utökat investeringsbidrag StureStenbäck Solceller	ANA 4.5.3
2024-11-29	Sture Stenbäcks Liv AB	Karin Hermansson
RJL 2024/3168	Ansökan om stöd	ANA 4.5.3
		Agnes Jacobsen
2024.16526	Beslut om investeringsbidrag Matglädje i Reftele	ANA 4.5.3
2024-11-29	Matglädjen i Reftele AB	Karin Hermansson
RJL 2024/3667	Ansökan om investeringsstöd Matglädje i Reftele	ANA 4.5.3
		Agnes Jacobsen
2024.16527	Beslut om servicebidrag Karins Lanthandel ek. förening	ANA 4.5.3
2024-11-29	Karins Lanthandel ek. förening	Karin Hermansson
RJL 2024/3626	Ansökan om stöd	ANA 4.5.3
		Agnes Jacobsen

Rapport - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets 2024-12-11

Övriga anmälningsärenden

Handling	Dnr + rubrik/innehåll
Inkomna handlingar	
– Regeringsbeslut	
– Beslut från Sveriges kommuner och regioner (SKR)	
– Skrivelser från invånare	
– Skrivelser från organisationer	
– Övrigt	
Upprättade handlingar	
– Protokoll och beslut	• Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2024-10-09 • Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet – presidium 2024-11-27
– Svar på skrivelser	
– Övrigt	• RJL 2024/3639 Revisorernas bedömning av delårsrapport 2,2024 Region Jönköpings län • RJL 2024/3660 Regionrevisionens granskning av delårsrapport 2024:22 • RJL 2024/4045 Datadelningsavtal mellan Region Jönköpings län och Ädelfors folkhögskola

Ärenden

Utskriftsdatum: 2024-10-31 Utskriven av: Anette Nero

Diarieenhet: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Makulerade: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Granskning

Ärendenummer	Ärendemening	Ansvarig
Datum	Avsändare/Mottagare	Avdelning
2024/3660	Granskning av delårsrapport 2 – 2024 Region Jönköpings län	Linda Byman
2024-10-29	Regionrevisionen	Regionledningskontoret
2024/3683	Granskning av produktions- och kapacitetsplanering	Lena Strand
2024-10-30	Regionrevisionen	Regionledningskontoret

Handlingar

Utskriftsdatum: 2024-10-31 Utskriven av: Anette Nero

Diarienummer:	Region Jönköpings län
Datum:	2024-10-01 - 2024-10-31
Riktning:	Alla
Status:	Alla
Handlingstyp:	MOTION
Notering:	
Sekretess:	Visas ej

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Handlingstyp
		Ärendemening	
2024.13877	I	Motion - Ett län - en zon	Linda Byman
2024-10-03		Kristdemokraterna	Regionledningskontoret
RJL 2024/3377			MOTION
		Motion - Ett län- en zon	
2024.13881	I	Motion - Gör det möjligt att ta bussen till skogen och teatern	Linda Byman
2024-10-03		Kristdemokraterna	Regionledningskontoret
RJL 2024/3378			MOTION
		Motion - Gör det möjligt att ta bussen till skogen och teatern	

Handlingar

Utskriftsdatum: 2024-10-31

Utskriven av: Anette Nero

Diarienummer: Region Jönköpings län
Datum: 2024-10-01 - 2024-10-31
Riktning: Alla
Status: Alla
Handlingstyp: REMISS
Notering:
Sekretess: Visas ej

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
		Avsändare/Mottagare	Avdelning
		Notering	Handlingstyp
		Ärendemening	
2024.13740	I	Remiss - Fördjupad översiktsplan för Bolmens östra strand 2040	Emil Hesse
2024-10-01		Ljungby kommun	Regionledningskontoret
RJL 2024/3356		Svar senast 2024-11-30	REMISS
		Samrådsremiss - Fördjupad översiktsplan för Bolmens östra strand 2040	
2024.13751	I	Remiss med förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om belopp för vård av utskrivningsklara patienter för år 2025	Anette Peterson
2024-10-01		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3359		Svar senast 2024-11-05	REMISS
		Remiss med förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om belopp för vård av utskrivningsklara patienter för år 2025	
2024.13815	I	Remiss- Samråd detaljplan för Stigamo 1:25 m.fl, södra Lovsjön	David Lundberg
2024-10-02		Jönköpings kommun, Stadsbyggnadskontoret	Länstrafiken
RJL 2024/3367		Dnr Stbn/2023:181	REMISS
		Svar senast 2024-11-24	
		Remiss- Samråd detaljplan för Stigamo 1:25 m.fl, södra Lovsjön	
2024.13865	I	Remiss - biblioteksplan för Habo kommun 2025-2028	Karin Hermansson
2024-10-02		Habo Kommun	Regionledningskontoret
RJL 2024/3373		Svar senast 2024-11-27	REMISS
		Remiss - biblioteksplan för Habo kommun 2025-2028	
2024.13966	I	Remiss - Granskning av detaljplan Skogskyrkogården 1, Nässjö kommun	Matilda Kruse
2024-10-07		Nässjö kommun Samhällsplaneringskontoret	Länstrafiken
RJL 2024/2166		DNR BP 2022-505	REMISS
		Svar senast 2024-10-25	

Remiss - Samråd gällande detaljplan Skogskyrkogården 1, Nässjö kommun			
2024.13970	I	Remiss - Granskning av detaljplan för Herden 16 med flera i Bodafors, Nässjö kommun	Matilda Kruse
2024-10-07		Nässjö kommun Samhällsplaneringskontoret	Länstrafiken
RJL 2024/1770		BP 2023-600 Svar senast 2024-10-25	REMISS
Remiss - Samråd detaljplan för Herden 16 m fl Bodafors			
2024.13978	I	Remiss - Granskning av detaljplan för Borgen 1 och 2, Nässjö kommun	Matilda Kruse
2024-10-07		Nässjö kommun Samhällsplaneringskontoret	Länstrafiken
RJL 2024/1775		BP 2023-369 Svar senast 2024-10-25	REMISS
Remiss - Samråd för detaljplan för Borgen 1 och 2, Nässjö kommun			
2024.14021	I	Remiss - Stärkt stöd till anhöriga – Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga (SOU 2024:60)	Anette Peterson
2024-10-07		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3412		S2024/01502 Svar senast 2025-01-21	REMISS
Remiss - Stärkt stöd till anhöriga – Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga (SOU 2024:60)			
2024.14083	I	Remiss - betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster SOU 2024:64	Caroline Cherfan
2024-10-08		Förvarsdepartementet	Verksamhetsstöd och service
RJL 2024/3432		FÖ2024/01550 Svar senast 2025-01-13	REMISS
Remiss - betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster SOU 2024:64			
2024.14094	I	Remiss - Ett nytt regelverk för hälsodataregister (SOU 2024:57)	Anette Peterson
2024-10-08		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3433		Dnr S2024/01695 Svar senast 2025-01-29	REMISS
Remiss - Ett nytt regelverk för hälsodataregister (SOU 2024:57)			
323154	K	Remiss - målnivåer för vård vid obesitas	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-10-10		NR Målnivåer Obesitas	Regionledningskontoret
RJL 2024/3448			REMISS
Remiss, målnivåer för vård vid obesitas			
2024.14154	I	Remiss, Målnivåer för vård vid obesitas	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-10-10		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3448		Svar senast 2024-11-20	REMISS
Remiss, målnivåer för vård vid obesitas			

2024.14179	I	Remiss - Specialiseringstjänstgöring för sjukhusfysiker	Elin Carlholt
2024-10-10		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3457		Svar senast 2025-01-13	REMISS
		Remiss - Specialiseringstjänstgöring för sjukhusfysiker	
2024.14188	I	Remiss - Granskning av detaljplan för Horstorp 1:282 m.fl.	Joakim Strid
2024-10-10		Stadsbyggnadskontoret	Länstrafiken
RJL 2024/3459		Svar senast 2024-11-10, dnr Stbn/2016:220	REMISS
		Samrådsredogörelse - Granskning av detaljplan för Horstorp 1:282 m.fl.	
2024.14795	I	Remiss- Trafikförsörjningsprogram 2026 2029 - Västra Götalands kollektivtrafikstrategi	Karin Hermansson
2024-10-23		Västra Götalandsregionen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3581		Svar senast 2025-03-31	REMISS
		Remiss av trafikförsörjningsprogram 2026-2029 - Västra Götalands kollektivtrafikstrategi	
2024.14874	I	Remiss - Proposition om marburgvirus och ändring av smittskyddslagen	Malin Bengnér
2024-10-23		Regeringskansliet, Socialdepartementet, Enheten för hälsa och civilsamhälle	Regionledningskontoret
RJL 2024/3609		S2024/01717 Svar senast 2024-11-01	REMISS
		Remiss - Proposition - Infektion med marburgvirus och ändring i smittskyddslagen	
2024.14896	I	Remiss: Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66)	Anette Peterson
2024-10-24		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3622		S2024/01708 Svar senast 2025-01-24	REMISS
		Remiss: Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66)	
2024.15161	I	Remiss - Detaljplan för fastigheten Ålen 1 m fl Vaggeryds kommun	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-10-30		Vaggeryds kommun, Samhällsplanering	Regionledningskontoret
RJL 2024/3681		Dnr KS 2022/139 Svar senast 2024-12-20	REMISS
		Remiss - Detaljplan för fastigheten Ålen 1 m fl Vaggeryds kommun	

Handlingar

Utskriftsdatum: 2024-11-29 Utskriven av: Anette Nero

Diarienummer:	Region Jönköpings län
Datum:	2024-11-01 - 2024-11-29
Riktning:	Alla
Status:	Alla
Handlingstyp:	REMISS
Notering:	
Sekretess:	Visas ej

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Notering	Handlingstyp
		Ärendemening	
2024.15259	I	Remiss- Samråd Väsentliga utmaningar Södra Östersjön	Karin Hermansson
2024-11-01		Länsstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3699		Svar senast 2025-04-30 Samråd om viktiga vattenfrågor i Södra Östersjöns vattendistrikt	REMISS
2024.15269	I	Remiss - Samråd om Arbetsprogram och Viktiga vattenfrågor i Västerhavets vattendistrikt	Karin Hermansson
2024-11-01		Länsstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3700		Svar senast den 2025-04-30 Samråd om Arbetsprogram och Viktiga vattenfrågor i Västerhavets vattendistrikt	REMISS
2024.15347	I	Remiss- Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-04		Regeringskansliet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3724		Svar senast den 2025-02-17 Dnr Fö2024/01668 Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)	REMISS
325737	K	Vattenfall nätutvecklingsplaner 2025-2034	Åslög Kantelius
2024-11-06		Vattenfall AB	Regionledningskontoret
RJL 2024/3544		Vattenfall Nätutvecklingsplan 2025-2034	REMISS
2024.15477	I	Remiss - Vägledning suicidprevention för kommunal räddningstjänst	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-06		Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Regionledningskontoret
RJL 2024/3786		Svar senast 2025-01-06 Vägledning suicidprevention för kommunal räddningstjänst	REMISS

2024.15494	I	Remiss - Förslag till upphävande av föreskrifter och allmänna råd SOSFS 1997:14	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-07		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3787		Dnr 4.1-77777/2024 Svar senast 2025-01-07 Remiss - Förslag till ändrade regler om delegering i hälso- och sjukvården och tandvården	REMISS
2024.15499	I	Remiss - Förslag till ändringar i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården m m HSLF-FS 2017:37	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-07		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3787		Dnr 4.1-77777/2024 Svar senast 2025-01-07 Remiss - Förslag till ändrade regler om delegering i hälso- och sjukvården och tandvården	REMISS
2024.15501	I	Remiss - Förslag till ändringar i Socialstyrelsens föreskrifter om om ambulanssjukvård m m SOSFS 2009:10	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-07		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3787		Dnr 4.1-77777/2024 Svar senast 2025-01-07 Remiss - Förslag till ändrade regler om delegering i hälso- och sjukvården och tandvården	REMISS
325837	K	Remiss reviderad riskanalys/handlingsprogram Eksjö kommun	Evelina Örn
2024-11-07		Eksjö Räddningstjänsten	Regionledningskontoret REMISS
2024.15508	I	Remiss - Reviderad riskanalys Eksjö Räddningstjänsten	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-07		Svar senast 2024-12-20	Regionledningskontoret
RJL 2024/3796		Reviderad riskanalys/handlingsprogram Eksjö kommun	REMISS
2024.15509	I	Remiss- Reviderad handlingsprogram Eksjö Räddningstjänsten	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-07		Svar senast 2024-12-20	Regionledningskontoret
RJL 2024/3796		Reviderad riskanalys/handlingsprogram Eksjö kommun	REMISS
2024.15541	I	Remiss av promemorian -Utökade registerkontroller vid anställning i kommun, DS 2024:24	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-07		Regeringskansliet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3802		Svar senast 2025-02-07 Utökade registerkontroller vid anställning i kommun, DS 2024:24	REMISS
2024.15574	I	Remiss: Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70)	Anette Peterson

2024-11-08		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3806		Svar senast 2025-02-16	REMISS
		Remiss: Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70)	
2024.15576	I	Remiss- förslag till föreskrifter om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter inom tandvården, dnr 4.1-77789/2024	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-08		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3811		Svar senast 2025-01-07	REMISS
		Förslag till föreskrifter om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter inom tandvården. Dnr 4.1- 77789/2024	
2024.15742	I	Remiss - Strukturfondspartnerskapet Småland och Öarna 2021–2027	Johanna Stejdahl
2024-11-11		Strukturfondspartnerskapet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3835		Svar senast 2024-11-22	REMISS
		Samråd kring projektansökningar som godkänts av Tillväxtverkets programkontor Småland och Öarna 2024:2	
2024.15729	I	Remiss - Plan för övertagande av ansvar för kommunal räddningstjänst inom Sydöstra civilområdet	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-11		Länsstyrelsen Östergötland, Sydöstra civilområdet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3833		Dnr 466-18131-2024 Svar senast 2025-01-15	REMISS
		Remiss - Plan för övertagande av ansvar för kommunal räddningstjänst inom Sydöstra civilområdet	
2024.15733	I	Remiss - Förslag till nationell strategi inom området sällsynta hälsotillstånd	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-11		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3834		Dnr: 13995/2024 Svar senast 2024-12-20	REMISS
		Remiss - Förslag till nationell strategi inom området sällsynta hälsotillstånd	
2024.15743	I	Remiss - Strukturfondspartnerskapet Småland och Öarna 2021–2027, 2024:1	Johanna Stejdahl
2024-11-12		Strukturfondspartnerskapet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3838		Svar senast 2024-11-22	REMISS
		Strukturfondspartnerskapet Småland och öarna , 2024:1 ESF	
2024.15833	I	Remiss - Folkhälsomyndighetens förslag till föreskrifter om parametervärden för legionella och bly	Malin Bengnér
2024-11-12		Folkhälsomyndigheten	Regionledningskontoret
RJL 2024/3876		Dnr 04375/2024 Svar senast 2024-11-19 kl 16.00	REMISS
		Remiss avseende Folkhälsomyndighetens förslag till föreskrifter om parametervärden för	

2024.15814	I	Remiss- Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden, Ds 2023:14.	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-13		Justitiedepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3868		Ju2024/02299 Svar senast 2025-02-13 Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden, Ds 2023:14.	REMISS
2024.15820	I	Remiss- Transportstyrelsens rapport (TSG 2023-1619) om översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B.	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-13		Regeringskansliet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3870		Dnr LI2024/01816 Svar senast 2025-03-05 Remiss av Transportstyrelsens rapport (TSG 2023-1619) om översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B.	REMISS
2024.15914	I	Remiss- Alarmsymtom vid misstanke om cancer hos barn och unga, stöddokument.	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3890		Svar senast 2025-02-14 Alarmsymtom vid misstanke om cancer hos barn och unga, stöddokument.	REMISS
2024.15918	I	Remiss- Analcancer, Min vårdplan.	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3891		Svar senast 2025-02-14 Analcancer, Min vårdplan.	REMISS
2024.15920	I	Remiss- Kronisk lymfatisk leukemi (KLL), Min vårdplan	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3892		Svar senast 2025-02-14 Kronisk lymfatisk leukemi (KLL), Min vårdplan	REMISS
2024.15921	I	Remiss- Lymfom, Min vårdplan	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3893		2025-02-14 Lymfom, Min vårdplan	REMISS
2024.15923	I	Remiss- Melanom, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3894		Svar senast 2025-02-14 Melanom, nationellt vårdprogram	REMISS
2024.15926	I	Remiss- Melanom, standardiserat vårdförlopp	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3895		Svar senast 2025-02-14	REMISS

Melanom, standardiserat vårdförlopp			
2024.15928	I	Remiss- Njurcancer, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3896		Svar senast 2025-02-14	REMISS
Njurcancer, nationellt vårdprogram			
2024.15929	I	Remiss - Njurcancer, standardiserat vårdförlopp	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3897		Svar senast 2025-02-14	REMISS
Njurcancer, standardiserat vårdförlopp			
2024.15930	I	Remiss- Testikelcancer, standardiserat vårdförlopp	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3899		Svar senast 2025-02-14	REMISS
Testikelcancer, standardiserat vårdförlopp			
2024.15931	I	Remiss- Vulvacancer, Min vårdplan	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3900		svar senast 2025-02-14	REMISS
Vulvacancer, Min vårdplan			
2024.15933	I	Remiss- Ärftliga cancerrisksyndrom, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3902		Svar senast 2025-02-14	REMISS
Ärftliga cancerrisksyndrom, nationellt vårdprogram			
2024.15935	I	Remiss - Pneumoni vårdrelaterad	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3904		2025-02-14	REMISS
Pneumoni vårdrelaterad			
2024.15936	I	Remiss - Obesitas	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3905		Svar senast 2025-02-14	REMISS
Obesitas			
2024.15939	I	Remiss - Normaltryckshydrocefalus	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3907		Svar senast 2025-02-14	REMISS
Normaltryckshydrocefalus			
2024.15942	I	Remiss- Njurtransplantation	Evelina Örn
2024-11-15		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3908		Svar senast 2025-02-14	REMISS

Njurtransplantation			
2024.16155	I	Remiss- Analcancer, nationell högspecialiserad vård	Evelina Örn
2024-11-20		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3961		Svar senast 2025-03-05. Dnr 5936/2024	REMISS
Analcancer - Nationell högspecialiserad vård			
2024.16157	I	Remiss- Huntingtons sjukdom och Sällsynta motorikstörningar - Nationell högspecialiserad vård	Evelina Örn
2024-11-20		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3962		Svar senast 2025-03-05	REMISS
96663/2023 Huntingtons sjukdom 96666/2023 Sällsynta motorikstörningar Remiss - Huntingtons sjukdom och Sällsynta motorikstörningar - Nationell högspecialiserad vård			
2024.16158	I	Remiss- Huntingtons sjukdom och Sällsynta motorikstörningar - Nationell högspecialiserad vård	Evelina Örn
2024-11-20		Socialstyrelsen	Regionledningskontoret
RJL 2024/3962		Svar senast 2025-03-05	REMISS
96663/2023 Huntingtons sjukdom 96666/2023 Sällsynta motorikstörningar Remiss - Huntingtons sjukdom och Sällsynta motorikstörningar - Nationell högspecialiserad vård			
2024.16175	I	Remiss - Avgränsningssamråd strategisk miljöbedömning av nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037	Karin Hermansson
2024-11-21		Trafikverket	Regionledningskontoret
RJL 2024/3966		TRV 2024/124495	REMISS
Svar senast 2024-12-20			
Avgränsningssamråd strategisk miljöbedömning av nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037			
2024.16309	I	Remiss- Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-11-25		Socialdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/4013		SOU 2024:72	REMISS
Svar senast 2025-03-12 Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård			

2024-11-27

§ 141**Kurser och konferenser****Beslut**

Presidiet beslutar om deltagande vid följande kurser och konferenser:

1. Regionsamverkan Sydsverige, kompetensdag om kulturell hållbarhet den 21 november.
Presidiet beslutar att Aneth Amundson (S) deltar.
2. Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation - OFI:s årsmöte och vårmöte 14 mars i Stockholm.
Presidiet beslutar att Aneth Amundson (S) ges möjlighet att delta.
3. Reglabs årskonferens 12-13 mars i Sundsvall.
Presidiet beslutar att avstå från deltagande.
4. Folk och Kultur 5-7 februari i Eskilstuna.
Presidiet beslutar att en per parti ges möjlighet att delta.
5. Kulturforum 4 mars i Jönköping vid kulturhuset Spira.
Presidiet beslutar att nämndens ordinarie ledamöter ges möjlighet att delta och att ersättare kan ta ordinarie ledamots plats.
6. Regionsamverkan Sydsverige, effektprognoser 5 december, digitalt.
Presidiet beslutar att avstå från deltagande.
7. Webinarium, Sverige 30 år i EU den 9 december.
Presidiet beslutar att avstå från deltagande.

Anmälan sker via nämndsekreteraren.

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Kreativa Sydsverige – Kompetensdag om kulturell hållbarhet

Hur kan vi tillsammans skapa och bidra till kulturell hållbarhet, vilka möjligheter och utmaningar finns nu och framåt inom de kulturella och kreativa branscherna?
Inspirerande och kompetenshöjande tillfälle för våra region- och kommunalpolitiker samt tjänstepersoner inom näringsliv och kultur.

Välkommen till en fysisk seminariedag på Hotell Rådmannen i Alvesta. Kompetensdagen är kostnadsfri och vi rekommenderar deltagande på plats. Det finns möjlighet att följa konferensen digitalt, utan möjlighet till interaktion. Endast föranmälan, begränsat antal fysiska platser. Arrangerar gör Regionsamverkan Sydsverige – Beredningsgruppen för Kulturella och kreativa branscher.

Program den 21 november 2024 kl. 10.00-15.30 (fika från kl 09.30)

- Beredningsgruppen för Kulturella och kreativa branscher inom Regionsamverkan Sydsverige hälsar alla välkomna – **Görel Abramsson och Jenny Kornmacher**
- Inledning om kulturell hållbarhet efter en global pandemi och mitt i en digital transformation - **Alfons Karabuda**
- Utmaningar om upphovsrätt i en digital kontext - **Sarah Keane**
Digitalt deltagande på engelska.
- Panel: Kulturell hållbarhet – Vad betyder det för min bransch?
Deltagare: **Katarina R Claesson**, KRO; **Josefine Engström**, Svenska tecknare;
Ulrica Källén, KLYS; **Mika Romanus**, Konstnärsnämnden

- Exempel från Europa: Fairness & Fair Pay – Arts and Culture in Austria – **Martin Seiwald**. Digitalt deltagande på engelska.
- *Lunch*
- Eftermiddagens fokus: Verktygslåda för den offentliga sektorn för att säkerställa kulturell hållbarhet
- MU-avtalet: En väl fungerande branschpraxis – **Katarina R Claesson**
- Upphandling: Den offentliga sektorns ansvar kring kulturell hållbarhet
Hur kan det offentliga bli en bättre beställare? – **Upphandlingsbryggan**
- *Kaffepaus*
- Upphovsrätt och AI: PRV:s expert på upphovsrätt ger en bredare bild – **Thomas Riesler**. Digitalt deltagande.
- En filosofisk framtidsblick - AI/människan/maktfördelning, moraliska och politiska aspekter av AI kopplat till kulturell hållbarhet – **Tor Palm**
- Avslutningsord
- Möjlighet till eftermöten inom respektive beredningsgrupp/bransch

Anmälan

Välkommen med din anmäl dig senast den 14 november 2024.

I anmälningsformuläret anger du hur du önskar delta, fysiskt eller digitalt.

Anmälan är bindande, vid förhinder behöver du därför avboka din fysiska plats.

[Klicka HÄR för att anmäla dig](#)

Aktuell information kommer alltid att finnas på webben:

[Kreativa Sydsverige – Kompetensdag om kulturell hållbarhet](#)

Detta är en fortbildning arrangerad utav Beredningsgruppen för kulturella och kreativa branscher. I den ingår strategier med uppdrag både från kultur- och näringslivsenheterna i de sex regionerna.

Varmt välkommen med din anmälan!

Sent: 2024-11-07 10:21:20
Subject: VB: Kallelse till OFI:s årsmöte och vårmöte 14 mars 2025

Från: Annica Wallenborg <annica.wallenberg@sverigesfolkhogskolor.se>
Skickat: den 30 oktober 2024 16:06
Till: Annica Wallenborg <annica.wallenberg@sverigesfolkhogskolor.se>
Ämne: Kallelse till OFI:s årsmöte och vårmöte 14 mars 2025

Härmed inbjuds du till OFI:s årsmöte och vårmöte 14 mars 2025. Vi kommer att ha detta möte i Stockholm.

Årsmöteshandlingar kommer att skickas ut senast två veckor före mötet och programmet för dagen skickas ut i januari.

Motioner ska vara inskickade till styrelsen via mig senast den 13 januari.

Hoppas att vi ses den 14 mars!

Vänliga hälsningar,

Annica Wallenborg Flynn
Verksamhetschef

Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation OFI
En del av [Sveriges folkhögskolor](https://sverigesfolkhogskolor.se)
073-660 77 37

www.sverigesfolkhogskolor.se/ofi
Post: Box 112 15, 100 61 Stockholm
Besök: Magnus Ladulåsgatan 63A

Sent: 2024-11-13 11:44:22
Subject: Reglabs årskonferens 2025

Reglabs årskonferens 2025

Det sägs att vi svenskar är dåligt förberedda för kris och krig. Men vad är viktigast när katastrofen inträffar? Beredskapsplaner, munskydd och gasmasker kan behövas – men allra viktigast är den sociala skyddsvästen: att kunna möta krisen tillsammans.

Regional beredskap handlar om att stärka det sociala kapitalet: att samla aktörer, bygga starka nätverk, investera i tillit, mod och gemensamma framtidsbilder. På **Reglabs årskonferens 2025** pratar vi socialt kapital och vad som stärker samhällets motståndskraft.

Boosta din egen motståndskraft! På Årskonferensen träffar du inspiratörer som vet hur man bygger regional resiliens: forskare som studerar tillit och sammanhållning, eldsjälar och samhällsplanerare, brobyggare och sociala strateger.

På plats i Sundsvall har du också chans att lära mer om GIF Sundsvalls ungdomsarbete i Nacksta, mötesplatsen Söråkers Folkets hus, och prova snöskor på Friluftscentrum Södra berget.

När? Den 12-13 mars 2025

Var? Hotell Södra berget i Sundsvall

Nu är anmälan till Årskonferensen 2025 öppen. Boka din plats redan nu!

Välkommen!

[Läs mer >>](#)

[Öppna i webbläsaren](#) | [Avregistrera](#) | [Uppdatera profil](#) | [Skicka till en vän](#)

Detta nyhetsbrev skickas till dig som arbetar med regional utveckling. Reglab är ett forum för lärande kring regional utveckling och har 23 medlemmar: 21 regioner, Vinnova och Tillväxtverket. Om du vill veta mer, läs på www.reglab.se eller kontakta eva.moe@skr.se

Reglab Sverige
Hornsgatan 20
Stockholm 118 82
Sweden

[Add us to your address book](#)

Copyright (C) 2024 Reglab Sverige All rights reserved.

[Välkommen till Folk och Kultur!](#)

FOLK OCH KULTUR 5-8 februari 2025 Eskilstuna

Med fokus på konsten och kulturens roll som motor och nav i ett hållbart och inkluderande samhälle

Folk och Kultur är en årligt återkommande plattform för inspiration, upplevelser och lärande där innehållet skapas i samverkan med flera hundra externa arrangörer, utställare och representanter från kulturlivet, politiken, myndigheter, organisationer, ideella sektorn och landets 21 regioner. Förutom samtal, debatter och seminarier, presenteras konstnärliga föreställningar och upplevelser. Initiativtagare till Folk och Kultur är Länsteatrarna i Sverige, Regional Musik i Sverige och Läns museernas Samarbetsråd, projektägare är den ideella föreningen Kulturlyftet. Konventet har utvecklats i nära samarbete med Eskilstuna kommun och Region Sörmland.

**FOLK OCH
KULTUR**

Folk och Kultur är ett kulturpolitiskt konvent. Initiativtagare till Folk och Kultur är Länsteatrarna i Sverige, Regional Musik i Sverige och Läns museernas Samarbetsråd. Konventet har utvecklats i nära samarbete med Eskilstuna kommun och Region Sörmland och flera hundra externa arrangörer och utställare. Folk och Kultur äger sedan starten 2018 rum årligen i Munktelstaden i Eskilstuna.

Vi stödjer Folk och Kultur

Sent: 2024-11-14 13:06:28
Subject: VB: Nämndens närvaro på Kulturforum

Hej

Vi är igång med att planera kommande års Kulturforum, vilket kommer att vara den 4 mars 9:00-16:00 på Spira. Vi har ingen inbjudan klar än, men undrar om det finns möjlighet att redan nu kolla av vilka i ANA-nämnden som vill/kan/får gå? Förra året blev det fullt väldigt snabbt, och vi är måna om att det ska finnas platser för de politiker som vill delta. Om vi kan få en lista med namn, mailadresser och specialkost på de som kommer delta i mitten av december, så vore det toppen.

Kulturforum 2025

Cajsa Löf
Kulturstrateg
Phone: 072-2251480
Email: cajsa.lof@rjl.se
Website: www.rjl.se/kultur

Håll dig uppdaterad med vårt nyhetsbrev!
[Prenumerera på nyhetsbrev: Kulturutveckling](#)

Inbjudan

REGIONSAMVERKAN SYDSVERIGE

Välkommen till lansering av Regionsamverkan Sydsveriges effektprognoser för Sydsverige

Den femte december lanseras Regionsamverkan Sydsveriges effektprognoser för den gemensamma geografien. Eventet sker digitalt. Mer information och länk för digitalt medverkande kommer.

En gemensam bild av elektrifieringen

Effektprognoserna bygger på samlad kunskap från elnätsägare, forskning och offentliga aktörer. Det är ett initiativ från Skånes Effektkommission som nu rullas ut över hela Sydsverige för att skapa ett gemensamt kunskapsunderlag för den elektrifiering som krävs.

Effektprognoserna bygger på elnätsdata som kopplas samman med detaljerade samhällsdata om befolkningsutveckling, bostadsbyggande, prognoser för sysselsättning och ekonomisk utveckling.

Hela programmet för sändningen kommer att publiceras senare.

[Se exempel här](#)

Datum

Torsdag 5 december

Var

Digitalt via teams, länk
kommer senare

Tid

14.00-15.00

Varmt välkommen att registrera ditt deltagande

[Ja, jag vill delta](#)

[Lägg till lanseringen i din kalender](#)

Vi ses den 5 december!

Robert Hedman, Energistrateg, Regional utveckling, Region Blekinge
Regionsamverkan Sydsverige

regionblekinge.se | regionalutveckling@regionblekinge.se

Region Blekinge, 371 81 Karlskrona | 0455-73 10 00

Region Blekinge leder utvecklingen för ett attraktivt Blekinge med god livsmiljö för invånare, företag och besökare.

Region Blekinge hanterar alla personuppgifter i enlighet med reglerna i EU:s Dataskyddsförordning, GDPR.
Läs mer på regionblekinge.se

Webbinarium
9 december
10:00-11:30

Varmt välkommen till vårt webinarium!

Sverige 30 år i EU - Inga nybörjare längre

Under de senaste decennierna har Sveriges relation till EU varit en central fråga i den politiska debatten. I november 1994 röstade svenskarna ja till EU-medlemskap, efter intensiva diskussioner och en kampanj präglad av både entusiasm och skepsis. Den svenska EU-opinionen har utvecklats över tid, med en förändrad syn på vårt medlemskap. I dag, 30 år senare, står vi inför nya utmaningar och möjligheter. Den politiska dynamiken i Europaparlamentet har exempelvis skiftat sedan det senaste valet, vilket också påverkar Sveriges ställning i unionen.

I detta sammanhang är det väsentligt att reflektera över hur Sveriges roll i EU kan komma att se ut, både på kort och lång sikt, samt även att lyfta EU-medlemskapets betydelse för svenska regioner som Halland och Jönköpings län. Det är också viktigt att belysa hur regioner kan främja sina intressen på EU-nivån och vilka strategier som krävs för en hållbar framtid.

Webbinariet kommer att behandla Sverige i EU - då, nu och i framtiden. Rolf Fredriksson, tidigare Europakorrespondent, redogör för den historiska debatten och svensk EU-opinion vid tiden för folkomröstningen och framåt. Svenska politiker på olika nivåer medverkar för att diskutera nuläget, opinionen samt hur EU-medlemskapet påverkar våra regioner. Slutligen, vilka är de framtida utmaningarna och möjligheterna för Sverige inom EU? Vilka strategier kan stärka regionernas intressen på europeisk nivå framåt?

Varmt välkommen!

PROGRAM OCH MEDVERKANDEN

Inledning

Stina Lindgren, projektledare för Europa Direkt Halland inleder och modererar samtalet.

Välkommen och historisk tillbakablick

Hur har debatten om det svenska EU-medlemskapet sett ut över tid och vid den svenska folkomröstningen november 1994? Rolf Fredriksson, med över 30 års erfarenhet som Europakorrespondent, delar med sig av sina unika insikter från dåtidens politiska landskap till dagens EU-opinion i ett kortare föredrag.

Rolf Fredriksson, tidigare korrespondent i Bryssel för SVT

Nuläge och framåtblick - Sverige i EU?

Ett moderatorlett samtal mellan två svenska politiker om den senaste utvecklingen inom EU och Europaparlamentet sedan EU-valet 2024, vilka de politiska och ekonomiska förändringarna är och hur dessa påverkar EU:s framtid. Talarna reflekterar även över Sveriges roll i EU i framtiden. Om ytterligare 30 år, var befinner vi oss då?

Adnan Dibrani (S), ledamot, Europaparlamentet

Erik Ottoson (M), ordförande i EU-nämnden, Sveriges riksdag

Det regionala påverkansarbetet på EU-arenan

Ett samtal om vad EU-medlemskapet och europeiskt samarbete betyder för Hallands- och Jönköpings län, och hur man arbetar för att främja sina intressen på EU-arenan. Talarna diskuterar även hur regionernas roll kan utvecklas på sikt och hur det regionala utvecklingskapitalet kan tänkas se ut framöver.

Elisabet Babic (M), 1:e vice ordförande i Regionstyrelsens Tillväxtutskott samt President of the CPMR North Sea Commission Region Halland (Sweden)

Rachel De Basso (S), regionstyrelsens ordförande, Region Jönköpings län

Summering

Moderator Stina Lindgren avslutar och summerar webinariet.

Måndagen den 9 december, klockan 10:00-11:30.

Anmäl dig här!

Detta webinarium är ett kunskaps- och inspirationstillfälle för dig som arbetar med eller intresserar dig för lokal och regional utveckling utifrån ett europeiskt perspektiv. Webinariet sänds via Youtube och är kostnadsfritt. Sista anmälningssdag är **den 4 december**. Bekräftelse och länk till sändningen skickas ut per mejl innan sändningen.

Frågor om anmälan och innehåll besvaras av:

Stina Lindgren, stina.lindgren@halmstad.se, Europa Direkt Halland

Maria Lund Björk, maria.lund.bjork@rjl.se, Europa Direkt Jönköpings län

2024-11-27

§ 120**Fråga - Bidrag till studieförbunden****Beslut**

Presidiet föreslår

- Att frågorna besvaras på nämndsammanträdet.

Sammanfattning

Olle Moln Teike (SD) har för Sverigedemokraterna ställt följande frågor angående bidrag till studieförbunden.

1. Hur säkerställer vi att studieförbunden bedriver korrekt verksamhet?
2. Hur arbetar regionen för att motverka fusk med bidrag?
3. Har regionen någonsin krävt tillbaka bidrag från studieförbunden på grund av felaktigheter?

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

2024-10-09

§ 122**Fråga**

Olle Moln Teike (SD) har för Sverigedemokraterna ställt följande frågor
angående bidrag till studieförbunden, *se bilaga 1*:

1. Hur säkerställer vi att studieförbunden bedriver korrekt verksamhet?
2. Hur arbetar regionen för att motverka fusk med bidrag?
3. Har regionen någonsin krävt tillbaka bidrag från studieförbunden på grund av felaktigheter?

Frågorna besvaras vid nästkommande nämndsammanträde.

Fråga | till ordförande, Kerstin Hammar (M), i nämnden för
Arbetsmarknad- Näringsliv och Attraktivitet (ANA).
Region Jönköpings län

Bidrag till studieförbunden.

Regionen betalar sammanlagt ut 31 746 000 kr under 2024 till Studiefrämjandet, IBN Rushd, Medborgarskolan, ABF, Studieförbundet Bilda, SENSUS Östergötland, Vuxenskolan, NBV och Folkuniversitetet.

Utöver de folkhögskolor som bedrivs i regional drift är det tänkt att dessa ska bidra till folkbildningen. Det kontinuerliga lärandet är en viktig del för såväl demokratin som samhället i sin helhet.

Folkbildningsrådet har villkor för att erhålla statsbidrag till folkbildning, liksom regionens villkor för att erhålla bidrag.

Att skattemedel går till rätt verksamhet är väsentligt för att bibehålla förtroendet för det offentliga. Därför åligger det oss som nämnd att ha tillräckliga styrmedel för att säkerställa att det är rätt verksamhet som bedrivs och att korrekta uppgifter lämnas in. Om fel begås kan studieförbunden bli återbetalningsskyldiga.

Frågeställning

1. Hur säkerställer vi att studieförbunden bedriver korrekt verksamhet?
2. Hur arbetar regionen för att motverka fusk med bidrag?
3. Har regionen någonsin krävt tillbaka bidrag från studieförbunden på grund av felaktigheter?

Olle Moln Teike, ledamot ANA

§ 44**Motion - Timbanken för små och medelstora företag**

Diarienummer: RJL 2024/3326

Beslut

Regionfullmäktiges presidium

- Fördelar motionen till nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet för behandling.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion – Timbanken för små och medelstora företag. I motionen föreslås att:

- Utredda och identifiera de mest effektiva åtgärderna för att stödja och hjälpa små och medelstora företag i Region Jönköpings län.
- Arbeta fram ett förslag att ta ställning till.

Beslutsunderlag

- Beslut regionfullmäktige 2024-10-01 § 124
- Motion Sverigedemokraterna – Timbanken för små och medelstora företag, daterad 2024-09-27

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

§ 124**Motion - Timbanken för små och medelstora företag**

Diarienummer: RJL 2024/3326

Beslut

Regionfullmäktige

- Noterar inkommen motion som anmäls och läggs till handlingarna.
- Motionen fördelas för behandling av regionfullmäktiges presidium.

Beslutsunderlag

- Motion Sverigedemokraterna – Timbanken för små och medelstora företag, daterad 2024-09-27

Beslutet skickas tillRegionfullmäktiges presidium

Motion | Sverigedemokraterna

Regionfullmäktige, Region Jönköpings län

Timbanken, för små och medelstora företag.

Små och medelstora företag (SME) utgör majoriteten av arbetsplatserna i Sverige och bidrar därmed till att finansiera välfärdssamhället. SME spelar en betydande roll i Sveriges ekonomi.

Enligt OECD-rapporten från 2022 utgjorde SME nästan 99% av alla företag med anställda i Sverige. De stod för 60% av total sysselsättning och bidrog med 47% till landets BNP1. Detta visar tydligt SME:s viktiga roll i att driva ekonomisk tillväxt och skapa jobb i Sverige. Region Jönköpings län är idag hem för cirka 30 000 SME, med omkring 1 800 nya företag som startas varje år. Detta gör regionen till en av de mest företagstäta i Sverige. Att starta ett företag innebär ofta en risk och en uppoffring för företagaren, och vägen till framgång kan vara fylld med hinder och regler som måste övervinnas och följas. För nya företagare kan detta kännas avskräckande.

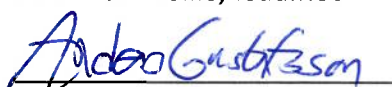
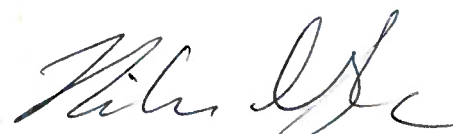
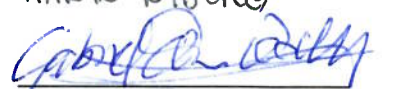
Regionerna Halland, Örebro, Kronoberg, Jämtland och Härjedalen erbjuder företagare konsulttimmar via en plattform som kallas Timbanken. Denna plattform ger företagare tillgång till hjälp och stöd i frågor som ekonomi, juridik, skatter och lagar. Det är inte avgörande om man väljer att skapa en egen plattform, eller söker eventuellt samarbete med andra regioner för att tillgängliggöra denna tjänst. Det viktigaste är att vi tillhandahåller den för att främja etableringen av nya företag och bevara de som redan har startats.

Region Jönköping gör idag ett gott arbete för företag som hamnat i svårigheter genom Företagsjouren (tidigare Företagsakuten). Det arbetet ska inte förväxlas med intentionerna i denna motion. Det är viktigt att notera att det bästa sättet att stödja SME kan variera beroende på regionens specifika behov och förutsättningar, varför en hybridlösning som kombinerar de bättre delarna av Timbanken och en egen plattform kan vara en bättre lösning.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta att:

- Utreda och identifiera de mest effektiva åtgärderna för att stödja och hjälpa SME i Region Jönköpings län.
- Arbeta fram ett förslag att ta ställning till.

För Sverigedemokraterna,

Olle Moln Teike, ledamot
Anders Gustafsson
Leonina Aurea
Mona Milton
HÅKAN NYBORG
Gabriel Wallgren

2024-11-27

§ 122**Intern kontroll – Månadsrapport ANA**

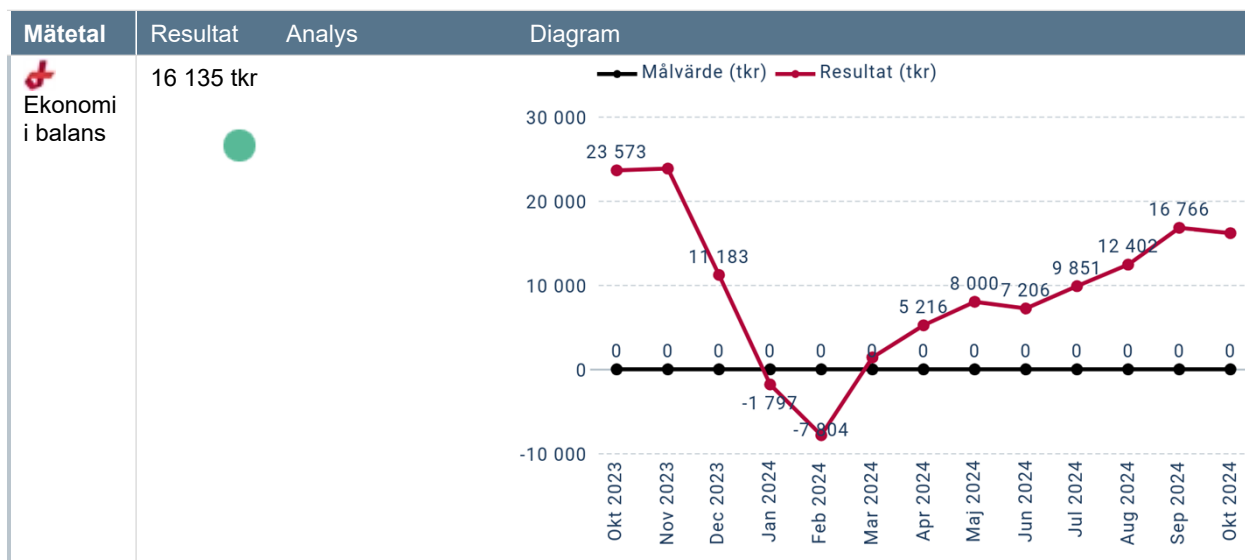
Diarienummer: RJL 2024/22

Information om månadsrapport per oktober 2024 lämnas på
nämndsammanträdet.

Månadsrapport oktober 2024

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)

0 0 1 0 av 1 Mätetal

A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+ 7,8 mnkr)

Verksamhetsområdet har en positiv budgetavvikelse med ca 7,8 miljoner kronor efter oktober månad. Folkhögskolornas budgetavvikelse är negativ och uppgår till -0,9 miljoner kronor och detta beror bland annat på hur budgeten är periodiserad jämfört med verkligt utfall. Sörängens folkhögskola har en större engångskostnad i början av året och Värnamo folkhögskola fick en lägre etableringsersättning. Båda skolorna har välfyllda internat och goda deltagarantal.

Verksamheten vid SMOT uppvisar en positiv budgetavvikelse med 2,3 miljoner kronor, vilket till största delen beror på ej nyttjade vakanser inom musiker men också en differens mot periodiserad budget och verkligt utfall för bland annat ledning, marknad och teknik. Budgeten är periodiserad med 1/12 varje månad medan utfallet är mer koncentrerat till hösten. Detta kommer att jämma ut sig vid årets slut. Under året kommer SMOT byta redovisningsprincip för produktioner och hårlager. Vilket innebär att kostnaderna belastar redovisningen det år de uppstår/förbrukas. Intäkterna kommer även fortsättningsvis belasta premiäråret.

Kulturutveckling och övrigt visar en positiv budgetavvikelse motsvarande ca 6,4 miljoner kronor. Detta beror bland annat på högre statsbidrag och lägre personalkostnader samt lägre utbetalning av vissa bidrag än budgeterat. Dessutom är ännu inte allt av budgettillskottet för kulturplanens genomförande utfördelat. En tillfällig utlysning avseende kulturbidrag är beslutad under hösten 2024 och arbete pågår med att fördela återstående del till budget 2025. Vad gäller bidrag som visar en positiv avvikelse beror den till största delen på att alla kostnader för Ung Drive inte har kommit ännu samt att periodisering av budget och verkliga utbetalningar inte överensstämmer ännu. Vilket kommer att jämma ut sig till årets slut.

Naturbruksskolorna är inte anslagsfinansierade och respektive skolas resultat balanseras vid årets slut.

B. Regionövergripande ANA (+ 8,4 mnkr)

Den positiva budgetavvikelsen med 8,4 miljoner kronor förklaras genom att regionala utvecklingsmedel inte är nyttjade i nivå med budget. Nämndens egna kostnader visar en liten positiv avvikelse.

Verksamhetsplan 2025

Regional utveckling

Dnr RJL 2024/15, RJL 2024/17, RJL 2024/18
Karin Hermansson, Regional utvecklingsdirektör
Utbildning och kultur
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

Inledning	4
Perspektiv och strategiska mål	5
Ekonomisk ersättning i budget	6
Medborgare och kund	7
Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.....	7
Process och produktion	10
Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare.....	10
Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet	11
Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion	12
Lärande och förnyelse	15
Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya.....	15
Medarbetare	16
Strategiska mål: Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser	16
Ekonomi	18
Strategiska mål: God och hållbar hushållning	18

Inledning

Regional utveckling har uppdraget att skapa förutsättningar för en hållbar, innovativ och kulturellt rik region där människor trivs och företag blomstrar. I uppdraget ingår också verksamheterna Smålands Musik och Teater (SMOT), Sörängens folkhögskola, Värnamo folkhögskola, Tenhults naturbruksgymnasium samt Stora Segerstads naturbrukscentrum.

Uppdraget, som är lagstadgat, innebär bland annat att ta fram en strategi för länets utveckling och med fokus på långsiktighet planera för framtidens infrastruktur, energiförsörjning, kultur, näringsliv och kompetensförsörjning. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) säkerställer att insatser samordnas och att resurserna används där de gör mest nytta.

Revidering av RUS

RUS:en är det gemensamma verktyget för att forma länets framtid och styr vilka insatser som kommer att genomföras. Den nuvarande RUS:en har år 2035 som målfokus. Under 2025 kommer dialoger med länsinvånare, kommuner och andra aktörer att genomföras för att se över strategin och göra de anpassningar som identifieras utifrån länets föränderliga behov och förutsättningar. En ny uppdaterad RUS kommer att presenteras i slutet av 2025.

Kompetensförsörjning i fokus

Under 2025 kommer ett aktivt arbete att ske för att främja en stärkt kompetensförsörjning i länet, bland annat genom att öka kunskapen om möjligheterna med validering. Andra utmaningar som företagen i länet står inför är låg innovationsgrad, svårigheter att få ut effekter av digitaliseringen samt utmaningar i jämställdhetsarbetet. Därför kommer mycket arbete också fokusera på kapacitetshöjande insatser i det företagsfrämjande systemet.

Kultur och samhällsutveckling

Kulturen spelar en central roll i länets utveckling. En levande kultur bidrar till samhällsutvecklingen och stärker invånarnas trivsel och välbefinnande. Regional utveckling arbetar för att göra kultur och konst ännu mer tillgängligt för samtliga länsbor. Kulturplanen och biblioteksplanen leder oss i att främja yttrandefrihet, mångfald och demokrati genom nya samarbeten och forum.

En hållbar och grön utveckling

För att möta de globala klimatmålen arbetar Regional utveckling med grön energi och hållbara transporter. En stabil och miljövänlig infrastruktur är avgörande för att skapa ett samhälle där människor enkelt kan ta sig till arbete, skola och fritid. Under 2025 läggs fokus på att driva en samverkansarena för länets elförsörjning och att utveckla nya lösningar för hållbar mobilitet.

Finansiering för framtiden

För att genomföra regional utveckling krävs resurser och dessa kommer bland annat från EU-fonder och nationella medel. Utvecklingsarbetet av finansieringsportföljen fortsätter samtidigt som fokus på att undersöka nya möjligheter för att säkerställa en stark och långsiktig utveckling sker löpande.

Ökat elev-och deltagarantal i fokus

Region Jönköpings län driver fyra skolor, två folkhögskolor Sörängens folkhögskola, Värnamo folkhögskola och två naturbruksgymnasier, Tenhults naturbruksgymnasium samt Stora Segerstads naturbrukscentrum. De båda naturbruksgymnasierna kommer under 2025 fokusera på att få fler elever att söka till skolornas utbildningar genom att utveckla kommunikation och marknadsföring samt delta i Skolverkets insats Riktat stöd under en treårsperiod. Även de båda folkhögskolorna kommer att arbeta med att vidareutveckla utbildningarna för att nå ut till ännu fler blivande deltagare genom att aktivt jobba med marknadsföring.

Musikal i Spira

Under året görs en stor satsning på musikal. Hösten 2025 har *Så som i Himmelen* premiär och beräknas locka en bred publik.

Perspektiv och strategiska mål

Perspektiv	Strategiska mål
Medborgare och kund	Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på
Process och produktion	Enklare vardag för invånare och medarbetare
	Bästa möjliga kvalitet
	Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion
Lärande och förnyelse	Bäst på att förbättra och förnya
Medarbetare	Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser
Ekonomi	God och hållbar hushållning

Ekonomisk ersättning i budget

Budgeten för Regional utveckling är fördelad inom fyra områden. Efter Regionfullmäktiges beslut om budgettram har i arbetet med detaljbudgeteringen vissa budgettekniska justeringar gjorts. Bland annat har omfördelning av budget skett inom Regional utveckling. När den nuvarande strukturen för Regional utveckling skapades, gjordes ingen budgetrevidering utifrån den nya strukturen. I samband med detaljbudgetering har budgeten 2025 nu omfördelats och det innebär att som tidigare ligger Smålands Musik och Teater, Sörängens och Värnamo folkhögskolor samt naturbruksgymnasierna i Tenhult och Stora Segerstad under verksamhetsområdet Utbildning och kultur. Bidrag och konst har flyttats från Utbildning och kultur till centralt budgeterade anslag och alla sektioner inom Regional utveckling har samlats under Regionledningskontoret. Den sammanlagda budgettramen för Regional utveckling är drygt 374 miljoner kronor för 2025 och fördelas enligt följande:

Utbildning och kultur 137 mnkr

Centralt budgeterade anslag 171 mnkr (exklusive budget för respektive nämnd ANA och TIM)

Regional utveckling avdelning (Regionledningskontoret) 66 mnkr

Ekonomisk ersättning mnkr			
Budget 2025	374		
Investeringar ospec	16,4		
varav konst	1		
Investeringar spec			
ID	Verksamhet	Benämning	Beviljat belopp
Ö1114	SMOT	Styr och controlsystem scenteknik	30
		varav 2025	5
Ny- och ombyggnationer inom RJL		Konstnärlig utsmyckning	1 %

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
✚ Sökande per utbildningsplats (folkhögskolan)	År	1,5
✚ Andel antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (Naturbruksskolorna)	År	3 %
✚ Antal tomma platser vid antagning (Naturbruksskolorna)	År	0

Aktiviteter	Beskrivning
Utveckla kommunikations- och marknadsföringsinsatser som medverkar till fortsatt högt intresse för folkhögskolorna i kombination med interna insatser för ett adekvat kursutbud.	Genom olika insatser se över och utveckla kommunikation och marknadsföring så att man når önskade målgrupper. Fortsatt utveckla gott samarbete med olika samarbetspartner. Se över kursutbud/innehåll, eventuellt utveckla mer sommarkurser.
Insatser för ökad andel sökande till Naturbruksprogrammets alla inriktningar.	Verksamhetschefer och rektorer kommer under 2025 arbeta aktivt med olika insatser för att öka andelen sökande till naturbruksskolorna. Utredning är initierad gällande att genomföra en målgrupps- och behovsanalys kring ungdomskommunikation och hur skolorna bör kommunicera och marknadsföra respektive skola för att öka andelen sökande till Region Jönköpings läns naturbruksgymnasium. Mätetal utgår från den årliga rapporteringen av platsorganisation till gymnasieantagningsprocessen och följs upp i den preliminära antagningen, slutlig antagning och 15/9 då gymnasieantagningsåret avslutas.

Framgångsfaktorer: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Uppdrag: SMOT ska producera scenkonst, främja barn och ungas möte med scenkonst och bedriva utvecklingsarbete och fördjupning.

I kultursamverkansmodellen framgår att SMOT ska producera scenkonst som är tillgänglig för invånarna i Jönköpings län och som spelas i Kulturhuset Spira, åker på turné och spelas för barn och unga i skolan. SMOT ska vidare främja barn och ungas möte med scenkonsten och bedriva utvecklingsarbete och fördjupning inom verksamhetens alla avdelningar.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
✚ Publik Smålands Musik och Teater	Tertial	85 000
✚ Publik vid föreställningar för barn och ungdom	Tertial	35 000
✚ Publik länet (exklusive Kulturhuset Spira).	Tertial	30 000

Aktiviteter	Beskrivning
Att producera scenkonst i Kulturhuset Spira och på turné.	Marknadsföring och genomförande av planerat program.

Verksamhetsstatistik	2022	2023
Publik Smålands Musik och Teater	83 722	81 828
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	71 138	67 139
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive Kulturhuset Spira</i>	2 347	3 100
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	9 144	10 840
<i>varav turné utanför länet</i>	1 093	749
Varav publik vid föreställningar för barn och ungdom Smålands Musik och Teater	23 252	19 708
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	18 935	16 054
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive Kulturhuset Spira</i>	1 355	676
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	2 671	2 650
<i>varav turné utanför länet</i>	291	328

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Uppdrag: Andel elever som når gymnasieexamen från naturbruksprogrammet ska öka.

Kraven för att nå en gymnasieexamen är minst 2250 godkända gymnasiepoäng samt:

- Godkända betyg i kurserna Svenska 1 eller Svenska som andraspråk 1
- Godkänt betyg i Engelska 5
- Godkänt betyg i Matematik 1
- Godkänt Gymnasiearbete 100 p
- Minst 400 poäng godkända i de programgemensamma ämnena

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Andel elever som når en gymnasieexamen inom 3 år.	År	100 %
 Andel elever som nått målen för gymnasieexamen.	År	100 %
 Andel deltagare som slutför utbildning på allmän linje på våra två folkhögskolor.	År	90 %

Aktiviteter	Beskrivning
Deltagande i Skolverkets insats - Riktat stöd	Naturbruksskolorna deltar i Skolverkets insats - Riktat stöd. Processgrupper från respektive naturbruksskola deltar och olika insatser genomförs, följs upp och utvärderas under en treårsperiod.

Verksamhetsstatistik	2022	2023
Andel som har fått jobb efter avslutad gymnasieutbildning	Nytt	Nytt
Andel avbrott från naturbruksprogrammet	Nytt	Nytt

Uppdrag: Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Målet är att deltagarna ska slutföra påbörjade kurser.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Andel deltagare som slutför utbildning på allmän linje på våra två folkhögskolor.	År	90 %

Aktiviteter	Beskrivning
Insatser som medverkar till att öka andelen deltagare som fullföljer sina kurser.	Skolorna ser över vilka främjande insatser som medverkar till att deltagare fullföljer sina kurser.

Process och produktion

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag: Bidra till ökad kapacitet i den digitala omställningen bland små och medelstora företag.

Det finns ett stort behov hos små och medelstora företag att öka sin förmåga att bidra till och dra nytta av digital omställning. I Kompetensbarometern, som visar arbetsgivares kompetensbehov, lyfter samtliga branscher en avsaknad av kompetens inom digitalisering och AI.

Aktiviteter	Beskrivning
Erbjuda riktat företagsstöd i form av affärsutvecklingscheckar.	Region Jönköpings län erbjuder i samarbete med Tillväxtverket och Almi företagsstöd som kan sökas av företag som vill utveckla sin verksamhet genom att ta del av externa resurser.
Undersöka varför företag inte fullt ut utnyttjar digitalisering och tillsammans med kommunerna identifiera hinder och behov för att främja digital utveckling.	Påbörja ett projekt som kommer att drivas av Regional utveckling.

Uppdrag: Fasa ut mindre värdeskapande arbetssätt.

Att aktivt arbeta med att fasa ut mindre värdeskapande arbetssätt i Region Jönköping läns verksamheter.

Aktiviteter	Beskrivning
Införa digital signering av dokument.	Digital signering av dokument förenklar och underlättar kontakterna med privatpersoner, som till exempel vårdnadshavare och elever/deltagare på Regions Jönköpings läns skolor. Dessutom blir hanteringen mer säker jämfört med att förlita sig på manuell påskrift och hantering via post, vilket sparar både tid och pengar.

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag: Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.

Skapa och genomföra forum där samtal förs kring yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter.

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra och främja fler samtal i Jönköpings län som uppmärksammar kulturens betydelse för demokrati, yttrandefriheten och mänskliga rättigheter.	Exempel på aktiviteter är insatsen "Röster för yttrandefrihet". Under 2025 är målet att involvera fler av länets kulturaktörer i arrangemang där samtal förs om demokrati, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter.
Synliggöra och främja nationella minoriteters kultur, kulturarv och språk.	I samarbete med representanter för de nationella minoriteterna, kommuner, kulturinstitutioner, civilsamhälle och övriga berörda parter genomföra kunskapshöjande insatser om de nationella minoriteternas kultur, kulturarv och språk.

Aktiviteter	Beskrivning
Utforska och synliggöra bibliotekens demokratiska uppdrag tillsammans med folkbiblioteken.	Efter projektet Biblioteken som tankesmedjor fortsätter Biblioteksutveckling arbetet kring bibliotekens demokratiska uppdrag tillsammans med folkbiblioteken. Dialog och kunskapshöjande insatser är bärande delar.

Uppdrag: Stärka och utveckla samt tydliggöra formerna för samverkan med civilsamhället.

En produktiv dialog och samverkan ger länets civilsamhällesaktörer ett bra utgångsläge att planera långsiktigt, genomföra förändringar och möta utmaningar, vilket är en viktig förutsättning för länets utveckling. För att nå fram till en samverkansmodell med civilsamhället, vilket lyfts som en prioriterad delstrategi i den regionala utvecklingsstrategin, sker kontinuerlig dialog med civilsamhällets aktörer.

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra dialoger med civilsamhället för att ta fram hållbara strukturer som tar tillvara, stärker och utvecklar civilsamhället.	Hållbara strukturer för dialoger med civilsamhället är avgörande för att skapa och främja ett inkluderande och levande kulturliv. Under året bjuds civilsamhällets olika aktörer in till dialoger för hur strukturer gemensamt kan tas fram som främjar samskapande, där båda parter bidrar med perspektiv och kompetens.
Främja socialt ansvar, kulturell utveckling och samhällsengagemang genom bidragsgivning till civilsamhället.	Handläggning och stöd av bidrag till civilsamhället är en viktig roll för regionen i att främja socialt ansvar, kulturell utveckling och samhällsengagemang.
Främja samverkan med studieförbunden.	Årliga möten med länets studieförbund är viktiga för att främja samverkan, dela erfarenheter och resurser, samt diskutera verksamhetsutveckling och policyer. De ger en plattform för nätverkande och gemensamma projekt, vilket stärker studieförbundens roll i att främja livslångt lärande och möta lokala behov. Dessa möten bidrar också till att hålla deltagarna informerade om aktuella frågor och trender.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag: Etablera en samverkansarena i syfte att samla relevanta aktörer för att säkerställa ett samordnat och hållbart arbete avseende den framtida elförsörjningen i regionen.

Region Jönköpings län ska vara sammankallande och drivande för ett aktivt regionalt arbete för hållbar energiförsörjning i länet. Arbetet bör i första hand ta sin utgångspunkt i att skapa förutsättningar för den gröna omställningen inom länets industri, dess expansion samt skapa attraktionskraft för nya företagsetableringar.

Aktiviteter	Beskrivning
Etablera och driva en samverkansarena avseende den framtida elförsörjningen i länet.	Region Jönköpings län ska etablera en samverkansarena i syfte att samla relevanta aktörer för att säkerställa ett samordnat och hållbart arbete avseende den framtida elförsörjningen, där organisationen ska vara sammankallande och drivande för ett aktivt regionalt arbete för hållbar energiförsörjning i Jönköpings län.

Aktiviteter	Beskrivning
	Arbetet bör i första hand ta sin utgångspunkt i att skapa förutsättningar för den gröna omställningen inom länets industri, dess expansion samt skapa attraktionskraft för nya företagsetableringar.

Uppdrag: Analysera och föreslå lösningar inom området kollektiv hållbar mobilitet.

Genomföra analys och föreslå lösningar inom området kollektiv hållbar mobilitet för att möjliggöra effektiva, hälsosamma och klimatneutrala resor som är tillgängliga för alla. Uppdraget ska genomföras i samverkan med kommuner och berörda verksamheter inom Region Jönköpings län.

Aktiviteter	Beskrivning
Analysera och föreslå lösningar inom området kollektiv hållbar mobilitet.	Genomföra analys och föreslå lösningar inom området kollektiv hållbar mobilitet för att möjliggöra effektiva, hälsosamma och klimatneutrala resor som är tillgängliga för alla. Uppdraget ska genomföras i samverkan med kommuner och berörda verksamheter inom Region Jönköpings län.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Andel ekologiska livsmedel	Tertial	65 %
 Koldioxidutsläpp från tjänsteresor, inklusive egna godstransporter per årsarbetare	År	0,165 ton koldioxid/årsarbetare
 Andel svenskproducerat kött, mejeriprodukter och ägg	Tertial	95 %

Uppdrag: Utveckla cirkulära materialflöden och minska mängden avfall.

Andelen cirkulära materialflöden ska öka, avfallsmängden ska minska och återvinningen ska öka. Detta bland annat genom att öka materialåtervinningen av vårt avfall, minska användningen av engångsprodukter samt minimera matsvinn.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
VO Matsvinn per restaurangportion	Tertial	-30 %

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra gemensamma kompetensutvecklingsinsatser för personal och chefer inom skolköken två gånger per år.	Verksamhetsledning och miljösamordnare planerar och genomför två gånger per år kompetensutvecklingsinsatser till de fyra skolornas kökspersonal och ledningen för skolköken. Erfarenhetsutbyte och gemensamma dialoger är viktiga delar i kompetensutvecklingen. Nyheter och utveckling inom området samt praktiska moment för kökspersonalen planeras ske löpande.

Uppdrag: Servera måltider som främjar hälsosamma matvanor med minskad klimatpåverkan.

Uppmärksamma invånare om betydelsen av hälsosamma matvanor, för att förebygga vanliga folksjukdomar, samt belysa hur hälsosamma matvanor stämmer överens med hållbara matvanor ur ett miljöperspektiv.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
VO Genomsnittlig klimatpåverkan, kg CO2-ekv/kg livsmedel	Tertial	1,91

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra gemensamma kompetensutvecklingsinsatser för personal och chefer inom skolköken två gånger per år.	Verksamhetsledning och miljösamordnare planerar och genomför två gånger per år kompetensutvecklingsinsatser till de fyra skolornas kökspersonal och ledningen för skolköken. Erfarenhetsutbyte och gemensamma dialoger är viktiga delar i kompetensutvecklingen. Nyheter och utveckling inom området samt praktiska moment för kökspersonalen planeras ske löpande.

Framgångsfaktorer: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag: Integrera EU-frågor i ordinarie planerings-, lednings- och uppföljningsarbete.

Region Jönköpings län ska se EU-frågor och EU-finansiering som en integrerad del (den fjärde nivån) i Region Jönköping läns arbete.

Aktiviteter	Beskrivning
Genom medlemskap i Småland Blekinge Halland South Sweden (SBHSS) med kontor i Bryssel och Assembly of European Regions (AER) stärka Region Jönköpings läns arbete på europeisk nivå genom omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte, partnerskap och påverkansarbete.	Region Jönköpings län arbetar tillsammans med andra regioner inom SBHSS. Det gemensamma arbetet utgår från årligen framtagna verksamhetsplan. Fokus är på samverkan och påverkansarbete. Medlemskapet i AER ger möjlighet till erfarenhetsutbyte med regioner både inom EU och europeiska regioner som inte är medlemmar i unionen.
I revidering av den regionala utvecklingsstrategin säkerställa möjligheten att det regionala utvecklingsarbetet bidrar till ett hållbart EU och drar nytta av de resurser som EU erbjuder.	Regionstyrelsen har tagit beslut om revidering av den regionala utvecklingsstrategin. För ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete behöver europeiska perspektiv integreras i strategin. Koppling till den regionala utvecklingsstrategin är en förutsättning för projekt som beviljas finansiering inom EU: regional fond och EU:s regionalfond. Den reviderade strategin förväntas tillsammans med andra regionala utvecklingsstrategier i Småland och Öarna utgöra grunden för utformning av program och handlingsplaner för EU:s programperiod 2028-2034.
Genom värdskapet för Europa Direkt Jönköpings län anordna insatser för att både öka kunskapen om EU, dess politik och prioriteringar och för att tydliggöra sambandet mellan EU-frågor och regionala utvecklingsfrågor.	Denna aktivitet innefattar dels att visa hur EU påverkar lokala och regionala frågor, dels att främja en lokal dialog om EU-frågor som är relevanta för Jönköpings län.

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödjande arbete

Uppdrag: Etablera effektiva strukturer för validering för att öka möjligheten att tillvarata alla länsinvånares potential och kompetens.

De valideringsmodeller som finns på plats, t.ex. branschvis, tydliggörs och kopplas samman med valideringsmöjligheter och kompetensutveckling inom t.ex. vuxenutbildning, folkbildning, yrkeshögskolor och högskoleutbildningar. Matchning på arbetsmarknaden förbättras och livslångt lärande möjliggörs. På sikt utjämnas utbildningsklyftor och utbildningsnivån i hela länet ökar.

Aktiviteter	Beskrivning
Bidra med resurser runt testcentren i länet för att öka nyttjandet av branschvalidering.	För att öka nyttjandet av branschvalidering vid länets testcenter kan man tillhandahålla finansiering, utbildningsinsatser och information till företag och arbetssökande. Genom samarbete med arbetsgivare, förbättrade tjänster vid testcentren och uppföljningsstöd efter validering kan fler se fördelarna och använda validering för kompetensutveckling.
Använda valideringsprojektets mötesplats för att utväxla kunskaper och erfarenheter och stärka kopplingen mellan bransch- och utbildningsvalidering.	Region Jönköpings län använder valideringsprojektets mötesplats genom att hålla regelbundna workshops, bilda samarbetsgrupper och skapa en digital plattform för kontinuerligt kunskapsutbyte. Genom att involvera fler aktörer och följa upp resultat stärks samarbetet mellan bransch- och utbildningsvalidering.

Uppdrag: Årligen tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt som underlag för kompetensförsörjningsinsatser. Utifrån detta tas framtidsspaning fram en gång per mandatperiod.

Kompetensbehoven tydliggörs i Kompetensbarometern där översikt länsvis, delregionalt och kommunalt möjliggörs. Underlaget kan användas av arbetsgivare och kan utgöra underlag gällande dimensionering och genomförande av utbildningar. Det ökar förutsättningarna för lärosätens möjligheter att stärka det regionala kompetensförsörjningsarbetet och bidrar till att utbildningar på olika nivåer som är anpassade efter arbetsmarknadens behov erbjuds.

Aktiviteter	Beskrivning
Arbeta utifrån den fastställda kompetensförsörjningsplanen och dess fokusområden.	Region Jönköpings läns antagna kompetensförsörjningsplan pekar ut fyra prioriterade fokusområden under perioden 2024-2028. Det handlar om att bedöma och kommunicera länets utbildningsbehov, stärka länets infrastruktur och livslångt lärande, stödja kompetensförsörjningsarbetet inom den smarta specialiseringsstrategin samt sprida kunskap om kompetensförsörjningsarbetet i länet.
Utveckla och testa nya metoder för framtagande av länets kompetensförsörjningsbehov.	Aktörerna i länet behöver utveckla och testa nya metoder för att identifiera länets kompetensförsörjningsbehov för att bättre matcha arbetsmarknadens krav och långsiktiga utveckling. Detta gör att utbildningar och resurser kan anpassas till verkliga kompetensbrister, stärka näringslivet och öka sysselsättningen i länet. Nya metoder kan också ge mer flex-

Aktiviteter	Beskrivning
	ibla och aktuella verktyg för att möta framtidens föränderliga kompetenskrav.

Uppdrag: Skapa förutsättningar för ökad omställningsförmåga och försörjningsförmåga.

Förmågan till omställning i näringslivet, vilken är avgörande för en stark konkurrenskraft, kan öka genom olika företagsfrämjande insatser, inte minst genom forskning och utveckling samt interaktion mellan näringsliv och akademi. Länets omställningskapacitet kan öka genom ett mer diversifierat näringsliv med fler högteknologiska tillverkningsföretag och fler kunskapsintensiva tjänsteföretag. Omställningsförmågan kan fungera som ett led i stärkt beredskap utifrån omvärldshändelser, vars påverkan på länet blir alltmer oförutsägbara.

Aktiviteter	Beskrivning
Utveckla det påbörjade arbetet med att stärka ekosystemet runt länets innovationssystem kopplat till näringslivsutveckling.	Att utveckla ekosystemet kring länets innovationssystem är avgörande för att stärka kopplingen till näringslivsutvecklingen, särskilt i en tid där omvärldsfaktorer som globalisering, digitalisering och klimatomställning förändrar spelreglerna. Ett starkt innovationssystem hjälper företag att navigera dessa förändringar genom att möjliggöra snabbare anpassningar till ny teknik, hållbarhetskrav och marknadskiften. Genom samarbete mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor kan kunskap och resurser effektivt delas, vilket underlättar företagens anpassningsbehov till nya omvärldsförutsättningar. Detta gynnar både företagets konkurrenskraft och länets långsiktiga tillväxt och attraktivitet.
Bidra till resurser i form av omvärldsbevakning samt projekt som skapar omställningskraft.	Region Jönköpings läns roll är att bygga kapacitet genom att bidra med resurser för omvärldsbevakning och omställningsprojekt, vilket är avgörande för företagets anpassningsbehov. Detta möjliggör snabb identifiering av förändringar, riskhantering och främjar innovation genom samverkan mellan aktörer.

Uppdrag: Skapa förutsättningar i länet för att attrahera företagsetableringar och finansiella investeringar samt verka för att företag stannar kvar i länet.

För området krävs samverkan över kommunala och regionala gränser. Ett samordnat och enat län som samverkar i en större geografi ökar förutsättningarna för att dra nytta av och bidra i arbetet med den nationella strategin för utrikeshandel, investeringar och global konkurrenskraft. I arbetet är medlemskapet i Business Sweden centralt liksom det kontinuerliga arbetet med det företagsfrämjande systemet samt samverkan mellan länets kommuner.

Aktiviteter	Beskrivning
Skapa en plattform för företagsetableringar och finansiella investeringar i länet i samverkan med kommunerna.	Att skapa en plattform för företagsetableringar och finansiella investeringar i Jönköpings län i samverkan med kommunerna är avgörande för att öka tillväxten och sysselsättningen. Genom att marknadsföra länet som en attraktiv plats för investeringar kan man förbättra samverkan, attrahera fler investerare och skapa innovativa lösningar. Detta bidrar till en hållbar och dynamisk affärsmiljö i regionen.

Uppdrag: Arbeta med de styrkeområden som fastställs i den smarta specialiseringsstrategin och att inom dessa skapa förutsättningar för specialisering inom respektive område och utifrån det bygga kapacitet för europeisk samverkan.

För respektive styrkeområde och mellan styrkeområden krävs samordning, företagsfrämjande insatser, interaktion med forskning och ett kompetensförsörjningsperspektiv. Detta ökar förmågan att från styrkeområden utveckla specialisering. En större geografi med ett totalt sett starkare näringsliv har konstaterats som en framgång. Med denna utgångspunkt bedrivs arbetet genom interregional samverkan i Småland och Öarna. För att bidra till och dra nytta av den europeiska arenan används Småland Blekinge Halland South Sweden med kontor i Bryssel.

Aktiviteter	Beskrivning
Driva kapacitetshöjande insatser kopplat till samverkansplattformen inom Småland och Öarna.	Arbetet utgår ifrån samverkansplattformen inom Småland och Öarna, där alla parter kraftsamlar tillsammans runt prioriterade utvecklingsområden kopplat till smart specialisering.
Höja kapaciteten i det företagsfrämjande systemet för att driva projekt i europeisk samverkan och konkurrens.	Att höja kapaciteten i det företagsfrämjande systemet för europeiska projekt blir allt viktigare i kommande program, där samverkan är nyckeln. Detta ger tillgång till EU-finansiering, ökar kompetens och innovation, skapar internationella nätverk och stärker länets attraktivitet, vilket gör företagen mer konkurrenskraftiga och anpassningsbara i en globaliserad ekonomi.
Ta fram utvecklingsagendor för respektive styrkeområde att de ligger till grund för kommande specialiseringar.	Grunden i samverkansplattformen är att jobba fram utvecklingsagendor som tar sikte på innovationsdrivna aktiviteter som drivs av näringslivsnära aktörer.

Uppdrag: Skapa förutsättningar för att utveckla naturbruksskolorna till kompetenscentrum för de gröna näringarna.

För detta behöver tillämpad forskning, försöksverksamheter, öppna testbäddar och kompetensutveckling utvecklas på skolorna i samarbete med akademi, forskningsinstitutioner och näringsliv. Resurser behövs för investeringar, projektledning och kompetensutveckling. Stark konkurrenskraft och innovation inom gröna näringar stärker länets förmåga att möta omvärldshändelser som hastigt kan förändra behovet av alltmer egenproducerade livsmedel.

Aktiviteter	Beskrivning
Kartlägga befintliga förutsättningar för utveckling och främja innovationsskapande idéer inom de gröna näringarna på naturbruksskolorna.	Genom det samverkansavtal som finns upprättat mellan Region Jönköpings län och länets 13 kommuner ska Region Jönköpings län bidra till att utveckla skolorna som kompetenscentra för de gröna näringarna. I verksamhetsinriktningen som är en bilaga till samverkansavtalet ska skolorna utveckla samverkan och innovation. Det goda förtroendet i samverkan ska prägla avtalsperioden. Samarbetet mellan aktörerna från kommuner, organisationer, akademi, näringsliv och branschföreträdare ska utvecklas. Syftet ska vara dels information och återkoppling men främst ett löpande gemensamt arbete för verksamhetsutveckling. Näringens delaktighet är en förutsättning för att skapa relevanta utbildningar, där lyhördhet för branschbehov är utgångspunkten. Denna delaktighet utvecklas bland annat genom Programråd och med det

Aktiviteter	Beskrivning
	lokala näringslivet genom en aktiv APL-verksamhet. Samverkan med leverantörer samt forskningscentra används som ett sätt att driva kunskapsutvecklingen framåt till både elevernas, personalens och branschernas förmån. Naturbruksskolorna ska ytterligare utveckla sin roll som kompetenscentrum för de gröna näringarna. Skolorna kan exempelvis fungera som öppna testbäddar för innovation och utveckling, där utvecklingsaktörer tillsammans med aktörer från gröna näringar kan realisera idéer och lösningar utifrån verkliga behov. Naturbruksskolorna ska ses som resurser i både det regionala utvecklingsarbetet och till enskilda kommuner. Områden som digitalisering, automation, robotisering och AI utvecklas i snabb takt. Kompetens för att hantera den digitala och tekniska utvecklingen behövs, där elevers kunskap ska matcha utvecklingen inom de gröna näringarna. Det kan handla om nya odlingsmetoder, förändrad djurhållning eller skogsbruk enligt nya moderna metoder. Den snabba utvecklingen kräver löpande omvärldsbevakning, flexibilitet och god kunskap om branschens utveckling.

Uppdrag: Tillsammans med länets kommuner arbeta med en hållbar och inkluderande platsutveckling utifrån länets specifika förutsättningar.

Genom fokus på platsutveckling skapas attraktivitet för boende, besökare, företag och investeringar. Platsutvecklingsbegreppet öppnar upp för att t.ex. kulturutveckling, näringslivsutveckling, landsbygdsutveckling, och besöksnäringens utveckling gemensamt stärker och utvecklar länet. Genom platsutveckling finns möjligheter att stärka demokrati och att möta samhällsutmaningar på ett inkluderande sätt.

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra kunskapshöjande insatser till länets kommuner och det företagsfrämjande systemet i syfte att öka kunskapen om platsutveckling.	Aktiviteten ligger i linje med Region Jönköpings läns uppdrag att ta fram och arbeta med en besöksnäringstrategi.
Ta fram en gemensam modell för platsutveckling genom arbetsmetoden tjänstedesign.	Att ta fram en gemensam modell för platsutveckling med tjänstedesign som arbetsmetod innebär att skapa en process där behov och upplevelser hos invånare, företag och besökare sätts i centrum. Tjänstedesign är en användarcentrerad metod för att utveckla tjänster och lösningar genom att fokusera på användarnas behov, vilket kan tillämpas i platsutveckling för att skapa attraktiva, funktionella och levande platser.
Ta fram kunskapsunderlag om platsbundna företag och deras behov av stöd för företagsutveckling och innovation.	Ett kunskapsunderlag om platsbundna företags olika behov av stöd för utveckling och innovation är viktigt för att skapa mer träffsäkra stödinsatser, effektiv resursfördelning och stärka den lokala ekonomin. Det främjar även företagets innovation, anpassningsförmåga och möjliggör nätverk och samverkan som bidrar till långsiktig regional tillväxt och konkurrenskraft.

Uppdrag: Arbeta med landsbygdsutveckling för att ta tillvara hela länets utvecklingskraft och sysselsättningsmöjligheter och för att skapa likvärdiga möjligheter för länets invånare.

Centralt för en stark landsbygdsutveckling är samverkan och att initiera utvecklingsinsatser utifrån platsens förutsättningar och utmaningar. Ett konkret verktyg är möjligheten att ge stöd åt kommersiell service, vilket är både ett näringslivsfrämjande stöd och ett stöd som möjliggör tillgång till service för länets invånare.

Aktiviteter	Beskrivning
Utveckla handläggningsprocessen och anpassa stödinsatserna inom kommersiell service.	Processen för stöd och handläggning av bidrag inom kommersiell service inkluderar flera steg. Först informeras företag om bidragsmöjligheter och skickar in ansökningar som beskriver deras behov. Handläggare granskar ansökningarna och bedömer företagens betydelse för lokalsamhället. Om en ansökan godkänns beviljas bidraget för specifika åtgärder, som driftstöd eller utvecklingsprojekt. Företagen rapporterar sedan resultat för att säkerställa korrekt användning av stödet. Insamlad data används för att utveckla handläggningsprocessen och anpassa stödinsatserna.
Genomföra nätverksträffar för handlare och kommunernas kontaktpersoner för landsbygdsfrågor.	Att genomföra nätverksträffar för handlare och kommunernas kontaktpersoner för landsbygdsfrågor är viktigt för att främja kunskapsutbyte och stärka samarbetet mellan aktörerna. Träffarna hjälper till att identifiera specifika behov och utmaningar för handlare, ökar synligheten för lokala företag och främjar innovation genom utbyte av idéer. Genom att skapa en starkare gemenskap kan aktörerna arbeta tillsammans för att utveckla och stödja landsbygden.

Uppdrag: Stärka alla barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län oberoende av socioekonomiska och geografiska förutsättningar.

Kultur till och för barn och unga är prioriterat. Alla barn har, enligt lag, en demokratisk rätt till kultur och ska ha likvärdiga möjligheter att utvecklas. Utifrån ett tillgänglighetsperspektiv är det viktigt att det finns en mångfald av kultur för en mångfald av barn och unga. Kulturrätten är en ny satsning som ska arbeta med dessa frågor.

Aktiviteter	Beskrivning
Stärka och stimulera folkbibliotekens arbete med tidiga insatser för små barns språkutveckling.	Biblioteksutveckling driver samverkan mellan de verksamheter i Region Jönköpings län som finns med i Språklust (familjecentral, Rehabiliteringscentrum och Habiliteringscentrum). Språklust knyter an till den nationella satsningen Bokstart och består av insatser för barn och deras närstående vuxna, i syfte att lägga grunden för en god språkutveckling hos alla barn i länet. Biblioteksutveckling bidrar till de gemensamma Språklustinsatserna genom att ha dialog med och stödja folkbiblioteken i länet i deras arbete med små barns språk- och läsutveckling.
Stärka och utveckla formerna för dialogen med barn och unga.	Under 2024 genomfördes idéverkstäder med unga om makt, inflytande och kultur. Erfarenheterna och den inhämtade kunskapen från idéverkstäderna är underlag för det fortsatta arbetet med att ta fram och utveckla formerna för dialog som stärker barn- och

Aktiviteter	Beskrivning
	ungas inflytande. Arbeta ska genomföras i samverkan med målgruppen, kommuner, aktörer inom folkbildning och övrigt civilsamhälle.
Bidra till att fortbildningsinsatser genomförs för pedagoger inom konstområdena.	Under 2025 intensifieras samarbetet med Stockholms Konstnärliga Högskola genom en planerad högskolekurs på 7,5 hp för danspedagoger. Under året undersöks möjligheterna att utveckla och införa kompetenshöjande insatser för kulturpedagoger inom fler konstområden.

Uppdrag: Stärka den kulturella infrastrukturen.

Region Jönköpings län ska bidra till att utveckla fler kulturella mötesplatser, främja kulturskapares villkor, främja arrangörskap och publikutveckling i hela länet samt utveckla kommunernas kapacitet att ta emot professionell kultur som kan spridas utanför den egna kommunen.

Aktiviteter	Beskrivning
Främja kulturskapares villkor.	Under 2025 införs ett stöd till utställningsarrangörer för medverkansersättning till anlitade konstnärer. Stödet syftar till att stärka konstnärers villkor, skapa förutsättningar för utställningsarrangörer att utveckla sin verksamhet och ge möjlighet för den konstintresserade allmänheten att möta konstnärer.
Utveckla möjligheten till fler högre konstnärliga utbildningar i länet.	Eftersom det saknas högre konstnärliga utbildningar i Jönköpings län är det viktigt att se över förutsättningarna för ett mer utvecklat samarbete med de etablerade konstnärliga utbildningarna i Sverige. Det långsiktiga målet är att få en sammanhållen utbildningskedja från kulturskolorna, gymnasieskolor med estetiska program, folkhögskolor, YH-utbildningar till stabila samarbeten med de etablerade konstnärliga högskole- och universitetsutbildningarna.
Utveckla fler kulturella mötesplatser.	En del av arbetet med att utveckla kulturella mötesplatser sker genom residensprogram, workshops och nätverksmöten som stärker samhörighet och innovation. Under pågående kulturplanperiod sker en påtaglig utveckling inom detta område. Residensprogrammet AiR-Småland går in i sitt andra år, samtal förs med aktörer i länet om införandet av produktionsplattformar i form av kollektivverkstäder (KKV) och inom de flesta av konstområdena finns det idag aktiva nätverk. Det här utvecklingsarbetet sker i nära samarbete och samverkan med länet olika aktörer inom kulturområdet.

Uppdrag: Arbeta för en jämnare könsfördelning inom utbildning och på arbetsmarknaden i linje med mål i länets jämställdhetsstrategi.

I länets jämställdhetsstrategi framtagna av länsstyrelsen beskrivs att arbete behöver ske för att uppmuntra icke-traditionella karriärsval och motverka en könssegregerad arbetsmarknad. Vidare beskrivs att jämställdhetsperspektivet behöver stärkas i arbetet med utbildning, kompetensförsörjning och arbetsvillkor i länet.

Aktiviteter	Beskrivning
Höja medvetenheten om jämställdhetsmål inom skolor och arbetsplatser i länet.	Region Jönköpings län kommer att utgå i från befintliga nätverk och samverkansstrukturer för att belysa jämställdhetsmålen på olika sätt.
Delta aktivt i länsstyrelsens forum för social hållbarhet.	Att delta aktivt i Forum för social hållbarhet innebär att engagera sig med olika aktörer för att diskutera och främja sociala aspekter av hållbar utveckling. Detta inkluderar att nätverka och samarbeta för att identifiera gemensamma utmaningar, dela kunskap och erfarenheter samt utveckla och implementera projekt som främjar jämlikhet och social rättvisa. Deltagandet bidrar också till ökad medvetenhet om sociala hållbarhetsfrågor och möjligheten att påverka policyer. Forum för social hållbarhet drivs av länsstyrelsen i Jönköpings län.

Uppdrag: Tydlig, tidsatt uppföljning av de projekt som erhållit bidrag under denna mandatperiod och som kommer att erhålla bidrag inom RU.

Utveckla uppföljningen och synliggöra effekterna av finansiering till insatser kopplade till den regionala utvecklingsstrategin.

Aktiviteter	Beskrivning
Fortsätta arbetet med att utveckla finansieringsportföljen.	Finansieringsportföljen, utifrån klassificering, visar en samlad bild av projekt som beviljats finansiering genom 1.1-medel. Enligt lag och förordning ska regionalt utvecklingsansvarig aktör besluta om medel för regionalt tillväxtarbete (så kallade statliga 1.1.-medel). Beviljade medel ska bida till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Arbetet återrapporteras till beslutande nämnder enligt årshjul. Beslut tas i nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet och i nämnden för trafik, infrastruktur och miljö.
Synliggöra hur projekt som beviljas finansiering genom 1.1-medel bidrar till den regionala utvecklingsstrategin och vilka effekter som skapas i det regionala utvecklingsuppdraget.	Finansiering är ett av de viktigaste verktygen i det regionala utvecklingsarbetet. Finansieringen skapar effekt inom samtliga områden i den regionala utvecklingsstrategin.

Uppdrag: Utveckla kommunikationsinsatserna kopplat till bidrag och finansiering för att tillgängliggöra det regionala utvecklingskapitalet.

Tydliggöra och kommunicera vilka medel som finns att söka och kriterier för dessa.

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra en översyn av befintlig information kring bidragsgivning och finansiering på befintliga webb-sidor.	Information om bidragsgivning och finansiering ses över i samband med en allmän översyn av information.
Genomföra informationsinsatser kring finansieringsmöjligheter med utgångspunkt utifrån den regionala utvecklingsstrategin.	Informationstillfällen genomförs särskilt med fokus på finansiering utifrån sakområden. Information om finansiering integreras också i seminarier och nätverk med fokus på olika områden inom regional utveckling. I samtliga projektdialoger med presumtivt sökande är utgångspunkten den regionala utvecklingsstrategin. Förutom den finansiering som finns

Aktiviteter	Beskrivning
	tillgänglig på regional nivå omfattas även finansiering på nationell och europeisk nivå.

Framgångsfaktorer: Tillgänglig säker och hållbar infrastruktur

Uppdrag: Aktivt driva påverkansarbete för nya stambanor och viktiga vägsträckor i länet.

Region Jönköpings län ska fortsätta driva på för att staten ska bygga nya stambanor enligt Sverige-förhandlingen. Arbete ska också ske för att verka för statlig upprustning av viktiga vägsträckor i länet.

Aktiviteter	Beskrivning
Driva påverkansarbete för nya stambanor och viktiga vägsträckor i länet.	Region Jönköpings län ska fortsätta driva på för att staten ska bygga nya stambanor enligt Sverige-förhandlingen. Arbete ska också ske för att verka för statlig upprustning av viktiga vägsträckor i länet.

Uppdrag: Bredda plattformen funktionella samband med fler samhällsbyggnads-perspektiv.

Den befintliga plattformen omfattar idag transporter och transportinfrastruktur. För att kunna identifiera fler samband inom Jönköpings läns geografi behöver ytterligare perspektiv läggas till.

Aktiviteter	Beskrivning
Breda plattformen funktionella samband med fler samhällsbyggnadsperspektiv.	Den befintliga plattformen omfattar idag transporter och transportinfrastruktur. För att kunna identifiera fler samband inom Jönköpings läns geografi behöver ytterligare perspektiv läggas till.

Uppdrag: Se över den regionala bredbandsstrategin i syfte att öka tillgången till infrastruktur i form av bredband och mobila nät.

Genomföra en översyn och vid behov revidera den regionala bredbandsstrategin. Arbetet ska ske i samverkan med länets kommuner.

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra en översyn och vid behov revidera den regionala bredbandsstrategin.	Arbetet ska ske i samverkan med länets kommuner.

Uppdrag: Kommunera koldioxidbudgeten till organisationer och invånare inom ramen för samverkan inom klimatrådet.

Länets koldioxidbudget ger en riktning om hur snabbt omställningen behöver ske. Det är viktigt att kommunicera resultatet för att stimulera fortsatt omställning.

Aktiviteter	Beskrivning
Kommunicera koldioxidbudgeten till organisationer och invånare inom ramen för samverkan inom klimatrådet.	Länets koldioxidbudget ger en riktning om hur snabbt omställningen behöver ske. Det är viktigt att kommunicera resultatet för att stimulera fortsatt omställning.

Uppdrag: Med utgångspunkt i länets koldioxidbudget främja insatser som skyndar på den gröna omställningen inom områdena transporter och energiintensiva företag.

Fortsatt stimulera till insatser för att driva på den gröna omställningen i länet. Det handlar både om att stimulera omställningsprojekt från länets aktörer till att ställa om den egna verksamheten för att minska klimatpåverkan.

Aktiviteter	Beskrivning
Med utgångspunkt i länets koldioxidbudget främja insatser som skyndar på den gröna omställningen inom områdena transporter och energiintensiva företag.	Fortsatt stimulera till insatser för att driva på den gröna omställningen i länet. Det handlar både om att stimulera omställningsprojekt från länets aktörer till att ställa om den egna verksamheten för att minska klimatpåverkan.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag: Upprätthålla den pedagogiska kompetensen.

Målet är att samtliga tillsvidareanställda lärare inom gymnasiegemensamma ämnen ska ha lärarlegitimation.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Andel behöriga lärare	År	100 %

Aktiviteter	Beskrivning
Vid nyanställningar säkerställs att behörig personal anställs.	När så är möjligt, anställs endast legitimerade lärare. Om endast obehöriga lärare finns i urvalet, anställs läraren på visstid.
Obehörig personal erbjuds kompletterande utbildning.	I samråd med närmsta chef erbjuds och planeras eventuell obehörig personal att fullgöra sin utbildning.

Medarbetare

Strategiska mål: Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser

Framgångsfaktorer: Rätt kompetens och bemanning

För att kunna möta invånarnas behov nu och i framtiden behöver vi ha medarbetare med rätt kompetens på rätt plats. Det handlar om att attrahera nya medarbetare, hitta lösningar för bemanning utifrån invånarnas behov, vara en attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs och utvecklas samt avveckla kompetens som inte längre behövs. En stabil bemanning och bättre användning av våra egna resurser gör att vi på sikt kan bli oberoende av hyrpersonal.

Uppdrag: Strategisk kompetensplanering.

Kompetensplanering är Region Jönköpings läns gemensamma arbetssätt för att ta reda på om de resurser som finns möter invånarnas behov idag och i framtiden. Med utgångspunkt i analysen arbetar chefer och verksamheter på olika nivåer i organisationen med aktiviteter och åtgärder för att möta kompetensbehovet på lång och kort sikt.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Personalomsättning (andel externa avgångar exkl. pension) under de senaste 12 månaderna	Tertial	5 %

Aktiviteter	Beskrivning
Genomföra kompetensplanering	Genomföra kompetensplanering och använda framtagen kompetensförsörjningsplan.

Framgångsfaktorer: En god arbetsmiljö och hälsa

Attraktiva arbetsplatser med arbetsglädje, trygghet och en god arbetsmiljö är viktigt för att kunna attrahera och behålla medarbetare. Genom att aktivt arbeta med arbetsmiljön ger chefen sina medarbetare de bästa förutsättningarna för att må bra, utvecklas, prestera bra och trivas på jobbet. Med ett gott arbetsklimat, goda arbetsvillkor och förutsättningar för personlig och professionell utveckling skapar vi hälsofrämjande arbetsplatser och ett hållbart arbetsliv för våra medarbetare.

Uppdrag: Ett systematiskt arbetsmiljöarbete med utgångspunkt i friskfaktorerna.

De åtta friskfaktorerna är Region Jönköping läns gemensamma arbetssätt för hur vi systematiskt skapar bästa arbetsplatsen. Friskfaktorerna sammanfattar de förutsättningar som forskning visar behöver finnas på en arbetsplats för att medarbetarna ska må bra, utvecklas, prestera bra och trivas.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Andel heltidsanställda	Tertial	91 %
 Personalthälsa - Sjukfrånvaro %	Tertial	5,5 %

Aktiviteter	Beskrivning
Implementera en systematik för arbetsmiljöarbete.	Utifrån regionens rutiner och strukturer implementera ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom vår organisation.

Framgångsfaktorer: Främjar kreativitet och delaktighet

Delaktiga och engagerade medarbetare är en förutsättning för att utveckla och förbättra verksamheten. Cheferna ska ha förutsättningar att vara tillgängliga, tydliggöra mål, inspirera och visa vägen. Det skapar en kultur som främjar jämlikhet, kreativitet, innovation och ständiga förbättringar. Då får vi arbetsplatser med engagerade medarbetare som trivs, är stolta över sitt arbete och delaktiga i utvecklingen.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Arbetstillfredsställelse (HME)	År	80 %
 Andel chefer med 10-35 medarbetare	Tertial	80 %

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Ekonomi i balans	Månad	0 tkr
 Prognos	Tertial	0 tkr

Aktiviteter	Beskrivning
Handlingsplan för ekonomi i balans	Vid obalans upprättas handlingsplan.

Uppdrag: Utökning av bidrag till ideella föreningar och studieförbund

Att stödja civilsamhället i förebyggande och hälsofrämjande insatser i syfte att uppnå regionens vision ”För ett bra liv i en attraktiv region”.

Aktiviteter	Beskrivning
Riktat stöd till prioriterade delar av civilsamhället efter genomförd kartläggning.	Efter en kartläggning av nuvarande bidrag struktur och effekter så ska det utökande bidraget användas till prioriterade insatser som skapar mest värde för länet.

2024-11-27

§ 124**Remiss - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet**

Diarienummer: RJL 2024/3344

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande yttrande som svar till Utbildningsdepartementet.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över remiss av promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet.

Promemorian innehåller förslag som syftar till att modernisera författningsregleringen av verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Som huvudman för gymnasieutbildning på naturbruksgymnasium samt offentligt ägda folkhögskolor, välkomnar Region Jönköpings län utredningens ansats att tydliggöra och stärka alla skolhuvudmännens ansvar i händelse av krissituationer. Region Jönköpings län ser positivt på förslaget om en moderniserad krisreglering som omfattar både systematik och ansvarsfördelning. Utredningen belyser viktiga aspekter kring hur skolor ska kunna upprätthålla verksamheten under fredstida kriser och ytterst krig, samt understryker behovet av samverkan mellan olika aktörer. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Beslutsunderlag

- Remissmissiv 2024-11-05 - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet
- Förslag till yttrande Remiss av promemorian – En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet
- Remiss av promemorian - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande yttrande som svar till Utbildningsdepartementet

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över remiss av promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet.

Promemorian innehåller förslag som syftar till att modernisera författningsregleringen av verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Som huvudman för gymnasieutbildning på naturbruksgymnasium samt offentligt ägda folkhögskolor, välkomnar Region Jönköpings län utredningens ansats att tydliggöra och stärka alla skolhuvudmännens ansvar i händelse av krissituationer. Region Jönköpings län ser positivt på förslaget om en moderniserad krisreglering som omfattar både systematik och ansvarsfördelning. Utredningen belyser viktiga aspekter kring hur skolor ska kunna upprätthålla verksamheten under fredstida kriser och ytterst krig, samt understryker behovet av samverkan mellan olika aktörer.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Promemorian, En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet har ansatsen att tydliggöra och stärka skolhuvudmännens ansvar i händelse av krissituationer.

En ny reglering föreslås ersätta de två nu gällande förordningarna på området och ska tillämpas vid en fredstida krissituation eller när regeringen har beslutat att det råder höjd beredskap.

Kommuner föreslås få ett samordningsansvar för att säkerställa att barn vars vårdnadshavare arbetar inom samhällsviktiga yrken får omsorg och att skolpliktiga barn får sin utbildning även vid kris.

Regleringen möjliggör övergång till fjärr- och distansundervisning under kriser och vid allvarliga lokala störningar, så att utbildning kan bedrivas även om skolor måste stänga tillfälligt.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) föreslås få ansvar för att exempelvis definiera vilka samhällsviktiga utbildningar, så som gymnasiala utbildningar för exempelvis vårdpersonal, som ska prioriteras vid kris. Vidare föreslås att ett nytt begrepp införs i skollagen, *allvarliga störningar av lokal art*, som är tänkt att tillämpa vid krissituationer som inte uppfyller kriterierna för en fredstida krissituation men ändå påverkar huvudmäns möjligheter att bedriva undervisning i lokalerna. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Region Jönköpings län välkomnar utredningens ansats att tydliggöra och stärka skolhuvudmännens ansvar i händelse av krissituationer. Region Jönköpings län ser positivt på förslaget om en moderniserad krisreglering som omfattar både systematik och ansvarsfördelning. Utredningen belyser viktiga aspekter kring hur skolor ska kunna upprätthålla verksamheten under fredstida kriser och ytterst krig, samt understryker behovet av samverkan mellan olika aktörer.

Eftersom skolområdet är komplext med olika former av huvudmän och nuvarande föreskrifter och regleringar främst bygger på statlig och kommunal struktur ser Region Jönköpings län som offentlig, regional huvudman för naturbruksgymnasium och folkhögskolor att utredningen ger en ökad tydlighet, medverkan och ansvar för alla skolhuvudmän. Region Jönköpings län ser också positivt på att det tydliggörs att kommuner vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ges ett samordningsansvar för kommunikation och information till samtliga huvudmän som bedriver verksamhet på skolområdet.

Region Jönköpings län ser att det är av särskild betydelse att krisregleringen tar hänsyn till praktiska och arbetsplatsförlagda moment (APL), som utgör en central del i utbildningens struktur. Region Jönköpings län vill poängtera att vid en krissituation måste det finnas en planering för hur dessa moment kan ersättas eller genomföras med alternativa lösningar. Detta kan innebära behov av digitala alternativ, men också ökad flexibilitet i bedömningen av elevens prestation. Region Jönköpings län vill även betona vikten av tydliga rutiner och stöd från nationella myndigheter, samt behovet av att i förväg förankra krishanteringsstrategier med arbetsplatser som är involverade i APL-verksamheten. Naturbruksskolor generellt bör också involveras i de lägeskommuner som skolorna finns i för att medverka till förberedelser vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Naturbruksskolor med stora djur-, mark- och skogsbesättningar har en samhällsviktig roll att upprätthålla och verksamheter som måste fungera dagligen, året runt. Skolorna har också stora bestånd av fordon och maskinell utrustning, vilka kan bidra i samhällsviktiga situationer i närområdet. De elever som utbildas inom naturbruksprogrammets olika inriktningar kan också ha en viktig roll att spela, vid allvarligare krissituationer i sina folkbokföringskommuner med kompetenser som kan komma det lokala näringslivet till del, därav ser Region Jönköpings län som huvudman att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och kommunernas

samordningsansvar kan bidra till förberedande samordning som stärker att kompetenser och resurser används på ett effektivt sätt.

Region Jönköpings län ser positivt på förslagen som syftar till att främst fortsatt kunna bedriva skolverksamhet och att vid behov kunna göra avvikelser från ordinarie föreskrifter och övergå till fjärr- eller distansundervisning.

Folkhögskolornas unika roll som både utbildnings- och bildningsaktörer innebär att det krävs en särskild analys av hur krisregleringen kan påverka deras förutsättningar att verka. Här bör särskild hänsyn tas till målgruppernas varierande behov. Vi ser ett behov av att krisregleringen säkerställer stöd för deltagare med särskilda behov samt att samverkan med regionala huvudmän stärks.

Region Jönköpings län anser att utredningen "En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet" har tagit viktiga steg i rätt riktning. Förslagen stödjer en ökad beredskap och tydligare ansvarsfördelning, men det behövs mer detaljerade riktlinjer för praktiska moment, specifika utbildningsformer som folkhögskolor, samt en ökad nationell samordning och ekonomiska resurser.

Beslutsunderlag

- Remissmissiv 2024-11-05 - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet
- Förslag till yttrande Remiss av promemorian – En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet
- Remiss av promemorian - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet

Karin Hermansson
Regional Utvecklingsdirektör

Caroline Cherfan
Beredskapschef

Utbildningsdepartementet

En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över remiss av promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet.

Som huvudman för gymnasieutbildning på naturbruksgymnasium samt offentligt ägda folkhögskolor, välkomnar Region Jönköpings län utredningens ansats att tydliggöra och stärka alla skolhuvudmännens ansvar i händelse av krissituationer. Region Jönköpings län ser positivt på förslaget om en moderniserad krisreglering som omfattar både systematik och ansvarsfördelning. Utredningen belyser viktiga aspekter kring hur skolor ska kunna upprätthålla verksamheten under fredstida kriser och ytterst krig, samt understryker behovet av samverkan mellan olika aktörer.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings län välkomnar utredningens ansats att tydliggöra och stärka skolhuvudmännens ansvar i händelse av krissituationer. Region Jönköpings län ser positivt på förslaget om en moderniserad krisreglering som omfattar både systematik och ansvarsfördelning. Utredningen belyser viktiga aspekter kring hur skolor ska kunna upprätthålla verksamheten under fredstida kriser och ytterst krig, samt understryker behovet av samverkan mellan olika aktörer.

Eftersom skolområdet är komplext med olika former av huvudmän och nuvarande föreskrifter och regleringar främst bygger på statlig och kommunal struktur ser Region Jönköpings län som offentlig, regional huvudman för naturbruksgymnasium och folkhögskolor att utredningen ger en ökad tydlighet, medverkan och ansvar för alla skolhuvudmän. Region Jönköpings län ser också positivt på att det tydliggörs att kommuner vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ges ett samordningsansvar för kommunikation och information till samtliga huvudmän som bedriver verksamhet på skolområdet.

Region Jönköpings län ser att det är av särskild betydelse att krisregleringen tar hänsyn till praktiska och arbetsplatsförlagda moment (APL), som utgör en central del i utbildningens struktur. Region Jönköpings län vill poängtera att vid en krissituation måste det finnas en planering för hur dessa moment kan ersättas eller genomföras med alternativa lösningar. Detta kan innebära behov av digitala alternativ, men också ökad flexibilitet i bedömningen av elevens prestation. Region Jönköpings län vill även betona vikten av tydliga rutiner och stöd från nationella myndigheter, samt behovet av att i förväg förankra krishanteringsstrategier med arbetsplatser som är involverade i APL-verksamheten. Naturbruksskolor generellt bör också involveras i de lägeskommuner som skolorna finns i för att medverka till förberedelser vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Naturbruksskolor med djur, mark och skog har en samhällsviktig roll att upprätthålla och verksamheter som måste fungera dagligen, året runt. Skolorna har också stora bestånd av fordon och maskinell utrustning, vilka kan bidra i samhällsviktiga situationer i närområdet. De elever som utbildas inom naturbruksprogrammets olika inriktningar kan också ha en viktig roll att spela, vid allvarigare krissituationer i sina folkbokföringskommuner med kompetenser som kan komma det lokala näringslivet till del, därav ser Region Jönköpings län som huvudman att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och kommunernas samordningsansvar kan bidra till förberedande samordning som stärker att kompetenser och resurser används på ett effektivt sätt. Region Jönköpings län ser positivt på förslagen som syftar till att främst fortsatt kunna bedriva skolverksamhet och att vid behov kunna göra avvikelser från ordinarie föreskrifter och övergå till fjärr- eller distansundervisning.

Folkhögskolornas unika roll som både utbildnings- och bildningsaktörer innebär att det krävs en särskild analys av hur krisregleringen kan påverka deras förutsättningar att verka. Här bör särskild hänsyn tas till målgruppernas varierande behov. Vi ser ett behov av att krisregleringen säkerställer stöd för deltagare med särskilda behov samt att samverkan med regionala huvudmän stärks.

Region Jönköpings län anser att utredningen "En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet" har tagit viktiga steg i rätt riktning. Förslagen stödjer en ökad beredskap och tydligare ansvarsfördelning, men det behövs mer detaljerade riktlinjer för praktiska moment, specifika utbildningsformer som folkhögskolor, samt en ökad nationell samordning och ekonomiska resurser.

Kerstin Hammar	Karin Hermansson
Ordförande Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	Regional Utvecklingsdirektör

Regeringskansliet

Promemoria

2024-08-21
U2024/02201

Utbildningsdepartementet

En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Innehåll

Förord	6
Sammanfattning.....	7
1 Författningsförslag.....	9
1.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	9
1.2 Förslag till lag om upphävande av lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid.	15
1.3 Förslag till förordning om verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.....	16
1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap	19
2 Utredningens uppdrag och arbete.....	21
2.1 Uppdraget.....	21
2.2 Utgångspunkter för utredningens arbete.....	21
2.3 Utredningsarbetet	22
3 Behovet av en översyn av befintlig reglering.....	22
3.1 Bestämmelserna som rör verksamheter på skolområdet vid höjd beredskap behöver uppdateras	22
3.2 Erfarenheter från covid-19-pandemin	23
3.3 Behovet av bestämmelser som reglerar verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer	24
4 Nuvarande reglering.....	26
4.1 Rätten till utbildning.....	26
4.2 Kort om skolväsendet och andra utbildningsformer.....	27
4.3 Huvudmän inom skolverksamheten	28
4.4 Kommunerna har ett övergripande ansvar.....	28
4.5 Enskilda kan bedriva skolverksamhet efter godkännande.....	29
4.6 Reglering av skolans verksamheter vid extraordinära händelser i fredstid	29
4.7 Reglering av skolans verksamheter vid krigsfara och krig	30
4.7.1 Förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m.....	30
4.7.2 Förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara	31
5 En ny förordning för verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap	32
5.1 En tydlig och modern förordning	32
5.2 Centrala begrepp i den nya förordningen	32
5.2.1 Förordningen ska tillämpas vid höjd beredskap.....	32

5.2.2	Förordningen ska tillämpas vid fredstida krissituationer	35
6	Bemyndiganden	36
6.1	Nu gällande bemyndiganden	36
6.1.1	Regeringsformen	36
6.1.2	Lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.	37
6.1.3	Skollagen (2010:800)	37
6.1.4	Lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid	38
6.2	Upphävt bemyndigande	39
6.2.1	Förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta	39
6.3	Förslag till nya bemyndiganden	39
6.3.1	Ett generellt bemyndigande	39
6.3.2	Tillfällig stängning av verksamheter vid fredstida krissituationer	40
6.3.3	Bemyndigande för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	41
7	Höjd beredskap och särskilt om enskilda huvudmäns ansvar	41
7.1	Enskilda huvudmän ska omfattas av bestämmelser vid höjd beredskap	42
7.2	Behov av omsorg	46
7.2.1	Behov av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet	46
7.2.2	Behov av omsorg ska anmälas	48
7.3	Behov av och rätten till utbildning	49
7.3.1	Kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning	49
7.3.2	Avvikelse från föreskrifter för utbildning	50
7.3.3	En möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning	51
7.3.4	Särskilda bestämmelser och dess förhållande till fjärr- och distansundervisning	55
7.4	Behov av kompetensförsörjning	56
7.5	Krisplan	58
7.5.1	Samtliga skolverksamheter ska ha en plan för verksamheten inför och vid höjd beredskap	58
7.5.2	Krisplanen ska tas fram i enlighet med riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen	60
7.6	Ett samordningsansvar för kommunerna	62

7.7	Resurser ska inte kunna tas från kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning	63
8	Fredstida krissituationer	65
8.1	Fredstida krissituationer och behovet av en reglering	66
8.2	Behov av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet.....	67
8.3	Behov av och rätten till utbildning	68
8.3.1	Kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning	68
8.3.2	Avvikelser från föreskrifter för utbildning	68
8.3.3	En möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning	69
8.3.4	Särskilda bestämmelser och dess förhållande till fjärr- och distansundervisning	69
8.3.5	Beslut ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen	70
8.4	Behov av kompetensförsörjning.....	71
8.5	Samtliga skolverksamheter ska ha en plan för verksamheten inför och vid fredstida krissituationer.....	71
8.6	Ett samordningsansvar för kommunerna.....	72
9	Allvarliga störningar av lokal art	73
9.1	Ett nytt begrepp ska införas i skollagen.....	73
9.2	En möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning	73
9.2.1	Särskilda bestämmelser och dess förhållande till fjärr- och distansundervisning	75
9.2.2	Beslut ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen	75
9.2.3	Det ska inte vara möjligt att överklaga huvudmannens beslut	76
10	Allmän översyn av befintliga bestämmelser	76
10.1	Upphävande av lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid	76
10.2	Verksamheterna vid anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan	77
10.2.1	Anpassade grundskolan	77
10.2.2	Anpassade gymnasieskolan när en region är huvudman	78
10.3	Fortsatt drift av gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning	78
10.4	Behov av lokaler under krig och krigsfara	79
10.5	Överklagande	80
10.5.1	Ett överklagandeförbud bör införas.....	80
10.6	Verksamheten vid specialskolor och sameskolor	82

10.6.1	Specialskolor och sameskolor ska inte läggas ned och myndigheternas uppgifter ska inte övertas av kommunen.....	82
10.6.2	Reglering om verksamheterna läggs ned	83
10.7	Särskilda bestämmelser	83
10.7.1	Tjänstetillsättning	83
10.7.2	Experter i fråga om skolverksamheten för elever med funktionshinder	84
11	Ikraftträdande	84
12	Konsekvenser	85
12.1	Vilka kan bli berörda av utredningens förslag.....	85
12.2	Konsekvenser för kommunerna	85
12.3	Konsekvenser för enskilda huvudmän.....	87
12.4	Konsekvenser för staten	88
12.5	Konsekvenser för barn, elever, vårdnadshavare och skolans personal	90
12.6	Konsekvenser för jämställdhet och integration	91
12.7	Europeiska unionen	91
13	Författningskommentar	91
13.1	Förslaget till lag om ändring i skollag (2010:800)	91
Bilaga – Uppdraget, beslutat 2023-05-09 (U2023/01366, U2023/01610)		98

Förord

Regeringskansliet beslutade den 9 maj 2023 att uppdra åt en utredare att biträda Utbildningsdepartementet med att se över och modernisera författningsregleringen av verksamheten inom skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig (U 2023:B). Uppdraget finns i bilaga 1.

Den 23 maj 2023 fick rådmannen, numera kanslichefen Elin Carbell Brunner i uppdrag att biträda departementet som utredare. Som ämnessakkunniga, med uppgift att vara sekreterare och biträda i uppdraget, anställdes fr.o.m. den 1 augusti 2023 rådmannen Louise Molin Alfredsson och fr.o.m. den 14 augusti 2023 hovrättsassessorn Lisa Nordbrandt.

Utredaren och sekreterarna har inom ramen för uppdraget haft löpande kontakter med Utbildningsdepartementet. Värdefulla synpunkter och underlag har också lämnats vid möten med företrädare för myndigheter, kommuner, organisationer och huvudmän. Utredningen vill rikta ett särskilt tack till dessa.

De bedömningar som görs och de förslag som lämnas i denna promemoria är utredarens egna.

Sammanfattning

Denna promemoria innehåller förslag som syftar till att modernisera författningsregleringen av verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Av utredningens direktiv framgår att utredningen ska se över och modernisera författningsregleringen av verksamheten inom skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig. I arbetet med översynen och förslaget till ny förordning har utredningen valt att i stället använda sig av begreppen fredstida krissituationer och höjd beredskap, vilket redogörs för närmare i avsnitt 5.2. Samtliga begrepp används dock för tydlighets skull i promemorian eftersom en del av referensmaterialet hänför sig till äldre utredningar och bestämmelser.

I arbetet med översynen ska överväganden göras kring enskilda huvudmäns ansvar vid höjd beredskap. De föreskrifter som reglerar olika skolformers verksamhet vid krig och krigsfara är inte anpassade till hur verksamheter på skolområdet är organiserade i dag, till exempel omfattas inte enskilda huvudmän. Vidare är det av stor vikt att samhället vid såväl fredstida krissituationer som höjd beredskap så långt som möjligt kan tillgodose behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, behovet av och rätten till utbildning och behovet av kompetensförsörjning.

I promemorian föreslås en ny förordning om verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Förordningen ersätter de två nu gällande förordningarna på området och ska tillämpas vid en fredstida krissituation eller när regeringen har beslutat att det råder höjd beredskap.

Förslagen inkluderar även ändringar i skollagen (2010:800) som möjliggör författningsreglering av samtliga huvudmäns uppgifter och ansvar vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Bland annat införs en möjlighet att vid fredstida krissituationer tillfälligt stänga verksamheter på skolområdet och en bestämmelse som rör planläggning av skolverksamheten inför fredstida krissituationer och höjd beredskap. Ett bemyndigande införs också som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter avseende enskilda huvudmäns uppgifter under höjd beredskap. Förslagen i promemorian syftar i huvudsak till att möjliggöra för skolhuvudmän att under fredstida krissituationer eller höjd beredskap fortsätta att bedriva skolverksamhet, detta genom att bland annat göra avvikelser från ordinarie föreskrifter och övergå till fjärr- eller distansundervisning. Flera av bestämmelserna från de gällande förordningarna överförs till den nya förordningen, men i ett omarbetat utförande.

Utredningen föreslår vidare att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska fastställa vilka utbildningar som är att betrakta som samhällsviktig verksamhet och som särskilt ska prioriteras i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasialnivå vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Utredningen lämnar även förslag om att kommunen vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska ges ett samordningsansvar för kommunikation med och information till samtliga huvudmän som bedriver verksamhet på skolområdet.

Vidare föreslås att ett nytt begrepp införs i skollagen, *allvarliga störningar av lokal art*, som är tänkt att tillämpas vid krissituationer som inte uppfyller kriterierna för en fredstida krissituation men ändå påverkar huvudmäns möjligheter att bedriva undervisning i lokalerna.

Med anledning av att relevanta bestämmelser i lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid överförs till skollagen föreslår utredningen att den förstnämnda lagen ska upphävas.

Det har inte funnits några egentliga alternativa lösningar till utredningens förslag. Behovet av en moderniserad reglering är tydligt bland annat eftersom den befintliga regleringen inte omfattar samtliga huvudmän och inte heller är anpassad till de tekniska möjligheter som i dag finns att tillgå.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att nuvarande 1 kap. 12 § ska betecknas 1 kap. 13 §,

dels att 1 kap. 3 §, den nya 1 kap. 13 §, 22 kap. 4 § och 29 kap. 29 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 22 a kap., av följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 kap. 12 §, och närmast före 1 kap. 12 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §¹

I denna lag avses med

– distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,

– elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,

– fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,

– fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,

– fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,

– fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,

– förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,

– konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,

– konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,

– lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,

– lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,

¹ Senaste lydelse 2023:951.

- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen,
- skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,
 - stängning: *en förskoleenhet, skolenhet, fritidshem eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800) håller verksamhetens lokaler stängda för barnen eller eleverna, men undervisning bedrivs där eleven och läraren är åtskilda i rum men inte i tid, eller i både rum och tid, eller någon verksamhet tillfälligt inte alls bedrivs,*
- undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och
 - utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Planläggning inför fredstida krissituationer och höjd beredskap

12 §

Samtliga skolverksamheter ska genomföra den planläggning av verksamheten som behövs inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Planläggningen ska ske i enlighet med riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen i det län där skolverksamheten ligger.

13 §²

Lagen är uppdelad i 31 kapitel.
Dessa är

Lagen är uppdelad i 32 kapitel.

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),

- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- anpassade grundskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- anpassade gymnasieskolan (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- fjärrundervisning i vissa skolformer (21 kap.),
- distansundervisning i vissa skolformer (22 kap.),
 - *allvarliga störningar av lokal art* (22 a kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
 - behandling av personuppgifter (26 a kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
 - överklagande (28 kap.), och
 - övriga bestämmelser (29 kap.).

22 kap.

4 §³

För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan som har fått distansundervisning ska den totala undervisningstiden efter att eleven har återgått till ordinarie undervisning motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella årskursen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning ska den garanterade undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella utbildningen under den kvarvarande skoltiden.

Första och andra stycket ska tillämpas även för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan som på grund av att landet har varit i höjd beredskap har fått

³ Senaste lydelse 2022:1315.

22 a kap. Allvarliga störningar av lokal art

1 § Vid allvarliga störningar av lokal art får en huvudman för grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola besluta att elever ska ges undervisning där läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid (fjärrundervisning), eller är åtskilda i både rum och tid (distansundervisning), utöver vad som är föreskrivet i 21 kap. 3–4 §§, 22 kap. 5–8 §§ skollagen (2010:800), 5 a kap. skolförordningen (2011:185) eller i 4 a kap. gymnasieförordningen (2010:2039).

Om läraren och eleven vid undervisningen är åtskilda både i rum och tid ska huvudmannen besluta hur många undervisningstimmar undervisningen ska anses motsvara, om huvudmannen avser att avräkna undervisningstiden mot den garanterade undervisningstiden.

2 § En huvudman som tillfälligt övergår till att bedriva distansundervisning får frångå vad som föreskrivs i 22 kap. 9 § skollagen (2010:800), 5 b kap. 3–7 §§ skolförordningen (2011:185) och 4 b kap. 3–7 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) om att en huvudman innan distansundervisning används ska göra en ansökan om och godkännas som utförare av sådan undervisning hos Statens skolinspektion.

3 § Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärr- eller distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art.

4 § Huvudmannen ska skyndsamt anmäla ett beslut om att använda fjärr- eller distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art till Statens skolinspektion.

Anmälan enligt första stycket ska innehålla uppgifter om orsaken till att beslut har fattats om att övergå till fjärr- eller distansundervisning samt information om när och i vilken omfattning fjärr- eller distansundervisning har beslutats för olika ämnen och skolenheter. Huvudmannen ska även anmäla när fjärr- eller distansundervisningen har upphört.

Statens skolinspektion får meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

29 kap.

29 §

Regeringen får meddela generella föreskrifter avseende verksamheter på skolområdets uppgifter vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Vid extraordinära händelser i fredstid som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag,

Vid fredstida krissituationer som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag, får

får regeringen meddela de föreskrifter som behövs för att tillförsäkra barn och elever den utbildning och annan verksamhet de har rätt till enligt denna lag.

regeringen därutöver meddela de föreskrifter som behövs för att tillförsäkra barn och elever den utbildning och annan verksamhet de har rätt till enligt denna lag.

Vid fredstida krissituationer som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag får regeringen även meddela föreskrifter om att förskoleenheter, fritidshem eller andra verksamheter enligt denna lag ska stängas tillfälligt.

I samband därmed får regeringen meddela föreskrifter som innebär att en huvudman, trots sådana föreskrifter som avses i tredje stycket, ska erbjuda

- 1 förskola för barn som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola,*
- 2 fritidshem för elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i fritidshem, eller*
- 3 förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. denna lag för barn eller elever som har vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet.*

I sådana föreskrifter får undantag göras från bestämmelser om utbildningens utformning, omfattning och förläggning. Föreskrifterna ska vara tidsbegränsade.

I föreskrifter som meddelats med stöd av denna bestämmelse får undantag göras från bestämmelser om utbildningens utformning, omfattning och förläggning. Föreskrifter som meddelats med

*stöd av andra, tredje och fjärde
stycket ska vara tidsbegränsade.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

1.2 Förslag till lag om upphävande av lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid.

Härigenom föreskrivs att lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid ska upphöra att gälla den 31 december 2025.

1.3 Förslag till förordning om verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter om verksamheter på skolområdet där en kommun, en region, staten eller en enskild är huvudman vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Föreskrifterna som rör höjd beredskap ska gälla också när det råder sådana utomordentliga förhållanden som beror på krig eller krigsfara som Sverige har befunnit sig i.

Föreskrifterna som rör verksamheten vid höjd beredskap ska tillämpas om regeringen beslutar det.

Föreskrifterna som rör verksamheten vid fredstida krissituationer ska tillämpas när en sådan situation råder.

2 § Med verksamheter på skolområdet avses i denna förordning, oberoende av huvudmannaskap, skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800).

Gemensamma bestämmelser för fredstida krissituationer och höjd beredskap

3 § En kommun är inom sitt geografiska område ansvarig för samordning av information och kommunikation med samtliga huvudmän avseende verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

4 § Kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola.

5 § Huvudmannen får göra sådana avvikelser från föreskrifter för utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna bedrivas i den utsträckning som är möjlig med hänsyn till rådande förhållanden.

6 § Förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen (2010:800) ska bedrivas i sådan omfattning att barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen och har vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet kan

erbjudas omsorg i den omfattning det behövs för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas.

Förskola eller fritidshem ska även erbjudas barn eller elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem.

7 § Barnets eller elevens vårdnadshavare ska anmäla behov av omsorg enligt 6 § till huvudmannen. Huvudmannen får begära att behovet styrks med intyg från en företrädare för den som bedriver den samhällsviktiga verksamheten. Behov av omsorg enligt 6 § andra stycket kan även anmälas av socialtjänsten.

8 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela närmare föreskrifter om i vilken omfattning verksamhet ska bedrivas för barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen (2010:800) och har vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas samt om tillämpningen av 7 §.

9 § Utbildningen i gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska särskilt prioriteras inom de områden som har betydelse för samhällsviktig verksamhet.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska fastställa vilka utbildningar som har betydelse för samhällsviktig verksamhet och som särskilt ska prioriteras.

10 § Huvudmannen för grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola får vid en fredstida krissituation eller höjd beredskap besluta att elever ska ges undervisning där läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid (fjärrundervisning), eller är åtskilda i både rum och tid (distansundervisning), utöver vad som är föreskrivet i 21 kap. 3–4 §§, 22 kap. 5–8 §§ skollagen (2010:800), 5 a kap. skolförordningen (2011:185) eller i 4 a kap. gymnasieförordningen (2010:2039).

11 § En huvudman som tillfälligt övergår till att bedriva distansundervisning får frånga vad som föreskrivs i 22 kap. 9 § skollagen (2010:800), 5 b kap. 3–7 §§ skolförordningen (2011:185) och 4 b kap. 3–7 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) om att en huvudman innan distansundervisning används ska göra en ansökan om och godkännas som utförare av sådan undervisning hos Statens skolinspektion.

Särskilda bestämmelser för fredstida krissituationer

12 § Om läraren och eleven vid undervisningen enligt 10 § är åtskilda både i rum och tid i en fredstida krissituation ska huvudmannen besluta hur många undervisningstimmar undervisningen ska anses motsvara, om huvudmannen avser att avräkna undervisningstiden mot den garanterade undervisningstiden.

13 § Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärr- eller distansundervisning vid en fredstida krissituation.

14 § Huvudmannen ska skyndsamt anmäla ett beslut om att använda fjärr- eller distansundervisning vid en fredstida krissituation till Statens skolinspektion.

Anmälan enligt första stycket ska innehålla uppgifter om orsaken till att beslut har fattats om att övergå till fjärr- eller distansundervisning samt information om när och i vilken omfattning fjärr- eller distansundervisning har beslutats för olika ämnen och skolenheter. Huvudmannen ska även anmäla när fjärr- eller distansundervisningen har upphört.

Statens skolinspektion får meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

Särskilda bestämmelser vid höjd beredskap

15 § Kommuner, regioner samt huvudmannen för specialskolan eller sameskolan ska underrätta länsstyrelsen om behovet av lokaler för skolverksamheten vid höjd beredskap.

Länsstyrelsen beslutar, enligt förordningen (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov, vilka lokaler som får användas för skolverksamheten.

16 § Huvudmannen för specialskolan eller sameskolan får återbesätta tjänster som tillsätts av regeringen. Dessa tjänster får endast återbesättas som vikariat.

Övriga bestämmelser

17 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. Genom författningen upphävs förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. och förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap

Härigenom föreskrivs att 13 § förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §⁴

Vid beredskapslarm ska följande författningar omedelbart tillämpas i sin helhet:

lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.,

lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg,

lagen (1957:684) om betalningsväsendet under krigsförhållanden, kungörelsen (1960:516) med tillämpningsföreskrifter till lagen (1940:176)

med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg,

lagen (1962:627) om utnyttjande av vattenkraft vid krig,

krigshandelslagen (1964:19),

förfogandelagen (1978:262),

ransoneringslagen (1978:268),

lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m.m.,

arbetsrättsliga beredskapslagen (1987:1262),

lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.,

prisregleringslagen (1989:978),

förordningen (1991:1195) om förordningen (2025:xx) om skolväsendet under krig och verksamheter på skolområdet vid krigsfara m.m., fredstida krissituationer och höjd

förordningen (1991:1269) om beredskap,

verksamheten vid statliga skolor

under krig och vid krigsfara,

lagen (1992:1402) om undanförsel och förstöring,

lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång,

lagen (1995:439) om beskattning, förtullning och folkbokföring under krig eller krigsfara m.m., och

lagen (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.

Beredskapslarm medför vidare att 6–11 §§ förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap och 10–12 §§ förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser omedelbart ska tillämpas.

⁴ Senaste lydelse 2022:563.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

2 Utredningens uppdrag och arbete

2.1 Uppdraget

Av uppdragsbeskrivningen framgår att utredaren har fått i uppdrag att se över och modernisera författningsregleringen av verksamheten inom skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig.

I uppdraget har ingått att

- analysera befintliga författningar som avser den skollagsreglerade verksamheten vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig och utreda behovet av ändringar i och kompletteringar av reglerna,
- överväga vilket ansvar enskilda huvudmän inom skolväsendet bör ha vid krigsfara och krig och vid behov föreslå en författningsreglering av ansvaret,
- utreda om det behövs ett utvidgat bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från bestämmelser om utbildningen vid extraordinära händelser i fredstid och vid behov föreslå ett sådant bemyndigande,
- identifiera och föreslå andra författningsändringar som är nödvändiga vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig för att trygga behov av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet samt av utbildning och kompetensförsörjning.

2.2 Utgångspunkter för utredningens arbete

I uppdragsbeskrivningen betonas att en allmän utgångspunkt för översynen är att det är viktigt för barn och elever att vistas i förskola och skola, inte bara för deras lärande utan också för deras hälsa och välmående. Det är även av stor vikt att samhället vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig så långt som möjligt kan tillgodose behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, behovet av och rätten till utbildning och behovet av kompetensförsörjning.

Föreskrifter om skollagsreglerad verksamhet vid krig eller krigsfara finns i dag dels i förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m., som avser den del av skolväsendet som en kommun eller en region är huvudman för, dels i förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara, som avser skolformerna sameskolan och specialskolan som staten är huvudman för. Förordningarna, i fortsättningen skolberedskapsförordningarna, är inte anpassade till hur skolväsendet är organiserat i dag. Exempelvis avspeglas inte att en stor del av utbildningen inom skolväsendet bedrivs av enskilda huvudmän.

2.3 Utredningsarbetet

Arbetet med denna promemoria inleddes i augusti 2023. I utredningens direktiv anges att utredaren vid genomförandet av uppdraget ska inhämta kunskaper och erfarenheter från Statens skolverk (Skolverket), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt andra relevanta myndigheter och aktörer. Utöver nyss nämnda aktörer har utredningen haft möten eller andra kontakter med företrädare för AcadeMedia, Friskolornas riksförbund, Hannaskolan i Umeå, Idéburna skolors riksförbund, Länsstyrelsen i Stockholms län, Minervagymnasium i Umeå, Sameskolstyrelsen, Statens skolinspektion (Skolinspektionen), Sveriges kommuner och regioner, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sveriges skolledare och Umeå kommun.

3 Behovet av en översyn av befintlig reglering

3.1 Bestämmelserna som rör verksamheter på skolområdet vid höjd beredskap behöver uppdateras

Med stöd av 11 § lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. har regeringen meddelat föreskrifter om skollagsreglerad verksamhet vid krig eller krigsfara. Skolberedskapsförordningarna är inte anpassade till hur skolväsendet är organiserat i dag. Exempelvis avspeglas inte att en stor del av utbildningen inom skolväsendet numera anordnas av enskilda huvudmän. Under 2022 lämnade Skolverket in en hemställan¹ till Regeringskansliet om en översyn av förordningarna. I skrivelsen tar Skolverket upp flera områden där förordningarna inte är anpassade till nuvarande förhållanden, bland annat nämns föråldrad begreppsanvändning, behov av ökad tydlighet och harmonisering, att förordningarna inte omfattar alla olika typer av huvudmän inom verksamheter på skolområdet samt behov av ökad flexibilitet rörande fjärr- och distansundervisning. Utredningsuppdraget omfattar nyss nämnda punkter från Skolverkets hemställan och understryker särskilt vikten av att barn och elever under en kris kan fortsätta vistas i förskola och skola, inte bara för deras lärande utan också för deras hälsa och välmående. Även vikten av att samhället vid frestda kris-situationer och höjd beredskap så långt som möjligt kan tillgodose behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, behovet av och rätten till utbildning och behovet av kompetensförsörjning noteras särskilt. Under de senaste åren har vi också på nära håll kunnat följa hur en krigssituation påverkar barns möjligheter till skolgång. Kriget i Ukraina har visat på vikten av att vid en krigssituation ha

¹ Skolverket, Beslut om hemställan, 2022-11-16, Dnr 2022:2602.

förutsättningar att kunna övergå till distansundervisning och på andra sätt anpassa undervisningen. Kreativa lösningar så som att bedriva undervisning i skyddsrum, att dela upp skoldagen så att alla elever ska få plats samt mellan årskurser turas om att ha undervisning på plats och på distans har visat sig vara viktiga sätt att se till att barn får möjlighet att tillgodogöra sig den utbildning de har rätt till.

3.2 Erfarenheter från covid-19-pandemin

Under covid-19-pandemin påverkades samhället kraftigt och frågan om hur skolans verksamheter skulle bedrivas blev central. Eftersom inga särskilda regler fanns att tillgå om hur skolans verksamheter skulle anpassas till de rådande förhållandena meddelade regeringen, med stöd av bland annat bemyndigandet i 29 kap. 29 § skollagen, föreskrifter genom förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Förordningen trädde i kraft den 16 mars 2020 och upphörde att gälla den 31 juli 2022. I den numera upphävda förordningen reglerades bland annat stängning av skolor, förändring i lärotider, fördelning av undervisningstiden och utbildningens förläggning vid viss skolenhet. Bestämmelserna i förordningen omfattade till en början inte förskolan, fritidshemmen eller annan pedagogisk verksamhet. Inom dessa verksamheter bedrivs inte bara utbildning utan de tillgodoser också ett omsorgsbehov. En sådan verksamhet förutsätter normalt att barnen befinner sig i de lokaler som är avsedda för aktuell verksamhet och kan alltså inte bedrivas med hjälp av fjärr- eller distansundervisning. Det ansågs inte ligga inom ramen för bemyndigandet i 29 kap. 29 § skollagen att meddela föreskrifter om stängning av sådan verksamhet eftersom en nedstängning skulle innebära att barnen inte tillförsäkrades sin rätt till utbildning.² Förordningen kom, efter införande av lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid, att kompletteras med bestämmelser om omsorg för vissa barn och elever i förskolan, fritidshemmet eller annan pedagogisk verksamhet och under vilka förhållanden sådana verksamheter skulle fortsätta att bedrivas trots beslut om stängning.

Utvärderingar och slutsatser kring covid-19-pandemins påverkan på olika verksamheter på skolområdet

Flera myndigheter, bland annat Skolverket, Skolinspektionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Barnombudsmannen och Folkhälsomyndigheten har haft i uppdrag av regeringen att följa upp och kartlägga konsekvenser av pandemin för barns och elevers utbildning. Uppdragen har varit inriktade på att undersöka främst hur övergången till distansundervisning fungerade i praktiken, det vill säga de digitala och tekniska förutsättningarna, men också vilka utmaningar den snabba omställningen förde med sig på kort och lång sikt för personal och elever.³

² Bet. 2019/20:UbU25 s. 7.

³ SOU 2021:89 *Sverige under pandemin, Volym 2 Sjukvård och folkhälsa*, s. 682–683.

Skolverket fick i regleringsbrevet för 2020⁴ i uppdrag att följa upp och utvärdera konsekvenserna av covid-19-pandemin för utbildningen inom skolväsendet. Uppdraget slutredovisades den 16 december 2022 med rapporten ”Covid-19-pandemins konsekvenser för skolväsendet”. I rapporten konstateras bland annat följande:

Styrningen av skolan påverkades på ett genomgripande sätt under pandemin genom en ökad central styrning av skolväsendet från såväl regering och stat som region. Huvudmän har vittnat om en otydlighet i denna styrning och att nya krav ställdes på huvudmännen på kontinuerligt sammanställa och tolka de förhållningsregler som fanns för skolverksamheten och att stödja rektorerna i implementeringen av dessa. Stundtals uppstod det en mängd tolkningar av hur den nya styrningen skulle ta sig uttryck när tusentals huvudmän skulle göra dessa uttorkningar. Detta medförde att det inte blev en enhetlig hantering av den kris som pandemin innebar och många huvudmän och rektorer upplevde att de skulle ha gynnats av ännu tydligare stöd från myndigheterna för att göra dessa svåra tolkningar. Sverige valde i hög utsträckning en modell där relativt få förändringar av regelverken med kraven på huvudmän och verksamheter gjordes och där många beslut i stället lämnades till den lokala nivån. Att utbildning och undervisning skulle bedrivas med samma krav på innehåll och kvalitet var även det som regeringen och ansvariga myndigheter med några få undantag kommunicerade. Det finns skäl att inför kommande kriser reflektera kring huruvida tydligare prioriteringar borde göras av staten för att värna elevernas och personalens arbetsmiljö och säkerställa en likvärdig hantering av en plötsligt uppkommen situation.⁵

3.3 Behovet av bestämmelser som reglerar verksamheter på skolområdet vid fredstida krisituationer

Som redogjorts för ovan visade det sig tidigt under covid-19-pandemin att den lagstiftning på skolområdet som fanns tillgänglig inte fullt ut svarade mot de behov av åtgärder som uppkom och att ny lagstiftning därför behövde tas fram på mycket kort tid. Verksamheter på skolområdet behöver ha en flexibilitet och möjlighet till omställning till olika scenarier där skolor kan tvingas stänga och även på andra sätt förändra sättet som undervisningen bedrivs på. Under covid-19-pandemin blev det tydligt att det är av stor vikt att olika aktörers ansvarsområden och befogenheter så långt det är möjligt är tydliggjorda på förhand. Av utredningens möten med enskilda huvudmän, kommuner och Friskolornas riksförbund har det framkommit att informationsbrister uppstod i diskussionerna mellan Folkhälso-myndigheten, Skolverket, ansvariga för det svenska smittskyddet, Arbetsmiljöverket och skolhuvudmännen. De kommunala huvudmännen fick i många fall samordnad information, medan fristående huvudmän upplevde att deras tillgång till information varierade och var beroende av hur enskilda kommuner valde att lägga upp sitt arbete. Även om samarbetet blev bättre under tiden som pandemin pågick var fristående skolor i vissa områden enligt uppgift utlämnade till att söka information på egen hand

⁴ Skolverkets regleringsbrev 2020 samt Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Statens skolverk, regeringsbeslut U2020/03817/SAM (delvis), U2020/03838/S.

⁵ Skolverket (2022), *Covid-19-pandemins konsekvenser för skolväsendet*, s. 140–141.

eller att vända sig till Friskolornas riksförbund. Detta trots att de fristående skolorna delade ansvaret med de kommunala skolorna gällande exempelvis vaccinerings, extra stöd genom elevhälsan och andra viktiga frågor i samband med skolgången för barnen och eleverna.

För att undvika att hamna i en liknande situation igen är det nödvändigt med en översyn av befintlig lagstiftning på området så att relevanta bestämmelser finns och kan börja tillämpas direkt vid frestdida krissituationer eller höjd beredskap.

Sverige har separata system och lagstiftningar för hantering av frestdida kriser respektive krig, och dessa bygger på olika utgångspunkter. Totalförsvarets verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig är beslutade med stöd av bestämmelserna om krig och krigsfara i 15 kap. regeringsformen. Specialregler för krig och krigsfara återfinns i flertalet lagar och förordningar, vilka begränsar flera rättigheter. Totalförsvaret och dess regelverk är ett planeringsverktyg tills regeringen beslutar om höjd beredskap. Regeringsformen saknar däremot särskilda bestämmelser för krishantering i fredstid. Att lagstiftaren har valt den lösningen kan ha berott på att ett krig skapar så exceptionella omständigheter att särskilda regler kan behövas, medan rättsordningen i princip ska fungera som vanligt vid andra typer av kriser som till exempel omfattande olyckor, naturkatastrofer, allvarlig smittspridning eller kollapser för samhällsviktiga system såsom el- och telenät, IT-system och betalningssystem.⁶

I syfte att bland annat öka skolornas krisberedskap har Skolverket sedan den 1 oktober 2022 blivit beredskapsmyndighet med ett tydliggjort ansvar för beredskapen inom myndighetens ansvarsområde. Kortfattat innebär rollen som beredskapsmyndighet att Skolverket anses ha en särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvaret och därför ska ha en god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera frestdida krissituationer och kunna genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap. Därutöver ska myndigheten verka för att även andra relevanta aktörer inom myndighetens ansvarsområde, till exempel skolhuvudmän, ska ha god beredskap.

En grundläggande utgångspunkt för Skolverkets roll som beredskapsmyndighet är att myndigheten ska verka för att så kallad samhällsviktig verksamhet inom verksamheter på skolområdet kan upprätthållas även i kris och krig. Det handlar i huvudsak om verksamhet som upprätthåller funktionerna tillsyn av barn till vårdnadshavare som arbetar i annan samhällsviktig verksamhet, utbildning för barn och unga och övrig utbildning som bidrar med kompetens till samhällsviktig verksamhet, till exempel personal inom vård och omsorg, förskola, el- och energiförsörjning.⁷

För att verksamheter på skolområdet ska vara bättre rustade för en framtida frestdida kris bör bestämmelser införas som kan träda i kraft med kort varsel. För att säkerställa barns rätt till utbildning och även i övrigt så långt det är möjligt trygga samhällets behov av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet och behovet av kompetensförsörjning bör bestämmelserna som utgångspunkt vara gemensamma

⁶ Marika Ericson och Olof Wilske, *Covid-19 i Sverige – rättsliga perspektiv på krisberedskap och de åtgärder som vidtagits för att hantera pandemin*, SvJT 2020 s. 1085–1086.

⁷ Se bl.a. 6, 7 och 20 §§ förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

för samtliga skolhuvudmän. Att tydliggöra varje skolhuvudmans ansvar och funktion vid en eventuell fredstida kris ökar förutsebarheten även för de enskilda skolhuvudmännen och deras verksamhet.

4 Nuvarande reglering

4.1 Rätten till utbildning

Barns rätt till utbildning slås fast genom den lagstadgade skolplikten. Alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola (2 kap. 18 § regeringsformen). Det är rätten till undervisning som garanteras. Skolplikten kan fullgöras i de olika skolformerna oavsett om utbildningen bedrivs av en offentlig eller en enskild huvudman. Av bestämmelsen i regeringsformen framgår att det allmänna ska svara också för att högre utbildning finns. Det finns dock ingen ovillkorlig rätt till högre utbildning. Ett skäl för detta är att det för sådan utbildning behövs villkor för tillträde som är beroende av utbildningens syfte och tillgång av plats.⁸

Skolplikten är en av hörnstenarna i det svenska utbildningssystemet och den redogörs för närmare i skollagens kapitel 7. Det är barnets hemkommun som har ansvar för att skolplikten fullgörs och att rätten till utbildning tillgodoses. Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i skollagen (1 kap. 8 § skollagen). Vidare ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 §). En bärande princip vid införandet av skollagen var att alla verksamhetsformer och skolformer i så stor utsträckning som möjligt ska ha en gemensam reglering, där detta är lämpligt, oavsett om huvudmannen är en kommun, en region, staten eller en enskild.⁹

Vid sidan av regeringsformen och skollagen finns det även bestämmelser om barns rätt till utbildning bland annat i lag (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Av barnkonventionens artikel 28 framgår att konventionsstaterna erkänner barnets rätt till utbildning och att de särskilt åtar sig att bland annat göra grundskoleutbildning obligatorisk och kostnadsfritt tillgänglig för alla, uppmuntra utvecklingen av olika former av gymnasial utbildning inklusive såväl högskoleförberedande utbildning som yrkesutbildning samt vidta åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och minska antalet studieavbrott. Barnkonventionens

⁸ Prop. 1993/94:117 *Inkorporering av Europakonventionen och andra fri- och rättighetsfrågor*, s. 27 och prop. 2009/10:165 *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 698.

⁹ Jfr prop. 2009/10:165 s. 203, 207 och 238.

bestämmelser om barns rätt till utbildning ska ses i ljuset av konventionens grundprinciper, som kommer till uttryck i artiklarna 2 (likvärdighet och icke diskriminering), 3 (barnets bästa), 6 (rätten till liv, överlevnad och utveckling) och 12 (barns rätt att uttrycka sina åsikter och bli hört). Vad som bedöms vara barnets bästa ska beaktas vid alla åtgärder som rör barn. Barn ska även tillförsäkras rätten att fritt uttrycka sina egna åsikter och dessa ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Principen om barnets bästa och barnets rätt att komma till tals kommer även till uttryck i 1 kap. 10 § skollagen.

4.2 Kort om skolväsendet och andra utbildningsformer

Skolväsendet regleras huvudsakligen i skollagen och omfattar en rad olika skolformer. Till dessa hör:

- förskola,
- förskoleklass,
- grundskola,
- anpassad grundskola,
- specialskola,
- sameskola,
- gymnasieskola,
- anpassad gymnasieskola,
- kommunal vuxenutbildning och
- fritidshem, som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer.

Utöver skolväsendet finns det särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet. Till dessa hör:

- internationella skolor,
- utbildning vid särskilda ungdomshem,
- utbildning för intagna i kriminalvårdsanstalt,
- utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare,
- utbildning för barn och elever som vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus,
- utbildning i hemmet eller på annan lämplig plats,
- annat sätt att fullgöra skolplikten,
- pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem,
- öppen förskola,
- öppen fritidsverksamhet,
- omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds och
- annan pedagogisk verksamhet på nationella minoritetsspråk.

4.3 Huvudmän inom skolverksamheten

Det är skolans huvudman som ansvarar för att utbildning genomförs i enlighet med gällande lagar och föreskrifter (2 kap. 8 § skollagen). Huvudmannen kan antingen vara offentlig (en kommun, en region eller staten) eller enskild. Med en enskild huvudman avses den fysiska eller juridiska person som bedriver verksamheten. Det kan röra sig om ett bolag, en förening, en stiftelse, ett trossamfund eller en enskild person.

Kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem (2 kap. 2 §). Även en region får vara huvudman för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning (2 kap. 3 §). Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola (2 kap. 4 §). Huvudmän för dessa verksamheter är myndigheterna Specialpedagogiska skolmyndigheten respektive Sameskolstyrelsen. Staten är även huvudman för den utbildning som Statens institutionsstyrelse bedriver vid sådana särskilda ungdomshem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. För intagna i kriminalvårdsanstalt får det anordnas utbildning som motsvarar kommunal vuxenutbildning. För sådan utbildning ansvarar Kriminalvården (24 kap. 10 §). Enskilda får, efter ansökan, godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, fritidshem och internationell skola på grundskolenivå (2 kap. 5 § och 24 kap. 3 a §).

4.4 Kommunerna har ett övergripande ansvar

Kommunen har ett övergripande ansvar att se till att alla skolpliktiga barn i förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola får föreskriven utbildning (7 kap. 21 § skollagen). Ansvaret innebär att kommunerna måste ha en beredskap att tillhandahålla utbildning i förskoleklass och grundskola för alla barn som har rätt till det. Detta kan ske genom att kommunen anordnar förskoleklass och grundskola i egen regi men även genom att utbildning fullgörs på annat sätt, till exempel genom en fristående skola. Om vissa av eleverna väljer att fullgöra grundskoleutbildningen på annat sätt är hemkommunen inte skyldig att anordna utbildning för dem. Om en elev väljer att avbryta en utbildning vid en fristående skola eller om en sådan skola läggs ned måste kommunen erbjuda eleven en annan plats. Bestämmelserna innebär således att hemkommunen inte kan neka att i förskoleklass eller grundskola som den själv bedriver, ta emot alla i kommunen som har rätt att gå i förskoleklass respektive grundskola. Hemkommunen kan inte hänvisa till en fristående skola eller annan utbildning som motsvarar förskoleklass respektive grundskola i eller utanför kommunen.¹⁰

Utöver det övergripande ansvaret har kommunerna även en skyldighet att erbjuda barn och ungdomar flera andra utbildningsformer. Kommunerna ska erbjuda förskola för alla barn i kommunen vars vårdnadshavare

önskar det (8 kap. 12 §). Vidare ansvarar kommunerna för att ungdomarna erbjuds gymnasieutbildning och anpassad gymnasieutbildning av god kvalitet (15 kap. 30 § och 18 kap. 27 §). Därutöver har kommunerna även ett ansvar för att kommunal vuxenutbildning tillhandahålls på grundläggande nivå, gymnasial nivå, som anpassad utbildning på grundläggande nivå, som anpassad utbildning på gymnasial nivå och som svenska för invandrare (20 kap. 3 §). Kommunerna ska även erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Kommunerna ansvarar i egenskap av hemkommun för att erbjuda fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning (14 kap. 3 §).

4.5 Enskilda kan bedriva skolverksamhet efter godkännande

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, fritidshem och internationell skola på grundskolenivå. Det är Skolinspektionen som handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman för ovan nämnda skolformer, med undantag av förskolan och vissa fritidshem. Dessa ärenden handläggs i stället av den kommun där utbildningen ska bedrivas (2 kap. 5 och 7 §§ och 24 kap. 3 a § skollagen).

Ett godkännande avser viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet. För att avgöra om ett godkännande ska lämnas ska det göras en bedömning av om den enskilde har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten och ekonomiska förutsättningar att följa föreskrifterna. Den enskilda ska även ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och ska i övrigt bedömas som lämplig. Beträffande en juridisk person krävs att samtliga företrädare för verksamheten bedöms som lämpliga. Utbildningen får inte innebära påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om ansökan avser gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser ansökan förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt (2 kap. 5 §).

4.6 Reglering av skolans verksamheter vid extraordinära händelser i fredstid

Det har under lång tid saknats särbestämmelser för skolans verksamheter vid extraordinära händelser i fredstid. Under covid-19-pandemin var man därför tvungen att på kortare tid än en vecka ta fram en ny lag, lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid. Lagen innehåller bestämmelser om under vilka förutsättningar skolans verksamheter ska kunna stänga. Regel-

verket togs fram specifikt för att förhindra smittspridning av samhällsfarlig sjukdom. Lagen är inte tidsbegränsad utan kan tillämpas även vid framtida extraordinära händelser i fredstid.

I 29 kap. 29 § skollagen finns ett bemyndigande för regeringen att, vid extraordinära händelser i fredstid som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen, meddela de föreskrifter som behövs för att tillförsäkra barn och elever den utbildning och annan verksamhet de har rätt till enligt skollagen. I sådana föreskrifter får undantag göras från bestämmelser om utbildningens utformning, omfattning och förläggning. Föreskrifterna ska vara tidsbegränsade. Av förarbetena framgår att syftet med sådana föreskrifter ska vara att möjliggöra för barnen eller eleverna att få del av den utbildning eller den verksamhet som skollagen tillförsäkrar dem men att det låter sig svårtligen göras att förutse exakt vilka bestämmelser som det kan bli aktuellt att göra undantag från.¹¹

4.7 Reglering av skolans verksamheter vid krigsfara och krig

Utgångspunkten vid krigsfara och krig är att de ordinarie författningarna om skolans verksamheter fortsätter att gälla till dess att riksdagen eller regeringen beslutar något annat. Vid höjd beredskap kan regeringen besluta att vissa bestämmelser i förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. och förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara ska tillämpas. Då gäller de bestämmelserna i stället för motsvarande regler i ordinarie författningar.

4.7.1 Förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m.

Förordningen innehåller föreskrifter om verksamheten under krig och vid krigsfara inom den del av skolväsendet som en kommun eller en region är huvudman för.

Kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning i kommunens förskoleklass eller grundskola (3 §). För att verksamheten ska kunna fortsätta att bedrivas får huvudmannen göra sådana avvikelser från föreskrifter för utbildningen i förskoleklassen, grundskolan och anpassade grundskolan som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna bedrivas i den utsträckning som är möjlig med hänsyn till rådande förhållanden (4 §).

Utbildningen i förskolan och fritidshemmet ska fortsätta att bedrivas i den utsträckning som förhållandena medger. Kommunen ska prioritera barn som har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet i den utsträckning som behövs för att den samhällsviktiga verksamheten ska kunna upprätthållas (4 a §). Kommunen får besluta att skolpliktiga elever i anpassade grundskolan ska fullgöra sin skolgång i kommunens grund-

skola. Huvudmannen för anpassade grundskolan ska vidare se till att eleverna får den tillsyn och vård som de behöver (7 §).

Beträffande gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå regleras att utbildning inom vårdområden ska fortsätta att bedrivas av huvudmannen så långt möjligt och att behovet av avkortad utbildning bland annat för de vårdutbildade som under en längre tid inte varit verksamma inom yrket även ska tillgodoses. Växlande behov av specialiseringar ska vidare beaktas (8 §). En region som är huvudman för utbildning i anpassade gymnasieskolan får besluta att de uppgifter som regionen har ska övertas av den kommun där skolenheten är belägen (8 a §). Därutöver stadgas att, i den utsträckning förhållandena medger det, en kommun ska fortsätta att bedriva utbildning i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Vidare ska en region, under samma förutsättningar, fortsätta att bedriva utbildning i gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning av annat slag än vårdutbildning (9 §).

Förordningen reglerar även prioriteringar i fråga om personal, lokaler och utrustning. Om personal, lokaler eller utrustning som tillhör en kommuns gymnasieskola eller vuxenutbildning behövs för förskoleklassens eller grundskolans verksamhet, ska kommunen helt eller delvis lägga ned gymnasieskolan eller den kommunala vuxenutbildningen och i stället använda resurserna för förskoleklassen och grundskolan (10 §). Detsamma gäller, med undantag av utbildning inom vårdområdet, om personal, lokaler eller utrustning behövs för en arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program (11 §). Det finns även vissa bestämmelser om planläggning av utbildningsverksamhet (12–13 §§).

4.7.2 Förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara

Förordningen innehåller föreskrifter om verksamheten vid specialskolor och sameskolor under krig och vid krigsfara.

På motsvarande sätt som i förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. regleras att huvudmannen får göra sådana avvikelser från föreskrifter för utbildningen i förskoleklassen, specialskolan och sameskolan som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna bedrivas i den utsträckning som är möjlig med hänsyn till rådande förhållanden (3 §). Huvudmannen får besluta att de uppgifter som myndigheten har får tas över av den kommun där skolenheten ligger. Huvudmannen får vidare besluta att verksamheten vid skolenheten ska läggas ned (5 §). Om verksamheten vid en skolenhet läggs ned ska huvudmannen se till att eleverna får den tillsyn och vård som de behöver. Efter nedläggningen ska eleverna fullgöra sin skolplikt i den kommun där de vistas (6 §). Det finns vidare bestämmelser om bland annat planläggning av verksamheten och tjänstetillsättning (7–9 §§).

5 En ny förordning för verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap

5.1 En tydlig och modern förordning

Förslag: En ny förordning om verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska ersätta nuvarande bestämmelser på området. Den nya förordningen ska omfatta samtliga huvudmän inom skolområdet (kommuner, regioner, staten och enskilda).

Skälen för förslaget: För att skapa tydlighet kring vilka regler som gäller för verksamheter på skolområdet vid höjd beredskap och fredstida krissituationer ska en helt ny förordning införas. Den nya förordningen följer i huvudsak samma struktur och uppbyggnad som de i dag gällande skolberedskapsförordningarna från 1991. Till skillnad från de äldre förordningarna omfattas nu samtliga huvudmän på skolområdet. Bestämmelserna är i huvudsak gemensamma för fredstida kriser och höjd beredskap, men det finns även bestämmelser som endast rör respektive situation. Förordningen innehåller även bestämmelser som rör planläggningen av verksamheten inför fredstida kriser och höjd beredskap. Målsättningen med förordningen har varit att bestämmelserna i så stor utsträckning som möjligt ska vara gemensamma för hela skolområdet och omfatta samtliga huvudmän. I vissa fall har en åtskillnad behövt göras mellan kommunala, regionala och statliga huvudmän samt enskilda huvudmän. Varför och på vilket sätt redogörs för i promemorian. Den nya förordningen är också anpassad till andra lagar och föreskrifter på området.

5.2 Centrala begrepp i den nya förordningen

5.2.1 Förordningen ska tillämpas vid höjd beredskap

Förslag: Begreppen krig och krigsfara som används i de nuvarande förordningarna ersätts med begreppet höjd beredskap.

Skälen för förslaget

Begreppen krig och krigsfara

Skolberedskapsförordningarna från 1991 innehåller föreskrifter om verksamheten inom skolväsendet under krig och vid krigsfara samt sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller krigsfara som riket har befunnit sig i. Merparten av bestämmelserna i skolberedskapsförordningarna ska tillämpas först när regeringen beslutar det. Föreskrifterna

är beslutade med stöd av bemyndigandet i 11 § första stycket lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. Nämda lag infördes som en modernisering av den administrativa fullmaktslagen och den särskilda rättegångsrättegångslagen och är tänkt att tillämpas vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föranledda av krig eller krigsfara. I förarbetena till lagen angavs att ett starkt och allsidigt totalförsvar redan i fred skapar förtroende i omvärlden för vår vilja och förmåga att försvara oss. För att vår motståndskraft mot yttre hot ska bli så hög som möjligt ska alla samhällsfunktioner som har viktiga uppgifter under kriser och i krig kunna ställas om för att verka i sådana situationer. Totalförsvaret omfattar i krig hela det omställda samhället. Utifrån denna breda syn på totalförsvaret ska totalförsvarets beredskap snabbt och effektivt kunna anpassas till aktuella situationer genom balanserade och samordnade åtgärder. För att detta ska kunna uppnås är det viktigt att det redan i fredstid skapas en god författningsberedskap, dvs. möjlighet att anpassa normgivningen till kris- och krigsförhållanden.¹²

Bestämmelser om den svenska författningsberedskapen vid krig och krigsfara återfinns i 15 kap. regeringsformen. Vad som avses med krig och krigsfara framgår inte av lagtexten. Det finns inte någon definition av begreppen. Av förarbetena framgår att krig i regeringsformens mening alltid ska anses föreligga om riket är helt eller delvis ockuperat men att det annars inte är möjligt att i vare sig lag- eller motivtext närmare ange vilka slags handlingar eller händelser som ska anses innebära att krigstillstånd inträder. Begreppet krigsfara kommenteras inte i förarbetena. Uppgiften att tolka begreppen krig och krigsfara enligt regeringsformen ankommer i första hand på regeringen. Det är regeringen som under konstitutionellt ansvar bedömer en situation och avgör om Sverige är i krig eller krigsfara. Regeringens bedömning att Sverige är i krig eller krigsfara kan till exempel komma till uttryck genom att regeringen kallar riksdagen till sammanträde i händelse av krig eller krigsfara eller genom att regeringen, efter bemyndigande av riksdagen, vid krig och krigsfara och i vissa andra fall meddelar sådana föreskrifter som annars ska meddelas genom lag. Regeringens bedömning att Sverige är i krigsfara kan också komma till uttryck genom ett beslut om skärpt eller högsta beredskap. Om det till följd av krig eller krigsfara råder högsta beredskap i hela landet kan regeringen besluta att detta ska tillkännages även genom beredskapslarm. Bestämmelserna om höjd beredskap och beredskapslarm finns inte i regeringsformen utan i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap. Vid tillämpning av lagstiftning under grundlagsnivån kan även andra myndigheter än regeringen samt kommuner och regioner i vissa fall behöva ta ställning till om krig råder. Detta eftersom en stor del av beredskapslagstiftningen blir tillämplig om Sverige kommer i krig, utan att det behöver fattas något särskilt beslut. Varje myndighet, kommun eller region som kan konstatera att krig råder ska alltså börja tillämpa relevant lagstiftning även om regeringen har slagits ut och därför inte kan förklara att Sverige är i krig. Trots automatiken i regelverket understryks det i förarbetena till regeringsformen och lagen om totalförsvar och höjd beredskap att de berörda aktörerna normalt sett, om regeringen alltjämt fungerar, får antas komma att avvakta

¹² Prop. 1987/88:6 om de offentliga organens verksamhet vid krig och krigsfara, s. 14.

en krigsförklaring eller att regeringen på annat sätt tillkännager att Sverige är i krig, innan de särskilda reglerna börjar tillämpas. Att bedöma om Sverige är i krig är något som en statlig myndighet, en kommun eller en region helst inte ska behöva göra på egen hand.¹³

Begreppet höjd beredskap

Skolverket har i tidigare nämnd hemställan¹⁴ framfört att myndigheten anser att begreppen krig och krigsfara i titlarna på skolberedskapsförordningarna från 1991 bör ersättas av begreppet höjd beredskap. Detta för att bättre harmonisera med lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap samt med förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap. Begreppen krig och krigsfara saknar som tidigare nämnts juridiska definitioner och det är bra med en mer enhetlig begreppsanvändning i författningarna på området.

Lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap trädde i kraft 1993 och ersatte då den tidigare lagen (1960:513) om beredskapstillstånd. I den nya lagen bemyndigades regeringen att besluta om höjd beredskap i en utsträckning som fullt ut utnyttjar de möjligheter som 15 kap. regeringsformen (tidigare 13 kap. 6 § regeringsformen) ger. Beredskapsgraderna begränsades till två: skärpt beredskap och högsta beredskap. Regeringen gavs också möjlighet att begränsa en beredskapshöjning till viss del av landet eller till viss verksamhet.¹⁵ Som det beskrivs i lagens första paragrafer är totalförsvar den verksamhet som behövs för att stärka Sverige för krig. Totalförsvar består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). För att stärka landets försvarsförmåga kan beredskapen höjas. Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvar all samhällsverksamhet som då ska bedrivas. Är Sverige i krig råder automatiskt högsta beredskap. Om Sverige är i krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen besluta om skärpt eller högsta beredskap.

Till skillnad från begreppen krig och krigsfara, som saknar legal definition och närmare bestämmelser kring vilka slags handlingar eller händelser som ska anses innebära att krigstillstånd inträder, framgår det alltså av lag att det är regeringen som beslutar om huruvida beredskapen ska höjas. Begreppet höjd beredskap används även bland annat i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), förordningen (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap (Beredskapsförordningen). Samtliga dessa föreskrifter är nyare än skolberedskapsförordningarna och för enhetlighetens skull föreslås därför att begreppet krig och krigsfara byts ut mot det numera i huvudsak använda höjd beredskap.

¹³ SOU 2023:75 *Stärkt konstitutionell beredskap*, s. 84–88.

¹⁴ Skolverket, Beslut om hemställan, 2022-11-16, Dnr 2022:2602.

¹⁵ Prop. 1992/93:76 om höjd beredskap, s. 1.

5.2.2 Förordningen ska tillämpas vid fredstida krissituationer

Förslag: Förordningen ska tillämpas vid fredstida krissituationer.

Skälen för förslaget

Olika begrepp används för att beskriva fredstida kriser

I utredningens direktiv anges bland annat att en översyn ska göras av författningsregleringen för skollagsreglerad verksamhet vid extraordinära händelser i fredstid. Begreppet extraordinära händelser i fredstid återfinns bland annat i LEH. Bestämmelserna syftar bland annat till att kommuner och regioner ska ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Som framgår av lagens namn innehåller den också regler om extraordinära händelser i fredstid. Till lagen ansluter förordningen (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Utöver begreppet extraordinära händelser i fredstid används en rad andra termer och uttryck för att beskriva fredstida kriser. I regeringsformen används uttrycket fredstida krissituation i en paragraf om Riksbankens föreskriftsrätt, i övrigt innehåller regeringsformen enbart uttryck som tar sikte på en mer specifik situation eller typ av kris, exempelvis svår ekonomisk kris och farsot. I lagstiftning under grundlagsnivån och inom svensk förvaltning används flera begrepp för att beskriva svåra situationer i fredstid, bland annat fredstida krissituation, extraordinär händelse, svår påfrestning på samhället, olycka, samhällsstörning och allvarlig händelse. Dessa begrepp är i varierande grad definierade i lag, föreskrifter och förarbeten. De är helt eller delvis överlappande och används också i dagligt tal.¹⁶

Generella bestämmelser om vilka uppgifter statliga myndigheter under regeringen har inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap återfinns i Beredskapsförordningen. Syftet med förordningen är att myndigheterna genom sin verksamhet ska minska sårbarheten i samhället och utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. I förordningen definieras begreppet fredstida krissituation som situationer som avviker från det normala, drabbar många människor, stora delar av samhället eller hotar grundläggande värden, innebär en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning av viktiga samhällsfunktioner och kräver samordnade och skyndsamma åtgärder från flera aktörer.¹⁷ Förordningen bygger på betänkandet Struktur för ökad motståndskraft (SOU 2021:25) där man föreslog att begreppet extraordinär händelse skulle bytas ut mot fredstida krissituation. Begreppet fredstida krissituation hade i betänkandet en liknande definition som den som kom att införas i förordningen.¹⁸ I och med införandet av förordningen upphävdes förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, vilken också innehöll begreppet fredstida krissituation.

¹⁶ SOU 2023:75 s. 108–109.

¹⁷ Se 6 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

¹⁸ SOU 2021:25 Struktur för ökad motståndskraft, s. 453–455.

Samtidigt som Beredskapsförordningen trädde också förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser i kraft, där begreppet fredstida krissituation används när länsstyrelsernas ansvar för ett civilområde och deras uppgifter inför och vid fredstida krissituationer regleras.

Mot bakgrund av vad som redogjorts för ovan framstår det som naturligt att vi i den nya förordningen ansluter oss till användandet av begreppet fredstida krissituation för att beskriva och definiera fredstida kriser där verksamheter på skolområdet ska tillämpa förordningen. Utredningen föreslår därför att detta begrepp används i stället för begreppet extraordinära händelser i fredstid.

6 Bemyndiganden

Utredningen ska enligt uppdraget utreda om det behövs ett utvidgat bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från bestämmelser om utbildningen vid extraordinära händelser i fredstid och vid behov föreslå ett sådant bemyndigande.

Utredningen har även i uppdrag att analysera befintliga författningar som avser den skollagsreglerade verksamheten vid krigsfara och krig och utreda behovet av ändringar i och kompletteringar av reglerna.

I detta kapitel redogörs därför för befintliga och upphävda bemyndiganden avseende verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig samt föreslås kompletterande bemyndiganden för att föreslagna förordningsändringar och nya författningsförslag i denna promemoria ska kunna genomföras.

6.1 Nu gällande bemyndiganden

6.1.1 Regeringsformen

Av 8 kap. 7 § regeringsformen följer att regeringen har en normgivningskompetens, oberoende av delegering. Regeringen får meddela föreskrifter om verkställighet av lag och föreskrifter som inte enligt grundlag ska meddelas av riksdagen. Verkställighetsföreskrifter är i första hand tillämpningsföreskrifter av rent administrativ karaktär. I viss utsträckning är det också möjligt att genom verkställighetsföreskrifter i materiellt hänseende fylla ut en lag också inom det obligatoriska lagområdet. Lagregleringen får däremot inte tillföras något väsentligt nytt genom verkställighetsföreskrifter. De får alltså inte innebära nya åligganden för enskilda eller nya ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Denna så kallade restkompetens som regeringen har omfattar till exempel instruktioner och andra föreskrifter riktade till statliga myndigheter samt föreskrifter riktade till enskilda om dessa är berättigande för dem eller kan betraktas

som neutrala. Inget hindrar att en i huvudsak gynnande reglering innehåller villkor som, sedda för sig, skulle kunna uppfattas som betungande.¹⁹

6.1.2 Lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

Av 11 § lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. framgår att regeringen får föreskriva att en förvaltningsmyndighets uppgifter inte ska fullgöras eller att de ska övertas av en annan sådan myndighet eller av en domstol. Regeringen får därvid besluta de ytterligare bestämmelser som behövs till följd av att sådana föreskrifter meddelas. Regeringen får föreskriva, eller i särskilda fall besluta, att de som tjänstgör hos en förvaltningsmyndighet ska tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag av det allmänna. Det finns inget krav på att föreskrifterna ska vara tidsbegränsade.

Bestämmelsen ger stöd för att meddela föreskrifter som avviker från skollagen under förutsättning att föreskrifterna bara får tillämpas när lagen får tillämpas. Med stöd av nämnda bestämmelse har regeringen meddelat föreskrifter om skollagsreglerad verksamhet vid krig eller krigsfara. Föreskrifterna finns dels i förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m., som avser den del av skolväsendet som en kommun eller en region är huvudman för, dels i förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara, som avser skolorna specialskolan och sameskolan som staten är huvudman för samt efterföljande ändringar (senast SFS 2023:221).

6.1.3 Skollagen (2010:800)

Av 29 kap. 29 § skollagen följer att regeringen, vid extraordinära händelser i fredstid som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag, får meddela de föreskrifter som behövs för att tillförsäkra barn och elever den utbildning och annan verksamhet de har rätt till enligt denna lag. I sådana föreskrifter får undantag göras från bestämmelser om utbildningens utformning, omfattning och förläggning. Föreskrifterna ska vara tidsbegränsade.

Bemyndigandet tar enligt förarbetena sikte på sådana mycket allvarliga situationer när undervisning eller annan verksamhet måste ställas in för viss tid, till exempel för att förhindra smittspridning eller för att en betydande del av personalen insjuknat vid en epidemi. För att göra det möjligt att låta barnen eller eleverna ta igen det de gått miste om, kan det vara nödvändigt att till exempel föreskriva om tidsbegränsade undantag från bestämmelser om skolarbetets förläggning från måndag till fredag. Ett annat exempel kan vara en förlängning av pågående eller nästföljande läsår om ett avbrott inträffar sent under ett läsår.²⁰

¹⁹ Se Jermsten, Regeringsformen (1974:152), 8 kap. 7 §, Karnov (JUNO), (besökt 2024-06-22).

²⁰ Prop. 2009/10:165, s. 937.

Med stöd av detta bemyndigande utfärdade regeringen i inledningen av covid-19-pandemin förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Förordningen omfattade samtliga huvudmän inom skolområdet, men initialt inte alla skolformer. Med stöd av förordningen fick huvudmän möjlighet att anpassa undervisningen och besluta bland annat att utbildningen skulle omfatta fler skoldagar under ett läsår eller fler timmar per dag eller att utbildningen skulle förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar. Detta för att säkerställa att eleverna totalt sett skulle få den undervisningstid de har rätt till enligt skollagen, även om skolan med anledning av olika scenarier relaterade till coronaviruset hade hållit stängt.

6.1.4 Lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid

Vid inledningen av covid-19-pandemin föreslog utbildningsutskottet, med stöd av sin initiativrätt i 9 kap. 16 § riksdagsordningen att riksdagen skulle anta utskottets förslag till lag om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid. Bakgrunden till att lagen togs fram så snabbt och på initiativ från utbildningsutskottet var den extraordinära och svåra situation som Sverige och omvärlden befann sig i. För att ge regeringen och huvudmännen inom skolan förutsättningar att skyndsamt fatta nödvändiga beslut så fort ett behov uppstod, till exempel av att stänga en verksamhet tillfälligt, var det viktigt att det fanns ett regelverk på plats.²¹ Det bedömdes inte ligga inom ramen för bemyndigandet i ovan nämnda 29 kap. 29 § skollagen att meddela föreskrifter om stängning av förskola, fritidshem eller annan pedagogisk omsorg och således omfattades nämnda verksamheter inte heller av förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Inom dessa verksamheter bedrivs inte bara utbildning utan det finns också ett omsorgsbehov. Sådan verksamhet förutsätter därför att barnen befinner sig i de lokaler som är avsedda för sådan verksamhet och kan till exempel inte bedrivas med hjälp av fjärr- eller distansundervisning.

Ett nytt bemyndigande beslutades därför i 3 § lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid där regeringen ges rätt att vid extraordinära händelser i fredstid meddela föreskrifter om att förskoleenheter, skolenheter, fritidshem eller andra verksamheter enligt skollagen (2010:800) ska stängas tillfälligt på nationell, regional eller kommunal nivå. I samband därmed får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter som innebär att en huvudman, trots sådana föreskrifter som avses i första stycket, ska erbjuda förskola eller fritidshem för barn och elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola respektive fritidshem. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får också meddela föreskrifter som innebär att en

huvudman, trots sådana föreskrifter som avses i första stycket, ska erbjuda förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen för barn eller elever som har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet. De föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet ska vara tidsbegränsade.

Med stöd av detta bemyndigande kompletterades förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta med bestämmelserna i 13–18 §§ som reglerade hur verksamheten skulle fortsätta bedrivas för vissa barn och elever i förskolan, fritidshemmet eller annan pedagogisk verksamhet om regeringen meddelat föreskrifter om tillfällig stängning.

6.2 Upphävt bemyndigande

6.2.1 Förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta

I 18 § i den numera upphävda förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta fanns ett bemyndigande för MSB att, efter att ha gett länsstyrelserna tillfälle att yttra sig, meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av de bestämmelser i förordningen som avsåg att samhällsviktig verksamhet måste kunna upprätthållas och vid behov meddela föreskrifter om att ytterligare samhällssektorer skulle omfattas. En kommun och andra kunde göra framställningar till MSB om ändringar i föreskrifterna.

Med samhällsviktig verksamhet avsågs i förordningen en verksamhet som antingen innebar att ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kunde leda till att en allvarlig kris inträffade i samhället eller att verksamheten var nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället skulle kunna hanteras så att skadeverkningsarna blev så små som möjligt. De samhällssektorer som avsågs i 14 § var energiförsörjning, finansiella tjänster, handel och industri, hälso- och sjukvård samt omsorg, information och kommunikation, kommunalteknisk försörjning, livsmedel, militärt försvar, offentlig förvaltning, skydd och säkerhet, socialförsäkringar och transporter.

6.3 Förslag till nya bemyndiganden

6.3.1 Ett generellt bemyndigande

Förslag: Ett nytt bemyndigande ska införas som ger regeringen möjlighet att meddela generella föreskrifter rörande samtliga huvudmäns uppgifter vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Bemyndigandet bör placeras i skollagen.

Skälen för förslaget: Skolberedskapsförordningarna som reglerar skollagsreglerad verksamhet vid krig eller krigsfara tar sikte på de offentliga skolhuvudmännen och innehåller inte några bestämmelser om enskilda huvudmäns ansvar. De reglerar därutöver endast hur huvudmännen ska agera vid höjd beredskap. Vid tidpunkten när förordningarna beslutades fanns det avsevärt färre fristående förskolor och skolor än i dag. Sverige har också varit förskonat från krig och krigsfara och förordningarna har därför inte behövt tillämpas.

Som redogjorts för ovan saknas i dag ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter rörande enskilda huvudmäns uppgifter vid krig eller krigsfara. I kapitel 7 redogörs närmare för vilket ansvar enskilda huvudmän bör ha vid höjd beredskap. För att kunna föreslå författningsändringar som innefattar enskilda huvudmän och reglerar även deras roller och ansvar vid höjd beredskap behövs därför ett nytt bemyndigande. Bemyndigandet kommer att komplettera det befintliga bemyndigandet i 11 § lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. För att kunna besluta om den i utredningen föreslagna förordningen behövs även ett generellt bemyndigande för regeringen att utfärda icke tidsbegränsade föreskrifter gällande fredstida krissituationer. Det utvidgade bemyndigandet placeras lämpligen i 29 kap. 29 § skollagen.

6.3.2 Tillfällig stängning av verksamheter vid fredstida krissituationer

Förslag: Ett nytt bemyndigande ska införas som ger regeringen möjlighet att vid fredstida krissituationer meddela föreskrifter om att samtliga verksamheter på skolområdet ska stängas tillfälligt. Bemyndigandet bör placeras i skollagen.

Skälen för förslaget: Som redogjorts för ovan har det befintliga bemyndigandet i 29 kap. 29 § skollagen bedömts inte innefatta en möjlighet för regeringen att meddela föreskrifter om stängning av förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet eftersom det inom dessa verksamheter inte bara bedrivs utbildning utan det också finns ett omsorgsbehov. Sådan verksamhet förutsätter att barnen befinner sig i de lokaler som är avsedda för sådan verksamhet och kan till exempel inte bedrivas med hjälp av fjärr- eller distansundervisning.

Vid fredstida krissituationer som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen bör regeringen få meddela föreskrifter om att verksamheter ska stängas tillfälligt. Föreskrifterna bör som utgångspunkt omfatta samtliga huvudmän på skolområdet. I samband med att sådana föreskrifter beslutas bör regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer få meddela de föreskrifter som behövs för att tillförsäkra barn och elever den utbildning och annan verksamhet de har rätt till enligt skollagen. Åtgärderna bör inte vara mer långtgående än nödvändigt.

Regeringen måste även i en sådan situation kunna meddela föreskrifter om att det ska finnas omsorg för barn till vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet och för barn och elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl har eget behov av sådan omsorg. Vad som avses med samhällsviktig verksamhet bör preciseras i föreskrifter av regeringen.

I dag finns, som redogjorts för ovan, ett sådant bemyndigande i lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid. I syfte att hålla regelverket på skolans område enkelt att överblicka bör bemyndigandet flyttas till skollagen.

6.3.3 Bemyndigande för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Förslag: Ett nytt bemyndigande ska införas som ger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) möjlighet att meddela närmare föreskrifter om i vilken omfattning verksamhet ska bedrivas för barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen och har vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas. MSB ska även ha möjlighet att meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av de bestämmelser som avser att samhällsviktig verksamhet måste kunna upprätthållas.

Bemyndigandet bör placeras i den nya förordningen.

Skälen för förslaget: Den nya förordningen kommer innehålla bestämmelser som reglerar i vilken omfattning verksamhet ska bedrivas för barn och elever som ska erbjudas förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt skollagen och som har vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas. Vidare kommer det att finnas en bestämmelse som reglerar att ett behov av omsorg ska anmälas till huvudmannen och hur ett sådant behov ska styrkas. Ett bemyndigande för MSB liknande det som tidigare fanns i 18 § förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta bör därför införas även i den nya förordningen.

7 Höjd beredskap och särskilt om enskilda huvudmäns ansvar

Utredningen ska enligt uppdraget överväga vilket ansvar enskilda huvudmän inom skolområdet bör ha vid krigsfara och krig och vid behov föreslå en författningsreglering av ansvaret. Utredningen ska vidare identifiera och föreslå andra författningsändringar som är nödvändiga vid krigsfara och krig för att bland annat trygga behov av omsorg för barn vars vård-

nadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet samt av utbildning och kompetensförsörjning.

I detta kapitel görs överväganden kring behovet av en reglering avseende enskilda huvudmän och hur en reglering i sådana fall bör utformas. Vidare görs överväganden kring behovet av en uppdaterad reglering för samtliga huvudmän vid höjd beredskap. Förslagen utgår från regleringen i de befintliga skolberedskapsförordningarna från 1991.

Som framgår av uppdraget bedrivs en stor del av utbildningen på skolområdet av enskilda huvudmän. De enskilda huvudmännen är inte en homogen grupp, utan utgörs av allt från stora koncerner som drivs i form av aktiebolag till mindre byskolor som drivs i form av föräldrakooperativ. Genom sina skillnader i storlek möter de enskilda huvudmännen olika utmaningar i sina respektive verksamheter. De små aktörerna kan å ena sidan vara mer sårbara eftersom de har färre resurser att tillgå, å andra sidan kan en liten verksamhet ha fördelen att den snabbt kan ställa om utifrån nya förutsättningar. En större verksamhet kan ha goda resurser när det kommer till personal, utrustning och lokaler, men samtidigt ha en organisation som innebär att beslut fattas långt ifrån den faktiska verksamheten och därigenom gör den mindre flexibel och anpassningsbar. Det finns alltså stora skillnader mellan de enskilda aktörerna. Utredningen har tagit detta, liksom den omständighet att det rör sig om enskilda näringsidkare, i beaktande vid övervägande av vilket ansvar som ska åvila de enskilda huvudmännen vid höjd beredskap.

7.1 Enskilda huvudmän ska omfattas av bestämmelser vid höjd beredskap

Förslag: Enskilda huvudmän ska så långt det är möjligt omfattas av författningsbestämmelser om verksamheter på skolområdet vid höjd beredskap.

Skälen för förslaget

Regleringen vid höjd beredskap och principen om enhetlig reglering

Det civila försvaret är den verksamhet som bland annat myndigheter, kommuner och regioner samt enskilda, företag och det civila samhället bedriver för att förbereda Sverige för krig. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap, och ytterst krig, utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för civilt försvar. Det civila försvaret ska bland annat värna civilbefolkning, upprätthålla en nödvändig försörjning och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.²² Skolan är en del av det civila försvaret och utgör en viktig samhällsfunktion. Den svenska krisberedskapen bygger på den så kallade ansvarsprincipen, som innebär att den som bedriver en verksamhet också är ansvarig för densamma vid en samhällsstörning, framtida krissituation och vid höjd beredskap. Ansvarsprincipen kompletteras av likhetsprincipen och närhetsprincipen. Likhetsprincipen innebär

att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än situationen kräver. Närhetsprincipen betyder att samhällsstörningen ska hanteras där den inträffar och av de närmast berörda.²³ Verksamheter ska vid höjd beredskap, så långt som möjligt, fungera som under normala förhållanden. För skolans vidkommande innebär det att barns rätt till utbildning ska tillgodoses och utgångspunkten är att det är kommunerna som har det huvudsakliga ansvaret för detta.

Sedan friskolereformen genomfördes 1992 har antalet friskolor ökat markant. Läsåret 2023/24 gick omkring 16 procent av barnen i grundskolan i en fristående skola. Motsvarande siffra för gymnasie-ungdomar var 32 procent och i förskoleklassen var siffran tolv procent. I förskolan var närmare 22 procent inskrivna i en fristående förskola under 2023. Det rör sig om omkring 180 900 av grundskolans elever som gick i en fristående skola respektive 116 400 av gymnasieskolans elever.²⁴ Det är således en stor andel elever som fullgör sin utbildning inom friskolesektorn. Samtliga elever har rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet i alla skolor. En bärande princip vid införandet av skollagen var att alla verksamhetsformer och skolformer i så stor utsträckning som möjligt skulle ha en gemensam reglering där det är lämpligt, oavsett om huvudmannen är en kommun, en region, staten eller en enskild.²⁵

Utgångspunkten vid krissituationer är att de ordinarie bestämmelserna i skolans författningar fortsätter att gälla, så länge riksdag eller regering inte beslutar något annat. Vid höjd beredskap kan regeringen besluta att förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. och förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara ska tillämpas. Skolberedskapsförordningarna avser verksamheter på skolområdet som kommun och region är huvudman för respektive skolformerna specialskolan och sameskolan som staten är huvudman för. Det saknas särskilda bestämmelser som omfattar enskilda huvudmän vid höjd beredskap. En tänkbar anledning till detta kan, så som tidigare nämnts i avsnitt 6.3.1, vara att antalet fristående skolor vid införandet av bestämmelserna 1991 var förhållandevis få. Regelverket har vidare aldrig tillämpats eftersom Sverige under lång tid inte har befunnit sig i riskzonen för att involveras i krig.

Bestämmelserna i skolberedskapsförordningarna anger bland annat vilket ansvar olika huvudmän har, hur verksamheterna ska prioriteras och vilka anpassningar som kan göras av verksamheterna för att utbildning ska kunna erbjudas. En kommun får beträffande förskoleklassen, grundskolan och anpassade grundskolan göra sådana avvikelser från föreskrifter för utbildningen som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna bedrivas i den utsträckning som är möjlig med hänsyn till rådande förhållanden. Sådana avvikelser kan till exempel vara att avsteg görs från hur många dagar ett läsår ska omfatta eller vilka veckodagar skolverksamheten får förläggas. Utbildningen ska vidare i kommunens förskola och fritidshem fortsätta att bedrivas i den utsträckning som förhållandena medger. Kommunen ska prioritera barn som har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet i den utsträckning som det behövs för att den sam-

²³ Prop. 2001/02:10 *Fortsatt förnyelse av totalförsvaret*, s. 75–77.

²⁴ Beräknat utifrån Skolverkets statistik, www.skolverket.se.

²⁵ Se prop. 2009/10:165 s. 203, 207 och 238.

hållsviktiga verksamheten ska kunna upprätthållas. När det gäller gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska kommunen respektive regionen så långt som möjligt fortsätta att bedriva den reguljära utbildningen inom vårdområdet. Växlande behov av specialiseringar ska beaktas och behovet av avkortad utbildning tillgodoses.

Eftersom enskilda huvudmän inte omfattas av regleringen vid höjd beredskap har de inte samma förutsättningar att anpassa sina verksamheter vid en kris och eleverna i fristående skolor löper därför större risk att inte få sin utbildning tillgodosedd i den skola som de själva valt. Utifrån principen om en enhetlig reglering, som beskrivits ovan, framstår det även som rimligt att de enskilda huvudmännen omfattas en reglering. Mot denna bakgrund bedöms det vara ändamålsenligt att de enskilda huvudmännen ska omfattas av regelverket.

Näringsfrihet och försörjningsberedskap

Näringsfriheten skyddas i 2 kap. 17 § regeringsformen. Av bestämmelsen framgår att begränsningar i rätten att driva näring eller utöva yrke får införas endast för att skydda angelägna allmänna intressen och aldrig i syfte enbart att ekonomiskt gynna vissa personer eller företag. Vid införandet av principen diskuterades den omständighet att näringsfriheten redan är inskränkt till exempel på grund av hänsyn till säkerhets-, hälsovårds-, arbetsskydds- och ordningssynpunkt eller för att tillgodose krav på särskilda kvalifikationer som ställs upp för många yrken. Regeringen menade att det kan vara svårt att ge närings- och yrkesfriheten ett reellt innehåll med hänsyn till de möjligheter till begränsningar som nödvändigtvis måste finnas. Den reglering som infördes byggde därför på att en ekonomisk likhetsprincip fick en överordnad ställning. Syftet med en begränsning av närings- och yrkesfriheten får inte enbart vara att ekonomiskt gynna vissa näringsidkare eller yrkesutövare framför andra. För att en begränsning ska få införas krävs att syftet är att skydda något från samhällets synpunkt skyddsvärt intresse.²⁶

Sverige har inom ramen för den tidigare försörjningsberedskapen, i syfte att säkerställa tillgången av varor och tjänster i kris och krig, planlagt företags produktion. Fram till millennieskiftet registrerades företag som bedömdes ha en för totalförsvaret central produktion som kris- och krigsföretag (K-företag). Dessa företag hade upprättade beredskapsplaner med åtgärder för att säkra fortsatt produktion och distribution av försörjningsviktiga varor och tjänster. Det var funktionsansvariga myndigheter som träffade avtal med företagen om leverans av varor och tjänster under kris och krig.²⁷ Efter inträdet i EU konstaterade regeringen att försörjningsförmågan och försörjningsberedskapen inte kunde bygga på självförsörjning samt att EU-marknaden var det för Sverige relevanta försörjningsområdet.²⁸ K-företagen kom därefter att fasas ut.

Näringslivets ansvar beträffande beredskap regleras i dag främst genom civilrättsligt bindande avtal med offentliga aktörer. Det finns därutöver flera lagar som reglerar näringsidkares roll i totalförvarsplaneringen och försörjningsberedskapen bland annat lagen (1982:1004) om skyldighet för

²⁶ Prop. 1993/94:117 s. 19–20.

²⁷ SOU 2023:50 *En modell för svensk försörjningsberedskap*, s. 186–187.

²⁸ Prop. 2001/02:10 s. 177.

näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen och lagen (1976:295) om skyldighet för näringsidkare att medverka vid lagring för försörjningsberedskapen. Av den senare framgår att staten kan begära att vissa näringsidkare ska upplåta lagringsutrymme, eller plats för uppförande av sådant utrymme, för varor som är av vikt för totalförsvaret. Vidare finns förfogandelagen (1978:262) som ger staten en möjlighet att vid krigsfara och krig förfoga över resurser som finns i näringslivet. Ett förfogande får enligt 4 § endast ske om totalförsvarets eller folkförsörjningens ofrånkomliga behov av egendom eller tjänster inte utan olägenhet kan tillgodoses på annat sätt.

Utgångspunkten är att enskilda huvudmän kommer att fortsätta bedriva verksamhet

Ett alternativ för att säkerställa att enskilda huvudmän fortsätter att bedriva verksamhet under höjd beredskap skulle kunna vara att införa en bestämmelse som förpliktar dem att göra det. Detta skulle kunna göras genom att det vid tillståndsgivningen ställs som krav att verksamheten även ska fortsätta att bedrivas under höjd beredskap. En fördel med ett sådant villkor är att det skapar en trygghet för barn och elever att verksamheten i deras skola kommer att fortsätta. Det underlättar även för hemkommunen, som har ett ansvar att ta emot elever om en fristående skola lägger ned. En nackdel med förslaget är den inskränkning som görs i den enskilde näringsidkarens rätt att själv kunna styra sin verksamhet. Ett sådant villkor bör även vara kopplat till någon form av sanktion för att vara verkningfullt. Även om det skulle införas en sanktion i form av exempelvis ett vite är det ingen garanti för att huvudmannen kommer att fortsätta bedriva verksamhet. Huvudmannen kan trots villkoret och sanktionen lägga ned sin verksamhet. Det kan även finnas praktiska svårigheter med att genomföra sanktionen under höjd beredskap. En sådan bestämmelse tenderar därför att bli verkningslös och bör inte införas. Det finns vidare inget intresse av att en huvudman ska fortsätta att bedriva verksamheten om inte kvaliteten i utbildningen kan upprätthållas. För skolans vidkommande är kommunerna huvudansvariga för att tillse att utbildning erbjuds barn och unga. Om en enskild huvudman lägger ned sin verksamhet är det hemkommunen som ska ombesörja elevernas rätt till utbildning. Rätten till utbildning är således garanterad genom hemkommunerna.

Det kan förutsättas att det ligger i enskilda huvudmäns intresse att fortsätta att bedriva sin verksamhet även under höjd beredskap. Utredningen har vid ett antal möten med olika aktörer, till exempel riksförbunden för friskolorna och de idéburna skolorna, kunnat konstatera att det synes råda enighet om att de enskilda huvudmännen under höjd beredskap vill bidra på motsvarande sätt som andra huvudmän och att utgångspunkten är fortsatt drift av verksamheterna. Vidare kan det konstateras att om de enskilda huvudmännen inte bedriver någon verksamhet förlorar de sina ekonomiska anslag, vilket i många fall kan jämföras med en nedläggning av verksamheten. Utredningen har därför som utgångspunkt att enskilda huvudmän kommer att vilja fortsätta bedriva verksamheten under höjd beredskap. För att detta ska vara möjligt är det viktigt att ett regelverk finns på plats som möjliggör en fortsatt drift för dessa huvudmän även under höjd beredskap.

Den ökade centrala styrningen av skolans verksamhet under covid-19-pandemin medförde stora svårigheter för huvudmän att tolka och implementera de förhållningsregler och riktlinjer som på kort tid infördes på området.²⁹ Inför framtida kriser är det därför påkallat att regelverket är tydligt utformat och att tolkningsutrymmet av innehållet i bestämmelserna är begränsat. Genom att föreslå en reglering där enskilda huvudmän i huvudsak omfattas av samma reglering som kommunala huvudmän förtydligas ansvarsfördelningen. Även utifrån principen om barnets bästa är det mest ändamålsenligt att skolan vid höjd beredskap, så långt som möjligt, kan fortsätta i den verksamhet och på det sätt som eleverna känner till. Kontinuitetsprincipen är en sedan länge erkänd princip inom familjerätten. Principen bygger på tanken att det så långt som möjligt bör undvikas att flytta barnet från dess invanda miljö eller i övrigt rubba en fungerande ordning.³⁰ I linje med denna princip bör ett liknande resonemang kunna appliceras på andra frågor som rör barn. En utgångspunkt bör därmed vara att det är till barnets bästa att få gå kvar i den skola som det går i.

7.2 Behov av omsorg

7.2.1 Behov av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet

Förslag: Bestämmelsen om omsorg i förskolan och fritidshemmet för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet ska även avse annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen.

Även barn och elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av särskilt stöd i sin utveckling ska erbjudas förskola och fritidshem.

Skälen för förslaget

Samhällsviktig verksamhet och nuvarande reglering

Med samhällsviktig verksamhet avses sådan verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.³¹ Dessa verksamheter bedrivs av ett stort antal privata och offentliga aktörer. MSB arbetar kontinuerligt med att ta fram stöd både till offentliga och privata aktörer i arbetet med att identifiera vad som är samhällsviktig verksamhet. Stödet består bland annat av vägledning i metod för identifiering av samhällsviktig verksamhet och publicering av en lista med viktiga samhällsfunktioner som används som utgångspunkt för att stärka samhällets beredskap.

I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigs-fara m.m. finns en bestämmelse som reglerar att utbildningen i förskolan

²⁹ Skolverket (2022), *Covid-19-pandemins konsekvenser för skolväsendet*, s. 140.

³⁰ SOU 2005:43 *Vårdnad - Boende - Umgänge. Barnets bästa, föräldrars ansvar*, s. 273 (se även JT 1999–2000 s. 338–339).

³¹ 6 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

och fritidshemmet ska fortsätta att bedrivas i den utsträckning som förhållandena medger det. Kommunen ska enligt samma bestämmelse prioritera barn som har en vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet i den utsträckning som behövs för att den samhällsviktiga verksamheten ska kunna upprätthållas (4 a §).

I förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, som beslutades och tillämpades under covid-19-pandemin, fanns flertalet bestämmelser som rörde omsorg för vissa barn och elever i förskolan, fritidshemmen eller annan pedagogisk verksamhet. I den numera upphävda förordningen reglerades bland annat att förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen skulle bedrivas i sådan omfattning att barnens och elevernas vårdnadshavare som deltog i samhällsviktig verksamhet kunde erbjudas omsorg i den omfattning det behövdes för att sådan samhällsviktig verksamhet skulle kunna upprätthållas (14 §). Av andra stycket samma bestämmelse framgick även att förskola och fritidshem skulle erbjudas barn och elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl var i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling. Det var barnets eller elevens hemkommun som i egenskap av huvudman ansvarade för att sådan verksamhet anordnades (15 § första stycket). Vidare reglerades att barnets eller elevens vårdnadshavare skulle anmäla behov av omsorg till hemkommunen samt att kommunen fick begära att behovet styrktes med intyg från den samhällsviktiga verksamheten (15 § tredje stycket).

Behov av omsorg under obekväma tider

Under höjd beredskap kommer många vårdnadshavare att bli ianspråktaga inom det civila och militära försvaret, vilket medför ändrade behov av barnomsorg. Högre krav kommer att ställas på förskola och skola genom att till exempel barn- och undervisningsgrupper kan behöva bli större och förskola erbjudas dygnet runt. Av skollagen framgår att en kommun ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under den tid förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärsarbete och familjens situation i övrigt (25 kap. 5 §). Av förarbetena till bestämmelsen framgår att utgångspunkten bör vara att omsorg ska erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärsarbete eller familjens situation i övrigt, om föräldrarna inte själva kan ordna omsorgen. Omsorgen ska kunna erbjudas i olika former som nattöppna förskolor, familjedaghem eller barnvårdare i det egna hemmet.³² Behovet av att kunna tillgodose omsorg under tid då förskola och fritidshem inte är öppna är centralt för att den samhällsviktiga verksamheten ska kunna upprätthållas under höjd beredskap. Bestämmelsen bör därför ändras så att den även omfattar annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen.

Barn och elever med särskilda behov

Barn och elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl har ett eget behov av omsorg bör kunna få det behovet tillgodosett även under höjd beredskap. I likhet med 14 § förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss

³² Prop. 2009/10:165 s. 532.

smitta bör den nuvarande bestämmelsen ändras till att även avse dessa barn och elever. Med ”fysiska, psykiska eller andra skäl” avses, på motsvarande sätt som i ovan nämnda bestämmelse, till exempel funktionsnedsättningar av olika svårighetsgrad eller barnets eller elevens sociala situation. Det gäller även till exempel elever som tidigare inte gått i fritidshem men som väljer att utnyttja den omsorg som erbjuds under den tid som skolan är stängd. När det gäller den sociala situationen kan det vara fråga om familjens situation eller andra sociala skäl (jfr 8 kap. 7 § och 14 kap. 6 och 7 §§ skollagen). Vid denna bedömning ska, liksom i all annan verksamhet enligt skollagen, barnets bästa vara utgångspunkten.

Redaktionella ändringar

Vissa redaktionella ändringar bör även göras av bestämmelsen. Det bör, på motsvarande sätt som i 14 § förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, framgå att verksamheterna inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet ska bedrivas i sådan omfattning att barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen och har vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet kan erbjudas omsorg i den omfattning det behövs för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas. Språkligt bör begreppet *deltar* bytas ut till *har uppgifter*. Att delta kan i sammanhanget framstå som ett alltför vagt begrepp. Att någon har uppgifter i samhällsviktig verksamhet speglar i större utsträckning att personen har ett ansvar för vissa uppgifter. Det nya begreppet omfattar i huvudsak samma situationer som i ovan nämnda bestämmelse. Med att vårdnadshavaren *har uppgifter* i samhällsviktig verksamhet avses att personen i fråga antingen är anställd inom verksamheten eller arbetar i verksamheten utan att vara anställd där, till exempel upphandlad städpersonal på sjukhus, inhyrda konsulter i såväl offentlig som privat verksamhet eller bemanningskonsulter som har uppgifter i en samhällsviktig verksamhet. Det skulle också kunna avse andra uppdragsförhållanden, till exempel tjänsteplikt enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. För att bestämmelsen ska bli tillämplig krävs inte enbart att man har uppgifter i samhällsviktig verksamhet utan även att barnomsorgen behövs för att sådan verksamhet ska kunna upprätthållas. Det kan till exempel vara så att inte alla inom den samhällsviktiga verksamheten behövs för att kunna upprätthålla verksamheten. Vidare kan det finnas en annan vårdnadshavare som kan ta ansvar för barnet. Om den andra vårdnadshavaren är förhindrad att ta hand om barnet, till exempel på grund av sjukdom, eller om båda vårdnadshavarna arbetar inom samhällsviktig verksamhet, eller om vårdnadshavarna inte bor tillsammans kan ett behov av omsorg föreligga.

7.2.2 Behov av omsorg ska anmälas

Förslag: En ny bestämmelse ska införas innebärande att behov av omsorg för barn och elever vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet ska anmälas till huvudmannen.

Huvudmannen får begära att behovet styrks med intyg från en företrädare för den som bedriver den samhällsviktiga verksamheten.

Skälen för förslaget: För att huvudmannen ska veta vilket behov av omsorg det finns för barn och elever vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet är det nödvändigt att en anmälan görs. Huvudmannen bör kunna begära att behovet styrks med intyg från en företrädare för den som bedriver den samhällsviktiga verksamheten, normalt vårdnadshavarens arbetsgivare. Det intyget ska styrka är att vårdnadshavaren behövs i den samhällsviktiga verksamheten för att den ska kunna upprätthållas. Motsvarande bestämmelse fanns i förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, med skillnaden att anmälan skulle göras till hemkommunen. Eftersom fler huvudmän än kommunen kan erbjuda omsorg genom förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet bör anmälan göras till den huvudman där barnet tar del av sådan verksamhet. Om barnet sedan tidigare inte tagit del av förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet ska en anmälan enligt ordinarie förfarande göras till kommunen.

När det gäller behov av omsorg för barn eller elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem, kan utöver vårdnadshavaren, även socialtjänsten anmäla behov av omsorg. Med socialtjänst avses, på motsvarande sätt som framgår av förordningsmotiven till ovan nämnda förordning, verksamhet som omfattas av socialtjänstlagen (2001:453) eller av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Socialtjänstens kontakt med huvudmannen ska grundas på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet (jfr 6 § första stycket lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och utformas och genomföras tillsammans med den enskilde (jfr 3 kap. 5 § socialtjänstlagen).

7.3 Behov av och rätten till utbildning

7.3.1 Kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning

Förslag: Bestämmelsen om att kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning ska omfatta alla obligatoriska skolformer.

Skälen för förslaget: I förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. finns en bestämmelse om att kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning i kommunens förskoleklass eller grundskola (3 §). Av skollagen framgår att det är hemkommunen som har ett övergripande ansvar att se till att alla skolpliktiga barn i förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola får föreskriven utbildning (7 kap. 21 §). Med en persons hemkommun avses i skollagen den kommun som personen är folkbokförd i (29 kap. 6 §). I 3 § i förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. används i stället begreppen *kommun* och *vistas*. Det innebär att det är den kommun där personen vistas som vid höjd beredskap ska tillgodose

att skolpliktiga barn får föreskriven utbildning i förskoleklass och grundskola. Folkbokföringen är av grundläggande betydelse för den enskildes rättigheter och skyldigheter både under fredstid och vid höjd beredskap.³³ Folkbokföringens roll får dock anses ha en underordnad betydelse när regeringen har beslutat om höjd beredskap. Det kan under höjd beredskap och ytterst krig vara svårt att kontrollera register och även vara olämpligt med förflyttningar inom landet. Ansvaret bör därför alltså vila på vistelsekommunen.

Utredningens utgångspunkt är att samtliga verksamheter på skolområdet så långt som möjligt ska fortsätta att bedrivas under höjd beredskap. Den föreskrivna utbildningen bör därför erbjudas i samtliga obligatoriska skolformer. Vidare bör en mindre redaktionell ändring göras i form av att utbildningen i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola även ska erbjudas i annan regi än kommunal. Detta görs genom att inte längre ange att det är utbildning i *kommunens* förskoleklass eller grundskola som avses.

7.3.2 Avvikelse från föreskrifter för utbildning

Förslag: Bestämmelserna om att avvikelser från föreskrifter för utbildning får göras ska utöver de obligatoriska skolformerna även omfatta gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan.

Skälen för förslaget: I förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. regleras att huvudmannen får göra sådana avvikelser från föreskrifter för utbildningen i förskoleklassen, grundskolan och anpassade grundskolan som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna bedrivas i den utsträckning som är möjlig med hänsyn till rådande förhållanden (4 §). Motsvarande bestämmelse finns i förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara beträffande förskoleklassen, specialskolan och sameskolan (3 §). Syftet med bestämmelserna är att öka flexibiliteten i undervisningen för huvudmän vid höjd beredskap. Med regleringen kan avsteg göras från de ordinarie bestämmelserna om bland annat hur många dagar ett läsår ska omfatta, vilka veckodagar skolverksamhet får förläggas och att undervisningstiden i ett eller flera ämnen får fördelas på ett annat sätt än som föreskrivs i den timplan som gäller för skolformen enligt skolförordningen (2011:185). I de fall huvudmannen förlägger undervisningen till exempelvis lördagar, söndagar eller andra helgdagar föreslår utredningen att skolans övriga bestämmelser om utbildningen ska tillämpas, till exempel om skolmåltider och skolskjuts, i likhet med hur man gjorde under covid-19-pandemin. Vid planeringen behöver huvudmannen förhålla sig till att eleverna tillförsäkras den vila de har rätt till enligt arbetsmiljölagen (1977:1160).

Gymnasieskolan är inte en obligatorisk skolform. Det är samtidigt viktigt att även sådan verksamhet upprätthålls så långt som möjligt. Skolan har utöver undervisningen ett socialiserings- och värdegrundsuppdrag som har stor betydelse för barns och elevers utveckling och välmående. Erfa-

renheter från kriget i Ukraina visar på betydelsen av att utbildning kan fortgå i så stor utsträckning som möjligt. Även i fredstida krissituationer har gymnasieskolan en viktig uppgift att fylla. I en rapport från Bris framgår att många gymnasieelever under covid-19-pandemin upplevde en känsla av ensamhet och minskad motivation, vilket förvärrades ju längre tid som distansundervisningen pågick. Färre sociala kontakter och avsaknaden av dagliga rutiner påverkade även elevernas mående negativt.³⁴ Det är en mindre ingripande åtgärd att göra avvikelser från föreskrifter för utbildning än att till exempel övergå till fjärr- och distansundervisning. Genom att det finns en flexibilitet i utbildningens utformning möjliggörs för huvudmän att disponera läsåret på ett friare sätt, vilket ökar förutsättningarna till att utbildning kan fortgå. Mot denna bakgrund bör även gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan omfattas av regleringen.

7.3.3 En möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning

Förslag: Det ska införas en ny bestämmelse som möjliggör undervisning genom att läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid (fjärrundervisning), eller är åtskilda i både rum och tid (distansundervisning).

Skälen för förslaget

Utgångspunkten är närundervisning

Utgångspunkten i den svenska skolan är att undervisningen ska bedrivas under lärarens ledning. Eleverna i de obligatoriska skolformerna har skolplikt och därmed även närvaroplikt. Skolan har i och med det ett tillsynsansvar för eleverna. Direktkontakten mellan lärare och elev anses vara en viktig del av utbildningen för barn och unga och en förutsättning för att genomföra skolans värdegrundsuppdrag.³⁵ Utbildning som bedrivs i skolans lokaler, av lärare som är på plats tillsammans med eleverna kommer vi hädanefter att benämna som närundervisning.³⁶ Därutöver finns fjärr- och distansundervisning, som får användas under vissa uppräknade förutsättningar som framgår av kapitel 21–22 i skollagen. Med fjärrundervisning avses interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid. Distansundervisning definieras på motsvarande sätt men med den skillnaden att elever och lärare är åtskilda i både rum och tid (1 kap. 3 § skollagen).

Fjärrundervisning får bara användas om det för viss undervisning inte finns någon legitimerad lärare inom huvudmannens skolenhet eller, när det gäller integrerad samisk undervisning i grundskolan, det inte finns någon lämplig lärare inom huvudmannens skolenhet. Huvudmannen ska i dessa situationer ha gjort upprepade ansträngningar att försöka anställa en sådan

³⁴ Bris (2021), *Första året med pandemin - Om barns mående och utsatthet*, s.15–17.

³⁵ Se prop. 2014/15:44 *Möjligheter till fjärrundervisning*, s. 7.

³⁶ Samma begrepp används i prop. 2019/20:127 *Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad*, s. 39.

lärare. Vidare får fjärrundervisning användas om elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen (21 kap. 3 § skollagen). Fjärrundervisning får inte användas i förskolan. Vid fjärrundervisning ska elever delta i undervisningen i lokaler som disponeras av skolenheten (12 §). Vidare krävs i de obligatoriska skolornerna att det finns en handledare närvarande där eleverna befinner sig (13 §). Ytterligare förutsättningar och begränsningar för fjärrundervisning finns i kapitel 5 a i skolförordningen (2011:185) respektive kapitel 4 a i gymnasieförordningen (2010:2039).

Distansundervisning får användas som särskilt stöd i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och om elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. I lågstadiet får dock sådan undervisning användas som särskilt stöd endast om det finns synnerliga skäl (22 kap. 5 § skollagen). Distansundervisning får inte användas i förskolan eller förskoleklassen. I gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan får distansundervisning inom ramen för en påbörjad utbildning användas som särskilt stöd för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om eleven medger att sådan undervisning används. Distansundervisning får även användas för en hel utbildning i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik eller av andra särskilda skäl (22 kap. 7–8 §§ skollagen).

Beträffande kommunal vuxenutbildning finns det inte några bestämmelser i skollagen om fjärr- och distansundervisning. Skolformen vänder sig till vuxna och det finns inte några bestämmelser om närvaroplikt eller att utbildningen ska vara skolförlagd. Möjligheten att använda flexibla undervisningsformer som fjärr- och distansundervisning är en viktig del i att anpassa undervisningen efter vuxnas varierande behov och förutsättningar. Detta är sin tur avgörande för att vuxenutbildning ska vara tillgänglig för vuxna som behöver utbildningen till exempel de som behöver kombinera vuxenutbildning med andra studier eller arbete.³⁷

Erfarenheter av fjärr- och distansundervisning

När reglering av fjärr- och distansundervisning har diskuterats har det framkommit både för- och nackdelar med utbildningsformerna. Fördelarna tar ofta sikte på att elever över huvud taget ska få tillgång till undervisning, det vill säga att fjärr- och distansundervisning är det enda alternativet till att utbildning kan erbjudas. Vidare betonas att fjärr- och distansundervisning kan vara tillgänglig när och var som helst. Skälen emot att anordna fjärr- och distansundervisning berör bland annat elevernas förutsättningar, så som att distansundervisning ställer högre krav på mognad, engagemang och eget ansvar hos eleverna. Vidare betonas elevernas rätt till lärarledd undervisning och att tillräckligt stöd ska kunna lämnas av

lärare och handledare. Även frågor om hur interaktionen mellan lärare och elever påverkas och möjligheterna till att anpassa undervisningen efter enskilda elevers behov har berörts. Slutligen har man betonat vikten av att elever interagerar med varandra och att skolans socialiserings- och värdegrundsuppdrag kan bli svårt att uppfylla när undervisningen sker genom fjärr eller distans.³⁸

Visst utvärderingsarbete har skett av den begränsade fjärr- och distansundervisning som har bedrivits med stöd av skollagen och andra förordningar. Efter covid-19-pandemin har detta material kompletterats av flertalet utvärderingar och granskningar av hur fjärr- och distansundervisningen påverkat barn och elever under pandemin. Skolinspektionen genomförde under 2021 en granskning av hur fjärr- och distansundervisningen påverkat elevers hälsa och förutsättningar att nå målen.³⁹ Rapporten omfattade elever i högstadiet, gymnasiet och vuxenutbildningen. Skolinspektionen har i sin rapport redogjort för att stora delar av skolans uppdrag fungerade väl trots omställningen till undervisning på distans och att det genomfördes ett stort digitaliseringslyft. Trots detta kunde fjärr- och distansundervisningen sällan erbjuda samma förutsättningar för lärande som närundervisningen. Granskningen har visat att undervisningen på distans har påverkat många elevers hälsa negativt. Mer än hälften av de tillfrågade gymnasieeleverna uppgav att deras psykiska hälsa och sociala situation påverkades till det sämre av att undervisningen hölls på distans. Nära hälften svarade att även deras fysiska hälsa påverkades till det sämre, bland annat förlorade vissa elever dygnsrytmen, fick sämre kostvanor och tappade rutiner för skolarbete och träning, vilket ledde till minskat välmående och försämrad motståndskraft mot påfrestningar så som stress och oro. Skolinspektionen har konstaterat att ju större omfattningen av fjärr- och distansundervisning varit för eleverna, desto större har de negativa konsekvenserna varit för både hälsa och lärande.

En möjlighet till fjärr- och distansundervisning bör införas

Regeringen bedömde i propositionen om fjärrundervisning från 2015 att elever primärt ska undervisas i skolan, av lärare som finns på plats tillsammans med eleverna. I sitt ställningstagande hänvisades till studier som visar på lärarens betydelse för undervisningens kvalitet och resultat. Utredningen delar denna uppfattning men anser att fjärr- och distansundervisning är ett nödvändigt komplement vid höjd beredskap. Under sådana förhållanden kan fjärr- och distansundervisning vara det enda möjliga alternativet för att utbildning ska kunna komma till stånd. Under covid-19-pandemin fanns det en överhängande risk att skolorna skulle tvingas stänga ned sina verksamheter. I den upphävda förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta infördes en bestämmelse som gav grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning (7 §), vilket möjliggjorde att skolorna kunde hålla öppet. Erfaren-

³⁸ SOU 2017:44 *Entreprenad, fjärrundervisning och distansundervisning*, s. 141–142.

³⁹ Skolinspektionen (2021), *Fjärr- och distansundervisningens konsekvenser - Granskning av hur fjärr- och distansundervisningen under covid-19-pandemin påverkat elevers förutsättningar att nå målen och deras hälsa*, s. 7, 56 och 59–60.

heter från kriget i Ukraina har visat att möjligheten till distansundervisning har varit avgörande för att utbildning ska kunna fortgå. Det bör därför införas en motsvarande bestämmelse till den som fanns under covid-19-pandemin, det vill säga att grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola ska ha möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning vid höjd beredskap. Även om det finns en möjlighet för regeringen att meddela föreskrifter om detta är det viktigt att en bestämmelse om att kunna övergå till fjärr- och distansundervisning finns på plats redan innan höjd beredskap råder. På så sätt ökar flexibiliteten för skolorna och risken för att verksamheterna ska behöva stänga minskar.

Bestämmelsen bör omfatta grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Fjärr- och distansundervisning ställer högre krav på mognad och självdisciplin hos eleverna än närundervisning. För de yngre eleverna är det dessutom viktigare med den sociala relationen mellan elev och lärare, vilket kan göra det svårare för yngre elever att hantera dessa undervisningsformer.⁴⁰ Vidare har de yngre barnen ett tillsyns- och omsorgsbehov som inte kan tillgodoses om undervisningen sker genom fjärr eller distans. I första hand bör undervisningsformerna därför användas för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan samt för högstadiet. Med hänvisning till de argument som redogjorts för ovan drar utredningen slutsatsen att fjärr- och distansundervisning även bör erbjudas i de lägre åldrarna om det utifrån omständigheterna bedöms vara nödvändigt. Om ingen närundervisning kan bedrivas bedöms det vara bättre för de yngre eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan att distansundervisning bedrivs än att ingen undervisning alls kommer till stånd.

Garanterad undervisningstid och skolförlagd undervisning

I skollagen finns bestämmelser som anger att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska vara minst ett visst antal timmar och att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden i form av en timplan (10 kap. 5 §, 11 kap. 7 §, 12 kap. 5 § och 13 kap. 5 §). Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak vara skolförlagd (15 kap. 11 §). Beträffande gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan finns det också bestämmelser om garanterad undervisningstid. Med garanterad undervisningstid avses den minsta undervisningstid i timmar som eleverna ska erbjudas enligt 16 kap. 18 §, 17 kap. 6 § eller 19 kap. 20 § skollagen.

Distansundervisning innebär att eleverna får färre antal timmar lärarledd undervisning i förhållande till närundervisning. Att den lärarledda tiden vid distansundervisning blir mindre än vid närundervisning behöver kompenseras genom att eleverna får tydliga riktlinjer för och gedigen återkoppling på sitt arbete och sin utveckling. Distansläraren måste också ha god förmåga att motivera och stimulera eleverna. När eleverna därefter återgår till närundervisning kan det vara svårt för huvudmannen att under den kvarvarande tiden kompensera för det färre antal lärarledda timmar som har getts under den tid som eleverna har fått distansundervisning.⁴¹ I syfte

⁴⁰ Se SOU 2017:44 s. 385.

⁴¹ Prop. 2019/20:127 s. 127.

att möta denna problematik infördes därför i samband med tillkomsten av bestämmelserna om distansundervisning ett undantag från den garanterade undervisningstiden och skolförlagd undervisning. När en elev som har fått distansundervisning återgår till ordinarie undervisning ska eleven ges minst den undervisningstid som återstår för övriga elever i den årskurs eller utbildning som eleven återgår till under den kvarvarande skoltiden (22 kap. 4 § skollagen). Undantagsbestämmelsen ska även gälla för den distansundervisning som aktualiseras under höjd beredskap.

7.3.4 Särskilda bestämmelser och dess förhållande till fjärr- och distansundervisning

Förslag: När fjärr- eller distansundervisning tillämpas under höjd beredskap ska vissa avsteg få göras från de ordinarie bestämmelserna om sådan undervisning.

Undantag ska även få göras från bestämmelserna om att en huvudman ska ansöka om och godkännas som utförare av utbildning där distansundervisning används.

Inga avsteg från skollagens bestämmelser om tillhandahållande av skolmåltider vid fjärr- eller distansundervisning ska göras.

Skälen för förslaget

Undantag ska göras från ordinarie reglering av när och hur fjärr- eller distansundervisning får tillämpas

Fjärrundervisning får bara användas under de förutsättningar som uppställs i 21 kap. 3 § skollagen. Det finns vidare begränsningar för i vilka ämnen som fjärrundervisning får tillämpas och, avseende de obligatoriska skolformerna, i vilka årskurser som fjärrundervisning får användas. Fjärrundervisning får i de obligatoriska skolformerna under ett läsår inte avse mer än 25 procent av elevens respektive skolenhetens undervisningstimmar. I gymnasieskolan respektive anpassade gymnasieskolan är motsvarande omfattning 50 procent.

Distansundervisning får användas som särskilt stöd i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan. I dessa skolformer får distansundervisning endast användas i vissa ämnen (22 kap. 5–6 §§). I gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan får distansundervisning användas som särskilt stöd inom ramen för en påbörjad utbildning. Distansundervisning får även användas för en hel utbildning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan (22 kap. 7–8 §§).

Under höjd beredskap kan förutsättningarna för att bedriva närundervisning snabbt förändras och fjärr- eller distansundervisning kan bli den undervisningsform som i stället måste tillämpas. Det är svårt att överblicka hur lång tid det kan råda höjd beredskap. Om ett väpnat angrepp har drabbat landet kan det röra sig om flertalet månader eller år innan en verksamhet kan återgå till det normala. De ordinarie bestämmelserna om under vilka förutsättningar, i vilken omfattning och i vilka ämnen som fjärr- och distansundervisning får användas begränsar under sådana förhållanden huvudmännens möjlighet att erbjuda eleverna en fullständig utbildning.

Det bör därför införas ett undantag från dessa bestämmelser. Om undervisningen bedrivs helt genom fjärr och distans kommer det att ställa högre krav på lärare att kunna tillförsäkra barn och elever ett bra utbildningsinnehåll, framför allt i de praktisk-estetiska ämnena.

Undantag ska göras från bestämmelserna om ansökningsförfarande vid distansundervisning

Distansundervisning får endast utföras av en huvudman som efter ansökan har godkänts som utförare av utbildning där distansundervisning används. En ansökan om godkännande som utförare görs till Skolinspektionen senast den 31 januari kalenderåret innan utbildningen ska starta.

Av praktiska skäl är det varken möjligt eller lämpligt att en huvudman ska ansöka om att i förväg, vid händelse av höjd beredskap, få bedriva undervisningen på distans. Möjligheten att kunna övergå till fjärr- och distansundervisning förutsätter att det finns en flexibilitet i bestämmelserna och att en sådan åtgärd kan vidtas utan dröjsmål. Det ska därför införas ett undantag från bestämmelserna om att en huvudman måste ansöka om och godkännas för att kunna bedriva distansundervisning.

Det ska inte göras några undantag från skollagens bestämmelser om skolmåltider

Elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och same-skolan ska utan kostnad erbjudas näringsriktiga skolmåltider (10 kap. 10 §, 11 kap. 13 §, 12 kap. 10 § och 13 kap. 10 § skollagen). Utredningen föreslår i likhet med de ordinarie bestämmelserna att det inte ska göras några undantag från kostnadsfria skolmåltider vid fjärr- eller distansundervisning. Kostnadsfria skolmåltider är en viktig del av den avgiftsfria utbildningen för skolpliktiga barn. Elever som får fjärr- och distansundervisning bör därför, i likhet med andra elever i de obligatoriska skolorn, erbjudas näringsriktiga skolmåltider. Det kan till exempel ske genom erbjudande om måltidskuponger eller att eleven får inta måltider i en närbelägen skola i hemkommunen.⁴² Huvudmannen kan även erbjuda frysta måltider inför dagar där undervisningen ska genomföras genom fjärr- eller distansundervisning.

7.4 Behov av kompetensförsörjning

Förslag: En ny bestämmelse om att undervisningen i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå särskilt ska prioriteras inom de områden som har betydelse för samhällsviktig verksamhet ska ersätta nuvarande bestämmelse om att vårdutbildningen ska fortgå.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska avgöra vilka utbildningar som har betydelse för samhällsviktig verksamhet och som särskilt ska prioriteras.

Skälen för förslaget: I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. lyfte man särskilt fram vårdutbildningen. Av 8 § i nämnda förordning framgår att den reguljära utbildningen inom vårdområden i gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå så långt som möjligt ska fortsätta att bedrivas. Behovet av avkortad utbildning, bland annat för vårdutbildade som en längre tid inte varit verksamma inom yrket ska tillgodoses. Även växlande behov av specialiseringar ska beaktas.

Vid höjd beredskap är det av stor vikt att samhällsviktig verksamhet kan fortgå. Det är under sådana förhållanden centralt att kompetens finns tillgänglig för att kunna upprätthålla den samhällsviktiga verksamheten. Samhällsviktig verksamhet är, som tidigare beskrivits i avsnitt 7.2.1, ett vitt begrepp som inrymmer verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. MSB har tagit fram en lista med en sammanställning av de viktiga samhällsfunktionerna som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet. De viktiga samhällsfunktionerna utgör grunden för att identifiera samhällsviktig verksamhet. De är uppdelade i viktiga samhällsfunktioner som har en huvudsaklig hemvist i en sektor och sådana som inte har en huvudsaklig hemvist i en sektor. Målet är att de viktiga samhällsfunktionerna ska upprätthållas för att på så vis stärka samhällets beredskap. De viktiga samhällsfunktioner som MSB har identifierat är följande:

- ekonomisk säkerhet,
- elektroniska kommunikationer och post,
- energiförsörjning,
- finansiella tjänster,
- försörjning av grunddata,
- hälsa, vård och omsorg,
- livsmedelsförsörjning och dricksvatten,
- ordning och säkerhet,
- räddningstjänst och skydd för civilbefolkningen,
- transporter,
- demokrati och beredskap,
- förskola, utbildning och forskning,
- bygg, handel och industri och
- övriga

I den upphävda förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, fanns bestämmelser som reglerade omsorg för barn vars vårdnadshavare deltog i samhällsviktig verksamhet inom vissa uppräknade samhällssektorer (14 och 17 §§). Uppräkningen byggde på MSB:s indelning i samhällssektorer, där merparten av de viktiga funktionerna var upptagna.⁴³

Det är utredningens uppfattning att det kan variera över tid vilka utbildningar som ska prioriteras vid höjd beredskap. Nya innovationer och samhällsutvecklingen kan ställa andra krav på kompetens inom bara några år

⁴³ Se SOU 2021:25 s. 197.

jämfört med i dag. Vidare kan behovet variera utifrån vilken typ av kris som drabbar samhället och se olika ut beroende på om det är en kris eller en krigssituation som råder. Det är därför mindre lämpligt att i förordningen ange vilka utbildningar som ska prioriteras särskilt.

Vid tidpunkten för införandet av förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. fanns inte någon möjlighet att undervisa på distans. Utgångspunkten var att vid krigsfara och krig skulle utbildningen i gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning fortsätta att bedrivas i den utsträckning förhållandena medgav. Personal, lokaler och utrustning kunde dock tas från verksamheterna för att användas i bland annat förskoleklassens eller grundskolans verksamheter. Detta med följden att verksamheten i gymnasieskolan och kommunala vuxenutbildningen helt eller delvis fick läggas ned. Det var endast utbildning inom vårdområden som fick en särställning och som skulle fortsätta att bedrivas. I dag finns helt andra möjligheter att kunna fortsätta att bedriva undervisning om elever och lärare befinner sig på olika platser. Utgångspunkten är att gymnasieskolan och kommunala vuxenutbildningen så långt som möjligt kommer att fortsätta bedriva sina respektive verksamheter vid såväl fredstida krissituationer som höjd beredskap. Om det inte är möjligt att bedriva verksamheten på sedvanligt sätt är det anpassningar i undervisningen och övergång till fjärr- och distansundervisning som i första hand ska aktualiseras. Om det trots detta inte är möjligt att fortsätta att bedriva samtliga utbildningar måste prioriteringar göras. De utbildningar som ska fortsätta är de som har betydelse för samhällsviktig verksamhet. I syfte att skapa en enhetlighet i bedömningen och säkerställa den kompetens som samhället vid den givna tidpunkten har störst behov av bör det ankomma på en och samma aktör att besluta om vilka utbildningar som ska prioriteras. MSB är, utifrån sitt uppdrag och sitt arbete med att vara rådgivande i frågor om vad som utgör samhällsviktig verksamhet, den bäst lämpade aktören att göra denna bedömning.

7.5 Krisplan

7.5.1 Samtliga skolverksamheter ska ha en plan för verksamheten inför och vid höjd beredskap

Förslag: Bestämmelserna om att kommunala-, regionala- och statliga huvudmän ska ha en krisplan ska inte överföras till den nya förordningen. I stället ska en ny bestämmelse införas i skollagen om att samtliga skolverksamheter ska ha en plan för hur verksamheten ska fortsätta att bedrivas vid höjd beredskap.

Skälen för förslaget: I förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. finns en bestämmelse om att kommuner och regioner såvitt avser skolverksamhet ska planlägga i enlighet med 4 § förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och

vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (12 §). Planerna ska innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas vid höjd beredskap. Av planerna ska också framgå krigsorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som i övrigt behövs för att kommunen eller regionen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap. I förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara regleras att Specialpedagogiska skolmyndigheten respektive Sameskolstyrelsen ska genomföra den planläggning av verksamheten som behövs (7 §). Enligt den nuvarande regleringen är det skolhuvudmännen som ska upprätta en plan, inte varje skola. Bestämmelserna om planläggning ska tillämpas utan särskilt beslut av regeringen.

Under höjd beredskap kan skolorna behöva hantera frågor som normalt sett inte ingår i verksamheten, bland annat elavbrott, bristande tillgång till mat och vatten, desinformationskampanjer samt oro, stress och rädsla bland barn, elever, personal och vårdnadshavare. En effektiv krishantering förutsätter förebyggande arbete. En krisplan måste därför finnas på plats innan den ska börja tillämpas. De nuvarande bestämmelserna om att kommunala, regionala och statliga huvudmän ska upprätta en krisplan bedöms inte vara tillräckligt tydliga. Hänvisningen till 4 § förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap är inte heller relevant eftersom den inte innehåller några detaljer om hur just skolverksamheter ska förbereda sig för kris. Därtill omfattas inte de enskilda huvudmännen av den aktuella bestämmelsen.

För att effektivt kunna hantera kriser bör varje skolverksamhet upprätta en egen krisplan. Utredningen föreslår därför att en ny bestämmelse ska införas om att alla skolverksamheter ska vara skyldiga att upprätta en egen krisplan inför höjd beredskap. Bestämmelsen bör placeras i skollagen.

Beträffande de enskilda huvudmännen är utredningens utgångspunkt att de kommer fortsätta att bedriva sin verksamhet under höjd beredskap. Under sådana förhållanden är det nödvändigt att även de enskilda huvudmännen har en krisplan för verksamheten. Kravet att upprätta en krisplan bör för de enskilda huvudmännen, på samma sätt som för andra huvudmän, åläggas varje skolverksamhet. Den nya bestämmelsen ska därför omfatta samtliga skolverksamheter. Även om de enskilda huvudmännen nu åläggs att ha en plan för sina respektive verksamheter vid höjd beredskap har de inte någon skyldighet att fortsätta att bedriva verksamhet. Detta innebär att kommunerna har ett ansvar för att i sina krisplaner även beakta de elever inom kommunen som går i fristående skolor.

Såväl de fristående som offentliga skolorna skiljer sig åt när det kommer till storlek, resurser och förmåga. Utmaningarna kan se olika ut och frågorna som aktualiseras vid framtagandet av en krisplan kan skilja sig åt mellan verksamheterna. Mot den bakgrunden saknas det skäl att närmare precisera vad en krisplan ska innehålla. Det blir upp till varje skolverksamhet att själv ta ställning till vilken planläggning som behövs för deras verksamhet.

7.5.2 Krisplanen ska tas fram i enlighet med riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen

Förslag: Bestämmelserna om att huvudmän vid planläggning av verksamheten ska samråda med vissa specifika myndigheter ska inte överföras till den nya förordningen. I stället ska krisplanen tas fram i enlighet med riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen i det län där skolan ligger.

Skälen för förslaget

Vilka myndigheter bör vara behjälpliga med en krisplan?

I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. framgår att en kommun och region i fråga om planläggning av skolverksamheten ska samråda med Statens skolverk, länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen (12 §). I förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara regleras att huvudmannens (statens) planläggning ska ske efter samråd med länsstyrelsen i det län där skolan ligger (7 §).

Kravet på att samråd ska ske med Skolverket infördes i bestämmelsen efter att Skolverket blev beredskapsmyndighet den 1 oktober 2022. En beredskapsmyndighet är en myndighet med ansvar inom en eller flera viktiga samhällsfunktioner och vars verksamhet har särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvar.⁴⁴ Det är lämpligt att Skolverket i egenskap av central förvaltningsmyndighet inom verksamheter på skolområdet och som beredskapsmyndighet står kvar som en myndighet som kan vara behjälplig med en krisplan. I syfte att nå en så enhetlig reglering som möjligt och att planläggningen ska bli mer likvärdig bör samtliga skolverksamheter etablera en kontakt med Skolverket.

Beträffande länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen ligger införandet av samråd med dessa myndigheter längre tillbaka i tiden. Av förordningen (1988:1129) om kommunal och landstingskommunal skolverksamhet m.m. under krig och vid krigsfara, som var tillämplig innan 1991 års skolberedskapsförordningar, reglerades att en kommun och landstingskommun avseende planläggning av skolverksamhet skulle samråda med länskolnämnden och AMU-myndigheten i länet. Länskolnämnden var en statlig myndighet som upphörde 1991 och som utövade tillsyn över skolväsendet. AMU är en förkortning av arbetsmarknadsutbildning, det vill säga yrkesutbildning för vuxna via Arbetsförmedlingen. AMU-myndigheten hade till huvudsaklig uppgift att ordna arbetsmarknadsutbildning på uppdrag av arbetsmarknadsverket.⁴⁵ Arbetsmarknadsverkets uppgifter togs 2008 över av Arbetsförmedlingen. Både länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen är beredskapsmyndigheter.

Beträffande länsstyrelsen regleras i båda förordningarna från 1991 att länsstyrelsen, enligt förordningen (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov, beslutar vilka lokaler som får användas för skolverksamhet under krig och vid krigsfara. Länsstyrelsen är den högsta civila totalförsvarsmyndigheten inom länet. Det är en geografiskt områdes-

⁴⁴ 18 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

⁴⁵ Se 2 § förordning (1985:833) med instruktion för AMU-gruppen.

ansvarig myndighet som har det yttersta ansvaret för förvaltningen i länet. Myndigheten har bland annat uppgifter i fråga om skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap. Länsstyrelsen ska vidare vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och då ta särskild hänsyn till barns bästa.⁴⁶ Länsstyrelsen ska vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område samt före, under och efter en kris verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas. Utifrån länsstyrelsens övergripande ansvar vid kris och höjd beredskap samt i syfte att nå en enhetlig reglering bedöms det vara lämpligt att samtliga skolverksamheter även etablerar en kontakt med länsstyrelsen vid planläggning av verksamheten.

Arbetsförmedlingen kan enligt nuvarande reglering begära att länsstyrelsen beslutar att personal, lokaler och utrustning för en kommuns gymnasieskola eller kommunala vuxenutbildning behövs för arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program.⁴⁷ Utredningen har föreslagit att denna reglering ska upphävas (se avsnitt 7.7). När det råder höjd beredskap och regeringen föreskriver om allmän tjänsteplikt har Arbetsförmedlingen till uppgift att anvisa allmänt tjänstepliktiga till arbeten inom samhällsviktig verksamhet som har brist på personal.⁴⁸ Även om Arbetsförmedlingen ansvarar för arbetsmarknadspolitiska program och har en central roll vid anvisning till samhällsviktigt arbete under höjd beredskap framstår det inte som nödvändigt att en kontakt ska tas med myndigheten vid utformningen av en krisplan. Arbetet med att utforma en krisplan ska göras innan krisen eller kriget kommer. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna och vilka arbeten som bedöms vara samhällsviktiga kan vid en sådan tidpunkt vara andra än vid en senare kris eller ett krig. Det framstår även som en olägenhet för skolverksamheterna att behöva etablera en kontakt med tre olika myndigheter vid framtagande av en krisplan. Det bör därför inte längre vara ett krav att en kontakt ska tas med Arbetsförmedlingen vid planläggning av skolverksamheten. Utredningen föreslår således att samtliga skolverksamheter vid planläggningen ska etablera en kontakt med Skolverket och länsstyrelsen.

Riktlinjer i stället för samråd

Enligt den nuvarande regleringen ska planläggningen ske efter samråd med vissa specifika myndigheter. För att uppnå en enhetlighet och för att säkerställa en viss kvalitet på krisplanerna bedömer utredningen att det är lämpligt att Skolverket och länsstyrelsen i någon form bistår med framtagandet av en krisplan. Enligt skolberedskapsförordningarna från 1991 är det ett krav för kommunala, regionala och statliga huvudmän att ha en krisplan och vid framtagandet av en sådan ska samråd ske med bland annat Skolverket och länsstyrelsen. När de fristående skolorna nu föreslås att omfattas av detta krav kommer antalet aktörer som ska samråda med myndigheterna att öka markant. För att inte belasta Skolverkets och länsstyrelsens verksamheter i alltför stor utsträckning och eftersom arbetet med en krisplan sker kontinuerligt föreslår utredningen inte att det ska ske

⁴⁶ Se förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

⁴⁷ 11 § förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m.

⁴⁸ Se 6 kap. 2 § förordning (1995:238) om totalförsvarsplikt.

ett formellt samråd mellan skolverksamheterna och myndigheterna. Skolverket har på sin webbplats samlat information om krisberedskap för förskolor och skolor samt riktlinjer för vad en krisplan ska innehålla. Utredningen utgår ifrån att även länsstyrelsen har tagit fram eller kommer att ta fram sådana riktlinjer. Genom att skolverksamheterna tar del av sådana riktlinjer bör arbetet med framtagandet av en krisplan underlättas och kvaliteten av planerna bli bättre. Det föreslås således att det i stället för ett samråd ska införas ett krav om att skolverksamheterna vid framtagandet av en krisplan ska ta del av riktlinjer från Skolverket respektive länsstyrelsen och utforma sina krisplaner i enlighet med dessa.

7.6 Ett samordningsansvar för kommunerna

Förslag: En ny bestämmelse ska införas som ålägger kommunerna ett samordningsansvar inom sitt geografiska område för kommunikation och information beträffande verksamheter på skolområdet.

Skälen för förslaget: Kommunikationen före, under och efter en kris är en viktig del av krisberedskapen. Coronakommissionen har genom en översyn av hur kommunikationen fungerade under covid-19-pandemin kunnat konstatera att flera länsstyrelser, regioner och kommuner upplevt en bristande kommunikationssamordning, främst mellan myndigheter och aktörer på den regionala och lokala nivån.⁴⁹ Av möten med riksförbunden för friskolorna och de idéburna skolorna har utredningen fått en samstämmig bild av att kommunikationen i vissa fall fungerade mindre bra under covid-19-pandemin. Det förekom att enskilda huvudmän upplevde att de glömdes bort eller av olika anledningar inte inkluderades vid informationstillfällen och att de därmed var hänvisade till att själva söka information. Särskilt i kontakten med regionen och smittskyddsläkare har upplevda brister påtalats. Flera regioner kommunicerade endast med kommunen, vilket resulterade i att de enskilda huvudmännen inte alltid fick del av information som var central för deras verksamhet.

Det finns flertalet bestämmelser om olika aktörers ansvar för samverkan och samordning vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. I förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap regleras att länsstyrelsen ska ha förmåga att vid en allvarlig kris, som berör länet eller medför behov av samverkan med kommuner eller andra aktörer, omgående kunna upprätta en ledningsfunktion för bland annat samordning och information. Länsstyrelsen ska vidare vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område samt före, under och efter en kris verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas (3–4 §§). Beträffande kommuner regleras i 2 kap. 7 § LEH att de inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid ska verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet, att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer

⁴⁹ SOU 2022:10 *Sverige under pandemin, Volym 1 Samhällets, företagens och enskildas ekonomi*, s. 531.

samordnas och att informationen till allmänheten samordnas. Vidare framgår av 3 kap. 4 § samma lag att kommunstyrelsen under höjd beredskap ska verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Erfarenheterna från covid-19-pandemin vittnar om att den befintliga regleringen inte är tillräcklig. Det är därför lämpligt att det ankommer på en aktör att ansvara för information och kommunikation på skolområdet. Eftersom kommunen har ett huvudansvar för att barn och unga erbjuds föreskriven utbildning är det rimligt att ett samordningsansvar ankommer på den. Syftet med den nya bestämmelsen är att kommunen genom samordning och samverkan ska ansvara för att samtliga huvudmän inom skolområdet ges tillgång till enhetlig och central information. Bestämmelsen innebär inte att kommunen tar över andra aktörers ansvar.

7.7 Resurser ska inte kunna tas från kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning

Förslag: Bestämmelserna om att resurser kan tas från den kommunala gymnasieskolan eller kommunala vuxenutbildningen och i stället användas i förskoleklass, grundskola, arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program ska inte överföras till den nya förordningen. Det finns mot denna bakgrund ingen anledning att införa motsvarande bestämmelse för enskilda huvudmän.

Skälen för förslaget

Ett behov av ökade resurser

I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. finns bestämmelser om att personal, lokaler och utrustning som hör till en kommuns gymnasieutbildning eller kommunala vuxenutbildning får tas i anspråk och i stället användas för förskoleklassen och grundskolan alternativt för arbetsmarknadsutbildning eller utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program. Gymnasieutbildningen eller den kommunala vuxenutbildningen ska då helt eller delvis läggas ned (10–11 §§).

Förordningen från 1991 har inga förarbeten varför det saknas möjlighet att ta del av de bakomliggande skälen för att bestämmelserna infördes. Möjligen fanns det ett synsätt om att barn som uppnått en ålder av 16 år skulle tas i anspråk för andra uppdrag i en krigssituation och inte gå i skolan. Barns rättigheter har emellertid fått en mer framträdande roll under årens lopp, vilket har kommit till uttryck i flertalet lagar, konventioner och rättighetsstadgor. Även principen om barnets bästa har etablerats som en stark utgångspunkt vid alla beslut som rör barn. Den ovillkorliga rätten till utbildning för skolpliktiga barn framgår av regeringsformen. Likaså framgår principen om barnets bästa i såväl skollagen som barnkonventionen. Med barn avses varje människa under 18 år.

Det kan vid höjd beredskap och ytterst krig uppstå ett ökat behov av lokaler, utrustning och personal för att kunna fortsätta att bedriva viss verksamhet. Beträffande lokaler kan ett ökat behov snabbt uppstå i en krigssituation för att kunna fortsätta att bedriva undervisning på plats. Kommuner bör dock ofta ha möjlighet att förfoga över andra lokaler i kommunens ägo. Vidare kan man tänka sig att lokaler till följd av en krigssituation kan komma att stå tomma, varför behovet av att nyttja gymnasieskolan eller kommunala vuxenutbildningens lokaler inte blir lika stort. I det pågående kriget i Ukraina övergick undervisningen i ett tidigt skede till att i betydande omfattning hållas på distans.⁵⁰ Sannolikt skulle det se ut på motsvarande sätt i Sverige vid höjd beredskap. Samtidigt finns det vissa verksamheter inom skolområdet som ska bedrivas i just fysiska lokaler till exempel förskole- och fritidsverksamhet. Så som den nuvarande bestämmelsen i 10 § är utformad får resurser tas i anspråk för att i stället användas i förskoleklassen och grundskolan.

Beträffande utrustning är sannolikt behovet av digital utrustning stort även vid höjd beredskap, särskilt om undervisningen övergår till att hållas på distans. Lärare och elever kommer i sådana fall att vara i behov av digital utrustning i form av bärbara datorer, surfplattor och dylikt för att undervisningen ska kunna genomföras. I många skolor används i dagsläget digitala verktyg i stor utsträckning i undervisningen, både i grundskolor och gymnasiet. Detta innebär att kommuner i stor omfattning redan har tillgång till denna resurs. I vilken utsträckning olika skolor använder sig av digitala hjälpmedel i sin undervisning varierar, men lite förenklat kan man säga att elever i grundskolan nyttjar digitala verktyg i sin utbildning medan gymnasieeleverna ofta har tillgång till en egen dator, som tillhandahållits av huvudmannen.⁵¹ Om till exempel grundskolan skulle övergå till att bedriva all undervisning på distans kommer troligen mer digital utrustning att behövas. Kommuner har sannolikt i andra delar av sin verksamhet tillgång till datorer och surfplattor. Det är dock svårt att överblicka huruvida sådan utrustning kan nyttjas för skolans räkning. Det är vidare svårt att överblicka hur lätt respektive svårt det skulle vara att i en krigssituation införskaffa ytterligare resurser.

När det kommer till personal kan omständigheterna vid höjd beredskap leda till en lärar- och pedagogbrist. Personalen kan ha blivit inkallad eller av andra anledningar inte vara tillgänglig för undervisning. För kommunens vidkommande bör det vara möjligt att flytta personalresurser från andra kommunala verksamheter till skolan. Det är även möjligt att kommuner sluter avtal med enskilda huvudmän om till exempel utlåning av personal i krigstid på liknande sätt som skedde på hälso- och sjukvårdsområdet under covid-19-pandemin. Under pandemin gav den privata vården på frivillig väg stöd till den offentliga vården genom bland annat utlåning av personal, vård av covidpatienter och utförande av operationer.⁵²

Sammanfattningsvis kan det vid höjd beredskap och ytterst krig finnas ett behov av ytterligare resurser i form av lokaler, utrustning och personal.

⁵⁰ MSB (2024) *Erfarenheter från Ukraina - Lärdomar för det civila försvaret*, Slutredovisning av regeringsuppdrag Fö2023/01325, s. 56.

⁵¹ Se Skolverket (2022), *Skolverkets uppföljning av digitaliseringsstrategin 2021*, s. 45–46.

⁵² SOU 2021:89 *Sverige under pandemin, Volym 1 Smittspridning och smittskydd*, s. 492.

Bedömningen är dock att detta behov kan tillgodoses utan att resurser tas från en kommuns gymnasieskola eller kommunala vuxenutbildning.

Gymnasieskolan och kommunala vuxenutbildningen bör fortgå

Gymnasieskolan är inte skolpliktig. Trots detta har gymnasieungdomar rätt till utbildning upp till 18 års ålder. Det innebär att deras rätt till utbildning ska tillgodoses så långt det är möjligt. Vidare har utbildning betydelse för ungdomars välmående och framtidstro. Det framstår mot denna bakgrund som mindre lämpligt att lägga ned gymnasieskolan, även om det sker i syfte att bedriva förskoleklass och grundskola. Även den kommunala vuxenutbildningen kan ha en viktig funktion att fylla vid höjd beredskap. Inom denna verksamhet kan prioriterade utbildningar som har betydelse för samhällsviktig verksamhet fortsätta att bedrivas. Vid tidpunkten för förordningens tillkomst saknades möjlighet att kunna bedriva undervisning genom fjärr och distans. Utvecklingen inom fjärr- och distansundervisning har medfört helt andra möjligheter att fortsätta att bedriva verksamhet även när det råder brist på lokaler och personal. Genom undervisning på distans kan en lärare undervisa en mycket stor grupp av elever. Utgångspunkten vid en krissituation är att utbildning ska fortgå. Rimligen ska samma utgångspunkt även gälla i krig. En förutsättning för detta är att skolans personal inte krigsplaceras i någon annan verksamhet.

Regeringen har beslutat att återinföra civilplikten från och med den 19 januari 2024. I ett första steg gäller det räddningstjänsten och elförsörjningsområdet. Civilplikten är en del av totalförsvarsplikten där även värnplikt och allmän tjänsteplikt ingår. Totalförsvarsplikten gäller alla svenska medborgare och de som är stadigvarande bosatta i Sverige, från början av det kalenderår man fyller 16 år till utgången av det kalenderår man fyller 70 år. Möjligen kan ett återinförande av civilplikten komma att medföra att en del gymnasieungdomar blir ianspråktaga för annan verksamhet än utbildning. Det bör dock sannolikt inte bli fråga om att samtliga ungdomar från 16 år kommer att omfattas av civilplikten. Utbildningen i en kommuns gymnasieskola och kommunala vuxenutbildning bör, på samma sätt som annan utbildning, så långt som möjligt fortsätta att bedrivas. Om resurser tas från dessa verksamheter finns det en ökad risk för att den aktuella verksamheten inte kan fortgå och så småningom tvingas att läggas ned. Bestämmelserna i 10–11 §§ förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. bör därför inte överföras till den nya förordningen. Mot bakgrund av utredningens förslag om att bestämmelserna inte ska överföras till den nya förordningen ska inte någon motsvarande bestämmelse införas för enskilda huvudmän.

8 Fredstida krissituationer

Utredningen ska enligt uppdraget analysera befintliga författningar som avser den skollagsreglerade verksamheten vid bland annat extraordinära händelser i fredstid och utreda behovet av ändringar i och kompletteringar av reglerna.

I detta kapitel görs överväganden kring fredstida krissituationer, behovet av författningsändringar och kompletteringar av reglerna. I utredningens direktiv används begreppet extraordinära händelser i fredstid. I kapitel 5 har närmare redogjorts för varför begreppet fredstida krissituationer i stället kommer att användas.

8.1 Fredstida krissituationer och behovet av en reglering

Den begränsade reglering som finns på skolans område vid fredstida krissituationer har berörts i avsnitt 4.6. Sådana situationer har i princip behövt hanteras inom det ordinarie regelverket för skolan. Den särreglering som finns i lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid tillkom under covid-19-pandemin och innehåller bestämmelser om att skolans verksamheter ska kunna stänga. Regelverket är specifikt framtaget för att förhindra smittspridning av samhällsfarlig sjukdom och är inte tillämpligt på andra fredstida krissituationer. Därutöver finns, med undantag av bemyndigandet i 29 kap. 29 § skollagen, inga permanenta bestämmelser om verksamheter på skolområdet i fredstida krissituationer.

Som framgår av kapitel 3 har erfarenheterna från covid-19-pandemin visat att den lagstiftning som fanns på plats inte svarade mot de behov av åtgärder som uppkom. Bemyndigandet i 29 kap. 29 § skollagen bedömdes inte ge stöd för möjligheten att kunna stänga förskolor, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet på skolområdet. Då behovet av att kunna stänga verksamheterna bedömdes vara akut togs en ny lag fram under stor tidspress. För att undvika att hamna i en liknande situation igen är det nödvändigt att viss reglering finns på plats innan en kris uppstår. Att det finns en god författningsberedskap ökar barns och ungas möjligheter att tillförsäkras sin rätt till utbildning.

Många fredstida krissituationer är oförutsägbara och de kan variera i allvarlighetsgrad. De kan avse allt från en plötslig lokal olycka till en global pandemi. Det kan mot den bakgrunden vara svårt att ha ett komplett regelverk på plats innan krisen har uppstått. Behovet av anpassning av skolans verksamheter kommer att variera beroende av vilken typ av kris som inträffar. Krisens allvar och möjliga konsekvenser blir ofta avgörande för vilka insatser som kommer att krävas från samhället. Även om ett fullständigt regelverk inte kan eller ens bör finnas på plats innan krisen kommer finns det vissa områden som bör prioriteras oavsett vilken kris det är som drabbar samhället. Oberoende av krisens karaktär är det nödvändigt att trygga behovet av utbildning och kompetensförsörjning samt behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet.

8.2 Behov av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet

Förslag: Bestämmelsen om omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet ska även avse frestida krissituationer.

Behovet av omsorg ska anmälas på motsvarande sätt som vid höjd beredskap.

Skälen för förslaget: Skolans verksamheter främjar barns och ungdomars utveckling. Förskolan och fritidshemmet har dessutom stor betydelse för andra samhällsviktiga funktioners möjlighet att fungera under en frestida krissituation eller höjd beredskap genom att säkerställa att barn till vårdnadshavare som arbetar i samhällsviktig verksamhet erbjuds omsorg så att vårdnadshavarna kan arbeta.⁵³

Vid frestida krissituationer är det av särskilt stor betydelse att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas. Om det uppstår en situation där förskolor och fritidshem tvingas stänga är det mycket viktigt att detta inte inverkar på landets möjlighet att bedriva till exempel hälso- och sjukvård. Huvudmän för förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet kan därför inte stänga sin verksamhet helt. Barn till föräldrar som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet behöver ha fortsatt rätt till barnomsorg i den omfattning som krävs för att viktiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.⁵⁴

Det är centralt att säkerställa att arbetet inom samhällsviktig verksamhet kan fortgå även vid frestida krissituationer. En bestämmelse som reglerar detta finns för närvarande vid krigsfara och krig men saknas helt för frestida krissituationer. En permanent bestämmelse bör därför införas för frestida krissituationer. Genom en sådan bestämmelse kan behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter inom samhällsviktig verksamhet tryggas i ett tidigt skede. Av samma skäl som framgår av avsnitt 7.2.1 ska bestämmelsen även avse annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. skollagen. Vidare ska barn och elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av särskilt stöd i sin utveckling erbjudas förskola och fritidshem även vid frestida krissituationer.

Vårdnadshavaren eller socialtjänsten, såvitt avser barn eller elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd som endast kan erbjudas i förskola eller fritidshem, ska göra en anmälan om behov av omsorg. På motsvarande sätt som vid höjd beredskap ska anmälan göras till huvudmannen.

⁵³ Jfr SOU 2021:25 s. 263.

⁵⁴ Se bet. 2019/20:UbU25 s. 8.

8.3 Behov av och rätten till utbildning

8.3.1 Kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning

Förslag: Bestämmelsen om att kommunen ska sörja för att alla skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning ska även avse frestdida krissituationer.

Skälen för förslaget: I 2 kap. 18 § regeringsformen framgår att alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till kostnadsfri och grundläggande utbildning i allmän skola. Rätten till utbildning är även skyddad i barnkonventionen, Europakonventionen och FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Rätten till utbildning är en grundläggande fri- och rättighet.

Vid frestdida krissituationer måste barns rätt till utbildning kunna garanteras. Det är därför viktigt att det finns bestämmelser som anger hur denna rätt ska kunna säkerställas. Eftersom de yttre förhållandena förändras vid frestdida krissituationer måste vissa avsteg kunna göras från skollagens ordinarie regler om hur verksamheter på skolområdet ska utföra sina uppdrag. Det måste finnas en flexibilitet kring när, var och hur utbildning erbjuds barn och unga.

Det är kommunen där en elev vistas som vid höjd beredskap ska se till att skolpliktiga barn får föreskriven utbildning. En jämförelse kan göras med en regions ansvar för hälso- och sjukvård. En region ska till exempel erbjuda öppen hälso- och sjukvård även till patienter som omfattas av en annan regions primära ansvar. Vidare ska regionen erbjuda omedelbar hälso- och sjukvård till den som är i behov av sådan vård och som vistas inom regionen utan att vara bosatt där.⁵⁵ I likhet med situationen vid höjd beredskap kan det även vid frestdida krissituationer vara mindre lämpligt att personer förflyttar sig mellan olika kommuner. Om den aktuella krisen är en pandemi kan förflyttningar inom landet öka smittspridningen. Även vid andra krissituationer, så som en naturkatastrof, kan det vara olämpligt att personer förflyttar sig mellan kommuner om det inte är särskilt påkallat. Den aktuella bestämmelsen ska därför även avse frestdida krissituationer.

8.3.2 Avvikelser från föreskrifter för utbildning

Förslag: Bestämmelsen om att avvikelser från föreskrifter för utbildning får göras ska även avse frestdida krissituationer.

Skälen för förslaget: Under covid-19-pandemin bedömdes det vara nödvändigt att kunna göra avvikelser från de ordinarie bestämmelserna om lärotider och undervisningstidens fördelning för att tillförsäkra barn och elever deras rätt till utbildning. Frestdida krissituationer kan vara av olika slag och skilja sig mycket åt. Nästa frestdida kris kan vara en naturkatastrof, en kärnteknisk olycka eller en svår ekonomisk kris. Den kan vara

⁵⁵ 8 kap. 3–4 §§ Hälso- och sjukvårdslag (2017:30).

utdragen eller ha ett förhållandevis snabbt händelseförlopp men med stora skadeverkningar. Oavsett vilken kris det rör sig om är det nödvändigt att det finns en flexibilitet i hur utbildning genomförs. Bestämmelsen om att avvikelser från föreskrifter för utbildning får göras bör därför även omfatta fredstida krissituationer.

8.3.3 En möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning

Förslag: Den nya bestämmelsen som möjliggör undervisning genom fjärr och distans ska även avse fredstida krissituationer.

Det ska införas en möjlighet för huvudmannen att avräkna delar av genomförd distansundervisning som en del av den garanterade undervisningstiden.

Skälen för förslaget: I fredstida krissituationer kan fjärr- och distansundervisning vara det enda möjliga alternativet till att utbildning kan fortgå. Så som redogjorts för i avsnitt 7.3.3 visar både erfarenheterna från covid-19-pandemin och kriget i Ukraina vikten av att kunna övergå till fjärr- och distansundervisning. En smidig och enkel övergång till fjärr- och distansundervisning förutsätter att ett regelverk finns på plats innan krisen inträffar. Bestämmelsen bör därför även avse fredstida krissituationer.

Det bör inte aktualiseras att, som vid höjd beredskap, göra undantag från bestämmelserna om garanterad undervisningstid. I stället ska det, i likhet med utformningen av fjärr- och distansbestämmelsen i förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, införas en möjlighet för huvudmannen att kunna besluta om hur många undervisningstimmar som distansundervisningen ska anses motsvara, om avräkning görs mot den garanterade undervisningstiden.

8.3.4 Särskilda bestämmelser och dess förhållande till fjärr- och distansundervisning

Förslag: När fjärr- eller distansundervisning tillämpas under fredstida krissituationer ska vissa avsteg få göras från de ordinarie bestämmelserna om sådan undervisning.

Undantag ska även få göras från bestämmelserna om att en huvudman ska ansöka om och godkännas som utförare av utbildning där distansundervisning används.

Några avsteg från skollagens bestämmelser om tillhandahållande av skolmåltider vid fjärr- eller distansundervisning ska inte göras.

Skälen för förslaget: På motsvarande sätt som vid höjd beredskap ska ett undantag från de ordinarie bestämmelserna om under vilka förutsättningar, i vilken omfattning och i vilka ämnen som fjärr- och distansundervisning får användas gälla vid fredstida krissituationer. Huvudmannen har en skyldighet att i första hand försöka att bedriva undervisningen enligt

huvudregeln, det vill säga i form av närundervisning. Om det på grund av den aktuella krissituationen inte är möjligt att bedriva undervisning i lokalerna bör huvudmannen överväga om delar av den, trots den rådande situationen, ändå kan bedrivas i form av närundervisning. Lämpligen bör undervisningen i de ämnen som normalt sett inte är möjliga att bedriva genom fjärr- och distansundervisning vara de som i första hand bör prioriteras att hållas på plats. I vissa situationer kan det dock förekomma att all undervisning behöver bedrivas genom fjärr eller distans.

Även i fredstida krissituationer behövs en flexibilitet i bestämmelserna och en möjlighet att snabbt kunna anpassa verksamheten till de nya förhållandena. Det ska därför även avseende fredstida krissituationer göras undantag från bestämmelserna om att en huvudman i förväg måste ansöka om och godkännas för att kunna bedriva distansundervisning.

Det ska inte göras några avvikelser från skollagens bestämmelser om skolmåltider vid fredstida krissituationer.

8.3.5 Beslut ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen

Förslag: Det ska införas nya bestämmelser om att huvudmannens beslut att övergå till fjärr- eller distansundervisning ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen. En anmälan ska även göras när fjärr- och distansundervisningen upphört.

Det ska även införas ett bemyndigande som ger Skolinspektionen möjlighet att meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

Skälen för förslaget: För att kunna utvärdera i vilken omfattning fjärr- och distansundervisning nyttjas behöver det framgå när den används. Huvudmannen bör därför fatta beslut om när och i vilken utsträckning som fjärr- och distansundervisning används. Ett sådant beslut kan ta sikte på en enskild dag men kan även avse en längre tid när det är tydligt att verksamheten inte kommer att kunna övergå till närundervisning inom kort, till exempel under en pandemi. Besluten bör vidare dokumenteras. I syfte att följa utvecklingen av fjärr- och distansundervisning och för att säkerställa att bestämmelsen inte överutnyttjas ska huvudmannen anmäla förekomsten av undervisningsformerna till Skolinspektionen. Anmälan bör även innehålla information om varför, när och i vilken omfattning fjärr- och distansundervisning har beslutats för olika ämnen och verksamheter. Huvudmannen ska även anmäla när fjärr- och distansundervisningen upphört. En sådan anmälan medför viss administration för huvudmännen. Uppgifterna bedöms dock vara nödvändiga för tillsyn och för att kunna utvärdera när och hur fjärr- och distansundervisning används. Det är sedan upp till Skolinspektionen att i egenskap av tillsynsmyndighet bevaka och i förekommande fall ingripa mot användning av fjärr- och distansundervisning som inte bedöms vara nödvändig eller i enlighet med bestämmelsernas syfte. Bestämmelsen om dokumentation och anmälningskyldighet bör vara tillämplig vid fredstida krissituationer. Under höjd beredskap och

ytterst krig råder sådana speciella omständigheter att det inte kan anses vara påkallat att sådan dokumentation görs.

Skolinspektionen ska även ges möjlighet att meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

8.4 Behov av kompetensförsörjning

Förslag: Bestämmelsen om att undervisningen i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå särskilt ska prioriteras inom de områden som har betydelse för samhällsviktig verksamhet ska även avse fredstida krissituationer.

Skälen för förslaget: Vid fredstida krissituationer är det precis som vid höjd beredskap viktigt att rätt kompetens finns tillgänglig för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Så som redogjorts för i avsnitt 7.4 är utredningens utgångspunkt att gymnasieskolan och kommunala vuxenutbildningen kommer fortsätta att bedriva sina verksamheter. Det är först om det inte är möjligt att fortsätta att bedriva alla utbildningar som det blir aktuellt att prioritera. Beroende på vilken fredstida krissituation som uppstår kan behovet av kompetensförsörjning skilja sig mycket åt. Är krissituationen kortvarig och överblickbar bör det knappast bli fråga om att särskilda utbildningar ska prioriteras. Om krisen däremot är en ny pandemi eller en omfattande naturkatastrof kan behovet av särskild kompetens sannolikt vara större och vissa utbildningar kan då komma att behöva prioriteras. Bestämmelsen bör därför även avse fredstida krissituationer.

Även vid fredstida krissituationer bör det ankomma på MSB att besluta om vilka utbildningar som ska prioriteras.

8.5 Samtliga skolverksamheter ska ha en plan för verksamheten inför och vid fredstida krissituationer

Förslag: Bestämmelsen om att samtliga skolverksamheter ska ha en plan för hur verksamheten ska fortsätta att bedrivas ska även avse fredstida krissituationer.

Skälen för förslaget: Så som redogjorts för i avsnitt 7.5.1 föreslås att samtliga förskolor och skolor, oavsett huvudmannaskap, ska ha de planer som behövs för att skolverksamheten ska kunna fortsätta att bedrivas under höjd beredskap.

Det kan inför en fredstida krissituation även vara viktigt att ha en plan för hur verksamheten ska kunna fortsätta. Kommuner och regioner ska enligt 2 kap. 1 § LEH analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Kommuner och regioner ska vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny

mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Genom att skolverksamheter förbereder sig för olika krisscenarier och har en plan för dessa ökar förutsättningarna för att verksamheten ska kunna fortsätta att bedrivas vid en fredstida krissituation. Om verksamheten är förberedd och anpassad för olika typer av krisscenarier kommer sannolikt omställningen att gå lättare. Det är viktigt att förberedelser för hantering av allvarliga kriser sker i ett sammanhang för hela hotskalan – olycka – kris – krig – med utgångspunkt i förmågan att motstå allvarliga störningar i samhällsverksamhet som alltid måste kunna upprätthållas. På så sätt skapas också grunden för förmågan att klara en svår påfrestning i fred och kraven för höjd beredskap.⁵⁶ Samtliga skolverksamheter bör därför ha en krisplan även för fredstida krissituationer. På motsvarande sätt som vid höjd beredskap är det varje skolverksamhet som ska upprätta en egen plan.

8.6 Ett samordningsansvar för kommunerna

Förslag: Den nya bestämmelsen som ålägger kommunerna ett samordningsansvar inom sitt geografiska område för kommunikation och information beträffande verksamheter på skolområdet ska även avse fredstida krissituationer.

Skälen för förslaget: Samordning är viktigt för verksamheter som innefattar flera aktörer. En välfungerande samordning mellan aktörer ökar sannolikheten för att aktörer får del av samma information och att beslut kan fattas på ett enhetligt underlag. Samordnade åtgärder ökar i sin tur trovärdigheten i relation till medborgare och andra utomstående aktörer. Erfarenheter från covid-19-pandemin har visat att samordningen mellan myndigheter respektive mellan myndigheter och andra aktörer i många delar var bristfällig. Utvärderingar från tidigare kriser har även visat att aktörer har brustit i kommunikation mellan varandra och att friktioner om ansvarsförhållanden har uppstått.⁵⁷ På motsvarande sätt som under höjd beredskap finns ett behov av att en aktör har ett uttalat samordningsansvar för verksamheter på skolområdet i fredstida krissituationer. Bestämmelsen om att kommuner ska ges ett samordningsansvar för kommunikation och information beträffande verksamheter på skolområdet bör därför även avse fredstida krissituationer.

⁵⁶ Prop. 2005/06:133 *Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle*, s. 157 (författningskommentar till 2 kap. 1 § lag [2006:544]).

⁵⁷ SOU 2022:10 s. 321.

9 Allvarliga störningar av lokal art

9.1 Ett nytt begrepp ska införas i skollagen

Förslag: Det ska införas ett nytt begrepp i skollagen, kallat allvarliga störningar av lokal art.

Begreppet innefattar situationer som inte är så allvarliga att de når upp till definitionen av en fredstida krissituation, men ändå påverkar skolhuvudmäns möjligheter att bedriva undervisning i lokalerna.

Skälen för förslaget: Fredstida krissituationer kan avse vitt skilda händelser, vara av olika allvarlighetsgrad och drabba olika delar av samhället i varierad utsträckning. Med kris avses en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner. Kris är ett tillstånd som inte kan hanteras med normala resurser och organisation. En kris är oväntad, utanför det vanliga och vardagliga och att lösa krisen kräver samordnade åtgärder från flera aktörer.⁵⁸ En kris måste således vara av en viss omfattning och allvar. Med fredstida krissituationer avses kriser av olika slag och allvar som inte faller in under reglerna om krig och krigsfara i 15 kap. regeringsformen. I begreppet inryms inte de allra allvarligaste kriserna.⁵⁹ Mindre olyckor och andra händelser av mer vardaglig karaktär är inte att se som kriser. Likväl kan sådana händelser föra med sig ett behov av att anpassa verksamheterna på olika skolenheter. För att beskriva sådana situationer har utredningen valt begreppet allvarliga störningar av lokal art. Vad som kan utgöra en allvarlig störning av lokal art kan till exempel vara jordskred och ras, översvämningar, stormar och skogsbränder, störningar i transport, störningar i energiförsörjning, skolskjutningar, andra yttre hot mot en skolenhet med mera. Avgränsningen mot fredstida krissituationer är inte helt lätt att göra. Utgångspunkten är dock att allvarliga störningar av lokal art är mindre till sin omfattning. Det kan röra sig om en översvämning som drabbar en enskild skolenhet, ett hot som riktas mot en specifik skola eller ett jordskred som enbart drabbar en viss del av en stad men som har stor påverkan på framkomligheten i trafiken. Som begreppet antyder ska störningen vara av viss dignitet.

9.2 En möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning

Förslag: Det ska införas en ny bestämmelse i skollagen som möjliggör undervisning genom att läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid (fjärrundervisning), eller är åtskilda i både rum och tid (distansundervisning) vid allvarliga störningar av lokal art.

⁵⁸ Prop. 2007/08:92 *Stärkt krisberedskap – för säkerhets skull*, s. 77.

⁵⁹ Jfr begreppet allvarliga fredstida kriser, SOU 2023:75 s. 112.

Det ska även införas en möjlighet för huvudmannen att avräkna delar av genomförd distansundervisning som en del av den garanterade undervisningstiden.

Skälen för förslaget: Vid allvarliga störningar av lokal art kan det vara svårt att fortsätta bedriva närundervisning. Till exempel kan störningar i trafiken eller extrema väderhändelser leda till att elever och lärare har svårt att ta sig till skolans fysiska lokaler. Vidare kan ett yttre hot mot skolan medföra att elevernas säkerhet äventyras om de befinner sig på plats i skolans lokaler. Det kan under sådana förhållanden finnas ett behov av flexibilitet i hur undervisningen får bedrivas. Barn har rätt till utbildning men i vissa situationer kan sådan inte erbjudas i form av närundervisning. I stället för att stänga verksamheten och inte bedriva någon undervisning alls kan ett alternativ vara att undervisningen bedrivs genom fjärr eller distans. Det bör därför införas en möjlighet för huvudmän att besluta om att övergå till fjärr- och distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art.

Bestämmelsen ska tillämpas restriktivt. Omfattningen av fjärr- eller distansundervisningen ska inte vara större än vad som är oundgängligen påkallat på grund av störningen. Det kan uppstå situationer då delar av verksamheten kan bedrivas på plats, till exempel hålla idrottslektioner, medan övriga delar av skolverksamheten kan behöva genomföras genom fjärr eller distans. Bestämmelsen ska endast användas i undantagsfall när det inte är möjligt att erbjuda undervisning på plats på grund av en allvarlig störning. Det blir i dessa situationer upp till huvudmannen att göra en bedömning av om skolenheten befinner sig i en sådan situation att bestämmelsen blir tillämplig och om undervisningen eller delar av den ska bedrivas genom fjärr eller distans.

En allvarlig störning av lokal art tar sikte på en kortvarig händelse. Det bör därför inte finnas något skäl att göra avvikelser från bestämmelserna om garanterad undervisningstid och skolförlagd undervisning. Huvudmannen bör dock, på samma sätt som vid fredstida krissituationer, kunna besluta om hur många undervisningstimmar som distansundervisningen ska anses motsvara, om avräkning görs mot den garanterade undervisningstiden.

En allvarlig störning av lokal art omfattas inte av begreppet fredstida krissituationer. Begreppet tar i stället sikte på mindre olyckor och lokala incidenter som medför påtagliga begränsningar för skolhuvudmän att bedriva närundervisning. Ett beslut om att övergå till att bedriva undervisning genom fjärr och distans ska under sådana förhållanden kunna fattas med kort varsel och kan inte vara beroende av att en förordning ska träda i kraft. Bestämmelsen bör därför inte placeras i den nya förordningen utan i stället införas i skollagen.

9.2.1 Särskilda bestämmelser och dess förhållande till fjärr- och distansundervisning

Förslag: När fjärr- eller distansundervisning tillämpas vid allvarliga störningar av lokal art ska vissa avsteg få göras från de ordinarie bestämmelserna om sådan undervisning.

Undantag ska även få göras från bestämmelserna om att en huvudman ska ansöka om och godkännas som utförare av utbildning där distansundervisning används.

Några avsteg från skollagens bestämmelser om tillhandahållande av skolmåltider vid fjärr- eller distansundervisning ska inte göras.

Skälen för förslaget: På motsvarande sätt som vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska ett undantag från de ordinarie bestämmelserna om under vilka förutsättningar som fjärr- och distansundervisning får användas även gälla vid allvarliga störningar av lokal art. Eftersom bestämmelsen om att övergå till fjärr- eller distansundervisning ska tillämpas restriktivt bör det som utgångspunkt inte komma i fråga att göra undantag från de ordinarie bestämmelserna om i vilken omfattning och i vilka ämnen som fjärr- och distansundervisning får användas. En allvarlig störning av lokal art är till sin natur kortvarig. Det bör därför vara möjligt för huvudmannen att göra schemaändringar så att ämnen som inte lämpar sig för fjärr- eller distansundervisning i stället kan hållas vid en senare tidpunkt.

Precis som vid fredstida krissituationer behövs det vid allvarliga störningar av lokal art en flexibilitet i bestämmelserna och en möjlighet att snabbt kunna anpassa verksamheten till de nya förhållandena. Det ska därför även avseende allvarliga störningar av lokal art göras undantag från bestämmelserna om att en huvudman i förväg måste ansöka om och godkännas för att kunna bedriva distansundervisning.

Det ska inte göras några avvikelser från skollagens bestämmelser om skolmåltider.

9.2.2 Beslut ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen

Förslag: Det ska införas nya bestämmelser om att huvudmannens beslut att övergå till fjärr- eller distansundervisning ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen. En anmälan ska även göras när fjärr- och distansundervisningen upphört.

Det ska även införas ett bemyndigande som ger Skolinspektionen möjlighet att meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

Skälen för förslaget: I syfte att begränsa risken för överutnyttjande ska huvudmannens beslut om att övergå till fjärr- och distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art omfattas av samma dokumentations- och anmälningsskyldighet som vid fredstida krissituationer. Huvudmannens beslut om att övergå till fjärr- och distansundervisning ska dokumenteras

och anmälas till Skolinspektionen. Anmälan ska innehålla information om varför, när och i vilken omfattning fjärr- och distansundervisning har beslutats för olika ämnen och verksamheter. Huvudmannen ska även anmäla när fjärr-och distansundervisningen upphört. Uppgifterna utgör ett underlag för Skolinspektionen i myndighetens tillsynsarbete.

Skolinspektionen ska även ges möjlighet att meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

9.2.3 Det ska inte vara möjligt att överklaga huvudmannens beslut

Förslag: Det ska inte införas någon möjlighet att överklaga huvudmannens beslut vid allvarliga störningar av lokal art.

Skälen för förslaget: Syftet med införandet av bestämmelsen om att en huvudman kan övergå till fjärr- eller distansundervisning är att öka huvudmannens flexibilitet i förhållande till hur undervisningen får bedrivas när en allvarlig störning av lokal art har inträffat. Denna typ av beslut behöver ofta fattas med kort varsel och är till sin natur ett beslut som bör gälla omedelbart. En allvarlig störning av lokal art avser en kortvarig situation. Huvudmannens beslut att övergå till fjärr- eller distansundervisning bör därför avse en mycket kort tidsperiod. Mot denna bakgrund bedöms beslutets påverkan för enskilda vara av liten omfattning. Det bör således inte införas någon möjlighet att överklaga huvudmannens beslut om att övergå till att bedriva fjärr- eller distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art.

10 Allmän översyn av befintliga bestämmelser

10.1 Upphävande av lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid

Förslag: Lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid ska upphävas.

Skälen för förslaget: Så som redogjorts för i avsnitt 6.1.4 togs lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid fram under covid-19-pandemin. Vid införandet av lagen gjordes bedömningen att huvudmän för förskola, fritidshem och viss annan pedagogisk verksamhet vid extraordinära händelser i fredstid bör tillåtas att stänga sina verksamheter. I lagens 4 § räknas ett antal förutsättningar upp för när huvudmannen får fatta ett beslut om

tillfällig stängning. Förutsättningarna tar enbart sikte på ett scenario där samhället är drabbat av en samhällsfarlig sjukdom. Bestämmelsen är begränsad till en pandemi eller samhällsfarlig sjukdom och är således inte tillämplig på andra typer av kriser. Utredningen har identifierat ett behov av att kunna besluta om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet även vid andra krissituationer än vid samhällsfarlig sjukdom. I samband med att ett bemyndigande införs i skollagen motsvarande det som återfinns i 3 § lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid bör därför lagen upphävas. Vid en framtida kris möjliggör bemyndigandet att nya föreskrifter kan tas fram med kort varsel, anpassade till den då rådande situationen.

10.2 Verksamheterna vid anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan

10.2.1 Anpassade grundskolan

Förslag: Bestämmelsen som ger en kommun möjlighet att besluta att skolpliktiga elever i anpassade grundskolan ska fullgöra sin skolgång i kommunens grundskola ska inte överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. finns en bestämmelse som reglerar att en kommun får besluta att skolpliktiga elever i anpassade grundskolan ska fullgöra sin skolgång i kommunens grundskola (7 §). I samma bestämmelse regleras att huvudmannen för anpassade grundskolan ska se till att eleverna får den tillsyn och vård de behöver.

Utredningens utgångspunkt är att samtliga verksamheter på skolområdet kommer att fortsätta att bedrivas under höjd beredskap. Om en verksamhet inte kan bedrivas i enlighet med ordinarie regelverk bör anpassningar i verksamheten göras genom avvikelser från föreskrifter för utbildning och övergång till fjärr- eller distansundervisning. Eleverna i anpassade grundskolan har ett större behov av stöd och anpassad undervisning än andra elevgrupper. En sådan verksamhet ställer även andra krav på lärarnas kompetens och pedagogiska förmåga. Utifrån principen om barnets bästa bör det bästa för barnen vara att gå kvar i den verksamhet som de känner till. Det framstår därför som mindre lämpligt att eleverna i anpassade grundskolan ska fullgöra sin skolgång i kommunens grundskola. Bestämmelsen i 7 § förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. ska därför inte överföras till den nya förordningen.

Anpassad grundskola bedrivs också av enskilda huvudmän. De enskilda huvudmännen kan utifrån den nuvarande bestämmelsen inte fullt ut styra sin verksamhet eftersom det är kommunen som avgör om elever ska förflyttas. Även denna omständighet talar för att bestämmelsen inte ska överföras till den nya förordningen.

10.2.2 Anpassade gymnasieskolan när en region är huvudman

Förslag: Bestämmelsen om att en region som är huvudman för utbildning i anpassade gymnasieskolan får besluta att de uppgifter som regionen har ska övertas av den kommun där skolenheten är belägen ska inte överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. regleras att en region som är huvudman för utbildning i anpassade gymnasieskolan får besluta att de uppgifter som regionen har ska övertas av den kommun där skolenheten är belägen (8 a §). Under läsåret 2022/23 var det såvitt avser regioner fem olika huvudmän som bedrev anpassad gymnasieskola fördelat på åtta skolenheter med totalt 168 elever. Det rör sig således om få skolenheter och ett litet antal elever. Så som beskrivits ovan är utgångspunkten att samtliga verksamheter inom skolområdet kommer fortsätta att bedrivas under höjd beredskap. Vissa anpassningar får göras i syfte att verksamheten ska kunna fortgå. På samma sätt som i anpassade grundskolan har eleverna i anpassade gymnasieskolan ett större behov av stöd och anpassad undervisning. Vidare krävs en annan kompetens hos lärarna för denna utbildningsform. Det är således mindre lämpligt att regionen lämnar över sina uppgifter till kommunen. Bestämmelsen i 8 a § förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. ska därför inte överföras till den nya förordningen.

10.3 Fortsatt drift av gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning

Förslag: Bestämmelsen om att utbildning i kommunal gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning samt i regionalt driven gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning av annat slag än den prioriterade vårdutbildningen, i den utsträckning förhållandena medger det ska fortgå, ska inte överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. regleras, i den utsträckning förhållandena medger det, att en kommun ska fortsätta att bedriva utbildningen i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Vidare ska en region på motsvarande sätt fortsätta att bedriva utbildningen i gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning av annat slag än den prioriterade vårdutbildningen (9 §). Rätten till utbildning framgår bland annat av regeringsformen och där regleras också att det allmänna ska svara för att högre utbildning finns. Så som redogjorts för i avsnitt 7.7 har barns rättigheter under åren stärkts vilket bland annat tagit sig uttryck genom att barnkonventionen blivit svensk lag. Enligt konventionen har barn rätt till

utbildning och med barn avses varje människa under 18 års ålder. Även om gymnasieskolan inte är skolpliktig så har barn upp till 18 års ålder en långtgående rätt till utbildning. Även den kommunala vuxenutbildningen kan vara viktig att upprätthålla inför och under höjd beredskap. Inom denna verksamhet kan prioriterade utbildningar som är av betydelse för samhällsviktig verksamhet upprätthållas. Grundtanken enligt regeringsformen är att högre utbildning ska tillgodoses och den uppgiften vilar ytterst på barns och elevers hemkommuner. Något avsteg från detta ska inte göras vid höjd beredskap. Huvudregeln är således att utbildning ska tillgodoses så långt som möjligt i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och inom kommunal vuxenutbildning. Under höjd beredskap kan det, liksom i övriga verksamheter på skolområdet, vara svårt att till fullo upprätthålla den ordinarie verksamheten. Utredningens utgångspunkt är att verksamheterna kommer att fortsätta att bedrivas i den utsträckning som förhållandena medger det. Omvärldsläget kan dock medföra att det måste göras anpassningar avseende hur utbildningen ska bedrivas. Då det följer av regeringsformen att det allmänna ska svara för att högre utbildning finns saknas det behov av särskilda bestämmelser om att verksamheten inom vissa specifikt uppräknade områden ska fortgå vid höjd beredskap. Bestämmelsen i 9 § förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. ska därför inte överföras till den nya förordningen.

10.4 Behov av lokaler under krig och krigsfara

Förslag: Bestämmelserna om att en huvudman ska underrätta länsstyrelsen om skolans behov av lokaler under krig och krigsfara ska överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. finns en bestämmelse som reglerar att kommuner och regioner ska underrätta länsstyrelsen om behovet av lokaler för skolverksamheten under krig och vid krigsfara. Länsstyrelsen beslutar, enligt förordningen (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov, vilka lokaler som får användas för skolverksamheten (13 §). Motsvarande bestämmelse om att huvudmannen (staten) ska underrätta länsstyrelsen om behovet av lokaler för skolverksamheten finns i förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara (8 §).

Av förordningen (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov framgår föreskrifter för förfogande över bland annat byggnader som myndigheter med uppgifter inom totalförsvaret behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter. Det är lämpligt att huvudmännen fortsatt har en möjlighet att kunna underrätta länsstyrelsen om behovet av lokaler för skolverksamheten under höjd beredskap. Bestämmelserna ska därför överföras till den nya förordningen. Eftersom en fristående skola inte utgör en myndighet kan den nya bestämmelsen inte omfatta enskilda huvudmän. Det är således de kommunala, regionala och statliga huvudmännen som kan tillämpa bestämmelsen.

10.5 Överklagande

10.5.1 Ett överklagandeförbud bör införas

Förslag: Bestämmelserna om att beslut av huvudmannen kan överklagas till länsstyrelsen ska inte överföras till den nya förordningen. I stället ska ett överklagandeförbud införas.

Överklagandeförbudet ska gälla beslut under såväl fredstida krisituationer som höjd beredskap.

Skälen för förslaget

Länsstyrelsen som överklagandeinstans

I förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. regleras att beslut av huvudmannen enligt denna förordning får överklagas hos länsstyrelsen (16 §). Av andra stycket samma bestämmelse framgår att länsstyrelsens beslut enligt denna förordning inte får överklagas. Motsvarande bestämmelse finns i förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara (11 §).

De regelverk som var tillämpliga innan skolberedskapsförordningarna från 1991 trädde i kraft, det vill säga förordning (1988:1129) om kommunal och landstingskommunal skolverksamhet m.m. under krig och vid krigsfara och förordning (1984:825) om verksamheten vid vissa statliga skolor under krig och vid krigsfara, innehöll bestämmelser om att beslut av en lokal styrelse respektive styrelsen för skolan fick överklagas hos länsstyrelsen. Så som tidigare redogjorts för utövade länsstyrelsen tillsyn över skolväsendet.

Länsstyrelserna lämnade 2019 en redovisning av ett regeringsuppdrag i regleringsbrevet för budgetåret 2018 avseende översyn av tillämpbarhet, ansvarsförhållanden och eventuella behov av ändringar i författningar för totalförsvaret. Av redovisningen framgår att länsstyrelserna förordar att det bör utredas om länsstyrelsen ska vara överinstans för den typ av beslut som huvudmannen kan fatta i enlighet med förordningarna.⁶⁰

Länsstyrelsen är en beredskapsmyndighet och ska genom sin verksamhet bland annat minska sårbarheten i samhället, bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen samt utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter under fredstida krisituationer och höjd beredskap.⁶¹ Länsstyrelserna har ett stort ansvar för krisberedskapen inom sitt geografiska område och ska verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas.⁶² Myndigheten har inget särskilt ansvar för verksamheter på skolområdet. Att ansvaret för överklagade beslut ankommer på länsstyrelsen förefaller vara en kvarleva från den tid då länsstyrelserna fanns.

⁶⁰ Redovisning av uppdrag 3.12 i regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende länsstyrelserna bilaga 1, dnr Fi2019/00308/SFÖ.

⁶¹ 7 § och 7 b § förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

⁶² Jfr 4 § förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Ett överklagandeförbud bör införas

Enligt skollagen ska beslut, förutsatt att det inte råder överklagandeförbud, överklagas till allmän förvaltningsdomstol eller Skolväsendets överklagandenämnd. I lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid, som tillkom under covid-19-pandemin, saknas överklagandebestämmelser. I den numera upphävda förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta fanns ett uttryckligt överklagandeförbud (20 §).

Beslut som fattas under fredstida krissituationer och höjd beredskap är ofta till sin natur sådana beslut som bör gälla omedelbart. Det kan till exempel vara nödvändigt för verksamheter på skolområdet att med mycket kort varsel göra avvikelser från föreskrifter för utbildning eller övergå till fjärr- eller distansundervisning. Sådana omständigheter talar för att det bör råda ett överklagandeförbud för de beslut som huvudmannen kan fatta enligt förordningen. En ytterligare aspekt som bör beaktas vid bedömningen av om ett överklagandeförbud eller en rätt till överklagande ska finnas är hur ingripande besluten är som huvudmannen kan fatta. Av nu gällande bestämmelser är de beslut som är mest ingripande mot enskilda personer att vissa verksamheter kan läggas ned och elever flyttas till andra skolenheter. Enligt utredningens förslag ska dessa bestämmelser inte överföras till den nya förordningen. Av de bestämmelser som föreslås i den nya förordningen är det möjligen bestämmelserna om att övergå till fjärr- eller distansundervisning eller att vissa barn vars vårdnadshavare har uppgifter inom samhällsviktig verksamhet ska prioriteras som är de mest ingripande. Framför allt bestämmelsen om vilka barn och elever som ska prioriteras i förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet kan få stora konsekvenser för den enskilde. Ett beslut om att ett barn inte har rätt till omsorg eftersom vårdnadshavarna inte bedöms ha arbeten med uppgifter inom samhällsviktig verksamhet får sannolikt betydelse på olika sätt för det aktuella hushållet. Beslutet kan även komma att gälla under en ansevärd tid vilket medför att beslutet får än större betydelse för den enskilde.

Under normala förhållanden skulle det inte komma i fråga att beslut där det görs skillnad mellan olika barns och elevers rätt till omsorg omfattas av ett överklagandeförbud. Vid fredstida krissituationer och höjd beredskap råder dock sådana speciella omständigheter att det inte är i linje med bestämmelsernas syfte att huvudmannens beslut ska gå att överklaga. Huvudmannens beslut ska gälla omedelbart och de kan snabbt komma att förändras. Därtill behöver samhällets resurser vid såväl fredstida krissituationer som höjd beredskap prioriteras på bästa sätt. Under sådana förhållanden bör huvudmannens beslut inte vara möjliga att överklaga. Ett överklagandeförbud bör därför införas.

En potentiell möjlighet till domstolsprövning

Trots att det föreslås att ett överklagandeförbud ska införas i den nya förordningen finns det vissa situationer som omfattas av rättigheter i andra konventioner. Sedan Europakonventionen införlivades i svensk rätt kan ett överklagandeförbud, i den mån beslutet rör civila rättigheter eller skyldigheter, åsidosättas med stöd av konventionen. Beslutet kan i sådana fall överklagas hos allmän förvaltningsdomstol (40 § förvaltningslagen

[2017:900]). Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat ett flertal domar där olika beslut har bedömts avse en civil rättighet enligt artikel 6.1 Europakonventionen och därför ska kunna bli föremål för domstolsprövning (se bland annat HFD 2016 ref. 49 och HFD 2019 ref. 43). En huvudmans beslut om att inte erbjuda ett barn omsorg på grund av att dennes vårdnadshavare inte bedöms ha uppgifter inom samhällsviktig verksamhet kan möjligen även aktualisera artikel 8 Europakonventionen om rätten till privatliv. Om en enskild skulle vilja överklaga ett beslut som en huvudman fattat enligt förordningen kan det således finnas en möjlighet att använda sig av andra rättsmedel.

10.6 Verksamheten vid specialskolor och sameskolor

10.6.1 Specialskolor och sameskolor ska inte läggas ned och myndigheternas uppgifter ska inte övertas av kommunen

Förslag: Bestämmelsen om att Specialpedagogiska skolmyndigheten eller Sameskolstyrelsen får besluta att de uppgifter som myndigheten har ska övertas av kommunen samt att respektive myndighet får besluta att verksamheten vid skolenheten ska läggas ned ska inte överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara finns en bestämmelse om att Specialpedagogiska skolmyndigheten eller Sameskolstyrelsen får besluta att de uppgifter som myndigheten har ska övertas av den kommun där skolenheten är belägen (5 §). I andra stycket samma paragraf regleras att Specialpedagogiska skolmyndigheten eller Sameskolstyrelsen får besluta att verksamheten vid skolenheten ska läggas ned. Som redogjorts för ovan är utgångspunkten att samtliga verksamheter kommer att fortsätta att bedrivas under höjd beredskap. Vissa anpassningar får göras i utbildningens utformning för att verksamheterna ska kunna fortgå. Så som framgår av avsnitt 7.7 har barns rättigheter med tiden fått en starkare ställning bland annat genom att barnkonventionen numera utgör svensk lag och att principen om barnets bästa ska genomsyra alla beslut som rör barn. Utifrån barnets bästa kan det ifrågasättas om det är ändamålsenligt att kunna lägga ned specialskolan och sameskolan. Specialskolan bedriver en skola för elever med särskilda behov. En sådan verksamhet ställer andra krav på skolans personal och verksamhetens utformning. En upparbetad och anpassad verksamhet som dessutom är bekant för barnen kan endast med svårighet övertas av kommunen under höjd beredskap. Beträffande sameskolan har barnen i denna verksamhet på motsvarande sätt som elever som sökt sig till en särskild friskola aktivt valt att gå i sameskolan. Utifrån principen om barnets bästa och kontinuitetsprincipen bör det bästa för dessa barn sannolikt vara att gå kvar i den skola som de går i. Det bör lika så inte vara till barnens bästa att myndigheternas uppgifter tas över av kommu-

nen. Mot denna bakgrund ska bestämmelsen i 5§ förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara inte överföras till den nya förordningen.

10.6.2 Reglering om verksamheterna läggs ned

Förslag: Bestämmelsen som reglerar vad huvudmannen ska ombesörja vid en nedläggning och var eleverna under sådana förhållanden ska fullgöra sin skolplikt ska inte överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara regleras att om verksamheten vid en skolenhet med specialskola eller sameskola läggs ned, ska huvudmannen se till att eleverna får den tillsyn och vård de behöver, antingen hos sina vårdnadshavare eller genom de kommunala myndigheternas eller andra myndigheters försorg (6 §). Av andra stycket samma bestämmelse framgår att efter nedläggningen ska eleverna fullgöra sin skolplikt i den kommun där de vistas. Mot bakgrund av att utredningen föreslår att specialskolan och sameskolan inte ska kunna lägga ned sina verksamheter saknar den aktuella bestämmelsen någon närmare betydelse. Bestämmelsen i 6 § förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara ska därför inte överföras till den nya förordningen.

10.7 Särskilda bestämmelser

10.7.1 Tjänstetillsättning

Förslag: Bestämmelsen om att huvudmannen för specialskolan eller sameskolan får återbesätta tjänster som tillsatts av regeringen ska överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara finns en bestämmelse om att huvudmannen får återbesätta tjänster som tillsatts av regeringen. Dessa tjänster får endast återbesättas som vikariat (9 §). I förordningen (1984:825) om verksamheten vid vissa statliga skolor under krig och vid krigsfara, som var tillämplig innan förordningen från 1991 trädde i kraft, fanns en liknande bestämmelse. Enligt bestämmelsen fick länskolnämnden återbesätta tjänster som hade tillsatts av regeringen eller av skolöverstyrelsen. Dessa tjänster fick då endast återbesättas som vikariat (11 §).

Sameskolstyrelsen saknar tjänster som tillsatts av regeringen. För Specialpedagogiska skolmyndigheten är det endast generaldirektören som tillsatts av regeringen. Mot bakgrund av hur tjänster tillsatts i de aktuella myndigheterna förefaller behovet av bestämmelsen för närvarande vara litet. Hur tjänster tillsatts kan dock förändras över tid. Det är viktigt att

verksamheterna inom såväl Specialpedagogiska skolmyndigheten som Sameskolstyrelsen kan fortsätta att bedrivas under höjd beredskap. Ett sätt att säkerställa detta är att myndigheterna själva kan återbesätta sina tjänster. Bestämmelsen i 9 § förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara ska därför överföras till den nya förordningen.

10.7.2 Experter i fråga om skolverksamheten för elever med funktionshinder

Förslag: Bestämmelsen om att personal i den regionala stödorganisationen inom Specialpedagogiska skolmyndigheten ska stå till länsstyrelsens förfogande som experter i frågor om skolverksamhet för elever med funktionshinder ska inte överföras till den nya förordningen.

Skälen för förslaget: I förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara finns en bestämmelse som reglerar att personal i den regionala stödorganisationen för den specialpedagogiska stödverksamheten som finns inom Specialpedagogiska skolmyndigheten ska stå till länsstyrelsens förfogande som experter i frågor om skolverksamhet för elever med funktionshinder (10 §). Det fanns ingen motsvarande bestämmelse i den tidigare gällande förordningen (1984:825) om verksamheten vid vissa statliga skolor under krig och vid krigsfara. Vid införandet av bestämmelsen var det Specialpedagogiska institutet som avsågs och inte Specialpedagogiska skolmyndigheten. Specialpedagogiska institutet var en myndighet för stödverksamhet till ansvariga inom det offentliga skolväsendet i specialpedagogiska frågor. Verksamheten överfördes till Specialpedagogiska skolmyndigheten 2008, där även Specialskolemyndigheten och Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd inordnades.

Vid fredstida krissituationer och höjd beredskap kvarstår huvudmannaskapet hos skolhuvudmannen. Om någon verksamhet läggs ned är det hemkommunen som har ansvaret för att elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Även om länsstyrelsen har ett beredskapsansvar och ett samordningsansvar vid kris har myndigheten inte något uttalat ansvar specifikt för skolan och dess verksamheter. Inte heller har myndigheten något uttalat ansvar för specialskolans verksamhet eller för elever med funktionsnedsättning. Bestämmelsen synes mot denna bakgrund sakna någon närmare betydelse. Bestämmelsen i 10 § förordning (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara ska därför inte överföras till den nya förordningen.

11 Ikraftträdande

Förslag: Bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Skälen för förslaget: Utredningen föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

12 Konsekvenser

12.1 Vilka kan bli berörda av utredningens förslag

Samtliga barn och elever i de obligatoriska skolformerna samt gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning kan komma att beröras av förslagen. Under läsåret 2022/23 gick 1 252 209 elever i de obligatoriska skolformerna och 371 453 elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Under samma läsår studerade 422 408 personer kommunal vuxenutbildning. Även barn i förskola och fritidshem samt lärare och övrig personal inom skolverksamheterna kan komma att påverkas. Barns och elevers vårdnadshavare kan även komma att beröras av förslagen.

Samtliga huvudmän på skolområdet, det vill säga kommunala, regionala, statliga och enskilda påverkas av förslagen. Även ett antal statliga myndigheter berörs. Förutom Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen, som är huvudmän för de statliga skolorna specialskolan och sameskolan berörs Skolverket, Skolinspektionen, länsstyrelserna och MSB.

12.2 Konsekvenser för kommunerna

Det kommunala självstyret

En inskränkning i det kommunala självstyret bör inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den (14 kap. 3 § regeringsformen). Bestämmelsen innebär att eventuella inskränkningar i det kommunala självstyret ska prövas mot en proportionalitetsprincip.⁶³ Detta betyder att det vid lagstiftning som kan få betydelse för det kommunala självstyret ska prövas om skälen för den tänkta regleringen motiverar det eventuella intrång i det kommunala självstyret som regleringen innebär. Enligt finansieringsprincipen ska kommuner och regioner inte åläggas nya uppgifter utan statlig finansiering.⁶⁴

Förslaget om att kommunen ska påföras ett samordningsansvar för verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap är en uppgift som påverkar det kommunala självstyret. Av 2 kap. 7 § LEH följer att en kommun inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid ska verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet, att de

⁶³ Prop. 2009/10:80 *En reformerad grundlag*, s. 296.

⁶⁴ Prop. 2006/07:100 *2007 års ekonomiska vårproposition*, s. 221.

krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas samt att informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att krishanteringen på lokal nivå sker samordnat och effektivt. Det förslag som utredningen lämnat är att kommunen beträffande skolornas verksamheter samordnar information och kommunikation med samtliga skolhuvudmän. Med beaktande av den nuvarande bestämmelsen i LEH bedöms förslaget inte påverka det kommunala självstyret i någon större utsträckning.

I övrigt innebär inte förslagen några utökade skyldigheter för kommuner och regioner som påverkar det kommunala självstyret. Förslagen ger i stället kommuner och regioner bättre möjligheter att tillgodose barns och elevers rätt till utbildning. Förslaget om att en kommun inte ska kunna ta resurser i form av personal, lokaler och utrustning från en kommuns gymnasieskola eller kommunala vuxenutbildning och därmed helt eller delvis lägga ned verksamheterna medför en viss inskränkning i kommunernas självbestämmande. Även förslaget att en kommun inte längre ska få besluta att skolpliktiga elever i anpassade grundskolan ska fullgöra sin skolgång i kommunens grundskola innebär en form av begränsning för kommunerna. De mycket begränsade ingrepp som genom förslagen görs i det kommunala självstyret bedöms vara proportionerliga i förhållande till syftet att förbättra barns och elevers möjligheter att ta del av undervisning under fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om att kommuner ska påföras ett samordningsansvar för verksamheter på skolområdet bedöms endast medföra begränsade kostnader för kommunerna. Kommunerna har redan ett samordningsansvar enligt LEH. Att ett liknande ansvar införs beträffande skolornas verksamheter, som även ska gälla vid höjd beredskap, bedöms därför inte påverka de redan befintliga kostnaderna för samordningsansvaret i någon nämnvärd utsträckning. Förslaget att under vissa förutsättningar införa en möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning skulle kunna medföra viss inledande administration och ökat arbete hos lärare och övrig personal. De flesta verksamheterna inom skolområdet har dock erfarenheter av detta sedan covid-19-pandemin som de kommer kunna dra nytta av och i många fall är anpassningen till att kunna ställa om verksamheten till fjärr- och distansundervisning redan gjord. Att fjärr- och distansundervisning i vissa fall ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen kommer kräva viss utökad administration. Kostnaderna för detta bedöms dock vara begränsade. Förslaget att kommunen ska sörja för att skolpliktiga barn som vistas där får föreskriven utbildning i samtliga obligatoriska skolformer kan medföra vissa kostnader. Det är svårt att fullt ut överblicka hur många elever det skulle kunna röra sig om. Bestämmelsen finns redan i den nuvarande regleringen men omfattar endast förskoleklass och grundskola. I utredningens förslag har anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan tillkommit. Den nyttillkomna gruppen omfattar närmare 17 000 barn och elever. Antalet studerande i specialskolan var under läsåret 2023/24 totalt 764 elever. Av dessa elever genomförde omkring hälften sin utbildning i en annan kommun än sin hemkommun.⁶⁵

Uppgifterna har tidigare bedömts rymmas inom de befintliga budgetanslagen. Utredningen ser utifrån det totala antalet elever som kan komma att tillkomma att uppgiften även fortsättningsvis bör kunna rymmas inom befintliga budgetanslag. Sammantaget bedöms de ökade kostnaderna för kommunerna i sin helhet rymmas inom befintliga anslag.

12.3 Konsekvenser för enskilda huvudmän

Förslaget om att samtliga skolverksamheter ska upprätta en krisplan kommer att medföra vissa kostnader för enskilda huvudmän. Det kommer behöva avsättas personalresurser för att ta fram en krisplan och hålla krisplanen uppdaterad. Vidare kommer visst administrativt arbete kopplat till planläggningen att behövas. Arbetet med att ta fram en krisplan bedöms inte vara en betungande uppgift och drabbar inte små huvudmän i större utsträckning än stora. En krisplan tas fram utifrån den aktuella skolans verksamhet och kommer att se olika ut för olika aktörer. Att ta fram en krisplan för verksamheten får anses ingå i den löpande förvaltningen av en skolverksamhet. Vid utredningens möten med olika företrädare för enskilda huvudmän samt riksförbunden för friskolorna och de idéburna skolorna har det framkommit att arbetet med krisplaner skiljer sig åt mellan huvudmän. En del har kommit mycket långt i sitt arbete med att ta fram och utveckla en krisplan medan andra helt saknar en sådan. I den nuvarande regleringen är det obligatoriskt för huvudmän inom kommun, region och stat att upprätta en krisplan. De enskilda huvudmännen finansieras genom en kommunal skolpeng och statliga bidrag. De tilldelas samma skolpeng per elev som den aktuella kommunen lämnar till de kommunala skolorna. Det har tidigare bedömts att det rymms inom kommunens anslag att göra en krisplan. Med beaktande av att skolpengen är densamma för enskilda huvudmän bör det även för dem anses inrymmas inom den befintliga ersättningen att ta fram en krisplan.

Förslaget om att utbildning kan genomföras genom fjärr- och distansundervisning vid fredstida krissituationer respektive allvarliga störningar av lokala art kommer, precis som för övriga huvudmän, att medföra administrativa kostnader i form av krav på dokumentation och anmälningsplikt till Skolinspektionen. Enligt utredningens förslag ska även enskilda huvudmän inom förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet erbjuda omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet och som behövs för att den samhällsviktiga verksamheten ska kunna upprätthållas. Det kommer för detta att krävas både administrativa och personella resurser.

De ovan nämnda förslagen bedöms medföra vissa kostnader för de enskilda huvudmännen, särskilt förslaget om att en krisplan ska tas fram. Kostnaderna bedöms dock vara begränsade och bör kunna hanteras inom ramen för den befintliga ersättningen. Förslagen bedöms inte få några negativa konsekvenser för konkurrensen mellan olika fristående skolor eller för små aktörer.

12.4 Konsekvenser för staten

Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen

Staten är genom Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen huvudman för specialskolan och sameskolan. Dessa huvudmän påverkas på liknande sätt av förslagen som övriga huvudmän. Förslaget om att Specialpedagogiska skolmyndigheten eller Sameskolstyrelsen inte ska få besluta att deras respektive uppgifter ska övertas av kommunen och verksamheten vid skolenheten läggas ned är en inskränkning i myndigheternas beslutsfattande. Det föreslås vidare att myndigheterna inte längre ska samråda med länsstyrelsen vid framtagande av en krisplan. I stället ska varje skolverksamhet ta del av riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen. Förslagen bedöms inte medföra någon ökad administration eller ianspråktagande av resurser. Förslagen bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för staten i egenskap av huvudman.

Skolverket

Förslaget om att huvudmän inte längre ska samråda med bland annat Skolverket vid framtagande av en krisplan, utan i stället ta del av riktlinjer från Skolverket bedöms inte leda till några ökade kostnader för myndigheten. Skolverket har på sin webbplats redan samlat information om krisberedskap för förskolor och skolor samt riktlinjer för vad en krisplan ska innehålla. Ett fortsatt arbete med sådana riktlinjer kommer att medföra att personal- och administrativa resurser behöver avsättas. Samtidigt blir det en besparing för myndigheten att inte behöva samråda med kommunala och regionala huvudmän om planläggningen. Sammantaget bedöms förslaget inte medföra några kostnadsökningar för Skolverket.

Skolinspektionen

Genom förslaget att huvudmän i vissa situationer ska dokumentera och anmäla övergång till fjärr- och distansundervisning till Skolinspektionen bedöms myndigheten få vissa ökade kostnader. Skolinspektionen ska inte vidta några direkta åtgärder till följd av den information som lämnas till myndigheten. Informationen ska i stället användas som ett underlag vid verksamhetens tillsynsarbete. Förslaget kommer att medföra viss administration och personalresurser kommer att behöva avsättas för att granska materialet. Möjligheten att använda fjärr- och distansundervisning är, såvitt avser Skolinspektionens tillsynsarbete, begränsat till fredstida krissituationer och allvarliga störningar av lokal art och kommer rimligen inte vara vanligt förekommande.

Det föreslås även att det ska införas ett bemyndigande som ger Skolinspektionen en rätt att meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan om att övergå till fjärr- och distansundervisning ska innehålla. Det är först om Skolinspektionen ser ett behov av att ta fram sådana föreskrifter som kostnader för detta arbete kommer att uppstå. Motsvarande bemyndigande finns redan i dag i skolförordningen respektive gymnasieförordningen avseende ansökan om att använda distansundervisning. Sammantaget bedöms kostnaderna för Skolinspektionen vara begränsade och rymmas inom befintliga anslag.

Länsstyrelserna

I likhet med Skolverket påverkas länsstyrelsen av förslaget att huvudmän inte längre ska samråda med myndigheten vid framtagande av en krisplan. Förslaget om att skolverksamheter i stället ska ta del av riktlinjer från länsstyrelsen vid framtagande av en krisplan bör på motsvarande sätt som för Skolverket inte medföra några kostnadsökningar för myndigheten. Utredningen utgår ifrån att länsstyrelsen inom ramen för sitt nuvarande uppdrag som samrådandemyndighet har tagit fram riktlinjer för vad en krisplan ska innehålla. Även om sådana riktlinjer behöver utvecklas kommer inga direkta kostnadsökningar att uppstå för myndigheten. På samma sätt som för Skolverket medför det en besparing att myndigheten inte behöver samråda med kommunala, regionala och statliga huvudmän om planläggningen.

Det föreslås vidare att länsstyrelserna inte längre ska vara överklagandeinstans för beslut som fattas av huvudmannen. De besparingar som görs av att denna bestämmelse ändras får dock anses vara marginella. Sannolikt är det endast i undantagsfall som beslut under höjd beredskap skulle överklagas. Skolberedskapsförordningarna från 1991 har heller aldrig varit i kraft så inga kostnader har med anledning av detta uppkommit för länsstyrelserna. Sammantaget bedöms förslagen inte medföra några kostnadsökningar för länsstyrelsen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MSB föreslås få ytterligare uppgifter genom att myndigheten ska avgöra vilka utbildningar som har betydelse för samhällsviktig verksamhet och som ska prioriteras vid fredstida krissituationer respektive höjd beredskap. När en fredstida krissituation eller höjd beredskap uppkommer kommer såväl administrativa som personella resurser att behöva läggas på att under kort tid ta fram ett underlag som kan kommuniceras till skolhuvudmännen. MSB arbetar kontinuerligt med att ta fram stöd både till offentliga och privata aktörer i att identifiera vad som är samhällsviktig verksamhet. Myndigheten har därmed goda förutsättningar att för den specifika situationen kunna utföra den uppgift som nu föreslås. Eftersom myndigheten redan har väl utarbetade metoder för att identifiera samhällsviktig verksamhet bör förslaget inte medföra några kostnadsökningar.

Det föreslås vidare att det, på motsvarande sätt som i den upphävda förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, ska införas ett bemyndigande som rör MSB. Myndigheten ges genom förslaget en möjlighet att meddela närmare föreskrifter om i vilken omfattning verksamhet ska bedrivas för barn och elever som ska erbjudas förskola eller fritidshem enligt skollagen och har vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, för att sådan samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas. Förslaget avser ett bemyndigande och det är först om MSB ser behov av att ta fram sådana föreskrifterna som det kommer att uppstå arbete och kostnader. Att ta fram nya föreskrifter kan vara ett omfattande arbete. Bemyndigandet är dock begränsat till i vilken omfattning verksamheter ska bedrivas, varför ett eventuellt föreskriftsarbete inte bör bli särskilt betungande. Sammantaget bedöms det att förslagen kan genomföras inom ramen för myndighetens befintliga anslag.

12.5 Konsekvenser för barn, elever, vårdnadshavare och skolans personal

Sverige ska säkerställa att barns rättigheter som följer av barnkonventionen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning efterlevs. I alla beslut som rör barn ska barnets bästa beaktas. Av skollagen framgår att alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning samt att utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 8–9 §§). Vidare ska alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 2 §).

Den nya förordningen syftar i huvudsak till att tillgodose lagstadgad rätt till utbildning för barn och elever vid frestida krissituationer och höjd beredskap. Genom förslaget att enskilda huvudmän ska omfattas av regleringen ökar möjligheterna för att anpassningar kan göras i undervisningen även i de fristående skolorna, så att samtliga barn och elever får del av den utbildning som de har rätt till. Att bestämmelserna omfattar även enskilda huvudmän gör sannolikt att barn och elever i fristående skolor kommer kunna gå kvar i sina valda skolor även under en frestida kris eller vid höjd beredskap. Även förslagen om att verksamheter inte ska läggas ned eller övertas av en annan huvudman bedöms vara till barns och elevers bästa.

Genom förslaget att ett överklagandeförbud ska införas förlorar barn, elever och vårdnadshavare en möjlighet att överklaga huvudmannens beslut enligt förordningen. Detta kan uppfattas som en begränsning i hur barn och elever kan påverka sin skoltillvaro. Emellertid kan det finnas en möjlighet till domstolsprövning genom andra konventioner. Beslut om att till exempel vid en frestida krissituation övergå till distansundervisning kommer att behöva fattas snabbt och gälla omedelbart. Utgångspunkten är att besluten fattas för att undervisning ska kunna fortsätta bedrivas trots omständigheter som påverkar till exempel möjlighet att ta sig till ordinarie lokaler. Det ligger i beslutens natur att de behöver gälla omedelbart. Att under sådana förhållanden lägga tid på en överklagandeprocess är inte i linje med bestämmelsernas syfte. När situationen återgår till det normala är den aktuella händelsen sannolikt överspelad och likaså behovet av att kunna överklaga. Sammantaget bedöms förslagen i utredningen vara positiva från ett barnperspektiv.

Skolornas personal kommer att påverkas av förslagen så till vida att nya möjligheter till anpassning av undervisningen kommer att finnas tillgängliga vid frestida krissituationer och höjd beredskap samt vid allvarliga störningar av lokal art. Förändringar i utbildningens utformning kommer på ett generellt plan att medföra viss administration och anpassning för undervisande lärare. Framför allt övergången från närundervisning till fjärr- och distansundervisning kommer att ställa andra krav på lärarna och i vissa fall medföra administrativt arbete i form av dokumentation och anmälningsplikt till Skolinspektionen. Skolledningen kan även komma att behöva avsätta tid och resurser för arbetet med verksamhetens krisplan.

Förslagen bedöms öka lärarnas förutsättningar att kunna bedriva undervisning.

12.6 Konsekvenser för jämställdhet och integration

Förslagen bedöms inte få några konsekvenser för jämställdheten eller i förhållande till de integrationspolitiska målen.

12.7 Europeiska unionen

Förslagen berör inte frågor som regleras i EU-rätten.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till lag om ändring i skollag (2010:800)

1 kap. Inledande bestämmelser

3 § I denna lag avses med

- distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,
- elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,
- fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,
- fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,
- fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,
- fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,
- förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,
- konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,

- konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,
- lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,
- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen,
- skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,
- *stängning: en förskoleenhet, skolenhet, fritidshem eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800) håller verksamhetens lokaler stängda för barnen eller eleverna, men undervisning bedrivs där eleven och läraren är åtskilda i rum men inte i tid, eller i både rum och tid, eller någon verksamhet tillfälligt inte alls bedrivs,*
- undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och
- utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

I paragrafen, som innehåller definitioner av olika begrepp som används i skollagen, läggs begreppet stängning till. Innebörden av begreppet stängning i skollagens mening är att lokalerna hålls stängda för barn och elever, men undervisning bedrivs där eleven och läraren är åtskilda i rum men inte i tid (fjärrundervisning), eller i både rum och tid (distansundervisning), eller att någon verksamhet tillfälligt inte alls bedrivs. Övervägandena finns bland annat i avsnitt 6.3.2.

Planläggning inför frestida krissituationer och höjd beredskap

12 § *Samtliga skolverksamheter ska genomföra den planläggning av verksamheten som behövs inför och vid frestida krissituationer och höjd beredskap. Planläggningen ska ske i enlighet med riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen i det län där skolverksamheten ligger.*

I paragrafen, som är ny, införs en uppgift för samtliga skolverksamheter att upprätta krisplaner som en del i förberedelsen för hur verksamheten är tänkt att fortsätta bedrivas under en kris. Av bestämmelsen framgår att alla skolverksamheter ska upprätta en egen krisplan. Övervägandena finns i avsnitt 7.5.1, 7.5.2 och 8.5.

13 § Lagen är uppdelad i 32 kapitel.

Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- anpassade grundskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- anpassade gymnasieskolan (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- fjärrundervisning i vissa skolformer (21 kap.),
- distansundervisning i vissa skolformer (22 kap.),
- *allvarliga störningar av lokal art (22 a kap.)*,
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- behandling av personuppgifter (26 a kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

I paragrafen, som innehåller en uppräkningslista av skollagens kapitel, görs en följdändring med anledning av att ett nytt kapitel, 22 a kap. *allvarliga störningar av lokal art*, förs in i lagen. Övervägandena finns i kapitel 9.

22 kap. Distansundervisning i vissa skolformer

4 § För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan som har fått distansundervisning ska den totala undervisningstiden efter att eleven har återgått till ordinarie undervisning motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella årskursen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning ska den garanterade undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella utbildningen under den kvarvarande skoltiden.

Första och andra stycket ska tillämpas även för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan som på grund av att landet har varit i höjd beredskap har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning.

I paragrafen finns bestämmelser om den minsta undervisningstid som elever som återgår till ordinarie undervisning ska få. Distansundervisning innebär normalt att eleverna får färre antal timmar lärarledd undervisning i förhållande till närundervisning. När eleverna återgår till närundervisning kan det vara svårt för huvudmannen att under den kvarvarande tiden kompensera för det färre antal lärarledda timmar som har getts under den tid som eleverna har fått distansundervisning. Ett undantag från den garanterade undervisningstiden och skolförlagd undervisning har därför införts.

Av första stycket framgår att för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning, ska den totala undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella årskursen under den kvarvarande skoltiden. Med den kvarvarande skoltiden avses den tid som återstår till och med den högsta årskursen, det vill säga årskurs 9 i grundskolan och anpassade grundskolan, årskurs 10 i specialskolan och årskurs 6 i sameskolan.

Av andra stycket framgår att för en elev i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning, ska den garanterade undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella utbildningen under den kvarvarande skoltiden. Med den kvarvarande skoltiden avses i detta fall den tid som återstår till och med den aktuella utbildningens normala slutpunkt.

I tredje stycket, som är nytt, införs motsvarande bestämmelse för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan som på grund av att landet har varit i höjd beredskap har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

22 a kap. Allvarliga störningar av lokal art

1 § *Vid allvarliga störningar av lokal art får en huvudman för grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola besluta att elever ska ges undervisning där läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid (fjärrundervisning), eller är åtskilda i både rum och tid (distansundervisning), utöver vad som är föreskrivet i 21 kap. 3–4 §§, 22 kap. 5–8 §§ skollagen (2010:800), 5 a kap. skolförordningen (2011:185) eller i 4 a kap. gymnasieförordningen (2010:2039).*

Om läraren och eleven vid undervisningen är åtskilda både i rum och tid ska huvudmannen besluta hur många undervisningstimmar undervisningen ska anses motsvara, om huvudmannen avser att avräkna undervisningstiden mot den garanterade undervisningstiden.

Paragrafen är ny.

Ett nytt begrepp, allvarliga störningar av lokal art, införs i skollagen. Begreppet innefattar situationer som inte är så allvarliga att de når upp till definitionen av en fredstida krissituation, men ändå påverkar skolhuvudmäns möjligheter att bedriva undervisning i lokalerna. Utgångspunkten är att en allvarlig störning av lokal art är mindre till sin omfattning än en fredstida krissituation, men ändå påverkar enskilda skolenheter på ett ingripande sätt, till exempel genom en översvämning, ett hot som riktas mot en specifik skola eller ett jordskred som enbart drabbar en viss del av en stad men som har stor påverkan på framkomligheten i trafiken. Vid en sådan situation införs en möjlighet för huvudmän att ge undervisning som fjärr- eller distansundervisning, i de fall det är möjligt.

I de fall distansundervisning används och huvudmannen vill avräkna undervisningen mot den garanterade undervisningstiden har huvudmannen, enligt andra stycket, möjlighet att bedöma och besluta hur många undervisningstimmar distansundervisningen ska anses motsvara. Eftersom bestämmelsen är tänkt att tillämpas restriktivt bör det som utgångspunkt inte komma i fråga att göra undantag från de ordinarie bestämmelserna om i vilken omfattning och i vilka ämnen som fjärr- och distansundervisning får användas. Övervägandena finns i avsnitt 9.2 och 9.2.1.

2 § En huvudman som tillfälligt övergår till att bedriva distansundervisning får frånga vad som föreskrivs i 22 kap. 9 § skollagen (2010:800), 5 b kap. 3–7 §§ skolförordningen (2011:185) och 4 b kap. 3–7 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) om att en huvudman innan distansundervisning används ska göra en ansökan om och godkännas som utförare av sådan undervisning hos Statens skolinspektion.

Paragrafen är ny.

Tanken är att huvudmännen vid en kris snabbt ska kunna anpassa verksamheten till de nya förhållandena. Möjligheten att kunna övergå till fjärr- och distansundervisning förutsätter att det finns en flexibilitet i bestämmelserna och att en sådan åtgärd kan vidtas utan dröjsmål. Det ska därför göras undantag från bestämmelserna om att en huvudman i förväg måste ansöka om och godkännas för att kunna bedriva distansundervisning. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.4, 8.3.4 och 9.2.1.

3 § Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärr- eller distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art.

Paragrafen är ny.

För att kunna utvärdera i vilken omfattning fjärr- och distansundervisning används samt i syfte att begränsa risken för överutnyttjande av möjligheten behöver det framgå när den används. Huvudmannens beslut om att övergå till fjärr- eller distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art ska därför dokumenteras. Beslutet ska innehålla anledningen till att beslut har fattats om att övergå till fjärr- eller distansundervisning samt information om när och i vilken omfattning

fjärr- eller distansundervisning har beslutats för olika ämnen och verksamheter. Ett beslut kan avse en enskild dag eller en längre tid när det är tydligt att verksamheten inte kommer att kunna övergå till närundervisning inom kort, till exempel under en pandemi. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.5 och 9.2.2.

4 § *Huvudmannen ska skyndsamt anmäla ett beslut om att använda fjärr- eller distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art till Statens skolinspektion.*

Anmälan enligt första stycket ska innehålla uppgifter om orsaken till att beslut har fattats om att övergå till fjärr- eller distansundervisning samt information om när och i vilken omfattning fjärr- eller distansundervisning har beslutats för olika ämnen och skolenheter. Huvudmannen ska även anmäla när fjärr- eller distansundervisningen har upphört.

Statens skolinspektion får meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

Paragrafen är ny.

Huvudmannens beslut om att övergå till fjärr- eller distansundervisning vid allvarliga störningar av lokal art ska skyndsamt anmälas till Skolinspektionen. Anmälan ska innehålla anledningen till att beslut har fattats om att övergå till fjärr- eller distansundervisning samt information om när och i vilken omfattning fjärr- eller distansundervisning har beslutats för olika ämnen och verksamheter. Huvudmannen ska även anmäla när fjärr- eller distansundervisningen upphört. Uppgifterna ska utgöra ett underlag för Skolinspektionen i myndighetens tillsynsarbete. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.5 och 9.2.2.

29 kap. Övriga bestämmelser

29 § *Regeringen får meddela generella föreskrifter avseende verksamheter på skolområdets uppgifter vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.*

Vid fredstida krissituationer som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag, får regeringen därutöver meddela de föreskrifter som behövs för att tillförsäkra barn och elever den utbildning och annan verksamhet de har rätt till enligt denna lag.

Vid fredstida krissituationer som har betydande inverkan på möjligheterna att under viss tid erbjuda utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag får regeringen även meddela föreskrifter om att förskoleenheter, fritidshem eller andra verksamheter enligt denna lag ska stängas tillfälligt.

I samband därmed får regeringen meddela föreskrifter som innebär att en huvudman, trots sådana föreskrifter som avses i tredje stycket, ska erbjuda

1. förskola för barn som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola,

2. fritidshem för elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i fritidshem, eller

3. förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. denna lag för barn eller elever som har vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet.

I föreskrifter som meddelats med stöd av denna bestämmelse får undantag göras från bestämmelser om utbildningens utformning, omfattning och förläggning. Föreskrifter som meddelats med stöd av andra, tredje och fjärde stycket ska vara tidsbegränsade.

Första stycket är nytt. I detta ges regeringen ett bemyndigande att meddela generella föreskrifter avseende verksamheter på skolområdets uppgifter vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Detta utvidgade bemyndigande möjliggör för regeringen att besluta om den i utredningen föreslagna förordningen, som omfattar samtliga huvudmän och såväl fredstida krissituationer som höjd beredskap. Föreskrifterna behöver inte vara tidsbegränsade. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1 och kap. 7.

I andra stycket ges regeringen rätt att vid allvarliga situationer, till exempel för att förhindra smittspridning, meddela tidsbegränsade undantag från skollagens bestämmelser om utbildningens utformning, omfattning och förläggning men samtidigt göra det möjligt för barnen eller eleverna att ta igen det de gått miste om. Ändringen i andra stycket innebär att begreppet extraordinära händelser i fredstid byts ut mot begreppet fredstida krissituationer. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.2.

I tredje stycket, som är nytt, införs ett bemyndigande som ger regeringen möjlighet att få meddela föreskrifter om att verksamheter ska stängas tillfälligt. Föreskrifterna bör som utgångspunkt omfatta samtliga huvudmän på skolområdet. Åtgärderna bör inte vara mer långtgående än nödvändigt.

I fjärde stycket, som är nytt, ges regeringen möjlighet att i samband med att sådana föreskrifter som avses i tredje stycket meddelas besluta om föreskrifter som innebär att en huvudman ska erbjuda förskola respektive fritidshem för barn och elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i förskola respektive fritidshem. Regeringen ges också möjlighet att meddela föreskrifter om att det ska finnas omsorg för barn till vårdnadshavare som har uppgifter i samhällsviktig verksamhet. Vad som avses med samhällsviktig verksamhet bör preciseras i föreskrifter av regeringen.

Ett motsvarande bemyndigande som det som föreslås i tredje och fjärde stycket finns i dag i lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid. I syfte att hålla regelverket på skolans område enkelt att överblicka bör bemyndigandet flyttas till skollagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2.

Bilaga – Uppdraget, beslutat 2023-05-09 (U2023/01366, U2023/01610)

Uppdrag att göra en översyn av författningsregleringen för skollagsreglerad verksamhet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig

Samhället drabbas hårt om verksamheter inom skolväsendet inte kan upprätthållas

Varje dag deltar ett stort antal barn, elever och anställda i skolväsendets olika verksamheter. I skolväsendet, inklusive fritidshemmet, fanns det läsåret 2021/22 ca 3 miljoner barn och elever. Antalet anställda uppgick samma läsår till drygt 200 000. Av barnen och eleverna fanns ca 1,3 miljoner i verksamheter från förskola till och med årskurs 6. De allra flesta av eleverna i förskoleklass och årskurs 1–6 är berättigade till och har, i de flesta fall, behov av omsorg även utanför skoltid.

Det är viktigt för barn och elever att vistas i förskola och skola, inte bara för deras lärande utan också för deras hälsa och välmående.

Det är av stor vikt att samhället vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig så långt som möjligt kan tillgodose behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, behovet av och rätten till utbildning och behovet av kompetensförsörjning.

Med stöd av 11 § lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. har regeringen meddelat föreskrifter om skollagsreglerad verksamhet vid krig eller krigsfara. Föreskrifterna finns dels i förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m., som avser den del av skolväsendet som en kommun eller en region är huvudman för, dels i förordningen (1991:1269) om verksamheten vid statliga skolor under krig och vid krigsfara, som avser skolformerna sameskolan och specialskolan som staten är huvudman för. Förordningarna är inte helt anpassade till hur skolväsendet är organiserat i dag. Exempelvis avspeglas inte att en stor del av utbildningen inom skolväsendet i dag anordnas av enskilda huvudmän. Statens skolverk inkom den 16 november 2022 med en hemställan till Regeringskansliet om en översyn av förordningarna (Skolverkets dnr 2022:2602).

Uppdraget

Mot den beskrivna bakgrunden finns det anledning att se över och modernisera författningsregleringen av verksamheten inom skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig. En utredare ska

därför ges i uppdrag att biträda Regeringskansliet Bilaga (Utbildningsdepartementet) med att utreda frågan.

Utredaren ska

- analysera befintliga författningar som avser den skollagsreglerade verksamheten vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig och utreda behovet av ändringar i och kompletteringar av reglerna
- överväga vilket ansvar enskilda huvudmän inom skolväsendet bör ha vid krigsfara och krig och vid behov föreslå en författningsreglering av ansvaret
- utreda om det behövs ett utvidgat bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från bestämmelser om utbildningen vid extraordinära händelser i fredstid och vid behov föreslå ett sådant bemyndigande
- identifiera och föreslå andra författningsändringar som är nödvändiga vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig för att trygga behov av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet samt av utbildning och kompetensförsörjning.

Vid genomförandet av uppdraget ska utredaren inhämta kunskaper och erfarenheter från Statens skolverk, MSB samt andra relevanta myndigheter och aktörer. Utredaren ska, i den utsträckning det bedöms angeläget, föra en dialog med barn och unga.

Utredaren ska redogöra för ekonomiska och praktiska konsekvenser av sina förslag. Bland annat ska förslagens offentligfinansiella och samhällsekonomiska konsekvenser på kort och lång sikt redovisas. Om förslagen innebär kostnadsökningar för staten respektive regioner och kommuner ska utredaren föreslå hur dessa ska finansieras.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2024.

Utbildningsdepartementet
Gymnasie- och vuxenutbildningsenheten

Remiss av promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Remissinstanser

1. Academedia AB
2. Almega Utbildning
3. Almega Utbildningsföretagen
4. Arbetsförmedlingen
5. Arbetsmiljöverket
6. Avesta kommun
7. Barnombudsmannen
8. Borlänge kommun
9. Botkyrka kommun
10. Bromölla kommun
11. Bräcke kommun
12. Emmaboda kommun
13. Falun kommun
14. Filipstads kommun
15. Fremia
16. Funktionsrätt Sverige
17. Företagarna
18. Försvarmakten
19. Förvaltningsrätten i Falun

20. Föräldraalliansen Sverige
21. Hagfors kommun
22. Hallsbergs kommun
23. Hudiksvalls kommun
24. Hörby kommun
25. Höörs kommun
26. Idéburna Skolors Riksförbund
27. Jönköpings kommun
28. Kramfors kommun
29. Köpings kommun
30. Lernia AB
31. Länsstyrelsen i Dalarnas län
32. Länsstyrelsen i Gotlands län
33. Länsstyrelsen i Hallands län
34. Länsstyrelsen i Skånes län
35. Länsstyrelsen i Stockholms län
36. Länsstyrelsen i Västernorrland län
37. Länsstyrelsen i Västmanlands län
38. Malmö kommun
39. Minervaskolan i Umeå AB
40. Myndigheten för delaktighet
41. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
42. Myndigheten för totalförsvarsanalys
43. Mönsterås kommun
44. Norrköpings kommun
45. Nätverket Unga för Tillgänglighet (Nuft)
46. Orsa kommun
47. Polismyndigheten
48. Pysslingen förskolor och skolor AB
49. Regelrådet

50. Region Dalarna
51. Region Jönköpings län
52. Region Sörmland
53. Riksdagens ombudsmän (JO)
54. Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan (ViS)
55. Robertsfors kommun
56. Sameskolstyrelsen
57. Sorsele kommun
58. Specialpedagogiska skolmyndigheten
59. Staffanstorps kommun
60. Statens skolinspektion
61. Statens skolverk
62. Stiftelsen Fryshuset
63. Stockholms kommun
64. Svalövs kommun
65. Svenskt Näringsliv
66. Sveriges Elevkårer
67. Sveriges Elevråd
68. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
69. Sveriges Lärare
70. Sveriges Skolledare
71. Söderhamns kommun
72. Sölvesborgs kommun
73. Totalförsvarets forskningsinstitut
74. Västra Götalandsregionen
75. Timrå kommun
76. Umeå kommun
77. Överkalix kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet **senast den 13 januari 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till u.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till amelie.andersson-schoner@regeringskansliet.se. Ange diarienummer U2024/02201 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Eva Lenberg
Rättschef

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com

2024-11-27

§ 130**Projekt - Unga akademiker 2.0**

Diarienummer: RJL 2024/3716

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB, 1 187 000 kr, under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
2. Finansiering sker ur det statliga anslaget 1:1.

Sammanfattning

Unga Akademiker 2.0 syftar till att matcha akademiker med det lokala näringslivet. Projektet vill säkerställa att studenter får en positiv bild av näringslivet och på sikt återvänder till sina hemkommuner efter avslutade studier, vilket bidrar till att stärka den lokala kompetensförsörjningen. Projektet vidgar nu geografin och ökar antalet medverkande kommuner med tre till (Nässjö, Gnosjö och Eksjö). Den framtagna digitala plattformen ska underlätta matchningen mellan studenter och företag. Fler företag och kommuner ska stärka regionala samverkan och öka antalet hemvändare. Unga Akademiker 2.0 ska på sikt bli en självbärande modell där företagen ser ett så stort värde att de själva finansierar verksamheten. Genom detta ska projektet skapa långsiktiga effekter som ökad sysselsättning, ett starkare näringsliv och ett mer attraktivt Jönköpings län för både unga akademiker och etablerade företag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-06
- Projektmedelsansökan

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Projekt - Unga akademiker 2.0

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB, 1 187 000 kr, under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
2. Finansiering sker ur det statliga anslaget 1:1.

Sammanfattning

Unga Akademiker 2.0 syftar till att matcha akademiker med det lokala näringslivet. Projektet vill säkerställa att studenter får en positiv bild av näringslivet och på sikt återvänder till sina hemkommuner efter avslutade studier, vilket bidrar till att stärka den lokala kompetensförsörjningen. Projektet vidgar nu geografin och ökar antalet medverkande kommuner med tre till (Nässjö, Gnosjö och Eksjö). Den framtagna digitala plattformen ska underlätta matchningen mellan studenter och företag. Fler företag och kommuner ska stärka regionala samverkan och öka antalet hemvändare. Unga Akademiker 2.0 ska på sikt bli en självbärande modell där företagen ser ett så stort värde att de själva finansierar verksamheten. Genom detta ska projektet skapa långsiktiga effekter som ökad sysselsättning, ett starkare näringsliv och ett mer attraktivt Jönköpings län för både unga akademiker och etablerade företag.

Ärendebeskrivning

I det ursprungliga projektet Unga akademiker har det skapats en digital plattform och en grund för vidare arbete med regionens kompetensförsörjning och Unga akademiker 2.0 är nu ett fortsättningsprojekt där blicken ska lyftas och involvera fler av regionens kommuner. Utmaningar som de deltagande kommunerna och deras näringsliv står inför är svårigheten att rekrytera kvalificerad arbetskraft, särskilt akademiker.

Projektet mål är att på kort sikt öka antalet användare av plattformen ungakaakademiker.se, en plattform för matchning mellan studenter och företag samt få fler matchningar i samtliga deltagande kommuner.

På längre sikt ska kommunerna bli mer attraktiva för både inflyttning och återflyttning av akademiker. Genom att etablera starka relationer mellan studenter och lokala företag kommer kommunerna säkra långsiktig tillgång till kvalificerad arbetskraft och motverka trenden med kompetensflykt och hjälpa till att balansera

den demografiska utvecklingen i regionen. På sikt stärks kommunernas konkurrenskraft och gör dem mer attraktiva för företagsetableringar och invånare. En diversifierad arbetsmarknad och utbildad befolkning förväntas öka livskvaliteten och ekonomisk stabilitet.

För studenterna kommer projektet på lång sikt leda till att de ser sina hemkommuner som attraktiva karriärmöjligheter. Detta stärker banden mellan studenterna och deras hemregion, en långsiktig bas för återflyttning. De studenter som deltar i projektet får försprång på arbetsmarknaden genom de nätverk de bygger upp och blir bättre förberedda för arbetslivet. På lång sikt kan detta leda till att fler unga stannar kvar eller återvänder till Jönköpings län och bidrar till regionens utveckling.

Två delstrategier i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) berörs tydligt av de insatser och aktiviteter som ingår i konceptet Unga akademiker. Effekterna av projektet kommer att påverka delstrategierna:

- Samverka för kompetensutveckling
- Stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt

Målgrupper för projektet är kommunerna i Jönköpings län, universitets- och högskolestudenter med koppling till dessa kommuner, och det regionala näringslivet, främst lokala företag som behöver rekrytera kvalificerad arbetskraft.

Projektperiod: 2025-01-01 – 2027-12-31

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-06
- Projektmedelsansökan

Beslutet skickas till

Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Unga Akademiker 2.0

Ansökansid: 663553

Ärendeid: 20370849

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag: 2027-12-31

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB

Org.Nr: 556316-2550

ÄLGGATAN 2 B
574 40 VETLANDA
Sverige

Antal anställda: 9

Arbetsställe

Namn:
Postadress:
ÄLGGATAN 2 B
574 40 VETLANDA

Arb.ställenr.: 29445434
Besöksadress:
ÄLGGATAN 2 B
574 40 VETLANDA
Region: Vetlanda

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Nej

Hemsida

www.nuvab.se

1.3 Samverkanspart

Namn: EKSJÖ KOMMUN

Org.Nr: 212000-0589

Antal anställda: 2999

Postadress:

575 80 EKSJÖ
Sverige

Arbetsställe

Namn: KOMMUNLEDNINGSKONTOR

Arbetsställenr: 19125426

Postadress:

575 80 EKSJÖ

Besöksadress:
ÖSTERLÅNGGATAN 14
575 31 EKSJÖ
Region: Eksjö

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Ja

Hemsida

<https://eksjo.se/>

Namn: GNOSJÖ KOMMUN

Org.Nr: 212000-0506

Antal anställda: 999

Postadress:

335 80 GNOSJÖ
Sverige

Arbetsställe

Namn: KOMMUNKONTOR

Arbetsställenr: 19121342

Postadress:

335 80 GNOSJÖ

Besöksadress:

STORGATAN 15

335 30 GNOSJÖ

Region: Gnosjö

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Ja

Hemsida

<https://www.gnosjo.se>

Namn: Nässjö Näringsliv Aktiebolag

Org.Nr: 556459-2987

Antal anställda: 9

Postadress:

KARLAGATAN 3

571 31 NÄSSJÖ

Sverige

Arbetsställe

Namn:

Arbetsställenr: 30820096

Postadress:

KARLAGATAN 3

571 31 NÄSSJÖ

Besöksadress:

KARLAGATAN 3

571 31 NÄSSJÖ

Region: Nässjö

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Nej

Hemsida

<https://www.nnab.se/>

Namn: Tranås United AB

Org.Nr: 556685-0102

Antal anställda: 19

Postadress:

NYGATAN 12

573 33 TRANÅS

Sverige

Arbetsställe

Namn:

Arbetsställenr: 44342780

Postadress:

NYGATAN 12

573 33 TRANÅS

Besöksadress:

NYGATAN 12

573 33 TRANÅS

Region: Tranås

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Nej

Namn: Värnamo Näringsliv AB

Org.Nr: 556556-5966

Antal anställda: 4

Postadress:

JÖNKÖPINGSVÄGEN 15

331 34 VÄRNAMO

Sverige

Arbetsställe

Namn:

Arbetsställenr: 37831443

Postadress:

JÖNKÖPINGSVÄGEN 15

331 34 VÄRNAMO

Besöksadress:

JÖNKÖPINGSVÄGEN 15

331 34 VÄRNAMO

Region: Värnamo

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Nej

1.4 Betalningssätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 5424-1518

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Unga Akademiker 2.0, syftar till att lösa ett antal problem som påverkar både det lokala näringslivet och ungas möjligheter i Jönköpings län. I det ursprungliga projektet Unga akademiker har vi skapat en digital plattform och byggt en grund för vidare arbete med regionens kompetensförsörjning och Unga akademiker 2.0 är nu ett fortsättningsprojekt där vi ska lyfta blicken och involvera fler av regionens kommuner. Utmaningar som de deltagande kommunerna och deras näringsliv står inför är svårigheten att rekrytera kvalificerad arbetskraft, särskilt akademiker. Många företag har svårt att nå ut till universitets- och högskolestudenter och missar viktiga kompetenser som kan bidra till tillväxt. Genom att skala upp projektet och inkludera fler kommuner i länet kommer Unga Akademiker skapa en bredare matchning mellan företag och studenter, vilket i sin tur säkerställer att det lokala näringslivet kan täcka sina framtida kompetensbehov. Många unga akademiker som kommer från Jönköpings län studerar på andra orter och saknar ofta kännedom om vilka karriärmöjligheter som finns i deras hemkommuner. Detta leder till att de efter avslutade studier i stor utsträckning stannar kvar i storstäderna där de utbildat sig. Projektet vill lösa detta genom att synliggöra de lokala företagens behov och karriärmöjligheter för dessa akademiker, och därmed öka chansen att de återvänder till sina hemkommuner för att arbeta inom sitt utbildningsområde. En konsekvens av det relativt låga utbudet av kvalificerade arbetstillfällen och bristen på koppling mellan studenter och lokala företag är att många unga aldrig återvänder till sina hemstäder efter avslutade studier. Detta leder till kompetensflykt från mindre orter och en negativ demografisk utveckling med en åldrande befolkning. Genom att erbjuda unga akademiker relevanta sommarjobb, praktikplatser och examensarbeten på hemmaplan ska projektet öka chanserna för att dessa individer ser en framtid i sina hemkommuner och i förlängningen flyttar tillbaka. Detta kan även bidra till att bromsa den kompetensflykt som många mindre kommuner upplever.

Högre utbud av kvalificerad kompetens kommer i förlängningen leda till fler företagsetableringar. Kommuner i länet saknar resurser och strukturer för att effektivt samarbeta kring kompetensförsörjning. Genom att skala upp Unga Akademiker och inkludera fler kommuner i projektet vill vi skapa ett starkt regionalt samarbete där kommuner och företag gemensamt arbetar för att attrahera och behålla kvalificerad arbetskraft. Detta projekt kan skapa en modell för långsiktigt samarbete och innovation i regionen. Det är dessutom väl förankrat i den Regionala utvecklingsstrategin för Jönköpings län. Här beskrivs hur projektet ligger i linje med de centrala målen och fokusområdena i denna strategi. En av de viktigaste aspekterna av den regionala utvecklingsstrategin är att säkerställa att det finns en god kompetensförsörjning och att utbildningarna matchar arbetsmarknadens behov. Genom att skapa en digital plattform som möjliggör matchning mellan universitets- och högskolestudenter och lokala arbetsgivare, bidrar projektet till att öka synligheten av arbetsmöjligheter inom regionen. Detta ligger i linje med strategins mål att förbättra överensstämmelsen mellan utbildning och arbetsmarknadens behov. Strategin för Jönköpings län betonar vikten av innovation och stöd till företagande. Genom att koppla ihop företag med unga akademiker, får företagen tillgång till ny kunskap och innovativa idéer som kan hjälpa dem att växa och utvecklas. Detta är i linje med strategins mål att stödja företagsutveckling och innovation. Projektet främjar samarbeten mellan utbildningsinstitutioner och lokala företag, vilket är avgörande för att skapa en dynamisk och innovativ företagskultur. Den regionala utvecklingsstrategin sätter också stort fokus på hållbarhet och inkludering. Projektet kommer att arbeta normkritiskt för att säkerställa att alla grupper av studenter och företag inkluderas.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Unga Akademiker 2.0 syftar till att matcha akademiker med det lokala näringslivet. Projektet vill säkerställa att studenter får positiv bild av näringslivet och på sikt återvända till sina hemkommuner efter avslutade studier, vilket bidrar till att stärka den lokala kompetensförsörjningen. Den framtagna digitala plattformen ska underlätta matchningen mellan studenter och företag. Fler företag och kommuner ska stärka regionala samverkan och öka antalet hemvändare. Unga Akademiker 2.0 ska på sikt bli en självbärande modell där företagen ser ett så stort värde att de själva finansierar verksamheten. Genom detta hoppas vi skapa långsiktiga effekter som ökad sysselsättning, ett starkare näringsliv och ett mer attraktivt Jönköpings län för både unga akademiker och etablerade företag. Unga Akademiker 2.0 har ambitionen att bli självbärande. Projektet bli en central del av länets arbete med kompetensförsörjning och tillväxt och generera intäkter för att drivas oberoende av externa bidrag.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Projektet Unga Akademiker 2.0 har tre huvudsakliga målgrupper: kommunerna i Jönköpings län, universitets- och högskolestudenter med koppling till dessa kommuner, och det regionala näringslivet, främst lokala företag som behöver rekrytera kvalificerad arbetskraft. Nedan följer en detaljerad beskrivning av varje målgrupp och deras roll i projektet.

1. Kommunerna

Kommunerna som målgrupp står inför utmaningar med kompetensförsörjning, en åldrande befolkning och kompetensflykt till större städer. Projektet syftar till att stödja kommunerna i deras arbete med att attrahera och behålla unga akademiker, vilket är avgörande för att uppnå långsiktig tillväxt och utveckling. Genom att inkludera fler kommuner i projektet kan dessa få tillgång till ett effektivt verktyg för att koppla samman akademiker med lokala företag, vilket i sin tur ökar chanserna för att unga återvänder efter avslutade studier. Kommunerna drar också nytta av att skapa en attraktiv arbetsmarknad för akademiker, något som kan stärka kommunernas konkurrenskraft och bidra till en mer balanserad demografisk utveckling. På sikt förväntas projektet bidra till att förbättra kommunernas tillväxt och attraktivitet, vilket kan leda till ökad inflyttning och minskad kompetensflykt.

2. Studenter universitets- och högskolestudenter.

Den andra målgruppen är universitets- och högskolestudenter, särskilt de som har sina rötter i Jönköpings län men studerar på annan ort. Dessa unga akademiker är en prioriterad grupp eftersom de ofta saknar insikt i vilka karriärmöjligheter som finns i deras hemkommuner, vilket gör att många av dem stannar kvar i större städer efter studierna. Genom Unga Akademiker får studenterna möjlighet att komma i kontakt med lokala företag och därmed öka sina chanser att hitta kvalificerade sommarjobb, praktikplatser och examensarbeten inom sina utbildningsområden. Plattformen underlättar deras tillgång till arbetslivet genom att erbjuda en strukturerad och lättillgänglig plattform där de kan presentera sina kompetenser och bli matchade med företag som söker deras kunskaper. Genom att delta i projektet kan studenterna också bygga ett nätverk i sin hemkommun, vilket ökar chanserna för en framtida återflyttning. En annan viktig del av projektet är att nå gymnasiestudenter i de deltagande kommunerna, särskilt de som går på högskoleförberedande program. Genom olika aktiviteter i samarbete med gymnasieskolorna ska projektet introducera dem till Unga Akademiker redan innan de påbörjar sina högre studier, kan vi tidigt bygga upp en medvetenhet om möjligheterna till arbete i hemkommunen efter examen.

3. Det regionala näringslivet lokala företag och arbetsgivare

Det regionala näringslivet, med fokus på lokala företag i Jönköpings län, utgör den tredje målgruppen. Många företag i mindre kommuner kämpar med att hitta kvalificerad arbetskraft, särskilt akademiker med rätt kompetens för att möta framtida behov. Genom Unga Akademiker får företagen en unik möjlighet att knyta an till unga akademiker som har en personlig koppling till regionen och som kan bidra med ny kunskap och idéer.

Projektet erbjuder en strukturerad lösning för företagen att synliggöra sina behov och attrahera framtida arbetskraft genom att erbjuda relevanta sommarjobb, praktikplatser och examensarbeten. Detta ger företagen möjlighet att tidigt identifiera och bygga relationer med potentiella medarbetare, något som är särskilt viktigt för långsiktig kompetensförsörjning. Dessutom erbjuder projektet företagen möjligheten att stärka sitt varumärke bland unga akademiker och profilera sig som attraktiva arbetsgivare. Genom att delta i plattformen och synas i matchningsprocessen kan företagen öka sin konkurrenskraft och långsiktigt säkerställa att de har tillgång till den kompetens som krävs för att växa och utvecklas. Genom att arbeta med dessa tre grupper bidrar projektet till en hållbar lösning för kompetensförsörjning och tillväxt i Jönköpings län.

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Projektet mål är att på kort sikt att öka antalet användare av plattformen ungakaakademiker.se (både studenter och företag) samt få fler matchningar i samtliga deltagande kommuner. Nedan följer en detaljerad beskrivning av varje målgrupp och deras roll i projektet.

1. Kommunerna

För kommunerna i Jönköpings län förväntas projektet på kort sikt leda till ökad synlighet kring deras tillväxtinitiativ och insatser för att förbättra kompetensförsörjningen. Genom att delta i projektet kommer kommunerna snabbt kunna erbjuda sina företag en plattform där de kan matcha sina kompetensbehov med unga akademiker som har anknytning till regionen. Detta stärker kommunernas kapacitet att locka tillbaka unga medborgare efter avslutade studier. Dessutom kommer kommunerna att kunna visa upp en tydlig och strukturerad insats för att attrahera arbetskraft, något som gör dem mer attraktiva för både invånare och företag. Genom samarbetet mellan kommunerna ökar också möjligheterna att utveckla en regional lösning på utmaningen med kompetensflykt, vilket ger snabbare resultat och en starkare sammanhållning i länet.

2. Studenterna

För universitets- och högskolestudenter förväntas projektet snabbt resultera i ökad kännedom om karriärmöjligheterna i deras hemkommuner. Genom den digitala plattformen kommer de få bättre tillgång till information om vilka företag som är intresserade av deras kompetens och vilka jobb, praktikplatser och examensarbeten som erbjuds i regionen. Detta ökar deras chanser att hitta kvalificerade sommarjobb och praktikplatser som är relevanta för deras utbildning. Studenterna får även möjlighet att bygga ett professionellt nätverk redan under studietiden, vilket skapar en starkare koppling till hemregionen och gör det mer attraktivt att återvända efter examen. På kort sikt kan detta leda till att fler studenter väljer att engagera sig i lokala företag under studietiden, vilket stärker deras CV och ger dem erfarenheter som är relevanta för framtida jobb.

3. Företagen (det regionala näringslivet)

För företagen i Jönköpings län förväntas projektet leda till snabbare och mer effektiv rekrytering av unga akademiker. Genom plattformen får företagen möjlighet att marknadsföra sina sommarjobb, praktikplatser och examensarbeten direkt till en målgrupp av studenter som har koppling till regionen och som är intresserade av att arbeta lokalt. På kort sikt kommer företagen att kunna komma i kontakt med studenter med specifik kompetens som de kanske annars skulle ha haft svårt att nå. Detta förbättrar deras möjlighet att lösa omedelbara kompetensbehov och samtidigt knyta till sig framtida arbetskraft. Dessutom får företagen möjlighet att tidigt bygga relationer med potentiella medarbetare, något som kan vara avgörande för deras långsiktiga tillväxt.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

På lång sikt är projektets mål att akademiker ska återvända till sina hemkommuner, vilket ska gynna både kommunerna och det lokala näringslivet. Målet är också att projektet ska bli självfinansierande. Unga Akademiker 2.0 ger en rad positiva effekter för samtliga målgrupper; kommunerna, studenterna och det regionala näringslivet samt för samhället i stort. Dessa effekter sträcker sig bortom de omedelbara resultaten och syftar till att skapa en hållbar utveckling och stärkt tillväxt i Jönköpings län. Nedan följer en beskrivning av de långsiktiga effekterna.

På sikt ska kommunerna bli mer attraktiva för både inflyttning och återflyttning av akademiker. Genom att etablera starka relationer mellan studenter och lokala företag kommer kommunerna säkra långsiktig tillgång till kvalificerad arbetskraft och motverka trenden med kompetensflykt och hjälpa till att balansera den demografiska utvecklingen i regionen. De kan också förvänta sig att projektet bidrar till ökad tillväxt och innovation. På sikt stärks kommunernas konkurrenskraft och gör dem mer attraktiva för företagsetableringar och invånare. En diversifierad arbetsmarknad och utbildad befolkning förväntas öka livskvaliteten och ekonomisk stabilitet.

För studenterna kommer projektet på lång sikt leda till att de ser sina hemkommuner som attraktiva karriärmöjligheter. Genom att redan under studietiden ha haft kontakt med lokala företag och fått relevanta arbetserfarenheter, kommer fler unga akademiker att vara benägna att flytta tillbaka. Detta stärker banden mellan studenterna och deras hemregion, en långsiktig bas för återflyttning. De studenter som deltar i projektet får försprång på arbetsmarknaden genom de nätverk de bygger upp och blir bättre förberedda för arbetslivet. På lång sikt kan detta leda till att fler unga stannar kvar eller återvänder till Jönköpings län och bidrar till regionens utveckling.

För det regionala näringslivet förväntas projektet på lång sikt bidra till en stabilare och mer kompetensförsörjd arbetsmarknad. Genom att tidigt identifiera och rekrytera unga akademiker med rätt kompetens, kommer företagen kunna säkra sin tillväxt och innovationsförmåga. Företagen kommer också att vara bättre rustade att möta framtida utmaningar genom att kontinuerligt få tillgång till unga medarbetare som kan bidra med nya perspektiv och kunskaper. Samarbetet mellan näringslivet och utbildningsinstitutioner förväntas även bidra till ökad förståelse för företagets långsiktiga kompetensbehov, vilket kan leda till att utbildningsprogram och företagets egna utvecklingsinsatser anpassas för att bättre möta framtidens krav. Detta ökar regionens förmåga att konkurrera på den globala marknaden och stärker lokal företagsamhet.

På samhällsnivå förväntas projektet bidra till att hela Jönköpings län blir en mer attraktiv plats att bo och arbeta i. Genom att stärka kopplingarna mellan unga akademiker och det lokala näringslivet kan projektet bidra till ökad sysselsättning och minska arbetslösheten bland unga. Ett starkt, innovativt näringsliv i kombination med en ökad andel högutbildade invånare leder till förbättrad ekonomisk tillväxt och stabilitet i regionen. Genom att locka tillbaka unga akademiker till regionen kan kommunerna motverka den negativa demografiska utvecklingen och skapa en yngre och mer dynamisk befolkning. Detta skapar inte bara en bättre balans mellan generationer utan också en mer hållbar och livskraftig samhällsutveckling. En större andel högutbildade invånare kan dessutom leda till ökad innovation, bättre offentlig service och en starkare lokal ekonomi. Hållbarhetsaspekten är också viktig. Genom att underlätta för unga att bo och arbeta i sina hemkommuner minskar behovet av pendling och flytt till större städer, vilket kan bidra till en mer hållbar utveckling på lokal nivå. Projektet främjar dessutom jämställdhet och mångfald genom att skapa inkluderande arbetsplatser och möjligheter för alla studenter, oavsett bakgrund, att hitta kvalificerade jobb.

Hur ska projektet organiseras och styras?

För att säkerställa en effektiv organisation och styrning av projektet Unga Akademiker 2.0 Skala upp för framtiden, föreslås en tydlig struktur med olika nivåer av styrning och ansvar. Här är en beskrivning av hur projektet ska organiseras och styras, inklusive förslag på styrgrupp, samverkan mellan kommunerna, och involvering av andra aktörer.

En styrgrupp ska inrättas för att övervaka och styra projektet. Denna grupp kommer att bestå av representanter från de anslutna kommunerna samt ledande personer från de respektive näringslivsbolagen. Styrgruppen kommer att ha följande ansvarsområden:

Strategisk vägledning: Fastställa projektets mål, strategier och riktlinjer.

Beslutsfattande: Godkänna budget och större förändringar i projektets

inriktning.

Övervakning av framsteg: Regelbundet följa upp projektets framsteg och resultat, samt vid behov göra justeringar.

Kommunikation: Fungera som en plattform för kommunikation mellan kommunerna, näringsliv och akademiska institutioner.

Under styrgruppen ska det finnas en arbetsgrupp som ansvarar för den dagliga driften av projektet. Denna grupp kan bestå av projektledare och representanter från varje kommun och näringslivsbolag. Arbetsgruppens ansvar inkluderar:

Genomförande av aktiviteter: Planera och genomföra projektets aktiviteter och insatser.

Uppföljning och rapportering: Samla in data, analysera resultat och rapportera till styrgruppen.

Kommunikation med intressenter: Hålla kontakten med företag, studenter och andra intressenter.

Det är viktigt att skapa en strukturerad dialog mellan kommunerna för att säkerställa att samarbetet fungerar smidigt och att alla parter är involverade i beslutsprocesserna. Detta kan uppnås genom:

Regelbundna möten: Styrgruppen kan hålla regelbundna möten för att diskutera framsteg och utmaningar. Dessa möten kan också inkludera representanter från kommunernas utbildnings- och näringslivsavdelningar för att säkerställa att alla relevanta aktörer är delaktiga.

Samordning av aktiviteter: Kommunerna ska samordna sina marknadsförings- och rekryteringsinsatser för att undvika duplicering och maximera effekten av projektet Unga Akademiker.

En referensgrupp ska inrättas för att få insikter och feedback från externa aktörer och intressenter. Denna grupp ska inkludera:

Akademiska institutioner: Representanter från universitet och högskolor som har program kopplade till projektets mål.

Företagsorganisationer: Representanter från branschorganisationer eller nätverk som kan bidra med insikter om kompetensbehov och rekryteringsstrategier.

Studentrepresentanter: Studenter som kan ge perspektiv på hur plattformen kan förbättras och vilka behov de har.

För att säkerställa projektets framgång är det viktigt att involvera en rad olika aktörer:

Kommunala verksamheter: Utbildningsavdelningar, arbetsmarknadsenheter och näringslivsavdelningar som kan bidra med resurser och kontakter.

Högskolor och universitet: Samarbeta med utbildningsinstitutioner för att nå studenter och utveckla gemensamma initiativ.

Näringslivsorganisationer: Samverka med lokala och regionala företagsorganisationer för att säkerställa att projektet har stöd från näringslivet.

Genom att etablera en tydlig styrgrupp och arbetsgrupp, skapa en strukturerad dialog mellan kommunerna, samt involvera en bred referensgrupp med viktiga aktörer, kan projektet Unga Akademiker effektivt organiseras och styras. Denna struktur säkerställer att alla intressenter är delaktiga, att beslut fattas på rätt nivå och att projektet hålls på rätt spår för att uppnå sina mål.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Att avgränsa projektet Unga Akademiker från den ordinarie verksamheten är en viktig aspekt för att säkerställa att projektet kan genomföras med fokus och att de specifika målen uppnås. I dagsläget saknas resurser i de respektive näringslivsbolagen och kommunverksamheten för att genomföra ett projekt av denna typ. Unga Akademiker handlar om att möta specifika utmaningar kopplade till kompetensförsörjning och arbetsmarknadsintegration för unga akademiker, vilket kräver särskilda insatser och fokus som går bortom den dagliga verksamheten.

Under projektets inledande skede kommer det att vara viktigt att ha separata resurser avsatta för Unga Akademiker. Detta inkluderar:

Egen budget: Projektet ska ha en tydligt definierad budget som är avskild från den ordinarie verksamhetens budget. Genom att ha en dedikerad budget kan vi säkerställa att tillräckliga resurser finns för att genomföra projektets aktiviteter utan att påverka den dagliga verksamheten.

Specifika mål och indikatorer: För att kunna mäta projektets framgång och säkerställa att det inte påverkar den ordinarie verksamheten bör vi sätta upp specifika mål och indikatorer för projektet. Detta inkluderar mätbara mål så som antal studenter som rekryteras, antalet företag som deltar, och den grad av nöjdhet som uttrycks av alla involverade parter.

Även om projektet initialt kommer att avgränsas från den ordinarie verksamheten, är vårt långsiktiga mål att Unga Akademiker ska bli en del av den dagliga verksamheten i kommunerna och näringslivsbolagen. Genom att tydligt avgränsa projektet Unga Akademiker från den ordinarie verksamheten, säkerställa tillgång till nödvändiga resurser och kompetenser, och skapa en struktur för långsiktig integration, kan vi maximera projektets chanser till framgång. Detta kommer att ge de unga akademikerna de möjligheter de behöver för att återvända till sina hemkommuner och bidra till den lokala utvecklingen, samtidigt som det stödjer det regionala näringslivets behov av kvalificerad arbetskraft.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Hållbarhetsaspekter är centrala för projektet Unga Akademiker och genomsyrar alla led i planering och genomförande. Genom att aktivt arbeta med normkritik och integrera jämställdhet och mångfald i projektets struktur och aktiviteter, strävar vi efter att skapa en hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla unga akademiker och lokala företag i Jönköpings län. Projektet strävar efter att uppnå jämställdhet genom att säkerställa att både kvinnor och män, samt individer med olika könsidentiteter, ges lika möjligheter att delta i projektet. Vi kommer aktivt arbeta för att engagera företag och organisationer som har en dokumenterad jämställdhetsprofil. I styrgrupp och arbetsgrupp ska vi sträva efter balans mellan könen. Vi kommer att genomföra workshops och utbildningar för både företag och studenter som fokuserar på jämställdhet och vikten av att skapa inkluderande arbetsmiljöer. Genom att erbjuda utbildningar om normer och fördomar kan vi öka medvetenheten och uppmuntra till en mer jämställd rekryteringsprocess. Projektet kommer att regelbundet utvärdera könsfördelningen bland både studenter som rekryteras och företag som deltar. Genom att samla in och analysera data kring dessa aspekter kan vi identifiera områden där vi behöver öka insatserna för att nå jämställdhetsmålen.

Mångfald är en annan viktig aspekt av projektets hållbarhetsarbete. För att skapa en inkluderande plattform kommer projektet att: Vid rekrytering av studenter och företag kommer vi att aktivt söka en bred representation av olika etniciteter, åldrar, utbildningsbakgrunder och socioekonomiska förhållanden. Detta bidrar till att säkerställa att alla grupper ges möjlighet att delta och att deras röster hörs. Projektet kommer att genomföra en normkritisk analys av hur normer och förväntningar påverkar rekryteringen och inkluderingen av olika grupper. Detta innebär att vi kommer att utmana stereotypa uppfattningar om vilka typer av kompetenser som behövs och vilka som är typiska arbetsgivare. Genom att erbjuda en mångfald av företag och branscher i matchningsprocessen ökar vi chansen att fler akademiker hittar rätt arbetsplats för sina unika talanger. Genom att skapa inkluderande nätverksmöjligheter och mötesplatser för studenter och företag kan vi främja en öppen dialog om mångfald och inkludering. Detta kan innefatta paneldiskussioner, seminarium och evenemang där olika perspektiv och erfarenheter lyfts fram och där deltagarna får möjlighet att utbyta idéer och inspirera varandra.

Hållbarhetsaspekterna kommer att integreras i alla delar av projektet genom: Den digitala plattformen kommer att innehålla funktioner som möjliggör att företag kan redovisa sina hållbarhetsinitiativ och sina insatser för jämställdhet och mångfald. Detta ger studenterna insyn i företagens värderingar och skapar incitament för företag att arbeta aktivt med dessa frågor. Vi kommer att upprätta en referensgrupp bestående av studenter, företag och representanter från kommunerna för att få löpande feedback på hur vi arbetar med hållbarhet, jämställdhet och mångfald. Genom att involvera dessa intressenter kan vi justera våra strategier och aktiviteter i realtid och säkerställa att vi når våra mål. Projektet kommer att utveckla strategier för att säkerställa att insatser för jämställdhet och mångfald blir en del av det ordinarie arbetet i kommunerna och näringslivet. Detta inkluderar att skapa verktyg och riktlinjer som kommuner och företag kan använda även efter projektets slut.

Genom att arbeta normkritiskt och aktivt integrera hållbarhetsaspekter, jämställdhet och mångfald i projektet Unga Akademiker 2.0, syftar vi till att skapa en plattform som inte bara matchar akademiker med arbetsgivare utan också främjar en mer inkluderande och hållbar arbetsmarknad i Jönköpings län. Projektet strävar efter att säkerställa att alla unga akademiker ges möjlighet att bidra till och dra nytta av regionens tillväxt, oavsett deras kön, etnicitet eller bakgrund.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda länder

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda län

Jönköping

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda kommuner

Värnamo, Nässjö, Tranås, Vetlanda, Eksjö, Gnosjö

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Unga Akademiker 2.0	Detta arbetspaket innehåller planerade aktiviteter som alla syftar till att nå uppsatta projektmål. Många av aktiviteterna går in i varandra men upplägget kommer se ut såsom i arbetspaketet. Vi är öppna för att det tillkommer eller faller bort aktiviteter men detta är något vi i så fall kommer kommunicera i våra lägesrapporter. För att vi ska nå en spridning så behöver vi lägga tid på att marknadsföra projektet mot fler målgrupper. När vi nu har fler kommuner som ska ansluta sig behöver vi dessutom ett bra onboarding program och därför är även detta lagt som en särskild aktivitet, där mycket tid kommer läggas framförallt under projektets första år. Löpande projektledning inklusive möten, företags- och skolbesök mm är också självklara delar i projektet. Vad gäller den digitala plattformen kommer den också kräva uppdateringar i och med fler anslutna kommuner men även marknadsföring så vi får fler användare.	2025-01-01 - 2027-12-31	2 372 400
Utveckling och vidareutveckling av digital plattform.	Den digitala plattformen är projektets kärna och ska under första året vidareutvecklas och anpassas för att inkludera fler kommuner och användare. Detta inkluderar teknisk uppgradering, användarvänlighet och implementering av nya funktioner för bättre matchning mellan akademiker och företag. Efter det första året kommer löpande utveckling av plattformen ske, framförallt om det dyker upp behov av nya funktioner.	2025-01-01 - 2027-12-31	150 000
Onboarding av nya kommuner	För att skala upp projektet ska de nyanslutna kommunerna erbjudas aktiv stöttning i implementering av plattformen ungaakdemiker.se utbildning, möte med kommunala företrädare m.m. Denna aktivitet kommer ske löpande under hela	2025-01-01 - 2027-12-31	202 078

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	projekttiden, men framförallt det första året då det kommer behövas mest stöttning.		
Fortsatt lansering av den uppdaterade plattform (2.0) och marknadsföringskampanjer	När plattformen har vidareutvecklats och fler kommuner och företag anslutit sig, kommer en stor marknadsföringskampanj att genomföras för att locka studenter och företag till att aktivt använda plattformen. Kampanjen inkluderar annonsering i sociala medier, marknadsföringsmaterial, foldrar, roll-up, storytelling, profilkläder filmer m.m. Denna aktivitet kommer ske löpande under hela projektperioden.	2025-01-01 - 2027-12-31	100 000
Student- och företagsevenemang (Karriärdagar och mässor)	Varje år kommer vi att arrangera karriärdagar och delta i relevanta mässor, både regionalt och lokalt, för att skapa mötesplatser mellan akademiker och företag. Dessa evenemang syftar till att stärka relationerna mellan studenter och näringslivet samt öka användningen av plattformen. Dessa aktiviteter kommer ske runtom i alla deltagande kommunerna. Vi ska även delta på universitetens och högskolornas aktiviteter för att marknadsföra plattformen och få fler användare.	2025-01-01 - 2027-12-31	150 000
Företagsbesök och skolbesök	Projektledarna och ansvariga för projektet i de deltagande kommunerna kommer under hela projektets löptid att genomföra regelbundna företagsbesök, nätverksträffar och workshops samt besök på gymnasieskolor för att sprida information om projektet och rekrytera fler deltagare till plattformen. Dessa besök hjälper till att skapa en nära dialog mellan näringsliv, skolor och studenter. Framförallt de nya kommunerna kommer behöva göra satsningar på att värva studenter och företag samt sprida information om projektet, men det är ett arbete som kommer göras löpande under hela projekttiden.	2025-01-01 - 2027-12-31	25 000
Uppföljning och utvärdering (kontinuerlig aktivitet)	Projektets framsteg kommer att följas upp löpande. Varje år genomförs en detaljerad	2025-01-01 - 2027-12-31	25 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	utvärdering av plattformens användning, matchningseffektiviteten, och deltagarnas nöjdhet. Detta innefattar enkäter till studenter och företag samt analys av kvantitativa data från plattformen. Resultaten kommer att användas för att justera och förbättra projektets insatser. Vid varje styrelsemöte kommer vi dessutom göra kortare utvärderingar för att hålla koll på måluppfyllelse och att vi gör rätt saker. Ifall det är något som inte går som det ska, ska vi snabbt kunna åtgärda dessa problem. Vi görs även regelbundna rapporteringar till regionen i form av lägesrapporter.		
Utveckling av partnerskap och affärsmodeller	Under projektets andra och tredje år kommer vi att fokusera på att etablera partnerskap med företag och andra aktörer för att utveckla en långsiktig finansieringsmodell för plattformen. Detta inkluderar att utforska möjliga intäktskällor såsom abonnemang för företag och sponsring.	2025-01-01 - 2027-12-31	25 000
Omvärldsbevakning	För att säkerställa att projektledare och andra inblandade har rätt kompetens för att driva projektet framåt, kommer nätverkande och omvärldsbevakning att genomföras.	2025-01-01 - 2027-12-31	50 000
Hållbarhetsintegrering och normkritisk analys	För att säkerställa att hållbarhetsaspekter (inklusive jämställdhet och mångfald) är integrerade i projektet kommer vi att genomföra en normkritisk analys och utveckla strategier för hur vi kan säkerställa att alla grupper får tillgång till plattformens möjligheter. Detta arbete kommer att leda till att fler företag och studenter med olika bakgrund inkluderas.	2025-01-01 - 2027-12-31	50 000
Projektledning	Projektledning är avsedd att koordinera och genomföra alla ovanstående aktiviteter. Projektledarna har ansvar för den dagliga verksamheten, uppföljning, kontakt med intressenter och ev. fler kommuner som vill ansluta sig under projektets gång.	2025-01-01 - 2027-12-31	1 595 322

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Projektlledning ska även säkerställa att projektet levererar enligt plan. Projektlledningen ska under projekttiden ansvara för genomförande av styrgruppsmöten och referensgruppsmöten m.m. Arbete i projektet kommer genomföras i samtliga deltagande kommuner. Dessa kommer ha utsedda personer som ska ansvara för arbetet i sin kommun, där det bl.a. ingår medverkan i styrgrupper och referensgrupper, införsäljning av projektet till målgrupper, sociala medier, arbetsgruppsmöten samt on-boarding processen. 5 kommuner i projektet lägger 120 timmar årligen på detta arbete, detta är personer utöver projektledarna.		

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadsslag	2025	2026	2027							Totalt
Personal: Projektledning, Vetlanda 40% år 1 (lön 38 000kr), 20% år 2 (lön 39 330kr), 20% år 3 (lön 40 707kr) inkl. 42% lönekostnadspåslag	259 008	134 037	138 729							531 774
Personal: Projektledning Värnamo, 40% år 1 (lön 38 000kr), 20% år 2 (lön 39 330kr), 20% år 3 (lön 40 707kr) inkl. 42% lönekostnadspåslag	259 008	134 037	138 729							531 774
Personal: Projektledning Tranås, 40% år 1 (lön 38 000kr), 20% år 2 (lön 39 330kr), 20% år 3 (lön 40 707kr) inkl. 42% lönekostnadspåslag	259 008	134 037	138 729							531 774
Externa tjänster: Omvärldsbevakning (föreläsning, inspiration, föreläsningar m.m.	50 000	25 000	25 000							100 000
Externa tjänster: Marknadsföringsmaterial, foldrar, roll-ups, produktion av film, storytelling, profilkläder m.m.	75 000	40 000	30 000							145 000
Externa tjänster: Utveckling och vidareutveckling. Fortsatt lansering av den uppdaterade plattform (2.0) och marknadsföringskampanjer av digital plattform.	75 000	50 000	50 000							175 000
Externa tjänster: Årlig kick-off i medverkande kommuner, föreläsare, information och inspiration mot målgrupper.	67 078	50 000	50 000							167 078
Externa tjänster: Avtal mellan anslutna kommuner under projektperioden	15 000	0	0							15 000
Resor och logi: Student- och företagsevenemang (Karriärdagar och mässor), Företagsbesök och skolbesök, Styrgruppsmöten och referensgruppsmöte	75 000	50 000	50 000							175 000
Summa kostnader	1 134 102	617 111	621 187							2 372 400
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	1 134 102	617 111	621 187							2 372 400
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0

Kostnadsslag	2025	2026	2027							Totalt
Summa totala kostnader	1 134 102	617 111	621 187							2 372 400

Finansiering

Finansiär	2025	2026	2027							Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Total offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
Nässjö kommun: Medfinansierar projektet med 50 000 kr/år kontanta medel. Arbetar i projektet 120 h/år å 409kr	99 080	99 080	99 080							297 240
Eksjö kommun: Medfinansierar projektet med 50 000 kr/år kontanta medel. Arbetar i projektet 120 h/år å 409kr	99 080	99 080	99 080							297 240
Gnosjö kommun: Medfinansierar projektet med 50 000 kr/år kontanta medel. Arbetar i projektet 120 h/år å 409kr	99 080	99 080	99 080							297 240
Tranås United: Arbetar i projektet 120 h/år å 409kr	49 080	49 080	49 080							147 240
Värnamo Näringslivsbolag: Arbetar i projektet 120 h/år å 409kr	49 080	49 080	49 080							147 240
Total offentlig kontantfinansiering	395 400	395 400	395 400							1 186 200
Total offentlig finansiering	395 400	395 400	395 400							1 186 200
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Total privat kontantfinansiering										0
Total privat finansiering										0
Summa medfinansiering	395 400	395 400	395 400							1 186 200

Stödfinansiering

Finansiering	2025	2026	2027							Totalt
Stödfinansiering	738 702	221 711	225 787							1 186 200

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	50,00%
Stödandel av totala kostnader	50,00%
Stödandel av stödgrundande finansiering	50,00%
Stödandel av total finansiering	50,00%
Andel annan offentlig finansiering	50,00%

Andel offentlig finansiering	100,00 %
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0,00

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn:	Anki Hansson
Telefonnummer:	
Mobiltelefonnummer:	0724354525
E-postadress:	anki.hansson@varnamonaringsliv.se
Roll:	Kontaktperson
Namn:	Birger Boström
Telefonnummer:	
Mobiltelefonnummer:	0703050609
E-postadress:	birger.bostrom@tranasunited.se
Roll:	Kontaktperson
Namn:	Cecilia Hjort Athler
Telefonnummer:	0735106109
Mobiltelefonnummer:	0735106109
E-postadress:	cecilia@nuvab.se
Roll:	Kontaktperson

1.10 Dokument

Filnamn:	Originalansökan
Beskrivning:	Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum:	2024-11-08
Filnamn:	Signeringsinformation
Beskrivning:	Ansökan
Uppladdningsdatum:	2024-11-08

2024-11-27

§ 131**Projekt - Framtidens kompetens**

Diarienummer: RJL 2024/3783

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Ung Företagsamhet i Jönköpings län högst 2 347 000 kronor under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
2. Finansiering sker ur det statliga anslaget 1:1.

Sammanfattning

Projektet syftar till att ge en positiv inverkan på målgruppernas (elever, lärare, föräldrar och företags) förståelse och attityd för arbetsmarknaden och utbildningsmöjligheter samt företagande och företagsamhet med entreprenörskap som verktyg. Projektet syftar också till att stärka stödet till målgrupperna i olika valprocesser samt effektivisera samverkan mellan skola och arbetsliv för att minska kompetensgapet och öka nyföretagandet, särskilt bland tjejer.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-07
- Projektmedelsansökan

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Projekt - Framtidens kompetens

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Ung Företagsamhet i Jönköpings län högst 2 347 000 kronor under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
2. Finansiering sker ur det statliga anslaget 1:1.

Sammanfattning

Projektet syftar till att ge en positiv inverkan på målgruppernas (elever, lärare, föräldrar och företag) förståelse och attityd för arbetsmarknaden och utbildningsmöjligheter samt företagande och företagsamhet med entreprenörskap som verktyg. Projektet syftar också till att stärka stödet till målgrupperna i olika valprocesser samt effektivisera samverkan mellan skola och arbetsliv för att minska kompetensgapet och öka nyföretagandet, särskilt bland tjejer.

Ärendebeskrivning

Projektet har identifierat ett flertal utmaningar i länet och nämner bland annat kompetensbrist och attityder kring yrkesutbildningar, framtidens kompetensbehov och omställning, brist på behörighet och utanförskap samt låg nyföretagarnivå. Projektet har som ambition att arbeta fram en systematik och struktur med fokus på företagsamhet och ökad kunskap om länets arbetsmarknad.

På kort sikt kommer ungdomar att höja sin valkompetens och därmed göra mer informerade och självständiga val kring utbildning och framtida yrkesval. Samverkan mellan skola och arbetsliv har stärkts genom att samtliga målgrupper i projektet fått till sig aktiviteter och insatser. Unga i i Jönköpings län har i högre utsträckning getts möjlighet att driva företag plus att utveckla framtidens kompetenser: kommunikation, kritiskt tänkande, problemlösning och samarbete.

På lång sikt kommer en ökning ske av elever som väljer och fullföljer yrkesutbildningar eftersom en mer positiv inställning till yrkesutbildning finns i samhället. Det i sin tur leder till minskad kompetensbrist. Tjejer och utrikesfödda kommer ha bättre tillgång till nätverk och det företagsfrämjande systemet. Detta skapar en mer inkluderande arbetsmarknad där mångfald tas tillvara, vilket främjar både tillväxt och social sammanhållning. Antalet kvinnliga företagare och kvinnor i ledande positioner ökar, vilket leder till en förbättrad jämställdhet och en mer dynamisk företagsmiljö i länet.

Effekterna av projektet tangerar flera av de mål som finns i den regionala utvecklingsstrategin. Bland annat:

- ✓ Säkerställa en jämställd regional tillväxt och jämlika förutsättningar i samhället.
- ✓ Attrahera, behålla och utveckla människor och företag
- ✓ Säkerställa en hög sysselsättning
- ✓ Aktivt jobba för en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling
- ✓ Säkerställa ett jämställt och jämlikt arbets- och näringsliv samt företagande i hela länet.

Målgrupper:

Elever i grundskolan och gymnasiet, lärare och studie- och yrkesvägledare, föräldrar, företag, beslutsfattare och tjänstemän

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-07
- Projektmedelsansökan

Beslutet skickas till

Ung Företagsamhet i Jönköpings län

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Framtidens kompetens

Ansökansid: 648975

Ärendeid:

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag: 2027-12-31

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: UNG FÖRETAGSAMHET I JÖNKÖPINGS

Org.Nr: 826001-6533

LÄN

BOX 445

Antal anställda: 9

551 16 JÖNKÖPING

Sverige

Arbetsställe

Namn:

Arb.ställenr.: 31053499

Postadress:

Besöksadress:

BOX 445

551 16 JÖNKÖPING

JÖNKÖPING

Region: Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Nej

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Nej

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningssätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 867-6983

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Jönköping län är känt för sin företagsamhet. Ofta nämns Gnosjöandan.

Samtidigt så har länet under flera års tid haft samma utmaningar som allvarligt påverkar länets utveckling:

Kompetensbrist och attityder kring yrkesutbildningar: Många branscher, som industri, vård och besöksnäring, har stor brist på kompetent arbetskraft. Detta framkommer bland annat i Kompetensbarometern i Jönköpings län. Negativa attityder och fördomar mot yrkesutbildningar bland elever, föräldrar och lärare, bidrar till problemet vilket en undersökning gjord av Ungdomsbarometern på uppdrag av Region Jönköpings län visar. Det saknas kunskap om kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad och framtida möjligheter.

Framtidens kompetensbehov och omställning: En annan viktig utmaning är framtidens arbetsmarknad, där uppskattningsvis 85% av de jobb som finns idag riskerar att försvinna eller förändras drastiskt på grund av automatisering och digitalisering. Samtidigt står existerande

företag och organisationer inför en omställning som de kämpar med eftersom de inte har kompetens som behövs. Och vad är då rätt kompetens? I en värld som förändras snabbt blir de så kallade "mjuka kompetenser" allt viktigare. Nicklas Hermansson från NomoFomo, trendspanare, menar på att framtidens 4 kompetenser är: kommunikation, kritiskt tänkare, problemlösning och samarbete. Frågan blir då vart utbildas och tränas våra unga i just dessa kompetenser?

Integration och segregation: Det hårdnande samhällsklimatet i länet (och Sverige) samt det faktum att det i snitt tar 10 år att integrera sig i länet gör att allas kompetens tas inte tillvara. Enligt projekt Integration och Kompetensförsörjning i Jönköpings län som bedrevs av Region Jönköpings län för att främja utrikes föddas företagsamhet så hittar man inte till det företagsfrämjande systemet heller. Man saknar nätverk och man vet inte vart man ska vända sig. Detta i sig är inte unikt för utrikesfödda då man ser ganska många som inte är i branschen industrin har svårt att hitta till systemet.

Låg nyföretagarnivå+ jämställdhet: Enligt en ny undersökning av företaget Allbright är Jönköpings län sämst i klassen när det kommer till kvinnligt företagande och kvinnor i ledande positioner. Företagarna skriver också att nyföretagandet har minskat i länet. Detta är ett jämställdhetsproblem och en missad chans till tillväxt.

Brist på behörighet och utanförskap: I en dialog med Jönköpings kommun kom det fram att ungefär 30% av ungdomarna i Jönköpings län saknar behörighet till gymnasiet. Dessa ungdomar hamnar på IM programmet på gymnasiet och oftast har de svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF:s, visar att 140000 unga i åldrarna 16-29 år varken studerar eller arbetar, att ungas valdeltagande minskar och att en stor andel, cirka 50 procent, varken tror att de behövs eller känner sig delaktiga i samhället. Utanförskap innebär både ett stort personligt lidande och stora samhällskostnader, konstaterar myndigheten.

Ny forskning visar att Ung Företagsamhet skapar en mer jämlik spelplan både sett till socioekonomiska skillnader i skolan och mellan könen inom entreprenörskap och företagande. Forskning visar också att ungdomar som driver UF företag får öva på sina entreprenöriella kompetenser oavsett program (dvs framtidens kompetenser), vi minskar ojämlikhet mellan könen vad gäller företagande och nya talanger tränas vilket gynnar unga från tex icke akademiska hem.

Många försöker komma in i skolans värld. Ofta ses man som en punktinsats. För att göra riktigt skillnad så tror vi på att jobba fram en struktur och systematik. Vi tror att företagsamhet kan vara en saknande pusselbit i länets ekvation för att verkligen arbeta med utmaningarna som har varit aktuella länge och vi vill med projektet testa och visa det.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Projektet riktar sig till flera olika målgrupper för vi ser att vi måste arbeta på fler olika nivåer:

Elever i grundskolan och gymnasiet: I takt med att fler arbeten ersätts med AI och framtidens yrken är osäkra så är entreprenöriella kompetenser nödvändiga och avgörande för framtiden precis som grunderna att kunna läsa, skriva och räkna.

Lärare och studie- och yrkesvägledare: Genom att utbilda och engagera lärare och studie- och yrkesvägledare (SYV) vill vi bidra med information men också verktyg, så att de kan vägleda ungdomar utifrån det och inte utifrån attityder eller normer.

Föräldrar: Föräldrar spelar en viktig roll i ungas val av framtid. Vi vill därför inkludera informations- och utbildningsinsatser riktade mot föräldrar för att stärka deras roll som vägledare i ungdomarnas utbildnings- och yrkesval.

Företag, beslutsfattare, tjänstemän: Dessa skapar förutsättningar, långsiktighet och mötesplatser tillsammans för oss så att vi kan ge alla samma chans till att utvecklas och göra bra val inför framtiden. Företagen är vår koppling till arbetslivet och företagande. Beslutsfattare har mandat att säkerställa långsiktighet men också likvärdighet. Tjänstemän arbetar operativt och strategiskt i olika verksamheter där vi istället för konkurrens behöver stärka den röda tråden.

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

I takt med att allt fler arbeten kommer att ersättas med AI, och där vi idag inte vet vilka yrken som kommer finnas i framtiden, kommer entreprenöriella kompetenser bara bli viktigare.

Entreprenörskap på grundskolan handlar inte om att elever ska lära sig bli företagare utan entreprenöriellt lärande;

*låter elever tidigt utveckla förmågor som samarbete, problemlösning och få utlopp för sin kreativitet. Egenskaper som rustar dem bättre att klara skola och arbetsliv.

*låter elever gå från idé till handling på ett praktiskt sätt-vilket gynnar fler i klassrummet

*ökar både skolengagemang och studiemotivation enligt forskning.

*bidrar till större inkludering i klassrummen genom möjliggöra för fler elever att visa sina talanger än vid traditionell undervisning.

Entreprenörskap på gymnasiet-där UF företagande används som metod, handlar om både företagande och företagsamhet. Man ges möjlighet att driva företag i riskmiljö samtidigt som man under ett års tid tränas i problemlösning, kreativitet, samarbete, kommunikation. Det är ett år av personlig utveckling som leder till att unga som har drivit UF företag:

*oftare får jobb,

*har färre arbetslöshetsdagar

*och oftare startar eget företag, som dessutom anställer fler.

Rapporter visar också att de som har drivit UF företag får större koppling till sin kommun och stannar/flyttar tillbaka i högre utsträckning till kommunen vilket bidrar till utveckling.

För att länets ska fortsätta växa och utvecklas så behöver vi ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet eftersom de är en stor outnyttjad potential. Vi ser att unga idag hellre tar saken i egna händer än att vänta på reformer: en kraft och ett engagemang som vi måste ta vara på, både för individen och för lokalsamhällets skull.

Projektet syftar till att ge en positiv inverkan på målgruppernas förståelse och attityd för arbetsmarknaden och utbildningsmöjligheter samt företagande och företagsamhet med entreprenörskap som verktyg. Projektet syftar också till att stärka stödet i valprocesser samt effektivisera samverkan mellan skola och arbetsliv för att minska kompetensgapet och öka nyföretagandet, särskilt bland tjejer.

Vi ser att många vill in i skolan värld. Risk finns att man ses som en punktinsats och inte får till en systematisk eller mandat för att skapaförändring.

Projektet har därför två spår(se nedan). Fokus är operativa aktiviteter samt få till en struktur och systematik tillsammans med huvudmännen där entreprenörskap och företagsamhet blir deras verktyg(och inte en punktinsats)

Modell för höjd valkompetens och stärkt samverkan skola-arbetsliv:

Mål: Andelen ungdomar som gör informerade och självständiga val kring utbildning och yrke har ökat. Antal sökande till yrkesprogrammen har ökat med 5% under 3 år. Antal sökande till yrkesprogrammen ligger idag på 2094.

Delmål: Ökat medvetenheten om arbetsmarknaden och yrkesprogrammen genom riktade informationskampanjer och inspirations event till alla elever i årskurs 7, 8 och 9 i länet Engagerat föräldrar, lärare och SYV genom inspiration och informationsinsatser så att de stödjer ungdomar i att göra mer informerat utbildningsval.

Skapat en röd tråd mellan skolan-arbetsliv från grundskolan->gymnasiet för att öka attraktionskraften till yrkesprogrammen och till branscherna i länet.

Modell för ökad företagsamhet och omställning:

Mål: Unga i i Jönköpings län har i högre utsträckning getts möjlighet att driva företag + att utveckla framtidens kompetenser: kommunikation, kritiskt tänkande, problemlösning och samarbete. Vi har idag 1/3 som får driva UF företag i länet idag, läsåret 23/24 så var det 1356 elever. 700 elever fick testa på och genomföra Innovationcamp. Målet är en ökning på minst 20% under 3 år.

Delmål: Ökat andelen elever som driver och utvecklar "mjuka kompetenser" (kommunikation, kritiskt tänkande, problemlösning och samarbete) genom olika aktiviteter och utbildningar med minst 20% under tre år.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

*Ökad andel elever som väljer och fullföljer yrkesutbildningar eftersom en mer positiv inställning till yrkesutbildning finns i samhället. Det i sin tur leder till minskad kompetensbrist. Får företag kompetens de behöver så utvecklas de åt rätt håll.

* Företag är bättre rustade för den snabba omställningen och den föränderliga världen då fler ungdomar och arbetstagare blir mer anställningsbara och kommer med rätt kompetens-både yrkeskompetens men också framtidens superkrafter.

* Tjejer och utrikesfödda kommer ha bättre tillgång till nätverk och företagsfrämjande systemet. Tiden för integration minskar och antal nyföretagande ökar. Detta skapar en mer inkluderande arbetsmarknad där mångfald tas tillvara, vilket främjar både tillväxt och social sammanhållning.

*Antalet kvinnliga företagare och kvinnor i ledande positioner ökar, vilket leder till en förbättrad jämställdhet och en mer dynamisk företagsmiljö i länet. Detta skapar nya möjligheter för tillväxt och innovation, och förbättrar länets ekonomiska utveckling. *Andelen unga som hamnar utanför både arbetsmarknad och utbildning minskar. De som riskerar utanförskap får fler möjligheter till etablering på arbetsmarknaden, vilket minskar den sociala och ekonomiska kostnaden för samhället och bidrar till en positiv samhällsutveckling.

* Ökar branschbredden i länet vilket både bidrar till tillväxten men också gör länet mindre sårbart inför framtiden.

Effekterna beskriva ovan kopplar till RUS:en i sin helhet men specifikt till följande mål: Säkerställa ett miljömässigt hållbart län som minskar belastningen på miljö, klimat och förbrukningen av jordens resurser.

Säkerställa en jämställd regional tillväxt och jämlika förutsättningar i samhället.

Attrahera, behålla och utveckla människor, företag och kapita.

Se möjligheter i förändring och stimulera organisationers förändringskraft

Driva en hållbar digital utveckling
Förstärka näringslivets och det offentliga innovations- och förändringskraft

Säkerställa en hög sysselsättning

Aktivt jobba för en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling

Säkerställa ett jämställt och jämlikt arbets- och näringsliv samt företagande i hela länet.

Bidra till en ökad digital mognad för en hållbar digitalisering och utveckling

Stärka länets förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser

Hur ska projektet organiseras och styras?

Projektet kommer att organiseras och styras enligt följande:

Ung Företagsamhets i Jönköpings län styrelse som består av företag, utbildningssektor(skolchef) tjänstemän från kommunen(näringslivschef), bransch representanter och alumner(de som tidigare har drivit UF företag)ser till att projektet förankras utåt, att målen nås och att resultaten förvaltas vidare i organisationen efter projektets slut. Styrelsen fungerar som styrgrupp. Advisory board: För att säkerställa att vi gör rätt saker som ger effekt så kommer vi att plocka in andra regioner eller organisationer som har kommit längre i arbetet eller som har testat samma upplägg som kan guida oss i arbetet.

Regionchef: Säkerställer att projektets resultat implementeras i den egna verksamheten. Regionchef har ansvar för egna verksamheten och har mandat från styrelsen att driva verksamhet. Varje år utvärderas verksamheten och ny verksamhetsplan sätts-där projektets resultat kommer läggas in.

Personal: Projektet kommer att ha två skolinspiratörer anställda på heltid, som ska genomföra aktiviteterna ut mot främst ungdomarna. Vi estimerar att de kommer vara ute 4 dagar i veckan rutom i länet. Deras ansvar är också att målgruppsanpassa materialet och att inhämta information från målgruppen.

En projektledare på 100% behövs för att säkerställa att projektet får den struktur, koordinering och ledning som krävs när ett projekt har två spår som detta projekt har. Projektledare ska

Koordinera av de två spåren: Projektet innehåller två spår som både behöver jobbas med samtidigt. Även om skolans värld är under ett paraply så är grundskolan och gymnasiet som två olika världar som kräver mycket anpassning i arbetssätt.

Budget och rapportering: Huvudansvar för budget och rapportering faller på projektledaren. Förankring och kommunikation: Projektledare ansvarar för att förankra projektet på alla nivåer. Från möte med politiker, skolchefer, näringslivet till att möta och boka in utbildningar med lärare, företag, kommunledningen, osv. Tjänsten är lika delar strategisk som den är väldigt operativ. Projektledaren ansvarar för inter och extern kommunikation.

Aktiviteter och piloter: Projektledaren har huvudansvaret för att samordna och genomföra alla aktiviteter, inklusive pilotprojekten. Detta innebär från idé och förankring till planering och verkställande.

Samarbete med skolor, kommuner, organisationer och företag:Ung Företagsamhet i Jönköpings län kommer att fortsätta arbeta nära skolor/kommuner för att säkerställa målgruppsanpassning. Vi gör detta i samarbete med och linje med med skolans/kommunens SYVplan eller SSA plan. För att vi inte enbart ska bli en punktinsats i skolan är det viktigt att vi tillsammans med skolan gör upp en plan och struktur för hur man arbetar före/under/efter en aktivitet.

Vi jobbar med organisationer som TC, VO college, Upptech, Handelskammaren, Science Park, Almi, Coompanion och andra för att skapa en röd tråd tillsammans. Detta görs löpande av alla som arbetar på Ung Företagsamhet men här har projektledare tillsammans med regionchef ansvar att se till att det som händer i projektet och utanför projektet kan mötas och implementeras i organisationen över tid. Vi jobbar med branschorganisationer och näringslivskontor för att plocka upp aktuell information för vårt material som ska revideras årligen. Från vårt nationella kansli får vi regelbundet omvärldsbevakning som säkerställer att både metodik och information håller kvalitet.

Utvärdering och uppföljning: Regelbundna utvärderingar och återkoppling från elever, lärare, SYV och företag kommer att användas för att kontinuerligt förbättra projektet. Detta kommer att säkerställa att projektets aktiviteter är relevanta hela tiden. Vi kommer också arbeta med enkäter så att vi kan följa utvecklingen och resultaten vi faktiskt uppnår. Ansvarig för att skapa enkät och inhämtning av material är främst projektledare, men resultat och implementering av resultat i verksamheten har regionchef.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

I ordinarie verksamhet kan vi inte erbjuda kostnadsfria läromedel. Utan det är inte ovanligt att just kostnaden för läromedlet blir ett hinder för arbeta konkret med text arbetsmarknadskunskap och företagsamhet. Vi ser från vårt tidigare projekt att just läromedel i många fall leder till att läraren börjar arbeta mer systematiskt med arbetsmarknadskunskap och elevens förmåga

Vi kan heller inte möta behovet av klassrumsföreläsningar eller göra extra insatser för lärare och föräldrar eller den extra insatsen som krävs för de lokala och regionala utmaningarna som skulle stärka kopplingen mellan skola-arbetsliv-företagsamhet utan extra resurser. Vi ser med tidigare projekt att tack vare extra resurs i personal så lyckades vi öka vår närvaro i kommunerna och möta upp det ökade behovet av tex Framtidskoll. Vi kan inte erbjuda (eller förbättra för den delen) Framtidskoll till alla 8:or eller 9:er i hela länet utan får tillämpa först till kvarn, vilket går helt emot det faktum att skolan ska vara likvärdig. Med tillgängliga resurser så ser vi inte heller hur vi kan koordinera, planera och utföra alla aktiviteter som är planerade, vi har inte personal till det.

Vi får våra mål från nationella kansliet och utöver de målen (som kräver resurser) så finns det inte plats för extra insatser och aktiviteter och det finns inte heller medel för ökad kommunikation som faktiskt krävs för att genomföra arbetet beskrivet i projektplanen.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Social hållbarhet: Projektet fokuserar på att skapa lika möjligheter för alla ungdomar genom att minska gapet mellan tjejer och killar, och ungdomar från olika bakgrunder. Ny forskning visar att UF-företagande skapar en mer jämlik spelplan både sett till socioekonomiska skillnader i skolan och mellan könen inom entreprenörskap och företagande. Viktigt i ett län där vi har utmaningar med en könssegregerad arbetsmarknad, låg utbildningsnivå och där bara var femte styrelse är jämställd.

Forskning visar att de som drivit UF-företag i framtiden;

oftare får jobb,

har färre arbetslöshetsdagar

och oftare startar eget företag, som dessutom anställer fler.

UF-företagande har också exempelvis en speciellt positiv påverkan på elever som kommer från icke-akademiska hem och elever med lågt självförtroende när det gäller akademiska prestationer

Ekonomisk hållbarhet: På lång sikt bidrar projektet till en mer hållbar arbetsmarknad med starkare regional ekonomi. Genom att vi tillvara tar allas kompetens, och uppmuntrar tjejer och ungdomars företagsamhet så breddar vi basen för både arbetskraft och företagande i länet. Genom samverkan mellan olika aktörer så säkerställer vi också att vi använder våra resurser optimalt.

Ekologisk hållbarhet: Även om projektets huvudfokus ligger på sociala och ekonomiska aspekter, uppmuntrar det också ett hållbarhetstänkande inom entreprenörskap. Genom att utbilda unga om entreprenörskap, arbetsmarknadskunskap och företagande och där vi väver in globala, regionala och lokala utmaningar så bidrar vi till långsiktigt både branschbredd men också ett mer hållbart näringsliv. Vi ser redan idag att ungdomar som skapar UF företag på gymnasiet bygger in hållbarhet, och cirkuläret redan i affärsidén.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda länder

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda län

Jönköping

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda kommuner

Aneby, Värnamo, Sävsjö, Mullsjö, Vaggeryd, Habo, Nässjö, Tranås, Vetlanda, Gislaved, Eksjö, Gnosjö, Jönköping

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
Modell för höjd valkompetens och stärkt samverkan skola-arbetsliv	Arbetspaketet bidrar till: Öka medvetenheten om arbetsmarknaden och yrkesprogrammen genom riktade informationskampanjer och inspirations event till alla elever i årskurs 7, 8 och 9 i länet Engagerar föräldrar, lärare och SYV genom inspiration och informationsinsatser så att de stödjer ungdomar i att göra mer informerat utbildningsval. Skapar en röd tråd mellan skolan-arbetsliv från grundskolan- & gymnasiet för att öka attraktionskraften till yrkesprogrammen och till branscherna i länet. Ovan leder till målet: Andelen ungdomar som gör informerade och självständiga val kring utbildning och yrke har ökat. Antal sökande till yrkesprogrammen har ökat med 5%.	2025-01-01 - 2027-12-31	4 13
Årligen erbjuda Framtidskoll till alla elever i årskurs 8-9 i hela länet.	Framtidskoll är en koncept med fyra pass där elever får kunskap och information om: Entreprenörskap, Arbetsmarknad, Ekonomi och CV. Det innebär att vi är ute en halvdag/helldag ute på skolan och genomför schemabrytande aktivitet för en klass. Syftet med Framtidskoll är öka valkompetens hos elever och ge dem kunskap och praktiska verktyg inför framtiden och inom ämnen som nämns ovan. I Just nu erbjuder vi den till så många som vi kan(resursmässigt-personal) men vi vill in på varje skola i alla kommuner. Kostnad avser personal skolinspiratör+projektledare. Skolinspiratörerna är ute och håller i passen och projektledaren projektleder, koordinerar, säljer in och förankrar konceptet. 2948400kr	2025-01-01 - 2027-12-31	2 94
Anpassa passet arbetsmarknadskunskap efter målgrupp(i konceptet Framtidskoll)	Passet arbetsmarknad syftar till att ge eleven information om lokal och regional arbetsmarknad, omvärldsbevakning och en bild av vad framtidens kompetenser kan vara. Vi behöver årligen anpassa informationen i passet arbetsmarknadskunskap i samråd med	2025-01-01 - 2027-12-31	3

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
	näringsliv/branschorganisation/regional aktör/omvärldsbevakning så att den är aktuell. Vi behöver ha en tät dialog med tex näringslivskontor, Handelskammaren, regionen för att säkerställa innehåll men vi behöver också varje år anpassa den efter den nya gruppen eleven som vi möter så att de verkligen kan ta till sig informationen. Kostnad avser: workshops, dialogmöten, ta fram material, utvärdering, göra film och andra medier samt kommunicera externt. Drivs av projektledare. 30000kr		
Anpassa informationen i passet Entreprenörskap årligen(konceptet Framtidskoll)	Passet Entreprenörskap syftar till att ge eleven kunskap om företagande och företagsamhet. Vi behöver årligen anpassa informationen i passet så att vi lyfter aktuella unga förebilder från olika bakgrunder och branscher i samråd med näringsliv/branschorganisation/regional aktör/omvärldsbevakning så att den är aktuell. Vi behöver ha en tät dialog med tex Handelskammaren och regionen(som driver årets unga ledande kvinna) för att tex lyfta jämställdhetsfrågan. Kostnad avser: workshops, dialogmöten, ta fram material, utvärdering, göra film och andra medier samt kommunicera externt. Drivs av projektledare. 30000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	3
Ta fram en struktur och metodik för Framtidskoll+ läromedel Min Framtid och ekonomi och skapa en röd tråd av valkompetens.	Ta fram en struktur och metodik kring hur Framtidskoll+ läromedel Min Framtid och ekonomi kan användas i 7:an, 8:an och 9:an samt före, under och efter tex Framtidskoll och före, under och efter prao. Detta för att öka förståelsen och medveten hos eleven om arbetsmarkanden och om valen som hen ska göras. Jobbar vi inte systematisk så är risken att skolan och eleven ser det som en punktinsats som man bara stryker från sin lista. Det blir också svårt för eleven att helt ta till sig kunskap under bara en dag. Därför behöver vi jobba systematiskt med ämnet från 7- >9 Kostnad avser: workshops med lärare och SYV, dialogmöten med lärare, SYV och rektor, ta fram material, extern kommunikation. Drivs av projektledare.30000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	3
Lokala grundskoleutmaningar	Årligen har olika lokala utmaningar(kommunutmaningar) som kopplar samman lokal näringsliv med	2025-01-01 - 2027-12-31	10

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
	skolan. Grundskoleutmaning är när ett lokalt företag ger en utmaning till elever som den behöver ha löst. Syftet är att öka samverkan mellan skola-arbetsliv och att få eleven(och företaget) att öka förståelse för varandra. Vi ser att många kommuner, företag och skolor kämpar med sitt samverkan skola-arbetsliv arbete och genom grundskoleutmaningar får de ett färdigt koncept som är direkt anpassat efter målgrupp. Ett exempel på en grundskoleutmaning som vi har genomfört är Citykoll med Jönköpings kommun. Där fick eleverna bygga om en park i kommunen. Resultatet blev att eleverna fick lära känna Tekniska kontoret, vilken roll och yrken som fanns där, samtidigt som de fick öva på sin kreativitet, problemlösning, samarbete och kommunikation i framtagningen av en prototyp av parken. Jönköpings kommun fick nya och kreativa idéer till sin park, direkt från målgruppen som faktiskt ska använda den. Kostnad avser: Förankringsmöten, event, finaldagar, transport, kommunikation. Transport är ett enormt hinder för skolor, speciellt i våra landsbygdskommuner, vilket gör att skola-näringsliv idag fungerar mer adhoc och efter principen att de skolor som har bra tillgänglighet får chansen. Vi vill höja kvalitet och likvärdigheten i skolan och då behöver vi prata transport. Drivs av projektledare.100000kr		
Årligen erbjuda läromedlet Vårt samhälle, Se möjligheterna och Min framtid och ekonomi kostnadsfritt till lärare	Kostnad avser läromedel som är kopplade till Framtidskoll och grundskoleutmaningarna(lokala och regionala). Läromedel som vi använder tas fram av Ung Företagsamhet Sverige och är direkt kopplade till läroplanen. Läromedel revideras årligen för att vara uppdaterade och aktuella. Genom att använda läromedel innan, under och efter en utmaning/aktivitet så säkerställer vi att både eleverna och lärarna får med sig mer förståelse och kunskap om ämnet och vi kommer bort från att det blir en engångsföreteelse som man glömmer bort så fort den är över. Drivs av projektledare(ser till att lärare förstår kopplingen och använder	2025-01-01 - 2027-12-31	75

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
Årligen ha en lärarkonferens för att utbilda inom arbetsmarknadskunskap och entreprenörskap/innovation då vi ser att lärare påverkar elever i hög utsträckning.	läromedel).750000kr Årligen samla alla länets lärare på grundskola och gymnasiet för att prata om: Arbetsmarknad Jämställdhet och inkludering Entreprenörskap och Innovation + andra relevanta ämnen som digitalisering, AI, källkritik Kostnad avser: information och inspirationsföreläsningar och workshops. Drivs av projektledare. 150000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	15
Årligt nå ut till föräldrar med information om arbetsmarknadskunskap och entreprenörskap	Vi ser att ungdomar påverkas av föräldrars attityder och normer. Vi vill därför skapa material(tillsammans med andra om det är möjligt som tex Teknikcollege, VO-college, skolorna själva) och göra riktade aktiviteter för föräldrar så att de nås av samma information som elevernas skulle nås av(som när de har Framtidskoll tex) Kostnad avser. ta fram material för föräldrar, delta på föräldramöten, öppet hus. Drivs av projektledare. 15000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	1
Samskapa material och aktiviteter tillsammans med andra aktörer/branscher/näringslivet	Ta fram och göra aktiviteter för att underlätta för skolan. Exempel är aktiviteter tillsammans med Teknikcollege så som Industrinatten, VO-college och Upplevelse verkstaden, SYVkonferens med Region Jönköpings län. Kostnad avser: materialframtagning, kommunikation, aktivitet. Drivs av projektledaren men skolinsperatörer deltar i aktiviteterna.30000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	3
Årligen genomföra en regional grundskoleutmaning.	Årligen genomföra en regional utmaning som lyfter länets största näringar och kopplar till utmaningar vi har i länet. En grundskoleutmaning är en utmaning där ett företag ger en utmaning till länets alla elever, ett exempel som vi har idag är Skolhackaton (elever får bygga AI samhälle i Minecraft) eller HV71 utmaningen(ska en maskor åt HV med lokal förankring och historia). Vi vet om att länets har utmaningar och att företag står inför en stor omställning och detta skulle vara ett sätt för oss att inkludera länets unga(och länets framtid)	2025-01-01 - 2027-12-31	5

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
	Kostnad avser:framtagning material, tävlingsdagar, finaldagar, transport Drivs av projektledaren. 50000kr		
Modell för ökad företagsamhet och omställning	Arbetspaketet ska: Öka andelen elever som driver företag och utvecklar "mjuka kompetenser" (kommunikation, kritiskt tänkande, problemlösning och samarbete) genom olika aktiviteter och utbildningar med minst 20% under tre år. Detta kommer nå målen: Unga i i Jönköpings län har i högre utsträckning getts möjlighet att driva företag + att utveckla framtidens kompetenser: kommunikation, kritiskt tänkande, problemlösning och samarbete	2025-01-01 - 2027-12-31	56
Genomföra en förankringsturne bland kommunerna	För att uppnå målen i projektet så behöver vi förankra planen ute i våra kommuner. Vi behöver få till beslut och engagemang om att företagande och företagsamhet faktiskt är viktigt och finns med på agendan hos alla våra 13 kommuner. Därför behöver vi möte politiken, kommundirektörer, skolchefer, skola, näringsliv Kostnad avser: personalkostnad projektledare,resor, dialogmöten. 50000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	5
Samarbeta med kompetensförsörjningsansvarig/samverkan skola-arbetsliv	Arbeta tillsammans med ansvarig i kommunerna för att tillsammans ta fram aktiviteter som bidrar till kompetensförsörjning men också entreprenörskap i kommunernas SYVplan/Samverkan skola-arbetsliv plan Kostnad avser: Personalkostnad projektledare. 50000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	5
Pilotkommun	I dagsläget har vi ingen kommun som har tagit ett beslut om att entreprenörskap(och UF företagande) ska vara obligatorisk på varje program på gymnasiet, vi har inte heller motsvarande beslut för grundskolan(även fast entreprenörskap i grundskolan står med i läroplanen). Vi vill välja ut en kommun som är modig nog att testa att göra detta med oss, lägga in entreprenörskap som obligatorisk moment. Vi vill arbeta med, följa och utvärdera denna kommun: Vad händer när man väljer att lägga in entreprenörskap som obligatoriskt på	2025-01-01 - 2027-12-31	5

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
	alla program? Vilka effekter får det? Kostnad avser: Personalkostnad projektledare + framtagning av material, skolinspiratör som deltar på aktiviteter.50000kr		
Pilotprogram	Vi vill välja ut en gymnasieprogram som inte har UF företagande som obligatoriskt(fokus yrkesprogram) och tillsammans med det programmet ta fram material och innehåll för att se om söktrycket ökar samtidigt som vi vill se vilka kompetenser eleven kommer ut med när vi gör en helhjärtad satsning på program entreprenörskap. Vi vill arbeta med, följa och utvärdera resultaten med programmet under 3 års tid. Kostnad avser: Personalkostnad projektledare+ framtagning av material, skolinspiratör som deltar på aktiviteter.50000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	5
Pilotbransch	Vi vill välja ut en bransch i länet där vi använder enptrenörskap och företagsamhet som ett verktyg(UF företagande, Innovationcamp, utmaningar) för att se om entreprenörskap kan vara den saknade pusselbiten i kompetensfrågan. Vi vill arbeta med, följa och utvärdera detta under 3 år. Välja, arbeta med, följa och utvärdera en pilotbransch: Kan entreprenörskap vara den saknade pusselbiten? Kostnad avser: Personalkostnad projektledare+framtagning av material, skolinspiratör som deltar på aktiviteter.50000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	5
Kommunikationskampanj	Genom att samarbeta med kommuner, utbildningsprogram och olika branscher kommer vi att utveckla en kommunikationskampanj som lyfter fram inspirerande förebilder från olika bakgrunder och sektorer i länet. Syftet är att synliggöra den mångfald av entreprenörsanda som finns i vårt län och stärka bilden av oss som ett företagsamt område. Kampanjen ska använda personliga berättelser, framgångssagor, lärande exempel. Kostnad avser. personalkostnad. produktion av material(intervjuer,	2025-01-01 - 2027-12-31	5

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
	bilder, grafiskt innehåll) marknadsföring, målgruppsanpassa materialet. 50000kr		
Skapa röd tråd företagsfrämjande systemet	Skapa en röd tråd av samverkan mellan UF+resten av företagsfrämjande systemet(Science Park, Almi, Nyföretagcentrum, Coompanion, Handelskammaren). Hur kan vi ta emot unga drivna företagare efter gymnasiet kan vi redan under gymnasiet koppla ihop unga(fokus tjejer och olika bakgrund) med systemet vi har i länet så att de ser en möjlighet i sitt företagande? Kostnad avser:personalkostnad projektledare.30000	2025-01-01 - 2027-12-31	3
Pilot IMprogrammet	Pilotprojekt med IM programmet. IM programmet är idag programmet som ungdomar kommer till när de inte har grundläggande behörighet för att komma in på gymnasiet. I Jönköpings kommun är det näst största programmet. Dessa ungdomar kämpar oftast med dåligt självbild, självförtroende och det kan vara svårt att få dem att klara gymnasiet och att komma ut i arbete. Vi vill testa vår metodik tillsammans med dessa elever då vi vet att just vår metodik låter andra talanger komma fram. Vi vet också om att vår metod gynnar elever med dåligt självförtroende samt andra bakgrunder(tex icke akademiska hem). Vi har redan anpassat vår metodik till anpassad gymnasie och jag tror att vi kan ha samma goda resultat här. Kostnad avser: Personalkostnad skolinspiratör. 50000kr	2025-01-01 - 2027-12-31	5
Årligen ha en global grundskoleutmaning	Koppla globala hållbarhets målen till företag och ungdomar genom en utmaning på grundskolan. Liknande upplägg som regional utmaning och loka utmaning men med en global tvist-kopplat till agenda 2030. Kostnad avser personalkostnad projektledare, material, transport. 30000kr.	2025-01-01 - 2027-12-31	3
Skapa en mötesarena på UF mässan	Skapa en arena där vi lyfter hur vi tillsammans skapar samhällsförändringar genom entreprenörskap och företagsamhet. Skapa en mötesplats på UF mässan för	2025-01-01 - 2027-12-31	15

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Ko
	företag, ungdomar, beslutsfattare och tjänstemän. Vi når ca 6000 unika besökare på vår mässadag. Kostnad: Inspirationsföreläsningar, workshops, material, kommunikation. 150000		

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadsslag	2025	2026	2027							Totalt
Personal:										
Projektleddare	520 800	520 800	520 800							1 562 400
Personal:										
Skolinspiratörer*2	722 400	722 400	722 400							2 167 200
Externa tjänster:										
Workshops, dialogmöten, materialframtagning, kommunikation, transport	121 267	121 267	121 266							363 800
Investeringar, materiel och lokaler:										
Läromedel	200 000	200 000	200 000							600 000
Summa kostnader	1 564 467	1 564 467	1 564 466							4 693 400
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	1 564 467	1 564 467	1 564 466							4 693 400
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0
Summa totala kostnader	1 564 467	1 564 467	1 564 466							4 693 400

Finansiering

Finansiär	2025	2026	2027							Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Total offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
Total offentlig kontantfinansiering										0
Total offentlig finansiering										0
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Ung Företagsamhet i Jönköpings län:	782 233	782 233	782 233							2 346 699
Total privat kontantfinansiering	782 233	782 233	782 233							2 346 699
Total privat finansiering	782 233	782 233	782 233							2 346 699
Summa medfinansiering	782 233	782 233	782 233							2 346 699

Stödfinansiering

Finansiering	2025	2026	2027							Totalt
Stödfinansiering	782 234	782 234	782 233							2 346 701

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	50,00%
---------------------------------	--------

Stödandel av totala kostnader	50,00%
Stödandel av stödgrundande finansiering	50,00%
Stödandel av total finansiering	50,00%
Andel annan offentlig finansiering	0,00%
Andel offentlig finansiering	50,00%
Andel privat finansiering	50,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0,00

Motivering:

1.9 Mina kontakter

1.10 Dokument

2024-11-27

§ 132**Projekt - Valideringslyft i Jönköpings län**

Diarienummer: RJL 2022/2227

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Beviljar Region Jönköpings län, Regional utveckling, 1 276 000 kr under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
2. Finansiering sker med 600 000 kr ur det statliga anslaget 1:1, 676 000 kr med RU-medel.

Sammanfattning

Projektet Valideringslyft i Jönköpings län har haft ett fokus på att skapa en fungerande regional struktur för validering som långsiktigt möjliggör en fungerande regional kompetensförsörjning. Syftet med denna förlängningsansökan är att stärka den befintliga strukturen som kan bli ännu bättre på att marknadsföra och synliggöra nyttan med branschvalidering till fler intressenter inom näringslivet. Behovet är stort att underlätta och effektivisera valideringsprocessen för arbetstagare, arbetsgivare och utbildningsanordnare samt förbättra system och processer som säkerställer att individers kompetenser och färdigheter erkänns och värderas på ett rättvist sätt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-26
- Ansökan om förlängning
- Budgetfil

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Projekt - Valideringslyft i Jönköpings län

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Region Jönköpings län, Regional utveckling, 1 276 000 kr under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
2. Finansiering sker med 600 000 kr ur det statliga anslaget 1:1, 676 000 kr med RU-medel.

Sammanfattning

Projektet Valideringslyft i Jönköpings län har haft ett fokus på att skapa en fungerande regional struktur för validering som långsiktigt möjliggör en fungerande regional kompetensförsörjning. Syftet med denna förlängningsansökan är att stärka den befintliga strukturen som kan bli ännu bättre på att marknadsföra och synliggöra nyttan med branschvalidering till fler intressenter inom näringslivet. Behovet är stort att underlätta och effektivisera valideringsprocessen för arbetstagare, arbetsgivare och utbildningsanordnare samt förbättra system och processer som säkerställer att individers kompetenser och färdigheter erkänns och värderas på ett rättvist sätt.

Ärendebeskrivning

Att arbeta med att utveckla validering och kompetensförsörjning i länet innebär att vi strävar efter att nå länets vision med en långsiktig hållbar regional tillväxt. Projektets effekter kommer att nås genom att utvecklingsarbetet kommer att genomsyras av social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Projektet kommer att påverka ett antal delstrategier i den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Bland annat genom att:

- stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt
- säkerställa en integrerad arbetsmarknad och ett inkluderande arbetsliv
- etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet
- förbättra förutsättningarna för länsinvånarna att kompetensutveckla och vidareutbilda sig under pågående anställning

- etablera en väl fungerande samverkan mellan Region Jönköpings län, kommunerna, övriga utbildningssamordnare och arbetsmarknadens parter.

Fokus i projektet under denna förlängning kommer vara på:

1. Förbättrad struktur för branschvalidering – Djupdykning i testcenter och kompetenscoachers roll för att säkerställa en mer effektiv och relevant validering.
2. Kommunikationsinsatser – Utvärdering av tidigare informationsinsatser och ytterligare marknadsföring av branschvalidering för fler intressenter.
3. Pilotinsatser – Utveckling av nya metoder genom pilotprojekt som stärker processen och ökar näringslivets användning av validering.
4. Samarbete mellan utbildnings- och branschvalidering – Branschforum används som plattform för utbyte av erfarenheter och kunskap.

Projektperiod: 241101 – 251231

Projektets totala budget för förlängningen 1 875 335kr, finansiering med 600 000 kr av nationella medel från Tillväxtverket.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-26
- Ansökan om förlängning
- Budgetfil i excel

Beslutet skickas till

Regional utveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

Ansökan om förlängning Valideringslyft i Jönköpings län

Region Jönköpings län söker för en utökad budget på 1 876 104 kronor (där 50 % söks hos Tillväxtverket och 50% söks hos Region Jönköpings län) och önskar förlänga projektet t o m 20251231.

Fokus under förlängningen:

1. Förbättrad struktur för branschvalidering – Djupdykning i testcenter och kompetenscoachers roll för att säkerställa en mer effektiv och relevant validering.
2. Kommunikationsinsatser – Utvärdering av tidigare informationsinsatser och ytterligare marknadsföring av branschvalidering för fler intressenter.
3. Pilotinsatser – Utveckling av nya metoder genom pilotprojekt som stärker processen och ökar näringslivets användning av validering.
4. Samarbete mellan utbildnings- och branschvalidering – Branschforum används som plattform för utbyte av erfarenheter och kunskap.

Bakgrund

Projektet Valideringslyft i Jönköpings län har som mål att skapa en fungerande regional struktur för validering som långsiktigt möjliggör en fungerande regional kompetensförsörjning. Projektet har tre huvudfokus, aktörer som jobbar inom Komvux, yrkeshögskola och branschföreträdare inom tillverkande industri.

Nuläge

Projektet har fokuserat på att facilitera insatser som stärker kopplingen mellan bransch- och utbildningsaktörer genom att bjuda in till olika forum för erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling, inspiration, omvärldsbevakning och gemensamt lärande. Informations- och kommunikationsinsatser har erbjudits till ombudsmän och klubbordförande inom IF Metall och GS-facket i syfte att förbättra kommunikationen kring validering. Ett ytterligare steg har vidtagits där projektet har finansierat en kvalitativ studie om branschvalidering. Studien har genomförts av Ramboll och omfattat tre avslutade projekt för att undersöka i vilken utsträckning branschvalidering fortsatt användas av företagen efter projektens slut. Resultatet från studien kommer användas till att skapa förståelse för befintligt läge och stärka med insatser som ökar kunskapen kring validering.

Vad vill vi uppnå under förlängningen av projektet?

Branschvalidering nyttjas alltmer som verktyg i strategisk kompetensförsörjning.

Vad är behovet?

Erfarenheterna från projektet och den genomförda studien pekar på att testcentren har en central roll i arbetet med att utveckla en regional struktur för validering och öka nyttjandet av branschvalidering. Av rekommendationerna framgår att Region Jönköpings län behöver prioritera stöd för hela processen för strategisk kompetensförsörjning och inte enbart fokusera på valideringsmomentet. Med anledning av detta finns ett behov av att undersöka rollen som industricoach/kompetenscoach/kompetensmäklare genom en djupdykning i branschaktörsstruktur.

Vad är syftet?

Syftet med djupdykningen är att stärka den befintliga strukturen som kan bli ännu bättre på att marknadsföra och synliggöra nyttan med branschvalidering till fler intressenter inom näringslivet.

Varför gör vi detta?

Stärka den regionala strukturen för validering. Underlätta och effektivisera valideringsprocessen för arbetstagare, arbetsgivare och utbildningsanordnare. Förbättra system och processer som säkerställer att individers kompetenser och färdigheter erkänns och värderas på ett rättvist sätt.

Hur ska detta gå till?

En struktur som finns idag inom Svensk industrivalidering är strukturen för ackrediterade testcenter med behöriga testledare som ibland tar på sig en roll som kompetenscoach och utgör vägen in för företagen. Kompetenscoacherna är ofta praktiskt insatta i industrins behov och kan fungera som nyckelpersoner för att säkerställa att valideringen blir relevant och väl integrerad i företagets kompetensförsörjning. Erfarenheterna från tidigare projekt visar att finansiering för rollen som kompetenscoach oftast sker i projektform. Det råder tvetydighet kring vilka egenskaper som bör beaktas när rollen ska tillsättas eller finansieras. Angreppsättet är att undersöka testcentrens struktur som finns i Jönköpings län och andra län. Förbättra processer som stärker rollen som kompetenscoach för att öka nyttjandet av branschvalidering och därmed stärka näringslivets konkurrenskraft och individernas attraktionskraft på arbetsmarknaden. Djupdykningen ska leda till en eller fler pilotinsatser under projekttid.

Utvärdera erfarenheterna från genomförda informationsträffar till ombudsmän och klubbordförande inom IF Metall och GS-facket. Resultat av utvärderingen avgör om ytterligare kommunikationsinsatser krävs för att marknadsföra och synliggöra nyttan med branschvalidering för fler målgrupper.

Nyttja befintliga branschforum för att sammanföra utbildningsvalidering och branschvalidering. Branschforum blir en naturlig plattform för aktörerna att utbyta kunskaper och erfarenheter kring validering.

Budget. Se bifogad fil.

Ekonomisk verktygslåda

Den ekonomiska verktygslådan är tänkt som ett stöd i arbetet med att planera och strukturera projektbudgeten, samt att sammanställa de uppgifter som ska registreras i e-tjänsten 'Min Ansökan'. Om du har problem att fylla i formuläret, kontakta ansvarig handläggare på Tillväxtverket för ditt ärende. Den ekonomiska verktygslådan kan med fördel användas om ni behöver göra ändringar under projektets gång i er beslutade budget. Genom att uppdatera det här dokumentet har ni ett tydligt underlag för att kommunicera era önskade ändringar till ansvarig handläggare på Tillväxtverket.

Anvisningar till ekonomisk verktygslåda	
Flik	Instruktion
1. Anvisning	Ange i de orangefärgade cellerna (längre ner på denna flik) under vilka år projektet kommer att genomföras. Projektets startdatum ska anges som år 1 och projektets slutdatum som det sista året - oavsett om du inte har kostnader under alla år. Årtalen länkas till flikarna 'Kostnad per aktivitet' och 'Budget'.
2. Aktivitetsplan	Namnge projektets samtliga aktiviteter och under vilken tidsperiod aktiviteterna kommer att genomföras. De uppgifter du anger här kommer att länkas till fliken 'Kostnad per aktivitet'.
3. Kostnad per aktivitet	I fliken 'Kostnad per aktivitet' lägger du in de kostnader som du beräknar att ni kommer att ha. Detta är obligatoriska uppgifter som du behöver ange när du skickar in er projektansökan elektroniskt till Tillväxtverket via e-tjänsten 'Min ansökan'. Totalkostnaden per aktivitet kommer att länkas tillbaka till fliken 'Aktivitetsplan'.
4. Aktivitetsplan	Om du vill - gå tillbaka till fliken 'Aktivitetsplan' och gör eventuella egna noteringar per aktivitet.
5. BUDGET	I fliken 'Budget' sammanställer du hur mycket projektet kommer att kosta för att nå uppsatta mål. Utgå ifrån de aktiviteter som är planerade och kostnadssatta i flikarna 'Aktivitetsplan' och 'Kostnad per aktivitet'. De totala kostnaderna i budgetfliken bör landa på samma eller nästintill samma summa som de totala kostnaderna i fliken 'Kostnad per aktivitet'. En mindre differens kan vara godtagbar då vissa kostnader kan vara svåra att nyckla ut med exakthet per aktivitet. I fliken 'Budget' anger du vilka finansiärer utöver Tillväxtverket som bidrar med kontanta medel eller andra bidrag som kan värdesättas ekonomiskt (bidrag i annat än pengar). Mallen räknar ut vilket stödbelopp projektet behöver ansöka om från Tillväxtverket för att nå full finansiering. Uppgifterna i denna flik blir ett stöd när du ska skapa en ansökan om stöd i e-tjänsten 'Min Ansökan'.
Exempel	Här hittar du exempel på hur Budgetfliken kan fyllas i.

Projektperiod	
År 1	221101
År 2	2023
År 3	20241031
År 4	20241101
År 5	2025

Version 1.2 2022-03-04

Aktivitetsplan				
Beloppen hämtas från fliken 'Kostnad per aktivitet'.				
Aktivitet	Start	Slut	Belopp	Egna noteringar
Projektorganisation	221101	221231	1 485 446	
Gemensamt lärande	230101	241031	480 342	480342
Kommunikation	230101	241031	1 272 299	1272299
Kompetensutveckling	230101	241031	695 519	695519
Kompetenskartläggning	230101	241031	525 288	525288
Evidensbaserat	230101	241031	215 173	215173
Testpilot eller studie av befintliga satsningar	240101	241031	215 173	215173
			0	
			0	
			0	
			0	
			0	
			0	
Summa			4 889 240	

Budget	
Beloppen hämtas från fliken 'Budget'.	
Aktivitet	Belopp
Personal	2 968 742
Externa tjänster	1 029 885
Resor och logi	0
Investeringar, materiel och lokaler	0
Schablonkostnader (indirekta kostnader)	890 621
Kontor och administration	0
Investeringar i portföljbolag	0
Enhetskostnader	0
Utrustning	0
Projekttäkter	0
Offentliga bidrag i annat än pengar	0
Privata bidrag i annat än pengar	0
Summa	4 889 248

Aktivitet	Startdatum för aktivitet	Slutdatum för aktivitet	Personal	Externa tjänster	Resor och logi	Investeringar, materiel och lokaler	Schablon-kostnader (indirekta kostnader)	Projekttäckter	Offentligt bidrag i annat än pengar	Privat bidrag i annat än pengar	Kontor och administration	Investeringar i portföljbolag	Enhets-kostnader	Utrustning	Totalt
Totalsumma			2 828 860	1 211 722	0	0	848 658	0	0	0	0	0	0	0	4 889 240
Personalkostnader	241101	251231	1 142 651	0	0	0	342 795	0	0	0	0	0	0	0	1 485 446
Projektleddare			1 058 742				317 623								1 376 365
Ekonom			40 905				12 272								53 177
Kommunikatör			43 004				12 901								55 905
20241101															0
2025															0
Gemensamt lärande	230101	251231	177 186	250 000	0	0	53 156	0	0	0	0	0	0	0	480 342
221101															
2023			88 592				26 578								115 170
20241031			88 594	200 000			26 578								315 172
241101-251231				50 000											50 000
2025															0
Kommunikation	230101	251231	419 630	726 780	0	0	125 889	0	0	0	0	0	0	0	1 272 299
221101															0
2023			209 815				62 945								272 760
20241031			209 815	531 837			62 945								804 597
241101-251231				194 943											194 943
2025															0
Kompetensutveckling	230101	241031	427 322	140 000	0	0	128 197	0	0	0	0	0	0	0	695 519
221101															0
2023			213 661				64 098								277 759
20241031			213 661	90 000			64 098								367 759
241101-251231				50 000											50 000
2025															0
Kompetenskartläggning	230101	241031	331 035	94 943	0	0	99 311	0	0	0	0	0	0	0	525 288
221101															0
2023			165 518				49 655								215 173
20241031			165 517				49 655								215 172
241101-251231				94 943											94 943
2025															0
Evidensbaserat	230101	241031	165 518	0	0	0	49 655	0	0	0	0	0	0	0	215 173
221101															0
2023			82 759				24 828								107 587
20241031			82 759				24 828								107 587
20241101															0
2025															0
Testpilot eller studie av befintliga satsningar	240101	241031	165 518	0	0	0	49 655	0	0	0	0	0	0	0	215 173
221101															0
2023			82 759				24 828								107 587
20241031			82 759				24 828								107 587
20241101															0
2025															0

			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
221101															0
2023															0
20241031															0
20241101															0
2025															0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
221101															0
2023															0
20241031															0
20241101															0
2025															0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
221101															0
2023															0
20241031															0
20241101															0
2025															0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
221101															0
2023															0
20241031															0
20241101															0
2025															0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
221101															0
2023															0
20241031															0
20241101															0
2025															0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
221101															0
2023															0
20241031															0
20241101															0
2025															0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
221101															0
2023															0
20241031															0
20241101															0
2025															0

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Beräkningsmodell	221101	2023	20241031	20241101	2025	Totalt
Personal		139 875	911 293	774 919	160 148	982 507	2 968 742
Projektlezare		92 400	565 488	480 665	100944	619 291	1 858 788
Ekonom (5%)		3 800	23 256	19 987	3 900	23 927	74 870
Kommunikatör (5%)			38 005	32 305	4 100	25 154	99 564
Lönebikostnader 45,4%		43 675	284 544	241 962			570 181
Lönebikostnader 47%					51 204	314 135	365 339
							0
Externa tjänster		0	145 000	495 000	50 456	339 429	1 029 885
Konsulttjänst processledning			120 000	120 000			240 000
Konsulttjänst kommunikation			25 000	25 000	50 456	339 429	439 885
Konferens				100 000			100 000
Kommunikation				250 000			250 000
							0
Resor och logi		0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
							0
							0
Investeringar, materiel och lokaler		0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
							0
							0
Schablonkostnader (indirekta kostnader)		41 962	273 388	232 476	48 045	294 750	890 621
Indirekta kostnader		41 962	273 388	232 476	48 045	294 750	890 621
							0
							0
							0
							0
Kontor och administration		0	0	0	0	0	0
							0
							0
Investeringar i portföljbolag		0	0	0	0	0	0
							0
							0
Enhetskostnader		0	0	0	0	0	0
							0
							0
Utrustning		0	0	0	0	0	0
							0
							0
Summa kostnader		181 837	1 329 681	1 502 395	258 649	1 616 686	4 889 248
Projektintäkter		0	0	0	0	0	0
							0
							0
Summa faktiska kostnader		181 837	1 329 681	1 502 395	258 649	1 616 686	4 889 248
Offentliga bidrag i annat än pengar		0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
							0
Privata bidrag i annat än pengar		0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
							0
Summa bidrag i annat än pengar		0	0	0	0	0	0
Summa totala kostnader		181 837	1 329 681	1 502 395	258 649	1 616 686	4 889 248

Finansieringsbudget

Medfinansiering	221101	2023	20241031	20241101	2025	Totalt
Offentlig kontantfinansiering (ange anslag)	90 919	664 841	751 197	129 325	808 343	2 444 625
Medfinansiering 1:1 medel	90 919	664 841	751 197	129 325	808 343	2 444 625
						0
						0
						0
Offentliga bidrag i annat än pengar	0	0	0	0	0	0
						0
						0
						0
						0
Total offentlig finansiering	90 919	664 841	751 197	129 325	808 343	2 444 625
Privat kontantfinansiering	0	0	0	0	0	0
						0
						0
						0
						0
Privata bidrag i annat än pengar	0	0	0	0	0	0
						0
						0
						0
						0
Total privat finansiering	0	0	0	0	0	0
Summa medfinansiering	90 919	664 841	751 197	129 325	808 343	2 444 625

Stödbelopp, Tillväxtverket	90 918	664 840	751 198	129 324	808 343	2 444 623
----------------------------	--------	---------	---------	---------	---------	-----------

Summa total finansiering	181 837	1 329 681	1 502 395	258 649	1 616 686	4 889 248
--------------------------	---------	-----------	-----------	---------	-----------	-----------

Sammanställning	
Stödandel av total finansiering	50,00%
Stödandel av faktiska kostnader	50,00%
Andel offentlig finansiering	100,00%
Andel privat finansiering	0,00%
Andel bidrag i annat än pengar av total finansiering (privat och offentligt)	0,00%

Exempel på hur en kostnads- och finansieringsbudget kan fyllas i.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Beräkningsmodell	221101	2023	20241031	20241101	2025	Totalt
Personal		141 480	141 480	141 480	0	0	424 440
Ex. Projektledare T Hegleböck, 20%	Ex. 45 tkr/mån, 20%, 12 mån, sociala avgifter 31%	141 480	141 480	141 480			424 440
							0
							0
							0
							0
Externa tjänster		0	187 500	255 000	0	0	442 500
Ex. Konsulttjänst processledning	500 tim * 750 kr/tim + 20 tkr för resor		187 500	207 500			395 000
Ex. Konferensarrangemang	25000 lokal + 150 deltagare * 150 kr/pers för mat			47 500			47 500
							0
							0
							0
Resor och logi		0	5 000	0	0	0	5 000
Ex. Studieresa till Kramfors, projektledare + styrgrupp	Ex. Tågresa ToR Umeå-Kramfors 1 000 kr/pers * 5 pers		5 000				5 000
							0
							0
							0
Investeringar, materiel och lokaler		21 000	21 000	21 000	0	0	63 000
Ex. Kontorslokaler	Ex. Lokalkostnad/m2 och mån * nyttjad yta i projektet * x mån	21 000	21 000	21 000			63 000
							0
							0
							0
Schablonkostnader (indirekta kostnader)		2 400	2 400	2 400	0	0	7 200
Ex. Telefoni	Ex. 3 pers * 4 000 kr/år * 20% i projektet	2 400	2 400	2 400			7 200
							0
							0
							0
							0
*) Kontor och administration		0	0	0	0	0	0
							0
							0
*) Investeringar i portföljbolag		0	0	0	0	0	0
							0
							0
*) Enhetskostnader		0	0	0	0	0	0
							0
							0
*) Utrustning		0	0	0	0	0	0
							0
							0
Summa kostnader		164 880	357 380	419 880	0	0	942 140
Projekttintäkter (anges som positiva tal)		0	0	30 000	0	0	30 000
Deltagaravgifter konferens				30 000			30 000
							0
Summa faktiska kostnader		164 880	357 380	389 880	0	0	912 140
Offentliga bidrag i annat än pengar		13 200	13 200	13 200	0	0	39 600
Ex. Kunskapinsamling Lst V-norrland	120 tim * 330 kr	13 200	13 200	13 200			39 600
							0
							0
							0
Privata bidrag i annat än pengar		0	10 000	0	0	0	10 000
Ex. Föreläsning entreprenörskap	Arvode 10 000 kr (se bifogat webbutdrag med prislista)		10 000				10 000
							0
							0
							0
Summa bidrag i annat än pengar		13 200	23 200	13 200	0	0	49 600
Summa totala kostnader		178 080	380 580	403 080	0	0	961 740

Finansieringsbudget

Medfinansiering	221101	2023	20241031	20241101	2025	Totalt
Offentlig kontantfinansiering (ange anslag)	100 000	100 000	50 000	0	0	250 000
Region Jämtland Härjedalen (anslag 1:1)	100 000	100 000	50 000			250 000
						0
						0
						0
Offentliga bidrag i annat än pengar	13 200	13 200	13 200	0	0	39 600
Ex. Kunskapinsamling Lst V-norrland	13 200	13 200	13 200	0	0	39 600
	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Total offentlig finansiering	113 200	113 200	63 200	0	0	289 600
Privat kontantfinansiering	50 000	50 000	50 000	0	0	150 000
Företagarna i Centrum AB	50 000	50 000	50 000			150 000
						0
						0
						0
Privata bidrag i annat än pengar	0	10 000	0	0	0	10 000
Ex. Föreläsning entreprenörskap	0	10 000	0	0	0	10 000
	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Total privat finansiering	50 000	60 000	50 000	0	0	160 000
Summa medfinansiering	163 200	173 200	113 200	0	0	449 600

Stödbelopp, Tillväxtverket	14 880	207 380	289 880	0	0	512 140
----------------------------	--------	---------	---------	---	---	---------

Summa total finansiering	178 080	380 580	403 080	0	0	961 740
--------------------------	---------	---------	---------	---	---	---------

Sammanställning	
Stödandel av total finansiering	53,25%
Stödandel av faktiska kostnader	56,15%
Andel offentlig finansiering	83,36%
Andel privat finansiering	16,64%
Andel bidrag i annat än pengar av total finansiering (privat och offentligt)	5,16%

2024-11-27

§ 127**Regionalt stöd till ungdomsorganisationer 2025**

Diarienummer: RJL 2024/3095

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Godkänna föreliggande fördelning av bidrag till ungdomsorganisationer enligt tabell.
2. Totalt fördelas 7 767 000 kronor ur 2025 års anslag till ungdomsorganisationer.

Sammanfattning

Stöd kan utgå till inom Jönköpings län verksam ungdomsorganisation vars riksorganisation får statsbidrag till sin centrala verksamhet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-12
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för regionalt stöd till civilsamhället inom regional utveckling

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och
attraktivitet

Regionalt stöd till ungdomsorganisationer 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Godkänner föreliggande fördelning av bidrag till ungdomsorganisationer enligt tabell.
2. Totalt fördelas 7 767 000 kronor ur 2025 års anslag till ungdomsorganisationer.

Sammanfattning

Stöd kan utgå till inom Jönköpings län verksam ungdomsorganisation vars riksorganisation får statsbidrag till sin centrala verksamhet.

Information i ärendet

Bidraget ska syfta till att stödja barn och ungdomars engagemang i föreningslivet och därigenom medverka till en meningsfull fritid utifrån föreningens syfte och målsättning. Organisationen ska ha minst 300 medlemmar i åldern 6–25 år folkbokförda i länet samt lokalföreningar i minst fem av länets kommuner. Med medlem avses en individ som genom en aktiv och frivillig handling sökt medlemskap och accepterats i organisationen. Bidragsberättigade medlemmar ska ha ett reellt inflytande över verksamheten.

Av totalt avsatta medel avsätts fem procent till de organisationer som redovisar sitt hållbarhetsarbete utifrån angiven mall. Detta belopp fördelas lika till de organisationer som redovisat sitt hållbarhetsarbete. Resterande del av stödet fördelas genom att varje organisation får fyra prisbasbelopp och återstående del av avsatta medel beräknas efter antalet medlemmar.

Totalt inkom 14 ansökningar, varav tre organisationer valde att inte redovisa sitt hållbarhetsarbete.

Tabell: Fördelning av stöd i kronor per organisation för år 2025 och 2024

Ungdomsorganisation	Stöd 2025	Stöd 2024
Ny generation Jönköpings län	564 000	539 000
Norra Smålands scoutdistrikt	478 000	438 000
Smålands schackförbund	704 000	575 000
Pingst Ung Jönköpings län	766 000	806 000
Svenska kyrkan Unga, Växjö stift	376 000	342 000
Equmenia Öst	709 000	653 000
Jönköpings läns 4H	369 000	345 000
Serbiska Distriktorganisationen i Jönköping	439 000	403 000
RUM Riksföreningen Unga Musikanter	457 000	394 000
KRIK Kristen ungdomsorganisation	415 000	415 000
SVEROK OST Sveriges roll- och konfliktspelsförbund	522 000	471 000
SAU-Svenska Alliansmissionens ungdom	1 138 000	990 000
BHUFL Bosnisk-Hercegovinska Ungdomsförbundet	448 000	548 000
Sport for Life	382 000	317 000
KSSB-Ung (har inte ansökt för 2025)	0	299 000
Totalt	7 767 000	7 535 000

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-12
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för regionalt stöd till civilsamhället inom regional utveckling

Beslut skickas till

Berörda ungdomsorganisationer
Regional utveckling

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Anna-Gun Grännö
Ekonomichef

2024-11-27

§ 128**Regionalt stöd till politiska ungdomsorganisationer
2025**

Diarienummer: RJL 2024/3096

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande fördelning av bidrag till politiska ungdomsorganisationer enligt tabell. Totalt fördelas 932 000 kronor ur 2025 års anslag till politiska ungdomsorganisationer.

Sammanfattning

Bidrag kan utgå till politisk ungdomsorganisation som är verksam i Jönköpings län och vars moderparti är representerat i regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-17
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för regionalt stöd till civilsamhället inom regional utveckling

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Regionalt stöd till politiska ungdomsorganisationer 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande fördelning av bidrag till politiska ungdomsorganisationer enligt tabell. Totalt fördelas 932 000 kronor ur 2025 års anslag till politiska ungdomsorganisationer.

Sammanfattning

Bidrag kan utgå till politisk ungdomsorganisation som är verksam i Jönköpings län och vars moderparti är representerat i regionfullmäktige.

Information i ärendet

Bidraget ska syfta till att främja barns och ungdomars demokratiska fostran genom engagemang och deltagande i samhällsutvecklingen. Stöd kan utgå till politiska ungdomsorganisationer vars moderparti är representerat i regionfullmäktige samt är verksamma i minst fem kommuner i länet.

Av totalt avsatta medel avsätts fem procent till de organisationer som redovisar sitt hållbarhetsarbete utifrån angiven mall. Detta belopp fördelas lika till de organisationer som redovisat sitt hållbarhetsarbete. Resterande del av avsatta medel fördelas genom ett prisbasbelopp per organisation vars moderparti är företrätt i regionfullmäktige och den kvarvarande delen fördelas utifrån moderpartiets mandatantal i regionfullmäktige.

Totalt inkom fem organisationer med ansökan, varav två organisationer inte valde att fylla i sitt hållbarhetsarbete.

Tabell: Fördelning av stöd i kronor per organisation för år 2025 och 2024

Organisation	Stöd 2025	Stöd 2024
KDU - Kristdemokratiska ungdomsförbundet	182 000	159 000
SSU - Socialdemokraters ungdomsförbund	295 000	264 000
MUF - Moderata ungdomsförbundet	225 000	194 000
CUF - Centerpartiets ungdomsförbund	123 000	110 000
LUF - Liberala ungdomsförbundet	107 000	83 000
Ung Vänster (ej ansökt 2025)	0	92 000
Totalt	932 000	902 000

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-27
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för regionalt stöd till civilsamhället inom regional utveckling

Beslut skickas till

Politiska ungdomsorganisationer
Regional utveckling

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Anna-Gun Grännö
Ekonomichef

2024-11-27

§ 129**Regionalt stöd till pensionärsorganisationer 2025**

Diarienummer: RJL 2024/3098

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Godkänna föreliggande fördelning av stöd till pensionärsorganisationer enligt tabell.
2. Totalt fördelas 1 435 000 kronor ur 2025 års anslag till pensionärsorganisationer.

Sammanfattning

Stöd kan utgå till pensionärsorganisationer som bedriver verksamhet i minst fem av länets kommuner samt har minst 1000 pensionärsmedlemmar. Organisationen ska vara öppen för medlemskap för alla pensionärer och tillhöra en riksorganisation. Syftet med stödet är att främja pensionärers intressen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-12
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för regionalt stöd till civilsamhället inom regional utveckling

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Regionalt stöd till pensionärsorganisationer 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Godkänner föreliggande fördelning av stöd till pensionärsorganisationer enligt tabell.
2. Totalt fördelas 1 435 000 kronor ur 2025 års anslag till pensionärsorganisationer.

Sammanfattning

Stöd kan utgå till pensionärsorganisationer som bedriver verksamhet i minst fem av länets kommuner samt har minst 1000 pensionärsmedlemmar. Organisationen ska vara öppen för medlemskap för alla pensionärer och tillhöra en riksorganisation. Syftet med stödet är att främja pensionärers intressen.

Av totalt avsatta medel avsätts fem procent till de organisationer som redovisar sitt hållbarhetsarbete utifrån angiven mall. Detta belopp fördelas lika till de organisationer som redovisat sitt hållbarhetsarbete. Resterande del av avsatta medel fördelas varav 85 % baseras på antalet medlemmar och 15 % baseras på antalet kommuner i länet där organisationer bedriver verksamhet.

Tabell: Fördelning av stöd i kronor per organisation för år 2025 och 2024

Organisation	Stöd 2025	Stöd 2024
SPF Svenska Pensionärsförbund	525 000	502 000
PRO Pensionärernas Riksorganisation	475 000	491 000
SKPF Sv kommunalpensionärsförbund	271 000	260 000
RPG Riksförb pensionärsgemenskap	164 000	139 000
Totalt	1 435 000	1 392 000

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-27
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för regionalt stöd till civilsamhället inom regional utveckling

Beslutet skickas till

Berörda pensionärsorganisationer
Regional utveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Anna-Gun Grännö
Ekonomichef

2024-11-27

§ 125**Investeringsbidrag - Frödebergs matbutik**

Diarienummer: RJL 2024/3693

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Frödebergs Matbutik AB ett investeringsbidrag på 50 % av kostnaderna för investeringen, dock högst 340 500 kronor.
2. Finansieringen sker av statliga 1:1 medel, särskilda medel för kommersiell service
3. Stödet betalas efter redovisning.

Sammanfattning

Frödebergs Matbutik AB i Vetlanda kommun som är den enda dagligvarubutiken på sin ort har inkommit med en ansökan om investeringsbidrag för att renovera sitt tak samt installera solceller på taket.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-04
- Ansökan om investeringsbidrag från Frödebergs Matbutik AB
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)
- Regionalt serviceprogram för Jönköpings län 2023-2030

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Ansökan om investeringsbidrag- Frödebergs Matbutik AB

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Frödebergs Matbutik AB ett investeringsbidrag på 50 % av kostnaderna för investeringen, dock högst 340 500 kronor.
2. Finansieringen sker av statliga 1:1 medel, särskilda medel för kommersiell service
3. Stödet betalas efter redovisning.

Sammanfattning

Frödebergs Matbutik AB i Vetlanda kommun som är den enda dagligvarubutiken på sin ort har inkommit med en ansökan om investeringsbidrag för att renovera sitt tak samt installera solceller på taket.

Ärendebeskrivning

Region Jönköpings Län bedömer att Frödebergs Matbutik AB är i behov av stödet för att kunna fortsätta bedriva sin verksamhet vilket främjar den kommersiella servicen på landsbygden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-04
- Ansökan om investeringsbidrag från Frödebergs Matbutik AB
- Regler om stöd till kommersiell service (SFS 2000:284)
- Regionalt serviceprogram för Jönköpings län 2023-2030

Beslutet skickas till

Frödebergs Matbutik AB

Karin Hermansson
Regional Utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef Innovation och
Attraktivitet

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Namn: Investeringsbidrag Kommersiell Service

Ansökansid: 657379

Ärendeid: 20370736

Erbjudande: Investeringsbidrag Kommersiell Service

Sista ansökningsdag: 2027-12-31

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: Frödebergs matbutik AB

Org.Nr: 559124-0568

ÖKNAVÄGEN 4

574 55 KVILLSFORS

Sverige

Arbetsställe

Namn:

Arb.ställenr.: 58837394

Postadress:

Besöksadress:

ÖKNAVÄGEN 4

ÖKNAVÄGEN

574 55 KVILLSFORS

574 55 KVILLSFORS

4

1.3 Ansökansuppgifter

Ange namnet på försäljningsstället som ni använder ut mot kund

Matöppet

Ange din verksamhetsort för försäljningsstället

Kvillsfors

Ingår företaget i en koncern?

Nej

Beskriv kortfattat företagets historik och verksamhet

Livsmedelsbutik som vi drivit i 7 år. Utmaningar är att få ner fasta kostnader och en av dem är elkostnaderna.

Ange vilken huvudsaklig service som företaget erbjuder

Dagligvaror

Ange huvudleverantör

Axfood / Dagab

Ange vilka andra service- och ombudsfunktioner som erbjuds på försäljningsstället

Dagligvaror, Apotek, Post, Övrigt

Ange huvudleverantör

Axfood / Dagab

Bring, DHL, Schenker, ombud för systembolaget.

Vilken typ av drivmedel erbjuder drivmedelsstationen?

Antal årsarbetskrafter på försäljningsstället

Kvinnor

2.5

Män

1.5

Kommentar**Äger företaget fastigheten som investeringen ska genomföras i?**

Ja

Kommentar**Vilka tider kan kunderna handla eller tanka hos dig?**

Månd-Fred 09-18

Lörd 10-15

Vilken betydelse har ditt försäljningsställe för orten och upptagningsområdet?

De äldre som bor på orten är mycket tacksamma att de kan gå och handla själva tack vare butik på orten.

Vi levererar smörgåsar, frukt till företagen i orterna runt omkring inom 1 mils avstånd.

Har ditt försäljningsställe hemsändningsverksamhet för dagligvaror?

Ja

Om ja, fyll i antal hushåll som regelbundet får varor hemsända.

20

Har ditt företag, eller ett företag i koncernen ditt företag tillhör, beviljats försumbart stöd (de minimis) i år eller under de två föregående åren?

Nej

Beskriv ingående investeringens olika delar samt varför den behöver göras.

Förstärknings av taket och solcellspaneler för att få ner elkostnaderna.

Ange vilken typ av kommersiell service som investeringen huvudsakligen avser

Dagligvaror

Under vilken tidsperiod kommer investeringen att pågå? Från

2024-11-01

Under vilken tidsperiod kommer investeringen att pågå? Till

2025-08-31

Beskriv hur ni jobbar med hållbarhet i verksamheten

Vi har nischat oss med att samtala och hjälpa kunderna med att packa och bära ut kassarna till bil eller rullatorn.

Har öppnat obemannad butik som är öppen resterande timmar på dygnet.

Beskriv hur investeringen bidrar till hållbarhet

Får vi ner elkostnaderna så kan vi använda de pengarna till att investera vidare på butiken och det känns bra att gå över till solenergi eftersom vi har hög elförbrukning.

Har företaget nödvändiga tillstånd för verksamhet och investering?

Ja

Ska du köpa tjänster eller produkter från närstående företag eller säljare med anknytning till företaget?

Nej

Ingår köp av begagnad utrustning?

Nej

Hur ser företagets ägarförhållanden ut?

Ägare	Organisationsnummer/Personnummer	Ägarandel
Magnus Frödeberg	5608162417	100

Ange företagets omsättning

Datum från	Datum till	Ange företagets totala omsättning (tkr)	Varav dagligvaror (tkr)	Varav drivmedel (tkr)	Varav övrigt (tkr)
2022-11-01	2023-10-31	12074.0	11451.0	0.0	623.0

Ange ort och namn för närmaste alternativa försäljningsställe.

Ort	Namn på försäljningsstället
Virserum	Coop, Ica Nära

1.4 Kontaktpersoner

Namn:	Lola Frödeberg
Organisation:	
Telefonnummer:	0730491609
Mobiltelefonnummer:	0730491609
E-postadress:	lolafrodeberg@gmail.com
Roll:	Ekonomi

1.5 Budget Kostnader

[illegible]

Finansiering

Finansiär	Total
Summa medfinansiering	

1.6 Dokument

Filnamn:	Resultaträkning_-_2024-10-06.pdf
Beskrivning:	
Uppladdningsdatum:	2024-10-06
Filnamn:	Resultaträkning_-_2024-10-06 (1).pdf
Beskrivning:	
Uppladdningsdatum:	2024-10-06
Filnamn:	Offert_OTM_2024-09-27-11-19-45.pdf
Beskrivning:	
Uppladdningsdatum:	2024-10-29
Filnamn:	Originalansökan
Beskrivning:	Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum:	2024-10-29
Filnamn:	Signeringsinformation
Beskrivning:	Ansökan
Uppladdningsdatum:	2024-10-29

2024-11-27

§ 126**Utveckling av Smålandsleden**

Diarienummer: RJL 2024/3417

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Besluta avsätta 450 000 kr till fortsatt utveckling av Smålandsleden.
2. Finansiering sker av regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Sedan 2022 pågår arbetet med upprustning av vandringsleden Smålandsleden. Leden består av 90 mil och går genom samtliga kommuner i länet. Med projektmedel från Tillväxtverket och Naturvårdsverket pågår ett omfattande arbete med att röja leden, göra den mer framkomlig och tillgänglig samt ge den tydligare märkning. Dessutom kommer ledentréer, informativa skyltar, spänger, vindskydd och grillplatser på plats. I arbetet har en extern ledsamordnare/arbetsledare i fält varit anlitad men för att kunna slutföra arbetet behöver samordnaren arbeta en tid även efter projekttidens slut, arbetet görs på deltid till och med maj 2025 vilket ger en extra kostnad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-12

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Utveckling av Smålandsleden

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beslutar avsätta 450 000 kr till fortsatt utveckling av Smålandsleden.
2. Finansiering sker av regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Sedan 2022 pågår arbetet med upprustning av vandringsleden Smålandsleden. Leden består av 90 mil och går genom samtliga kommuner i länet. Med projektmedel från Tillväxtverket och Naturvårdsverket pågår ett omfattande arbete med att röja leden, göra den mer framkomlig och tillgänglig samt ge den tydligare märkning. Dessutom kommer ledentréer, informativa skyltar, spänger, vindskydd och grillplatser på plats.

I arbetet har en extern ledsamordnare/arbetsledare i fält varit anlitad men för att kunna slutföra arbetet behöver samordnaren arbeta en tid även efter projektidens slut, arbetet görs på deltid till och med maj 2025 vilket ger en extra kostnad.

Ärendebeskrivning

Det pågående projektet ”Investeringar i leder på landsbygden/Smålandsleden” är en betydelsefull åtgärd för att främja plats- och destinationsutvecklingen i länet, något som även är utpekad i den regionala besöksnärlingsstrategin. Det projektet ska förstärka och förbättra den totala vandringsupplevelsen och insatserna görs i enlighet med nationellt ramverk. Den här föreslagna insatsen ligger utanför själva projektet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-12

Beslutet skickas till

Kommunal utveckling

Regional utveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Marie Brander
T.f. Kanslichef

2024-11-27

§ 133**Utvecklad samverkan gällande rådgivning till
Nyföretagare i Jönköpings län**

Diarienummer: RJL 2024/3658

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Region Jönköpings län 450 000 kr som ett stöd till att vidareutveckla rådgivningen till nyföretagare i hela Jönköpings län.
2. Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

I samband med bedrivet pilotprojekt med länets båda nyföretagarcentrum, etablerades ett nätverk med länets aktörer som vänder sig till nyföretagare i olika situation och skede. Under nätverkets arbete har tankar om att höja den samlade effekten och genomslaget av insatserna vuxit fram. För att säkerställa rätt utgångsläge avses en intervjustudie genomföras med nyföretagare i olika skeden. Med denna som grund ska aktiviteter och arbetssätt utvecklas i syfte att bidra till ökat nyföretagande i hela länet med ökad överlevnadsgrad samt snabbare och säkrare tillväxt i omsättning och antal anställda.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Utvecklad samverkan gällande rådgivning till Nyföretagare i Jönköpings län

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Region Jönköpings län 450 000 kr som ett stöd till att vidareutveckla rådgivningen till nyföretagare i hela Jönköpings län.
2. Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel

Sammanfattning

I samband med bedrivet pilotprojekt med länets båda nyföretagarcentrum, etablerades ett nätverk med länets aktörer som vänder sig till nyföretagare i olika situation och skede. Under nätverkets arbete har tankar om att höja den samlade effekten och genomslaget av insatserna vuxit fram. För att säkerställa rätt utgångsläge avses en intervjustudie genomföras med nyföretagare i olika skeden. Med denna som grund ska aktiviteter och arbetssätt utvecklas i syfte att bidra till ökat nyföretagande i hela länet med ökad överlevnadsgrad samt snabbare och säkrare tillväxt i omsättning och antal anställda.

Ärendebeskrivning

Kopplat till de tvååriga pilotprojekt som genomförts med länets båda Nyföretagarcentrum (RJL 2022/1404 resp. RJL 2022/1414), har ett nätverk under Region Jönköpings läns ledning etablerats mellan aktörerna i länet som möter nyföretagare eller personer som funderar på att starta företag. Syftet med nätverket har varit att främja samverkan och öka effekten av den samlade rådgivningen som erbjuds i länet.

Nätverket har efterhand utvecklats och fler aktörer har blivit del i nätverket. I dagsläget består nätverket av följande aktörer: Nyföretagarcentrum Jönköping och Vetlanda, Science Park Jönköping kopplat till samordnarrollen för länsarbetet, Almi Företagspartner och Coompanion Jönköpings län.

Efterhand har frågor uppkommit om hur vi tillsammans utöver löpande samverkan kan höja vårt samlade arbete till en ny nivå och även sätta länet ”på kartan” och leva upp till den entreprenöriella bild som länet har. Samtalen ledde fram till en workshop som genomfördes under hösten 2024. Resultatet av denna har

bearbetats vidare i nätverket och ett antal frågeställningar med åtföljande idéer om hur arbetet kan utvecklas har framkommit.

För att säkerställa att den tänkta utveckling av arbetet överensstämmer med den bild och de behov som entreprenörerna själva har av det stöd de behöver eller har fått del av, har nätverket kommit fram till att en studie först bör ske för att ta reda på detta, innan insatser sätts i verket.

Tanken är därför att handla upp en extern utförare som ska genomföra intervjuer med ett antal nyföretagare/entreprenörer, blivande nyföretagare för att ta reda på vad de efterfrågar eller saknat i det de fått del av. Tanken är att kontakta tre olika målgrupper:

- 1.) Nyföretagare som varit i kontakt med någon av länets rådgivare.
- 2.) Nyföretagare som startat företag utan att ha haft någon kontakt med länets rådgivare.
- 3.) Personer som burit på en dröm om att starta ett företag men som inte förverkligat sin dröm än.

Med stöd av de svar som erhålls kommer nätverket jobba vidare med de idéer som redan finns och nya som kan komma fram via intervjuerna och därefter snarast implementera nya och utvecklade arbetssätt i syfte att göra den rådgivning som redan ges ännu bättre samt tillföra moment som visat sig saknas för att göra nyföretagarnas företagsstart än mer framgångsrik och minska riskerna. Men även att fler som bär på företagsdrömmar ska ges det stöd som förmår dem att pröva sin idé genom att söka rådgivning, är också en målsättning.

För att möjliggöra detta söks om stöd där Region Jönköpings län i sin roll som regionalt utvecklingsansvarig står för finansieringen av externa kostnader mot att övriga i nätverket bidrar med insatser i form av egen arbetstid.

Kostnaden för beräknade externa insatser för intervjustudie samt efterföljande inledande implementering är beräknad till 450 000 kr under 2025-2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07

Beslutet skickas till

Region Jönköpings län, Regional Utveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

2024-11-27

§ 134**Stöd till Nyföretagarcentrum i Vetlanda**

Diarienummer: RJL 2024/3657

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Vetlanda kommun 250 000 kr som ett tvåårigt stöd till Nyföretagarcentrum i Jönköping.
2. Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Nyföretagarcentrum finns sedan flera år på två platser i Jönköpings län. Ett pilotprojekt har bedrivits under 24 månader under åren 2022-2024, vars syfte bl.a. var att utröna intresset från fler kommuner i länet att medfinansiera verksamheten, vilket dock inte visade sig vara fallet. Trots detta finns skäl för Region Jönköpings län att i viss omfattning fortsatt stötta verksamheten finansiellt. Ett tvåårigt stöd föreslås till resp.

Nyföretagarcentrum som ska följas upp utifrån bedriven verksamhet och med fokus mot hur man nått ut i övriga länet samt mot kvinnor, utlandsfödda och ungdomar. Varje Nyföretagarcentrum har en nära koppling till en kommun som också utgör betydande medfinansier. För att säkerställa förankring, ska beviljat stöd sökas från kommunen som i sin tur förmedlar bidraget till Nyföretagarcentrum.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Ansökan utvecklingsbidrag Nyföretagarcentrum Vetlanda

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Regionledningskontoret

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Stöd till Nyföretagarcentrum i Vetlanda

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Vetlanda kommun 250 000 kr som ett tvåårigt stöd till Nyföretagarcentrum i Jönköping.
2. Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Nyföretagarcentrum finns sedan flera år på två platser i Jönköpings län. Ett pilotprojekt har bedrivits under 24 månader under åren 2022-2024, vars syfte bl.a. var att utröna intresset från fler kommuner i länet att medfinansiera verksamheten, vilket dock inte visade sig vara fallet. Trots detta finns skäl för Region Jönköpings län att i viss omfattning fortsatt stötta verksamheten finansiellt. Ett tvåårigt stöd föreslås till resp. Nyföretagarcentrum som ska följas upp utifrån bedriven verksamhet och med fokus mot hur man nått ut i övriga länet samt mot kvinnor, utlandsfödda och ungdomar. Varje Nyföretagarcentrum har en nära koppling till en kommun som också utgör betydande medfinansiär. För att säkerställa förankring, ska beviljat stöd sökas från kommunen som i sin tur förmedlar bidraget till Nyföretagarcentrum.

Ärendebeskrivning

Nyföretagarcentrum har funnits i Sverige sedan 1985. I Sverige finns idag ett 80-tal Nyföretagarcentrum som alla är kopplade till en nationell moderorganisation. Dessa nyföretagarcentrum täcker tillsammans runt 220 av landets 290 kommuner. Verksamheterna finansieras i huvudsak via det lokala näringslivet och berörda kommuner, och rådgivningen som ges är kostnadsfri och konfidentiell. I vårt län finns Nyföretagarcentrum sedan många år i Jönköping och i Vetlanda. Kontoret i Jönköping serverar också Habo och Mullsjö kommuner.

Inte minst efter pandemin har antalet nyföretagare från andra kommuner som vänder sig för rådgivning till något av våra båda nyföretagarcentrum ökat. En orsak till detta kan sökas i den pga. pandemin ökade vanan att genomföra möten på distans via digitala hjälpmedel.?

Efter en längre tids överläggningar beviljades länets båda Nyföretagarcentrum var sitt tvåårigt pilotprojekt för att utröna intresse och förutsättningar till att få fler kommuner att stödja verksamhet, samt att i övrigt lägga extra fokus mot målgrupperna kvinnor, utlandsfödda och ungdomar (RJL 2022/1404 resp. RJL

2022/1414). Projekten löpte under tiden 2022-08-01—2024-07-31. Kopplat till pilotprojekten var även ett antal frågeställningar som förväntades besvaras genom pilotfasen. Bl.a. handlade det om att utröna övriga kommuners intresse till att medfinansiera verksamheten.

Det visade sig att något intresse av att medfinansiera fanns inte från övriga kommuner, och som skäl utöver brist på medel, angavs främst att länets kommuner redan medfinansierar arbetet med Science-park systemet där affärscoacher är anställda ute i kommunerna som medfinansieras av kommunerna tillsammans med regionen och dessa möter också nyföretagarna i resp. kommun.

Under pilotfasen etablerades under regionens ledning som en del, ett nätverk mellan aktörer i länet som möter entreprenörer och nyföretagare med olika former av stöd och rådgivning. Inom ramen för nätverket har även ett antal arrangemang och samarbeten ägt rum under pilotfasen. Samarbetet fortsätter nu också med fokus för att tillsammans stärka den samlade rådgivningen och att nå ut bättre till av olika skäl svårnådda grupper av entreprenörer.

Sammantaget finns trots att intresse till att medfinansiera nyföretagarcentrums verksamhet från övriga kommuner, inte visade sig finnas, skäl till att för Region Jönköpings län överväga visst fortsatt stöd till länets båda nyföretagarcentrum. Men fokus och grund för medfinansieringen är fortsatt att erbjuda sin rådgivning till nyföretagare utanför sina ordinarie upptagningsområden samt mot kvinnor, utlandsfödda och ungdomar. Likaså förutsätts att nyföretagarcentrumen i länet är delaktiga i det nätverk som etablerats enligt ovan.

Utifrån de belopp som förelåg under pilotfasen till resp. nyföretagarcentrum samt grundat på storleken av den verksamhet som bedrivs, föreslås ett årligt belopp på 200 000 kr till Nyföretagarcentrum i Jönköping och 125 000 kr till Nyföretagarcentrum i Vetlanda.

Som framgått ovan är resp. Nyföretagarcentrum kopplat till en huvudkommun som också utgör betydande offentlig medfinansiär till verksamheten. För att säkerställa förankringen och transparens med resp. hemkommun ska medlen som här beviljas sökas av kommunen som i sin tur förmedlar beloppet till Nyföretagarcentrum.

Rapportering av verksamhetens utfall och utveckling ska ske halvårsvis på sätt som överenskomms mellan Region Jönköpings län och resp. Nyföretagarcentrum. Efter den tvååriga perioden ska även en slutrapport tas fram och lämnas in.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07

Beslutet skickas till

Vetlanda kommun

Nyföretagarcentrum i Vetlanda

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

Region Jönköpings län

Ansökan om utvecklingsbidrag till Nyföretagarcentrum i Vetlanda

Vetlanda kommun, i rollen som huvudfinansiär för Stiftelsen Nyföretagarcentrum i Vetlanda, ansöker härmed om ett tvåårigt utvecklingsbidrag om 125 000 kronor per år för verksamhetsåren 2025–2026

Syftet med detta bidrag är att möjliggöra och stärka Nyföretagarcentrums verksamhet utanför Vetlanda kommun, vilket utgör cirka 20 % av vår totala verksamhet de senaste åren. Bidraget kommer därmed att matcha de extra insatser vi redan genomför för att stödja nyföretagande i omkringliggande kommuner.

Genom detta stöd skulle Nyföretagarcentrum i Vetlanda få ökade möjligheter att delta aktivt i det gemensamma utvecklingsarbetet för nyföretagande i länet, vilket leds av Region Jönköpings län. Vi ser fram emot att tillsammans med länets övriga aktörer och främjare kunna skapa de bästa förutsättningarna för nyföretagande, innovation och tillväxt. Vi är övertygade om att detta bidrag skulle förstärka vårt arbete och vårt bidrag till att bygga ett starkare och mer dynamiskt näringsliv i regionen.

Vi ser fram emot ett positivt besked som främja nyföretagande i hela länet.

Med vänlig hälsning,

Magnus Färjhage
Kommundirektör

Vetlanda kommun, huvudfinansiär för Stiftelsen Nyföretagarcentrum i Vetlanda

2024-11-27

§ 135**Stöd till Nyföretagarcentrum i Jönköping**

Diarienummer: RJL 2024/3656

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Jönköpings kommun 400 000 kr som ett tvåårigt stöd till Nyföretagarcentrum i Jönköping.
2. Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Nyföretagarcentrum finns sedan flera år på två platser i Jönköpings län. Ett pilotprojekt har bedrivits under 24 månader under åren 2022-2024, vars syfte bl.a. var att utröna intresset från fler kommuner i länet att medfinansiera verksamheten, vilket dock inte visade sig vara fallet. Trots detta finns skäl för Region Jönköpings län att i viss omfattning fortsatt stötta verksamheten finansiellt. Ett tvåårigt stöd föreslås till resp.

Nyföretagarcentrum som ska följas upp utifrån bedriven verksamhet och med fokus mot hur man nått ut i övriga länet samt mot kvinnor, utlandsfödda och ungdomar. Varje Nyföretagarcentrum har en nära koppling till en kommun som också utgör betydande medfinansiär. För att säkerställa förankring, ska beviljat stöd sökas från kommunen som i sin tur förmedlar bidraget till Nyföretagarcentrum

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-07

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Regionledningskontoret

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Stöd till Nyföretagarcentrum i Jönköping

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Jönköpings kommun 400 000 kr som ett tvåårigt stöd till Nyföretagarcentrum i Jönköping.
2. Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Nyföretagarcentrum finns sedan flera år på två platser i Jönköpings län. Ett pilotprojekt har bedrivits under 24 månader under åren 2022-2024, vars syfte bl.a. var att utröna intresset från fler kommuner i länet att medfinansiera verksamheten, vilket dock inte visade sig vara fallet. Trots detta finns skäl för Region Jönköpings län att i viss omfattning fortsatt stötta verksamheten finansiellt. Ett tvåårigt stöd föreslås till resp. Nyföretagarcentrum som ska följas upp utifrån bedriven verksamhet och med fokus mot hur man nått ut i övriga länet samt mot kvinnor, utlandsfödda och ungdomar. Varje Nyföretagarcentrum har en nära koppling till en kommun som också utgör betydande medfinansier. För att säkerställa förankring, ska beviljat stöd sökas från kommunen som i sin tur förmedlar bidraget till Nyföretagarcentrum

Ärendebeskrivning

Nyföretagarcentrum har funnits i Sverige sedan 1985. I Sverige finns idag ett 80-tal Nyföretagarcentrum som alla är kopplade till en nationell moderorganisation. Dessa nyföretagarcentrum täcker tillsammans runt 220 av landets 290 kommuner. Verksamheterna finansieras i huvudsak via det lokala näringslivet och berörda kommuner, och rådgivningen som ges är kostnadsfri och konfidentiell. I vårt län finns Nyföretagarcentrum sedan många år i Jönköping och i Vetlanda. Kontoret i Jönköping servar också Habo och Mullsjö kommuner.

Inte minst efter pandemin har antalet nyföretagare från andra kommuner som vänder sig för rådgivning till något av våra båda nyföretagarcentrum ökat. En orsak till detta kan sökas i den pga. pandemin ökade vanan att genomföra möten på distans via digitala hjälpmedel.?

Efter en längre tids överläggningar beviljades länets båda Nyföretagarcentrum var sitt tvåårigt pilotprojekt för att utröna intresse och förutsättningar till att få fler

kommuner att stödja verksamhet, samt att i övrigt lägga extra fokus mot målgrupperna kvinnor, utlandsfödda och ungdomar (RJL 2022/1404 resp. RJL 2022/1414). Projekten löpte under tiden 2022-08-01—2024-07-31. Kopplat till pilotprojekten var även ett antal frågeställningar som förväntades besvaras genom pilotfasen. Bl.a. handlade det om att utröna övriga kommuners intresse till att medfinansiera verksamheten.

Det visade sig att något intresse av att medfinansiera fanns inte från övriga kommuner, och som skäl utöver brist på medel, angavs främst att länets kommuner redan medfinansierar arbetet med Science-park systemet där affärscoacher är anställda ute i kommunerna som medfinansieras av kommunerna tillsammans med regionen och dessa möter också nyföretagarna i resp. kommun.

Under pilotfasen etablerades under regionens ledning som en del, ett nätverk mellan aktörer i länet som möter entreprenörer och nyföretagare med olika former av stöd och rådgivning. Inom ramen för nätverket har även ett antal arrangemang och samarbeten ägt rum under pilotfasen. Samarbetet fortsätter nu också med fokus för att tillsammans stärka den samlade rådgivningen och att nå ut bättre till av olika skäl svårnådda grupper av entreprenörer.

Sammantaget finns trots att intresse till att medfinansiera nyföretagarcentrums verksamhet från övriga kommuner, inte visade sig finnas, skäl till att för Region Jönköpings län överväga visst fortsatt stöd till länets båda nyföretagarcentrum. Men fokus och grund för medfinansieringen är fortsatt att erbjuda sin rådgivning till nyföretagare utanför sina ordinarie upptagningsområden samt mot kvinnor, utlandsfödda och ungdomar. Likaså förutsätts att nyföretagarcentrumen i länet är delaktiga i det nätverk som etablerats enligt ovan.

Utifrån de belopp som förelåg under pilotfasen till resp. nyföretagarcentrum samt grundat på storleken av den verksamhet som bedrivs, föreslås ett årligt belopp på 200 000 kr till Nyföretagarcentrum i Jönköping och 125 000 kr till Nyföretagarcentrum i Vetlanda.

Som framgått ovan är resp. Nyföretagarcentrum kopplat till en huvudkommun som också utgör betydande offentlig medfinansiär till verksamheten. För att säkerställa förankringen och transparens med resp. hemkommun ska medlen som här beviljas sökas av kommunen som i sin tur förmedlar beloppet till Nyföretagarcentrum.

Rapportering av verksamhetens utfall och utveckling ska ske halvårsvis på sätt som överenskomms mellan Region Jönköpings län och resp. Nyföretagarcentrum. Efter den tvååriga perioden ska även en slutrapport tas fram och lämnas in.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-11-07

Beslutet skickas till

Jönköpings kommun
Nyföretagarcentrum i Jönköping

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

2024-11-27

§ 136**Verksamhetsstöd kultur 2025**

Diarienummer: RJL 2024/2988

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänner föreliggande förslag om fördelning av verksamhetsstöd inom kulturområdet 2025.

Sammanfattning

Region Jönköpings län ger verksamhetsstöd till kulturorganisationer i Jönköpings län som bedriver stadigvarande verksamhet inom kulturområdet. Verksamheter som erhåller bidraget ska vara viktiga för länets kulturella infrastruktur. Förslaget är en generell ökning för verksamheter med tidigare beviljat bidrag på 2%, samt att två nya verksamheter beviljas stödet. Den totala summan för verksamhetsstödet uppgår till 8 795 000 kr.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Ansökningshandlingar
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och
attraktivitet

Fördelning av verksamhetsstöd kultur 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande förslag om fördelning av verksamhetsstöd inom kulturområdet 2025.

Sammanfattning

Region Jönköpings län ger verksamhetsstöd till kulturorganisationer i Jönköpings län som bedriver stadigvarande verksamhet inom kulturområdet. Verksamheter som erhåller bidraget ska vara viktig för länets kulturella infrastruktur. Förslaget är en generell ökning för verksamheter med tidigare beviljat bidrag på 2%, samt att två nya verksamheter beviljas stödet. Den totala summan för verksamhetsstödet uppgår till 8 795 000 kr.

Information i ärendet

Verksamhetsstödet syftar till att stärka kulturlivets infrastruktur och ska bidra till ett tillgängligt och välutvecklat konst- och kulturliv. För att kunna få verksamhetsstöd ska sökande organisation:

- bedriva stadigvarande verksamhet i Jönköpings län
- ha sin huvudsakliga verksamhet inom kulturområdet, exempelvis dans, musik, teater, bild och form, film och rörlig bild, hemslöjd, litteratur, museum eller kulturarv
- bidra till att nå målen i den regionala kulturplanen
- arbetar för att uppfylla ett eller fler kulturpolitiska prioriteringar i den regionala kulturplanen.
- ha regional betydelse genom att bidra till länets kulturutveckling och tillgång till kultur i hela länet
- samarbeta och samverka med andra aktörer i länet.

Verksamhetsstödet var möjligt att söka mellan 2024-08-20 och 2024-09-25.

Därefter gjordes en intern beredning utifrån riktlinjerna för stödet, den regionala kulturplanen och dess kulturpolitiska prioriteringar, med prioriteringar utifrån gällande budgetram. De verksamheter som tidigare beviljats bidraget har under våren redovisat föregående år, vilket också utgör en grund för beslut inför 2025.

I år inkom 2 nya ansökningar; Värnamo filmhistoriska festival samt Småland Live, och förslaget är att bevilja dessa. Värnamo filmhistoriska festival har stor

betydelse för filmutvecklingen i länet, både för invånare och filmaktörer. Småland Live har tidigare beviljats ett projektstöd (2022-2024) för att stärka och utveckla musikarrangörer i Jönköpings län och detta arbete bör få fortsätta för att tillgängliggöra kultur för länets invånare och stärka arrangörsledet. För de som tidigare beviljats verksamhetsstöd föreslås en generell uppräknings på 2% (förutsatt att sökande har ansökt om ett högre belopp). Utöver detta har inga särskilda prioriteringar gjorts.

Den totala budgeten för verksamhetsstöd ökas med 790 000 kr vilket möjliggörs med den generella budgetökningen på 3,1% samt en omfördelning mellan bidragsformer.

Förslag på fördelning:

Organisation	Beviljat belopp 2024	Belopp som sökts 2025	Förslag till beviljat belopp för 2025
Folkets Hus och Parker sydöstra regionen	97000	98000	98000
Föreningen Minopera	250 000	400 000	255000
Föreningen Underjord	286 000	500 000	292000
Grenna Bluegrass	270 000	350 000	275000
Huskvarna Folkets Park	500 000	1 000 000	510000
Internationell poesifestival Jönköpings län	200 000	400 000	204000
JONK! Scenkonst	640 000	800 000	653000
Jönköpings läns Bygdegårdsdistrikt	55 000	60 000	56000
Jönköpings läns Hembygdsförbund	120 000	150 000	122000
Jönköpings läns hemslöjdsförbund	55 000	56 000	56000
Jönköpings litteraturhus	300 000	400 000	306000
Jönköpings läns konstförening	40 000	49 995	41000
Kultivera	380 000	410 000	388000
Skådebanan Jönköpings län	250 000	250 000	250000
SmåLit - Smålands litteraturfestival, genom Jönköpings kommun	325 000	450 000	331000
Stiftelsen kulturresevatet Åsens by	450 000	750 000	459000
Stiftelsen Lehmanns verkstad	580 000	990 000	592000
Sverige konstföreningar distrikt Jönköpings län	30 000	30 000	30000
Stiftelsen Smålands konstarkiv	688 000	720 000	702000
TEATERi	1 825 000	2 500 000	1861000
Österängens Konsthall	700 000	1 200 000	714000
Nya ansökningar			
Småland Live	0	1 285 500	300 000
Värnamo Filmhistoriska festival, genom Värnamo kommun,	0	450 000	300 000
TOTALT			8 795 000

Beslutsunderlag

- Missiv/Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Ansökningshandlingar i ärende RJL2024/2988
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län

Beslut skickas till

KULTURUTVECKLING

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

2024-11-27

§ 137**Fördelning av projektstöd kultur 2025**

Diarienummer: RJL 2024/3000

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande förslag om fördelning av projektstöd inom kulturområdet.

Sammanfattning

Region Jönköpings läns projektstöd finns för att stödja, bredda och förnya kulturlivet och öka tillgängligheten till kulturyttringar i hela Jönköpings län. Stödet kan användas för att utveckla befintliga eller nya kulturverksamheter. Förslaget är att ge fortsatt stöd till fyra pågående projekt och bevilja fyra nya projekt stöd, med en total summa på 2 360 000 kr.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län
- Ansökningar

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och
attraktivitet

Fördelning av projektstöd kultur 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande förslag om fördelning av projektstöd inom kulturområdet.

Sammanfattning

Region Jönköpings läns projektstöd finns för att stödja, bredda och förnya kulturlivet och öka tillgängligheten till kulturyttringar i hela Jönköpings län. Stödet kan användas för att utveckla befintliga eller nya kulturverksamheter. Förslaget är att ge fortsatt stöd till fyra pågående projekt och bevilja fyra nya projekt stöd, med en total summa på 2 340 000 kr.

Information i ärendet

Projektstödet syftar till att bredda och förnya kulturlivet och öka tillgängligheten till kulturyttringar i hela Jönköpings län. Projektstödet kan sökas av juridiska personer och enskild firma. Stödet beviljas till projekt inom kulturområdet som bedöms ha ett regionalt mervärde och bidra till att utveckla kulturen i Jönköpings län. Med projekt avses insatser utanför den ordinarie verksamheten som är avgränsade i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats. Stödets struktur ger en möjlighet för kultursatsningar utifrån två huvudområden; etablering och utveckling. Med etablering avses uppbyggnad av en ny kulturverksamhet, och/eller nya samarbeten, som har betydelse för länets kulturutveckling. Med utveckling avses förnyelse och innovation inom kulturområdet eller hos en kulturaktör och kan innefatta att utveckla eller prova en ny metod, ett nytt arbetssätt och/eller utveckling av konstformer eller målgrupper man tidigare inte nått. Projektstöd kan sökas med upp till tre år för samma projekt. Ansökningsperioden för stödet var 2024-08-20 till och med 2024-09-25. Totalt inom 19 ansökningar. Därefter gjordes en intern beredning utifrån riktlinjerna för stödet och med utgångspunkt i den regionala kulturplanen, dess mål och prioriteringar.

Förslag på fördelning:

	Beviljat belopp 2023	Beviljat belopp 2024	Förslag till beviljat belopp 2025
Fleråriga projekt med tidigare beviljat bidrag			
Vätteroperetten - Minopera	360 000	360 000	360 000
Smålandstriennalen - Konstfrämjandet Småland	150 000	150 000	150 000
Filmhistoriskt centrum och arkiv - Rota förening	0	400 000	400 000
Rädda barnens cirkusskola - Rädda Barnen	0	350 000	350 000
Nya projekt som föreslås få stöd			
Södra Karstorps Konsthall - Wallgren/Cave			180 000
Kulturella upplevelser - Folkuniversitetet			250 000
Tabergådalens kulturhus			250 000
Utveckling av författarscen och B-fabriken - Kulturgatan			400 000
Totalt			2 340 000

Beslutsunderlag

- Missiv/Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län
- Ansökningar i ärende RJL2024/3000

Beslut skickas till

KULTURUTVECKLING

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

2024-11-27

§ 138**Fördelning av produktionsstöd kultur 2025**

Diarienummer: RJL 2024/3226

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande förslag om fördelning av produktionsstöd inom film och scenkonst.

Sammanfattning

Region Jönköpings län vill med produktionsstöd stimulera produktion av scenkonst och film i Jönköpings län samt stärka möjligheten för yrkesverksamma kulturaktörer att verka i länet. Förslaget är att bevilja 11 produktioner stöd, med en total summa på 980 000 kr.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län
- Ansökningar

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Fördelning av produktionsstöd kultur 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande förslag om fördelning av produktionsstöd inom film och scenkonst.

Sammanfattning

Region Jönköpings län vill med produktionsstöd stimulera produktion av scenkonst och film i Jönköpings län samt stärka möjligheten för yrkesverksamma kulturaktörer att verka i länet. Förslaget är att bevilja 11 produktioner stöd, med en total summa på 980 000 kr.

Information i ärendet

Produktionsstödet ska stimulera och stödja länets fria utövare, kulturarbetare och konstnärer inom scenkonst och film, samt stärka, bredda och förnya kulturlivets infrastruktur. Stödet ska stimulera nya produktioner i länet och berättelser med koppling till länet. Med produktion avses professionella scenkonstproduktioner (teater, dans, musik etc) samt professionell filmproduktion i manus- och produktionsstadium, i form av enskild produktion, presentation, eller samproduktion. Stödet är ett förhandsbidrag. Produktionsstöd kan sökas av juridiska personer (till exempel ideella eller ekonomiska föreningar, organisationer, bolag eller stiftelser) och enskild firma. Sökande måste vara yrkesverksam inom scenkonst- eller filmområdet.

Ansökningsperioden för stödet var 2024-08-20 till och med 2024-09-25. Antalet ansökningar inom filmproduktion var 25 st och 8 st inom scenkonst. Utifrån grundvillkor och riktlinjerna för stödet gjordes en intern beredning. Därefter togs externa referenspersoner in för att göra en bedömning av det konstnärliga innehållet utifrån; professionalitet, relevans, verkshöjd och genomförbarhet. Utvecklare, inom sektionen för kulturutveckling, som väglett sökande i ansökningsprocessen har inte deltagit i beredningen. Charlotta Miller har anmält jäv.

Förslag till fördelning:

Produktion	2024	Sökt	Förslag till beviljat
Film			
Ett meddelande till Ernestina - Gambio Film	100 000	100 000	100 000
Ta tillbaka ratten - Galaxen film AB	100 000	150 000	100 000
En serbisk soppa - Blick Film AB	100 000	120 000	100 000
Design for mating - Peter Hallen AB		200 000	100 000
Birds of passage - Studiefilm		200 000	50 000
Sweet sixteen - Fango Produktion		100 000	50 000
Breath work - A-toc Pictures		200 000	50 000
Brasserie L'Elysee - Fango Produktion		150 000	50 000
Scenkonst			
Lögn - Teater Tabberas		150 000	100 000
Soluppgångsprojektet - Sandwall Kulturproduktion		220 000	120 000
Mr Texas - Wareborn Enterprises AB		485 000	160 000
Totalt			980 000

Beslutsunderlag

- Missiv/Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län
- Ansökningar i ärende RJL2024/3226

Beslut skickas till

KULTURUTVECKLING

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

2024-11-27

§ 139**Extra utlysning av kulturstöd 2024**

Diarienummer: RJL 2024/1951

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Godkänna föreliggande förslag till fördelning av bidrag inom den extra utlysningen med inriktning på tillgänglighet och folkbildningens kulturverksamhet.
2. Godkänna föreliggande förslag till fördelning av bidrag inom den extra utlysningen med inriktning på tillgänglighet och folkbildningens kulturverksamhet.
3. Godkänna en ökning av anslaget inom den extra utlysningen från 2 miljoner kronor till 3,2 miljoner kronor.
4. Godkänna att 700 000 kronor finansieras med regionala utvecklingsmedel för att bevilja tre ansökningar.

Sammanfattning

Den 19 juni 2024 togs ett beslut om en extra utlysning av kulturbidrag med inriktning på tillgänglighet och folkbildningens kulturverksamhet. Totalt inkom 47 ansökningar och förslaget är att bevilja 20 av dessa, till en summa av 3,9 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Ansökningshandlingar
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Extra utlysning av kulturstöd 2024

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Godkänner föreliggande förslag till fördelning av bidrag inom den extra utlysningen med inriktning på tillgänglighet och folkbildningens kulturverksamhet.
2. Godkänner föreliggande förslag till fördelning av bidrag inom den extra utlysningen med inriktning på tillgänglighet och folkbildningens kulturverksamhet.
3. Godkänner en ökning av anslaget inom den extra utlysningen från 2 miljoner kronor till 3,2 miljoner kronor.
4. Godkänner att 700 000 kronor finansieras med regionala utvecklingsmedel för att bevilja tre ansökningar.

Sammanfattning

Den 19 juni 2024 togs ett beslut om en extra utlysning av kulturbidrag med inriktning på tillgänglighet och folkbildningens kulturverksamhet. Totalt inkom 47 ansökningar och förslaget är att bevilja 20 av dessa, till en summa av 3,9 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Efter uppföljning av den regionala kulturplanen kunde sektionen för kulturutveckling ringa in två områden som med fördel kunde förstärkas. Det ena var det prioriterade området *tillgänglighet* där ökad inkludering, geografisk spridning, digitalisering och kompetens inom likabehandlingsfrågor tas upp. Det andra handlade om folkbildningens kulturverksamhet som i kulturplanen beskrivs som en viktig del för fortsatt utveckling av kultur i länet och samverkan med civilsamhället. Mot denna bakgrund föreslog enheten att nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet skulle besluta om två extra utlysningar av bidrag för att möjliggöra insatser inom dessa områden. Beslut om denna extra utlysning togs den 19 juni 2024.

Information om möjligheten att söka dessa tillfälliga bidrag skickades ut i slutet av juni och ansökningsperioden var öppen mellan 2024-08-20 till 2024-09-25. Den extra utlysningen följde ordinarie beredningsordning och gällande riktlinjer för kulturstöd, men med skillnaden att man inom denna tillfälliga bidragsform inte

behövde ange samfinansiering eller egeninsats samt att bidraget kunde ges till lokala projekt.

Totalt inkom 47 ansökningar, varav 11 st kom från studieförbund inom utlysningen för folkbildningens kulturverksamhet. Den totala sökta summan var 11,8 miljoner kronor. En intern beredning genomfördes utifrån riktlinjerna för bidragen, där prioriteringar har gjorts utifrån de särskilda villkoren för respektive område, med hänsyn till spridning i länet och målgrupp för insatsen.

Då söktrycket var stort, och att det finns utrymme i budget, är förslaget att öka anslaget från 2 miljoner kronor till 3,9 miljoner kronor. Av dessa fördelas 3,2 miljoner kronor inom budgeten för kulturstöd. Resterande del finansieras med regionala utvecklingsmedel då tre ansökningar, från verksamheter som enligt underliggande beslut inte ska prioriteras i den extra utlysningen, bedöms ha en betydande effekt gällande tillgänglighet till kulturlivet.

Förslag till fördelning:

Aktör	Kommun	Insats	Förslag till beviljat bidrag
Gislaveds Bibliotek	Gislaved	Synliggöra och främja den samiska minoritetens kultur, kulturarv och språk	40000
Jönköpings litteraturhus	Jönköping;Mullsjö; Nässjö;Tranås	Kreativt skrivande för personer med autism	350000
Teaterandan i Gnosjö	Gnosjö	Etablering av friluftsteater	350000
Växjö Stiftsgård Tallnäs Stiftelsen	Vaggeryd	Tillgänglighetsanpassa scen på landsbygden	350000
Studio Mirage	Habo;Jönköping;Mullsjö	Skapa en konstutställning för personer med funktionsvariation	100000
Bäalryds bygdegårdsförening	Aneby	Etablera en scen för möjligheten att ta emot kultur på landsbygden	60000
LOMMARYDS KULTURSÄLLSKAP	Aneby	Digitala lösningar för livesända konserter och filmvisning på landsbygden	95000
Evelina Dembacke	Jönköping	Tillgänglighetsanpassa en föreställning för barn med funktionsvariation	250000
Studieförbundet Bilda	Jönköping	Dans för existensiell hälsa	49000
Studieförbundet Bilda Sydöst	Habo;Jönköping;Mullsjö;Nässjö;Tranås;Vaggeryd;Värnamo	Stärka möjligheten för utländsk födda musiker och kulturutövare att verka i länet	100000
Studieförbundet Vuxenskolan	Jönköping;Nässjö;Vetlanda;Värnamo	Engagera ungdomsambassadörer för att skapa ett relevant kulturutbud för unga	350000
Gislaveds kommun	Gislaved	Skapande verksamhet för ungdomar och specifikt för HBTQ ungdomar.	75000
Birkagårdens Folkets Hus	Jönköping	Musikproduktion för vuxna med funktionsvariation	350000
Barn- och Ungdomslitteratur Småland	Aneby;Eksjö;Gislaved;Gnosjö;Habo;Jönköping;Mullsjö;Nässjö;Sävsjö;Tranås;Vaggeryd;Vetlanda;Värnamo	Skrivarworkshops för barn på länets folkbibliotek	155000
PP Studio	Vaggeryd	Konstprojekt för att främja inkludera och belysa likabehandlingsfrågor	200000
Eksjö kommun	Eksjö	Pop-upverksamhet för att skapa lika möjligheter för alla att möta bibliotekets verksamhet	76000
Tabergsådalens kulturhus	Jönköping	Etablera projektateljéer med tillhörande utställningsyta	250000
Österängens Konsthall	Jönköping	Skapande plats för unga i socioekonomiskt utsatt område	300000
ShareMusic och Performing Arts	Gislaved;Gnosjö	Inkluderande scenkonst med musikensemblen Elefantöra och dansensemblen Work	150000
Stiftelsen Vandalorum	Värnamo	Öka tillgänglighet med digitala verktyg	250000

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-07
- Grundvillkor för regionalt stöd till civilsamhället och kulturområdet i Jönköpings län
- Riktlinjer för kulturstöd inom regional utveckling
- Ansökningshandlingar i ärende RJL2024/1951
- Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län

Beslutet skickas till

KULTURUTVECKLING

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

2024-11-27

§ 140**Valärende - Nominering till OFI:s styrelse**

Diarienummer: RJL 2024/4023

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Att från Region Jönköpings län nominera Aneth Amundson (S) till styrelsen för OFI - Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation.

Sammanfattning

Valberedningen önskar få in nomineringar från föreningens medlemmar (skolstyrelserna) inför de val som ska förrättas på OFI:s Offentligägda folkhögskolors intresseorganisationens kommande årsmöte 14 mars 2025.

Styrelsen för OFI utgörs av ett antal politiskt förtroendevalda och ett antal tjänstepersonsföreträdare.

Beslutsunderlag

- Nomineringsanmodan OFI:s Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Från: [Nero Anette för Diariet](#)
Till: [Diariet](#)
Ärende: VB: Önskar få in nominering på förtroendevald till OFI:s styrelse inför årsmöte 14 mars 2025
Datum: den 25 november 2024 13:20:26

Från: Annica Wallenborg <annica.wallenberg@sverigesfolkhogskolor.se>

Skickat: den 7 november 2024 15:34

Till: Annica Wallenborg <annica.wallenberg@sverigesfolkhogskolor.se>

Kopia: Åsa Kratz Region Sörmland <asa.kratz@regionsormland.se>; Anders Ahlström <anders.ahlstrom@vgregion.se>; Luth Patrik <patrik.luth@rjl.se>;
ola.persson@regionvarmland.se

Ämne: Önskar få in nominering på förtroendevald till OFI:s styrelse inför årsmöte 14 mars 2025

Viktig information: Detta e-postmeddelande kommer från en avsändare utanför Region Jönköpings län. Klicka aldrig på länkar och öppna aldrig bifogade filer om du är osäker på avsändaren eller innehållet.

Om du misstänker att meddelandet är skadligt, vidarebefordra meddelandet till patfiske@rjl.se

<image003.png>

Till folkhögskolornas ordförande/styrelser

"På uppdrag av OFI:s valberedningen kommer här en uppmaning att inkomma med nomineringar inför kommande årsmöte 14 mars 2025, läs nedan"

Vänliga hälsningar,

Annica Wallenborg Flynn

Verksamhetschef

Valberedningen önskar få in nomineringar från föreningens medlemmar (skolstyrelserna) inför de val som ska förrättas på OFI:s kommande årsmöte 14 mars 2025.

Styrelsen för OFI utgörs av ett antal politiskt förtroendevalda och ett antal tjänstepersonsföreträdare, de politiskt förtroendevalda önskar vi få in nomineringar på.

Tjänstepersonerna kommer inom gruppen att nominera kandidater till valberedningen i särskild ordning.

När nomineringstiden gått ut kommer valberedningens ledamöter arbeta fram ett förslag till årsmötet den 14 mars 2025.

Bifogat finner ni en förteckning över de val som förrättades på vårt extra årsmöte i oktober 2023 och vilka mandatperioder respektive person valdes på.

Nomineringarna skickas till annica.wallenberg@sverigesfolkhogskolor.se och skall vara inne senast den 14 januari 2025, vilket är samma dag som motioner skall vara styrelsen tillhanda för hantering.

Önskas information kring nomineringsförfarandet kan ni med fördel kontakta:

Åsa Kratz, förtroendevaldagruppen, 070-176 32 14

Anders Ahlström, tjänstepersonsgruppen, 076-775 48 40

<Förtroendevalda Valberedningsförslag OFI + Fhf 2023 .pdf>